

Hallituksen esitys eduskunnalle EU:n joukkorahoitusasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta ja kumottavaksi voimassa oleva joukkorahoituslaki. Ehdotuksessa ehdotetaan lisäksi muutettaviksi Finanssivalvonnasta annettua lakia, Finanssivalvonnan valvontamaksusta annettua lakia, rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettua lakia, sijoituspalvelulakia ja rikosrekisterilakia. Teknisiä muutoksia ehdotetaan rahankeräyslakiin, vakuutusyhtiölakiin ja joukkolainanhaltijoiden edustajista annettuun lakiin.

Esityksen tarkoituksena on muuttaa kansallista lainsäädäntöä Euroopan unionin niin sanottua EU:n joukkorahoitusasetuksen ja siihen liittyvän rahoitusvälineiden markkinoista annettuun direktiiviin tehdyn muutoksen voimaantulon vuoksi. Asetus yhtenäistää joukkorahoituspalveluja tarjoavien yhteisöjen toimintaan liittyviä vaatimuksia eri jäsenvaltioissa, pyrkii edistämään sisämarkkinoiden toimintaa mahdollistamalla joukkorahoituspalvelun tarjoamista maasta toiseen ja parantamaan pienten ja keskisuurten yritysten rahoitusmahdollisuuksia sekä varmistamaan sijoittajansuojaa joukkorahoituskierroksille osallistuville sijoittajille.

Joukkorahoitusta tarjotaan digitaalista alustaa hyödyntämällä ja saattamalla siellä yhteen rahoituksen tarvitsijoita ja sijoittajia. Joukkorahoitus on joko laina- tai sijoitusmuotoista. Asetuksen mukaan alusta voi tarjota joukkorahoitusta yksittäiselle rahoituksen tarvitsijalle vuoden aikana enintään viiden miljoonan euron edestä. Soveltamisalan ulkopuolelle jäävät joukkorahoituspalvelut, jotka liittyvät kuluttajalainoihin. Joukkorahoituspalvelun tarjoaminen edellyttää asetuksen mukaan toimilupaa, joka mahdollistaa oikeuden tarjota joukkorahoituspalvelua rajan yli toiseen ETA-valtioon niin sanotulla EU-passilla. Toimintaa harjoitetaan viranomaisvalvonnassa ja asetuksen vastaista toimintaa tulee voida sanktioida.

Asetuksen täytäntöönpanotoimina Finanssivalvonnalle ehdotetaan asianmukaisia toimivaltuuksia valvontatehtäviä ja -maksua varten. Asetuksessa edellytetään vahingonkorvausvelvoitteiden säätämistä vähintään sijoitusta koskevassa avaintietoasiakirjassa annettujen tietojen harhaanjohtavuudesta, epätarkkuudesta tai keskeisten tietojen puutteellisuudesta. Yleisempi rahoitusmarkkinoilla käytössä oleva palveluntarjoajan vahingonkorvausvelvoite ehdotetaan myös pidettäväksi voimassa ja osittain laajennettavaksi. Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain soveltamisalasta ehdotetaan poistettavaksi joukkorahoituspalvelun tarjoajat asetuksen tarkoituksen mukaisesti. Lisäksi kansalliseen valintaan perustuen uudessa laissa ehdotetaan joukkorahoituspalvelun tarjoajille oikeutta tarjota myös eräitä muita palveluja ja asetuksessa tarkoitettua toimintaa vastaava yli viiden miljoonan euron vuositasolla ylittävä lainamuotoinen joukkorahoituksen tarjoaminen olisi samojen säännösten alainen kuin asetuksessa tarkoitettu toiminta.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan mahdollisimman pian.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	4
1 Asian tausta ja valmistelu	4
1.1 Tausta	4
1.2 Valmistelu	4
2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö.....	5
3 Nykytila ja sen arviointi.....	12
3.1 Toimiluvallisuus ja siirtymäsäännös toimiluvan hakemiselle.....	12
3.2 Tarjottavat joukkorahoituspalvelut	13
3.3 Muu toiminta kuin joukkorahoituksen välittäminen	15
3.4 Kannustinsäätelyn vaikutus asiamestotoimintaan.....	17
3.5 Vahingonkorvausvelvollisuus.....	18
3.6 Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen ja suoja-toimena rikosrekisterimerkintöjen selvittäminen.....	20
3.7 Omistajavalvonta	25
3.8 Salassapitovelvollisuus	26
3.9 Toimivaltainen viranomainen ja sen valtuudet	27
3.10 Hallinnolliset seuraamukset ja muut hallinnolliset toimenpiteet sekä rikosoikeudellinen vastuu	30
3.11 Valvontamaksu.....	33
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	34
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	34
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	36
4.2.1 Taloudelliset vaikutukset	36
4.2.1.1 Vaikutukset kotitalouksiin	36
4.2.1.2 Vaikutukset yrityksiin	36
4.2.1.3 Vaikutukset julkiseen talouteen	38
4.2.1.4 Kansantaloudelliset vaikutukset ja kokonaisarvio vaikutuksista	38
4.2.2 Vaikutukset viranomaisiin	38
4.2.2.1 Vaikutukset Finanssivalvontaan.....	38
4.2.2.2 Vaikutukset Oikeusrekisterikeskukseen.....	38
4.2.3 Vaikutukset yhteiskuntaan	38
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	38
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset.....	38
5.2 Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot.....	40
6 Lausuntopalaute.....	40
7 Säännöskohtaiset perustelut.....	50
7.1 Laki joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta.....	50
7.2 Laki sijoituspalvelulain 2 luvun 3 a §:n muuttamisesta	60
7.3 Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta	61
7.4 Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta	63
7.5 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta	63
7.6 Laki rikosrekisterilain 6 §:n muuttamisesta	64

HE 228/2021 vp

7.7 Laki vakuutusyhtiölain 2 luvun 16 §:n muuttamisesta.....	65
7.8 Laki joukkolainanhaltijoiden edustajista annetun lain muuttamisesta	66
7.9 Laki rahankeräyslain 1 §:n muuttamisesta	67
8 Lakia alemman asteinen sääntely	67
9 Voimaantulo	67
10 Toimeenpano ja seuranta	68
11 Suhde muihin esityksiin.....	68
11.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä.....	68
11.2 Suhde talousarvioesitykseen	68
12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	68
12.1 Omaisuudensuoja ja elinkeinovapaus	69
12.2 Hallinnolliset seuraamukset	70
12.3 Henkilötietojen käsittely ja salassa pitäminen	71
LAKIEHDOTUKSET	75
1. Laki joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta.....	75
2. Laki sijoituspalvelulain 2 luvun 3 a §:n muuttamisesta	83
3. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta	84
4. Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta	88
5. Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta	95
6. Laki rikosrekisterilain 6 §:n muuttamisesta	95
7. Laki vakuutusyhtiölain 2 luvun 16 §:n muuttamisesta.....	97
8. Laki joukkolainanhaltijoiden edustajista annetun lain muuttamisesta	98
9. Laki rahankeräyslain 1 §:n muuttamisesta	99
LIITTEET	101
RINNAKKAISTEKSTIT	101
2. Laki sijoituspalvelulain 2 luvun 3 a §:n muuttamisesta	101
3. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta	102
4. Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta	107
5. Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta	116
6. Laki rikosrekisterilain 6 §:n muuttamisesta	117
7. Laki vakuutusyhtiölain 2 luvun 16 §:n muuttamisesta.....	121
8. Laki joukkolainanhaltijoiden edustajista annetun lain muuttamisesta	122
9. Laki rahankeräyslain 1 §:n muuttamisesta	124
VASTAAVUUSTAULUKKO	126

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Euroopan unionissa ei ole aiemmin ollut yhtenäistä joukkorahoitustoimintaa koskevaa sääntelyä, jonka pohjalta joukkorahoituspalveluja olisi ollut mahdollista tarjota jäsenvaltiosta toiseen. Sellainen joukkorahoituspalvelun tarjoaminen, joka suuntautuu erityisesti pienten ja keskisuuren yritysten (jäljempänä *pk-yritykset*) rahoittamiseen, on kasvanut viimeisten vuosien kuluessa perinteisen pankkirahoituksen rinnalla ja sijaan pankkien vakavaraisuusvaatimusten kiristyttyä finanssikriisin seurauksena. Eri Euroopan talousalueen jäsenvaltioissa (jäljempänä *ETA-valtio*) on otettu käyttöön kansallista joukkorahoitustoimintaa koskevaa sääntelyä toisistaan eroavalla tavalla. Erot ovat liittyneet joukkorahoituksen tarjoajien toimintaedellytyksiin, sallitun toiminnan laajuuteen ja toimilupavaatimuksiin. Kansallisten eroavuuksien on nähty haittaavan joukkorahoituspalvelujen tarjoamista maasta toiseen. Tämä näkyy muun muassa kohonneina kuluina, jotka aiheutuvat tarpeesta selvittää toisen jäsenvaltion oikeusjärjestelmän toiminnalle asettamia vaatimuksia, minkä vuoksi joukkorahoituspalveluja ei välttämättä ole haluttu tarjota rajan yli jäsenvaltiosta toiseen. Näin joukkorahoituspalveluja on tähän asti tarjottu lähinnä yhden jäsenvaltion alueella, mikä on rajoittanut yritysten mahdollisuutta etsiä ja saada rahoitusta tällaisten palvelujen kautta. Samalla, kun esillä on ollut tarve edistää joukkorahoituspalvelujen saatavuutta, sijoittajansuojan kehittämistä ja yhtenäistämistä on pidetty keskeisenä sijoittajien luottamuksen vahvistamiseksi tällaisiin palveluihin. Tarkastelun lähtökohtana on ollut havainto siitä, että on tyypillistä, että kukin yksittäinen sijoittaja sijoittaa suhteellisen pienen määrän varjoaan yksittäiseen rahoituskierrökseen.

Euroopan komission antoi 8 päivänä maaliskuuta 2018 ehdotuksen Euroopan Parlamentin ja neuvoston asetukseksi yrityksille suunnatun joukkorahoituspalvelun eurooppalaisista tarjoajista (COM/2018/0113 final – 2018/048 (COD)), jonka pohjalta Euroopan parlamentti ja neuvosto on antanut asetuksen [\(EU\) 2020/1503](#) yrityksille suunnatun joukkorahoituspalvelun eurooppalaisista tarjoajista sekä asetuksen (EU) 2017/1129 ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta (jäljempänä *EU:n joukkorahoitusasetus*) sekä direktiivin [\(EU\) 2020/1504](#) rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2014/65/EU (jäljempänä rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi) muuttamisesta.

1.2 Valmistelu

EU-säädöksen valmistelu

Komission annettua ehdotuksen EU:n joukkorahoitusasetukseksi valtioneuvosto antoi siitä eduskunnalle tiedon kirjelmällä ([U 19/2018 vp](#)) 26.4.2018. Kirjelmässä on kuvattu komission ehdotuksen pääasiallinen sisältö. Valtioneuvosto piti komission ehdotuksia tarpeellisina ja kannatettavina startup- ja pk-yritysten kasvurahoituksen saatavuuden varmistamiseksi, sijoittajansuojan vahvistamiseksi ja rajat ylittävän palveluntarjonnan kehittämiseksi. Valtioneuvosto näki tarpeelliseksi varmistua eri rahoitusalan sääntelyn soveltamisalojen keskinäisten suhteiden selvittämistä niin, että esimerkiksi luottolaitokset ja sijoituspalveluyritykset voisivat tarjota joukkorahoituspalvelua nykyisen toimilupansa ohella. Ehdotuksessa toimilupamenettely ja valvonta olisi keskitetty eurooppalaiselle valvojalle. Valtioneuvosto piti kuitenkin perustellumpana, että kuluttajarajapintaan liittyvät valvontatehtävät säilyisivät muun muassa kielisivistä kansallisilla toimivaltaisilla viranomaisilla.

Euroopan parlamentti ja neuvosto näkivät käsittelyn aikana tarpeen ehdotusta huomattavasti harmonisoidummalle sääntelylle, minkä vuoksi alkuperäiseen ehdotukseen tehtiin merkittäviä muutoksia. Lopullinen sääntely annettiin 7.10.2020 ja se tuli voimaan 9.11.2020. Soveltaminen alkaa 10.11.2021.

Hallituksen esityksen valmistelu

Hallituksen esitystä on valmisteltu virkatyönä. Valmistelun yhteydessä jokaiseen Finanssivalvonnan (jäljempänä *Fiva*) rekisterissä olevaan joukkorahoituksen välittäjään tai Fivalle muun toimiluvan perusteella joukkorahoituksen välittäjäksi ilmoittautuneeseen otettiin yhteyttä ja tarjottiin mahdollisuutta keskustella siitä, mitä palveluja yhtiö tarjoaa ja mitä vaikutuksia EU:n joukkorahoitusasetuksesta ja sen täytäntöönpanosta yhtiölle aiheutuu. Tällaisia yhtiöitä oli kolmelta osalta. Kaksi yhtiöstä kertoi lopettaneensa joukkorahoituksen välittämisen. Varsinainen keskustelu käytiin kymmenen yhtiön kanssa. Yhtiöiden toiminnassa on eroja, minkä vuoksi vuoro-vaikutusta käytiin yksittäisten yhtiöiden kanssa riittävän kokonaiskuvan saamiseksi. Keskusteluja käytiin valmistelun eri vaiheissa myös Fivan, oikeusministeriön (jäljempänä *OM*), Oikeusrekisterikeskuksen (jäljempänä *ORK*), Joukkorahoitusyhdistys ry:n (jäljempänä *JRY*) ja Finanssiala ry:n (jäljempänä *FA*) kanssa.

Valmistelun yhteydessä pyrittiin selvittämään muilta jäsenvaltioilta aikomusta sallia joukkorahoituspalvelun tarjoajille myös muuta toimintaa kuin joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettuja palveluja kansallisen lainsäädännön perusteella sekä kansallisesti sallittujen palvelujen laajuutta. Täytäntöönpano oli vielä meneillään, joten lopullisia kantoja ei välttämättä ollut ja vastauksia saatiin niin vähän, ettei niiden perusteella ole mahdollista arvioida yleistä linjaa.

Hallituksen esitysluonnos on julkistettu 1.7.2021 valtiovarainministeriön Hankkeet ja säädösvalmistelu -sivuilla osoitteessa <https://vm.fi/hankkeet> tunnuksella VM008:00/2021 ja lähetetty saman päivänä lausuntopyynnössä tarkemmin yksilöidyille tahoille. Lausuntoaika oli 1.7.–11.8.2021. Lisäaikaa myönnettiin useammalle lausunnonantajalle ja viimeiset lausunnot vastaanotettiin 23.8.2021.

Saadusta lausuntopalautteesta on koostettu yhteenveto, joka on luettavissa hallituksen esityksen jaksossa 6.

2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

EU:n joukkorahoitusasetuksen tavoitteena on yhtenäistää joukkorahoituspalveluja tarjoavien toimintaan liittyviä vaatimuksia eri jäsenvaltioissa, pyrkiä edistämään sisämarkkinoiden toimintaa ja parantamaan pk-yritysten rahoitusmahdollisuuksia sekä varmistaa sijoittajansuojaa joukkorahoituskierroksille osallistuvilla sijoittajilla. EU:n joukkorahoitusasetuksen tarkoittamassa mielessä joukkorahoitusta tarjotaan digitaalista alustaa hyödyntämällä ja saattamalla siellä yhteen rahoituksen tarvisijoita ja sijoittajia.

Kyse on internetpohjaisesta tietojärjestelmästä, jota joukkorahoituspalvelun tarjoaja ylläpitää tai hallinnoi (2 artiklan 1 kohdan d alakohta). EU:n joukkorahoitusasetus kattaa ja määrittää sekä laina- että sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen (2 artikla 1 kohta a ja b alakohta). Sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen palvelut – ilman merkintätakausta tapahtuva liikkeeseenlaskun järjestäminen ja toimeksiantojen vastaanottaminen ja välittäminen (2 artiklan 1 kohdan a alakohtaan ii alakohta) – ovat päällekkäisiä rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteessä I olevan A osan 1 ja 7 kohdassa mainittujen palvelujen kanssa ja molempia voidaan tarjota siirtokelpoisilla arvopapereilla (2 artiklan 1 kohdan m alakohta). Joukkorahoitusta voidaan lisäksi

HE 228/2021 vp

tarjota joukkorahoitustarkoituksessa sallituilla välineillä (2 artiklan 1 kohdan n alakohta). Sijoituspalveluja voidaan tarjota rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteessä I olevan C osan muillakin rahoitusvälineillä kuin siirtokelpoisilla arvopapereilla ja kansallisen sääntelyn perusteella eräissä palveluissa myös muilla sijoituskohteilla. Rahoitusvälineiden markkinat -direktiiviä on EU:n joukkorahoitusasetuksen hyväksymisen yhteydessä muutettu niin, että sitä ei sovelleta EU:n joukkorahoitusasetuksessa määriteltyihin joukkorahoituspalvelun tarjoajiin (1 artikla). Direktiivin muutoksen täytäntöönpano on toteutettu hallituksen esityksessä HE 126/2021 vp. muiden siinä sijoituspalvelulakiin tehtyjen muutosten yhteydessä. Laki sijoituspalvelulain muuttamisesta (939/2021) on annettu 19.11.2021. Sen voimaantulosäännökseen on ehdotettu teknistä muutosta (HE 222/2021 vp).

Yksittäiselle rahoituksen tarvitsijalle, jota EU:n joukkorahoitusasetuksessa kutsutaan hankkeen toteuttajaksi, voidaan alustan kautta tarjota joukkorahoituspalvelua 12 kuukauden ajanjaksolla enintään 5 miljoonan euron edestä. Yhteissummaan lasketaan mukaan myös sellainen varainhankinta, jossa hankkeen toteuttaja on tarjonnut yleisölle siirtokelpoisia arvopapereita Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1129 arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla ottamisen yhteydessä julkaistavasta esitteestä ja direktiivin 2003/71/EY kumoamisesta (jäljempänä *esiteasetus*) 1 artiklan 3 kohdan tai 3 kohdan toisen kohdan vapautuksen nojalla.

Joukkorahoituspalvelun tarjoaja voi tarjota yksilöllistä lainasalkunhoitoa. Siinä joukkorahoituspalvelun tarjoaja kohdentaa sijoittajan ennalta määrittämiä varoja yhteen tai useampaan joukkorahoitusalusallallaan olevaan joukkorahoitushankkeeseen sijoittajan antaman harkinnanvaraisen sijoittajakohdaisen valtuutuksen mukaisesti (2 artiklan 1 kohdan c alakohta, 3 artiklan 4 kohta ja 6 artikla). Automaattista sijoittamista pidetään myös yksilöllisenä lainasalkunhoitona (johtolause 20).

Joukkorahoituspalvelun tarjoajalla voi olla ilmoitustaulu, jolla asiakkaat voivat ilmoittaa kiinnostuksesta ostaa tai myydä joukkorahoituspalveluntarjoajan alustoilla alun perin tarjottuja lainoja, siirtokelpoisia arvopapereita tai joukkorahoitustarkoituksessa sallittuja välineitä. Ilmoitustaulu ei saa muodostua sellaisesta sisäisestä täsmäytysjärjestelmästä, joka toteuttaa asiakastoiemeksiantoja monenkeskisesti (25 artiklan 1 ja 2 kohta). Poikkeuksen muodostaa sijoitusmuotoisessa joukkorahoituksessa sellaiset joukkorahoituspalvelun tarjoajat, joilla on lisäksi erillinen toimilupa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin perusteella toimia sijoituspalveluyrityksenä tai säänneltyä markkinana (johtolause 55).

Joukkorahoituspalvelun tarjoajat voivat harjoittaa myös muuta kuin EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaisen toimiluvan piiriin kuuluvaa toimintaa asiaankuuluvan sovellettavan unionin

oikeuden tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti (12 artiklan 13 kohta). Sovellettavana unionin oikeutena asetus tunnistaa ainakin sähköisen rahan liikkeeseenlaskun (2009/110/EY)¹, luottolaitostoiminnan (2013/36/EU)², sijoituspalvelun tarjoamisen ja toimimisen säänneltynä markkinana (2014/65/EU)³ ja maksupalveluntarjoamisen ((EU) 2015/2366)⁴ (12 artiklan 14 kohta ja johtolause 55). Soveltamisalan ulkopuolella ovat joukkorahoituspalvelut, jotka liittyvät lainantoon kuluttajille, niin kutsutut vertaislainat (1 artiklan 2 kohdan a ja c alakohta sekä 2 artiklan 1 kohdan f ja h alakohta). Joukkorahoituspalveluntarjoaja ei saa osallistua joukkorahoitustarjouksiin tarjoamallaan joukkorahoituslupalla (8 artikla 1 kohta). Toisaalta edellytyksenä sille, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja voi tarjota maksupalveluja on, että se on direktiivin (EU) 2015/2366 mukainen maksupalveluntarjoaja (10 artiklan 4 kohta).

Joukkorahoituspalvelun tarjoaminen edellyttää toimivaltaisen viranomaisen myöntämää toimilupaa, joka voidaan myöntää vain unioniin sijoittautuneelle oikeushenkilölle (3 artiklan 1 kohta ja 12 artiklan 1 kohta). Toimilupa voidaan peruuttaa muun muassa sen vuoksi, että siinä tarkoitettua toimintaa ei enää harjoiteta, ne edellytykset eivät enää täyty, joiden perusteella se on myönnetty tai toimiluvallinen on rikkonut vakavasti EU:n joukkorahoitusasetusta (17 artiklan 1 kohta). EU:n joukkorahoitusasetus sisältää vaatimukset hakemukseen liitettävistä tiedoista, minkä tarkoituksena on varmistaa toimilupaedellytysten yhdenmukaisuutta jäsenvaltioissa. Niitä täsmennetään Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (jäljempänä *EAMV*) teknisillä sääntelystandardeilla (12 artiklan 2 ja 16 kohta). Yhden toimiluvan periaatteen mukaisesti joukkorahoituspalvelun tarjoajat voivat tarjota palveluaan rajan yli toiseen ETA-valtioon ilman edellytystä fyysisestä läsnäolosta (12 artiklan 12 kohta ja 18 artiklan 1 kohta). Joukkorahoituspalvelun tarjoajat merkitään EAMV:n pitämään rekisteriin (14 artikla). Joukkorahoituspalvelujen tarjoamista on valvottava viranomaistoimin kansallisesti ja eurooppalaisten valvojien kanssa yhteistyössä ja niiden toimintaa on voitava tarvittaessa sanktioida (15 artikla ja 29–43 artiklat). Joukkorahoituspalveluja tarjoavat eivät kuulu talletus- tai sijoittajan korvausrahastosuojan piiriin (23 artiklan 6 kohdan c alakohta). Niillä ei itsellään ole direktiivin (EU) 2015/849⁵ mukaisia velvoitteita rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen osalta (45 artiklan 2 kohdan p alakohta). Tämän vuoksi palvelukokonaisuuteen liittyvä maksupalvelun tarjoaminen on rajoitettu vain sellaisille EU:n joukkorahoitusasetuksessa määritellyille yhteisöille, joihin sovelletaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen vastaisia vaatimuksia (Johtolause 32). Mikäli joukkorahoituspalvelun tarjoaja aikoo itse tarjota maksupalveluja, sen on oltava direktiivin (EU) 2015/2366 mukainen maksupalveluntarjoaja (10 artiklan 4 kohta). Lisäksi toimilupamenetelyssä käydään läpi joukkorahoituspalvelun tarjoajan johdon ja vähintään 20 prosenttia osake-

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi [2009/110/EY](#) sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitosten liiketoiminnan aloittamisesta, harjoittamisesta ja toiminnan vakauden valvonnasta, direktiivien 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta sekä direktiivin 2000/46/EY kumoamisesta

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi [2013/36/EU](#) oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi [2014/65/EU](#) rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi ((EU) [2015/2366](#) maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi ((EU) [2015/849](#) rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta

pääomasta tai äänioikeuksista hallussaan pitävien hyvämaineisuuksia (12 artiklan 2 kohdan 1 alakohta ja 3 kohdan a alakohta) ja edellytyksenä on, että johtotehtäviin osallistuvilla ja edellä tarkoitetun omistus- tai äänimäärän ylittävillä osakkeenomistajilla ei ole rikosrekisterimerkintöjä, jotka liittyvät kauppa-, maksukyvttömyys-, rahoituspalvelu-, ja rahanpesuntorjuntaan koskevan lainsäädännön, petoksia koskevan lainsäädännön tai ammatillista vastuuta koskevien velvoitteiden kansallisten säännösten rikkomiseen.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen velvoitteiden puuttumisen muina suojatoimina joukkorahoituspalvelun tarjoajalla on velvollisuus varmistua siitä, että hankkeen toteuttaja ei ole sijoittautunut lainkäyttöalueelle, jota unionin politiikassa pidetään yhteistyöhaluttomana tai joka rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen näkökulmasta yksilöity suuririskiseksi kolmanneksi maaksi (5 artiklan 2 kohdan b alakohta). Lisäksi joukkorahoituspalvelun tarjoajan on hankittava näyttö siitä, että hankkeen toteuttajilla ei ole vastaavia rikosrekisterimerkintöjä kuin edellä johdon ja osakkeenomistajien osalta on lueteltu (5 artiklan 2 kohdan a alakohta ja 12 artikla 3 kohta).

EU:n joukkorahoitusasetuksessa säädetään toiminnan järjestämistä koskevista vaatimuksista, kuten tehokkaan ja vakaan hallinnon vaatimuksesta (4 artikla), toiminnan ammattimaisuudesta (3 artiklan 2 kohta), eturistiriidoista (3 artiklan 3 kohta ja 8 artikla), asiakasvalitusten käsittelystä (7 artikla), ulkoistamisesta (9 artikla), asiakasvarojen säilyttämisestä ja maksupalvelujen tarjoamisesta (10 artikla), tietojen säilyttämisestä (26 artikla) ja menettelytavoista, kuten asiakkaan edun mukaisesta, rehellisestä ja tasapuolisesta toiminnasta (3 artiklan 2 kohta), huolellisuusvelvollisuudesta (5 artikla), toimintaperiaatteista yksilöllisessä lainasalkunhoidossa (3 artiklan 4 ja 5 kohta sekä 6 artikla), tiedonantovelvollisuudesta asiakkaille (19 artikla), maksukyvttömyysasteen ilmoittamisesta (20 artikla), sijoitustietämystä kartoittavasta testistä ja tappionsietokyvyn simuloinnista (21 artikla), sopimusta edeltävästä harkinta-ajasta (22 artikla), sijoitusta koskevasta avaintietoasiakirjasta niin yksittäisen sijoituksen kohdalla kuin yksilöllisessä lainasalkunhoidossa (23 ja 24 artikla), ilmoitustaulumenettelylle asetettavista edellytyksistä (25 artikla) ja markkinointiviestinnästä (27 artikla). EU:n joukkorahoitusasetus pitää myös sisällään vakavaraisuusvaatimukset (11 artikla).

Joukkorahoituspalvelun tarjoajan edellytetään ylläpitävän ja soveltavan tehokkaita sisäisiä sääntöjä eturistiriitojen estämiseksi. Sen on toteutettava kaikki asianmukaiset toimet ehkäistäkseen, yksilöidäkseen, hallitakseen ja paljastaakseen EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettuja eturistiriitoja joukkorahoituspalveluntarjoajan, sen osakkeen- ja osuudenomistajien, johtajien tai työntekijöiden taikka määräysvallan kautta sidoksissa olevien ja asiakkaan sekä eri asiakkaiden välillä. EU:n joukkorahoitusasetuksessa säädetään siitä, miten eturistiriidoista on kerrottava asiakkaalle. Eturistiriitoja ehkäistään lisäksi sillä, että joukkorahoituspalvelun tarjoajat eivät saa osallistua joukkorahoitustarjouksiin joukkorahoitusaloillaan. Joukkorahoituspalveluihin liittyvien hankkeiden toteuttajiksi ei saa hyväksyä joukkorahoituspalvelun tarjoajan osakkeenomistajia, joiden hallussa on vähintään viidesosa osakepääomasta tai äänioikeudesta, johtajia tai työntekijöitä tai näihin direktiivin 2014/65/EU määritellyn määräysvallan kautta sidoksissa olevia luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä. Näitä samoja henkilöitä voidaan hyväksyä alustalla sijoittajiksi joukkorahoitushankkeisiin vain, jos siitä ja nimenomaisista joukkorahoitusprojekteista, joihin on sijoitettu, annetaan verkkosivuilla täydelliset tiedot ja varmistetaan, että tällaiset sijoitukset tehdään samoin ehdoin kuin muiden sijoittajien sijoitukset ja että kyseiset henkilöt eivät saa mitään erityiskohtelua tai etuoikeutettua pääsyä tietoihin. Sen varmistamiseksi, että sijoitusmahdollisuuksia tarjotaan mahdollisille sijoittajille puolueettomasti, joukkorahoituspalvelun tarjoajat eivät saa maksaa tai hyväksyä palkkioita, alennuksia tai muita kuin rahallisia etuja reitittääkseen sijoittajien toimeksiantoja joukkorahoitusaloillaan tehtyyn tiettyyn joukkorahoitustarjoukseen tai kolmannen osapuolen alustalla tehtyyn tiettyyn joukkorahoitustarjoukseen. (3 artikla 3 kohta ja 8 artikla)

Sijoittajat jaetaan kahteen ryhmään, jotka ovat ei-valveutuneet sijoittajat ja valveutuneet sijoittajat (2 artiklan 1 kohdan j ja k alakohta sekä Liite II), ja ryhmällä on eritasoinen sijoittajansuoja. Ei-valveutuneiden sijoittajien osalta on muun muassa arvioitava joukkorahoituspalvelun soveltuvuutta sijoittajan kokemuksen, sijoitustavoitteiden, taloudellisen tilanteen ja riskien ymmärtämisen kannalta ja edellytettävä asiakasta simuloimaan tappionsietokykyään sekä tarvittaessa ilmoitettava, jos palvelu ei ehkä ole sopiva ja annettava riskivaroitus. Tilanteessa, jossa ei-valveutunut asiakas tekee sijoituksen, joka on suurempi kuin joko 1000 euroa tai 5 prosenttia sijoittajan EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaan määritettävästä nettovarallisuudesta, joukkorahoituspalvelun tarjoajan on varmistuttava siitä, että asiakas saa riskivaroituksen, antaa nimenomaisen suostumuksen tälle ja osoittaa, että ymmärtää sijoituksen ja sen riskit. Ei-valveutunutta sijoittajaa ei saa estää sijoittamasta joukkorahoitushankkeisiin (21 artikla) ja ei-valveutuneella sijoittajalla on oikeus perua sijoituksensa neljän kalenteripäivän aikana esittämättä perusteluja ja ilman seuraamuksia (22 artiklan 2 ja 3 kohta).

EU:n joukkorahoitusasetuksessa on velvoitteet toimivaltaisten viranomaisten välisestä yhteistyöstä kansallisesti ja toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen sekä EAMV:n kanssa (31–33 ja 37 artikla). Siinä säädetään myös salassapitovelvollisuudesta viranomaisten välisessä toiminnassa ja tietosuojasta (35 ja 36 artikla). Toimivaltaisen viranomaisen tehtävänä on käsitellä asiakkaan tai muun asianomaisen osapuolen, kuten kuluttajajärjestön, tekemiä valituksia EU:n joukkorahoitusasetuksen rikkomisesta (38 artikla).

EU:n joukkorahoitusasetus edellyttää eräitä kansallisia täytäntöönpanotoimia, kuten sen määrittämistä, mitkä ovat ne toimivaltaiset viranomaiset, jotka vastaavat sanotussa asetuksessa säädettyjen tehtävien ja velvollisuuksien hoitamisesta (29 artikla 1 kohta ja 30 artiklan 5 kohta). Toimivaltaisille viranomaisille on määritettävä EU:n joukkorahoitusasetuksen edellyttävät valtuudet (VII ja VIII luku). Kansallisesti on mahdollista päättää soveltaa rikosoikeudellisia seuraamuksia rikkomuksiin, joista muuten asetuksen perusteella seuraisi hallinnollisia seuraamuksia tai muita hallinnollisia toimenpiteitä (39 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta). Lisäksi on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset perustelevat asianmukaisesti päätöksensä ja että päätöksiin on oikeus hakea muutosta tuomioistuimessa (41 artikla).

EU:n joukkorahoitusasetus edellyttää, että kansallisesti varmistetaan, että vähintään hankkeen toteuttaja tai sen hallinto-, johto- tai valvontaelin voidaan asettaa vahingonkorvausvelvolliseksi avaintietoasiakirjassa tai sen mahdollisissa käännöksissä ilmenevistä epätarkoista tai harhaanjohtavista tiedoista tai siitä, että avaintietoasiakirjassa ei ole keskeisiä tietoja, joiden avulla sijoittajat voivat harkita joukkorahoitushankkeen rahoittamista. Siviilioikeudellinen vastuu tulee asettaa luonnollisille henkilöille ja oikeushenkilöille, jotka ovat vastuussa avaintietoasiakirjassa annetuista tiedoista ja sen mahdollisista käännöksistä. Avaintietoasiakirjasta vastuussa olevat on yksilöitävä sijoitusta koskevassa avaintietoasiakirjassa ja siihen on sisällytettävä kyseisten henkilöiden antama vakuutus siitä, että avaintietoasiakirjan sisältö vastaa heidän parhaan ymmärryksensä mukaan tosiseikkoja, eikä siitä ole jätetty pois mitään asiaan todennäköisesti vaikuttavaa. Vastuun tulee kattaa ainakin tapaukset, joissa tiedot ovat harhaanjohtavia tai epätarkkoja taikka avaintietoasiakirjassa ei ole keskeisiä tietoja, joiden avulla sijoittajat voivat harkita joukkorahoitushankkeen rahoittamista. Lisäksi kansallisesti tulee varmistaa, että vähintään joukkorahoituspalvelun tarjoaja voidaan asettaa vahingonkorvausvelvolliseksi vastaavista puutteista avaintietoasiakirjassa, joka koskee yksilöllistä lainasalkunhoitoa. Säännökset antavat mahdollisuuden säätää myös laajemmasta vastuusta ja ne jättävät kansalliseen harkintaan vastuun tarkemman muotoilun. (23 artiklan 9 ja 10 kohta ja 24 artiklan 4 ja 5 kohta.)

EU:n joukkorahoitusasetuksen säännös salassapitovelvollisuudesta (35 artikla) koskee toimivaltaisten viranomaisten välillä vaihdettavia tietoja liiketoiminta- tai toimintaolosuhteista ja muista taloudellisista tai henkilökohtaisista asioista. Tiedot saa ilmaista vain, jos toimivaltainen

viranomaisen ilmoittaa tietoja toimittaessaan näin tai jos niiden ilmaiseminen on tarpeen oikeudellisia menettelyjä varten. Salassapitovelvollisuus koskee kaikkia toimivaltaisen viranomaisen tai sen valtuuttavan kolmannen osapuolen palveluksessa olevia tai olleita luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä. Tällaista tietoa ei saa ilmaista toiselle luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle eikä toiselle viranomaiselle, ellei unionin oikeudessa tai kansallisessa lainsäädännössä toisin säädetä. Tietosuoja-osalta toimivaltaiset viranomaiset suorittavat joukkorahoitusasetuksen mukaiset tehtävänsä henkilötietojen käsittelyn osalta asetuksen (EU) 2016/679⁶, jäljempänä *tietosuoja-asetus*, mukaisesti (36 artikla).

EU:n joukkorahoitusasetuksessa siirretään komissiolle sääntelyvaltaa antaa teknisiä sääntely- ja täytäntöönpanostandardeja. Tekniset sääntelystandardit, jotka koskevat valitusten käsittelyä (7 artiklan 5 kohta), eturistiriitoja (8 artiklan 7 kohta), joukkorahoituspalvelun tarjoajien toimiluvan myöntämistä (12 artiklan 16 kohta), maksukyvyttömyysasteen ilmoittamista (20 artiklan 3 kohta), sijoitustietämystä kartoittavaa testiä ja tappionsietokyvyn stimulointia (21 artiklan 8 kohta), sijoitusta koskevaa avaintietoasiakirjaa (23 artiklan 16 kohta) ja toimivaltaiten viranomaisten välistä yhteistyötä (31 artiklan 8 kohta), laatii EAMV, ja jotka koskevat yksilöllistä lainasalkunhoitoa (6 artiklan 7 kohta) ja asiakkaille annettavia tietoja (19 artiklan 7 kohta), laatii Euroopan pankkiviranomainen (jäljempänä *EPV*). EAMV:n ja EPV:n on laadittava maksukyvyttömyysasteen ilmoittamista sekä sijoitustietämystä kartoittavaa testiä ja tappionsietokyvyn stimulointia koskevat teknisten sääntelystandardien luonnokset tiiviissä yhteistyössä keskenään. EAMV:n ja EPV:n on toimitettava komissiolle viimeistään 10.11.2021 luonnokset, jotka koskevat muiden kuin asiakkaille annettavia tietoja, sijoitusta koskevaa avaintietoasiakirjaa ja toimivaltaiten viranomaisten välistä yhteistyötä. Jälkimmäisten osalta määräaika on viimeistään 10.5.2022. Tekniset täytäntöönpanostandardit, jotka koskevat joukkorahoituspalvelun tarjoajan raportointia (16 artiklan 3 kohta), markkinointivaatimuksia koskevien kansallisten sääntösten julkaisemista (28 artiklan 5 kohta), toimivaltaiten viranomaisten välistä yhteistyötä (31 artiklan 9 kohta) sekä toimivaltaiten viranomaisten ja arvopaperiviranomaisen välistä yhteistyötä (32 artiklan 4 kohta), laatii EAMV. Kahden ensimmäisen osalta luonnokset on toimitettava komissiolle viimeistään 10.11.2021 ja kahden jälkimmäisen osalta viimeistään 10.5.2022.

EU:n joukkorahoitusasetus antaa mahdollisuuden kansallisesti päättää soveltaa yksinkertaistettua toimilupamenettelyä sellaisiin yhteisöihin, joilla oli sanotun asetuksen voimaan tullessa marraskuussa 2020 kansallisen lainsäädännön mukaisesti lupa tarjota joukkorahoituspalveluja. Toimiluvan saajan tulee kuitenkin menettelyn lopuksi täyttää EU:n joukkorahoitusasetuksen toimiluvalla asettamat vaatimukset. (48 artiklan 2 kohta) Yksinkertaistetulla menettelyllä pyritään välttämään tarpeetonta päällekkäisyyttä. Vastaavasti päällekkäisyyksiä pyritään välttämään siten, että tietoja ja asiakirjoja, jotka on toimitettu, kun toimilupaa on haettu direktiivien tai kansallisen lainsäädännön nojalla ja jos ne ovat edelleen ajan tasalla ja toimivaltaisen viranomaisen saatavilla, ei ole tarpeen toimittaa uudelleen (12 artiklan 14 kohta). Myös tilanteessa, jossa haetaan samanaikaisesti toimilupaa joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen ja maksupalvelujen tarjoamiseen maksupalvelujen tarjoamiseksi yksinomaan joukkorahoituspalvelujen yhteydessä, tiedot ja asiakirjat toimitetaan vain kerran, jos toimilupaviranomaisena on sama toimivaltainen viranomaisen (12 artiklan 15 kohta).

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus ([EU](#)) 2016/679 luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus)

EU:n joukkorahoitusasetus sisältää siirtymäsäännöksen. Sen mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoajat voivat jatkaa kansallisen lainsäädännön soveltamista 10.11.2022 tai siihen saakka, kunnes niille myönnetään asetuksen tarkoittama toimilupa, sen mukaan kumpi näistä ajankohdista on aikaisempi (48 artiklan 1 kohta).

EU:n joukkorahoitusasetus edellyttää komissiolta kertomusta Euroopan parlamentille ja neuvostolle sen soveltamisesta ja mahdollisista tarvittavista lainsäädäntöehdotuksista ennen 10.11.2023. Kertomuksessa on 45 artiklan mukaan arvioitava 26 eri näkökulmaa. Nämä liittyvät markkinoiden toimintaan unionissa joukkorahoituspalvelujen kannalta, 5 000 000 euron raja-arvon asianmukaisuuteen, joukkorahoitustarkoituksessa sallittujen välineiden käyttöön rajatylittävissä joukkorahoituspalvelujen tarjonnassa ja soveltamisalaan kuuluvien palvelujen laajuuteen liiketoimintamallien mahdollisen kehittymiseen myötä. Arviointia on suoritettava myös siitä, voidaanko valvutuneen sijoittajan määritelmää pitää tehokkaana sijoittajansuojan varmistamisessa ja onko yksilölliseen lainasalkunhoitoon asetetut vaatimukset edelleen asianmukaisuutta. Arviointia on edelleen tehtävä asetuksen vaikutuksesta unionin sisämarkkinoiden asianmukaiseen toimintaan joukkorahoituksen osalta, teknologisten innovaatioiden toteutuksesta joukkorahoitussektorilla ja vakavaraisuusvaatimusten asianmukaisuudesta. Lisäksi on arvioitava muutostarpeita tietoveloitteisiin asiakkaille sekä sijoitustietämystä kartoittavaan testiin ja tappionsietokyvyn simulointiin, 1000 euron määrän asianmukaisuutta ei-valvutuneen sijoittajan osalta yksittäisen joukkorahoitustarjouksen hyväksymisessä, vaikutuksia avaintietoasiakirjan antamisesta muulla kielellä kuin jäsenvaltion virallisella kielellä, ilmoitustaulujen käytön vaikutuksesta lainojen, siirtokelpoisten arvopapereiden ja joukkorahoitustarkoituksessa sallittujen välineiden jälkimarkkinoihin ja markkinointiviestintää koskevan kansallisen sääntelyn vaikutuksesta palvelun tarjoamisen vapautteen, kilpailuun ja sijoittajansuojaan. Tarkastelun tulee kohdistua myös hallinnollisten seuraamusten ja muiden hallinnollisten toimien soveltamiseen ja mahdolliseen yhdenmukaistamistarpeeseen, rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevan sääntelyn ulottamiseen joukkorahoituspalvelun tarjoajiin, kolmansien maiden joukkorahoituspalvelun tarjoajien hyväksymisestä asetuksen mukaisiksi joukkorahoituspalvelun tarjoajiksi ja toimivaltaisten viranomaisten ja EAMV:n yhteistyöhön ja toimivaltaisten viranomaisten soveltavuuteen asetuksen valvontaelimiksi. Arvioinnin on vielä katettava mahdollisuus ottaa käyttöön erityisiä toimenpiteitä kestävien ja innovatiivisten joukkorahoitushankkeiden edistämiseksi ja unionin varojen käyttö, joukkorahoituspalvelun tarjoajien kokonaismäärä ja markkinaosuus asetuksen soveltamisen alkamisesta 10.11.2022 saakka jaoteltuna pieniin, keskisuuriin ja suuriin yrityksiin, joukkorahoituspalvelujen rajatylittävän tarjonnan volyymit, projektien lukumäärä ja suuntaukset jäsenvaltioittain, joukkorahoituspalvelujen osuus maailmanlaajuisilla joukkorahoitusmarkkinoilla ja unionin rahoitusmarkkinoilla, asetuksen noudattamisesta joukkorahoituspalvelun tarjoajille aiheutuvat kustannukset prosenttiosuutena toimintakustannuksista, sijoittajien harkinta-aikana peruuttamien sijoitusten volyymit ja niiden osuus sijoitusten kokonaisvolyymista ja arvio siitä, onko harkinta-ajan kesto ja luonne asianmukainen sekä heikentääkö se pääoman hankintaprosessin tehokkuutta tai sijoittajansuojaa ja asetuksen pohjalta määrättyjen hallinnollisten sakkojen ja rikosoikeudellisten seuraamusten lukumäärä ja määrä jäsenvaltioittain jaoteltuna sekä sijoittajien, joukkorahoituspalvelun tarjoajien ja kolmansien osapuolten petollisen toiminnan tyypit ja suuntaukset.

Lisäksi komissio laatii viimeistään 10.5.2022 EAMV:tä kuultuaan arvioinnin EU:n joukkorahoitusasetuksen soveltamisesta joukkorahoituspalvelun tarjoajiin, jotka tarjoavat joukkorahoituspalveluja ainoastaan kansallisesti ja EU:n joukkorahoitusasetuksen vaikutuksesta kansallisten joukkorahoitusmarkkinoiden kehitykseen ja rahoituksen saantiin (48 artiklan 3 kohta). Sen perusteella komissio voisi jatkaa 48 artiklan 1 kohdan siirtymäaikaa 12 kuukauden ajanjaksolla.

Sääntelykokonaisuuteen liittyy muutos Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin ([EU 2019/1937](#) unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta (jäljempänä *ilmoittajansuojadirektiivi*). Direktiivin liitteen I osan B kohtaan lisätään uusi alakohta, jossa EU:n joukkorahoitusasetus otetaan osaksi tätä sääntelyä.

EU:n joukkorahoitusasetuksella muutetaan esiteasetusta. Asetuksessa tarkoitettujen esitteiden julkaisemisvelvollisuuteen tehdään soveltamispoikkeus tilanteissa, jossa joukkorahoituspalvelun tarjoaja tarjoaa yleisölle arvopapereita ja tarjous ei ylitä viiden miljoonan euron raja-arvoa 12 kuukauden ajalta. Summaan lasketaan siirtokelpoisilla arvopapereilla ja joukkorahoitustarkoituksessa sallituilla välineillä hankitut varat sekä varat, jotka hankkeen toteuttaja on kerännyt lainoilla joukkorahoituslupaa kautta ja varat, jotka hankkeen toteuttaja on hankkinut tarjoamalla yleisölle siirtokelpoisia arvopapereita esiteasetuksen 1 artiklan 3 kohdan tai 3 artiklan 2 kohdan mukaisen vapautuksen nojalla

3 Nykytila ja sen arviointi

Joukkorahoitus ei ole uusi ilmiö. Laina- ja sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen hankkimisesta, tarjoamisesta ja ammattimaisesta välittämisestä elinkeinotoiminnan rahoittamiseksi on kansallisesti säädetty jo syyskuussa 2016 voimaan tullessa joukkorahoituslaissa (734/2016). Laki ei koske sellaisen lainamuotoisen joukkorahoituksen välittämistä, jossa velallisenä on kuluttaja.

3.1 Toimiluvallisuus ja siirtymäsäännös toimiluvan hakemiselle

Joukkorahoituksen välittämistä voi joukkorahoituslain perusteella tarjota sekä rekisteröitymällä Fivaan joukkorahoituksen välittäjäksi että tarjoamalla sitä muun toimiluvan perusteella. Rekisteröinnin perusteella on ollut mahdollista harjoittaa lainamuotoista joukkorahoituksen välittämistä. Sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen välittäminen edellyttää sijoituspalvelulain (747/2012) mukaista toimilupaa joko kansalliseen palveluntarjontaan tai EU-passin mahdollistamaan palveluntarjontaan. Joukkorahoitusta voi tarjota myös luottolaitoksen, maksulaitoksen, arvopaperikeskuksen ja vaihtoehtorahastonhoitajan toimiluvalla ilmoittamalla siitä Fivalle.

Fiva julkistaa nettisivuillaan joukkorahoituksen välittäjät ja perusteen, jolla palveluntarjoaja tarjoaa joukkorahoituksen välittämistä. Huhtikuun lopussa 2021 Fivan rekisterissä oli 13 joukkorahoituksen välittäjää, joista neljällä oli EU-passin mahdollistava sijoituspalveluyrityksen toimilupa, kahdella maksulaitoksen toimilupa ja seitsemän oli rekisteröitynyt joukkorahoituksen välittäjäksi joukkorahoituslain perusteella. Yksi rekisteröityneistä oli ruotsalaisen yhtiön Suomen sivuliike. Yhtään kansallista sijoituspalveluyrityksen toimilupaa ei ole haettu tai myönnetty joukkorahoituksen välittämiseen. Kahdella rekisteröidyistä joukkorahoituksen välittäjistä oli lisäksi lupa maksujenvälitykseen, kun välitettävien maksujen määrä ei ylitä maksupalveluyrityksen toimiluvalla asetettua raja-arvoa. Muut toimivat maksujen välityksen osalta yhteistyössä jonkin muun toimiluvallisen palveluntarjoajan kanssa.

Joukkorahoituksen muodoista lainamuotoinen joukkorahoitus on selkeästi dominoivampi. Vuonna 2020 yritysten saamasta joukkorahoituksesta 62 prosenttia oli lainamuotoista ja 37 prosenttia sijoitusmuotoista. Kaikkiaan lainamuotoista joukkorahoitusta välitettiin 124 miljoonan euron edestä vuonna 2020 ja laskua edelliseen vuoteen oli 7 prosenttia, kun sijoitusmuotoista joukkorahoitusta välitettiin 73,7 miljoonaa euroa. Yritysten saama sijoitusmuotoinen joukkorahoitus saavutti puolestaan ennätyksensä vuonna 2020 ja se oli 27 prosenttia enemmän kuin sitä edeltävänä vuonna. Vaikka yritysten saama joukkorahoitus on kasvanut viime vuosina, on joukkorahoituksen rooli edelleen vähäinen verrattuna luottolaitoksista nostettuihin yrityslainoihin, joiden määrästä se oli vuonna 2020 vain prosentti. Kuitenkin, jos oman pääoman ehtoista noin 74 miljoonan euron joukkorahoituksen määrää verrataan suhteessa aikaisen kehitysvaiheen

yritysten keräämään muuhun suomalaisilta sijoittajilta saatuun riskirahoitukseen, joka oli vuonna 2020 noin 400 miljoonaa euroa, joukkorahoituksen välittäminen on varsin merkittävässä roolissa.

EU:n joukkorahoitusasetus edellyttää omaa erillistä toimilupaa joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen, mikä tarkoittaa sitä, että niillä sijoituspalveluyrityksillä ja maksulaitoksilla, jotka tarjoavat tällä hetkellä joukkorahoituksen välitystä sijoituspalvelu- tai maksulaitostoimiluvan perusteella ja aikovat jatkaa toimintaa, on velvollisuus hakea erillistä toimilupaa joukkorahoituspalvelun tarjoamista varten. Myös kaikki rekisteröityneet joukkorahoituksen välittäjät ovat velvollisia hakemaan toimilupaa, jos ne aikovat edelleen harjoittaa toimintaa. Toimilupaa ei ole mahdollista myöntää sivuliikkeelle, minkä vuoksi mahdollisia toimiluvanhakijoita nykyisten rekisteröityneiden tai muun toimiluvan perusteella toimivien joukossa on 12.

EU:n joukkorahoitusasetus sisältää siirtymäsäännöksen, jonka mukaan joukkorahoituksen välittäjät voivat jatkaa joukkorahoituslain mukaisesti EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettujen palvelujen tarjoamista 10.11.2022 asti tai siihen saakka, kunnes niille myönnetään EU:n joukkorahoitusasetuksen mukainen toimilupa sen mukaan, kumpi näistä ajankohdista on aikaisempi. Liukuva sääntelyn soveltamisen alkaminen on otettava huomioon myös kansallisen sääntelyn soveltamisessa.

EU:n joukkorahoitusasetus sisältää siirtymäsäännöksen, joka liittyy toimilupamenettelyyn. Jäsenvaltioilla voi olla 10.11.2022 saakka käytössään yksinkertaistettuja toimilupamenettelyjä sellaisia yhteisöjä varten, joilla on EU:n joukkorahoitusasetuksen voimaan tullessa kansallisen lainsäädännön mukaisesti lupa tarjota joukkorahoituspalveluja (48 artiklan 2 kohta). Yksinkertaistetusta toimilupamenettelystä riippumatta toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että 12 artiklassa säädettyjä vaatimuksia noudatetaan. Joukkorahoituslaki edellyttää joukkorahoituksen välittäjiltä rekisteröitymistä. Taustalla on ollut tarkoitus kevyemmästä sääntelystä raskaamman toimilupamenettelyn sijaan, mitä ei pidetty tarpeellisena joukkorahoituslain säätämisen aikaan, vaan katsottiin tuolloin tarpeettomaksi toimialan ja markkinoilla toimivien palvelualueiden koko huomioon ottaen sekä markkinoille pääsyn edellytysten kannalta. EU:n joukkorahoitusasetuksen vaatimukset toimiluvasta, toimintaa koskeva sääntely joukkorahoituslaissa säädettyä huomattavasti laajempaan ja monimuotoisempaan ja Fivan hallussa jatkuvan valvonnan perusteella olevien tietojen suhteellisen suppea määrä huomioiden yksinkertaistettulle menettelylle ei ole Suomessa perusteita. Yksinkertaistettua toimilupamenettelyä koskevassa 48 artiklan 2 kohdassa käytetään suomenkielellä ilmaisua lupa, kun johtolauseesta 76 ja muista kieliversioista, kuten ruotsinkielisestä versiosta ilmenee, että joukkorahoituksen välittäjällä tulisi olla toimilupa, jotta siirtymäsäännöksen käyttöönotto olisi mahdollista. Toimilupamenettelyssä on kuitenkin jo nykyisäntelystä perusteella huomioitava Fivalle rekisteröinnin ja jatkuvan valvonnan aikana toimitetut relevantit ja ajantasaiset tiedot, mikä keventää toimilupamenettelyä. Muun unionin oikeuden perusteella toimiluvan saaneen hakiessa EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettua joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen toimilupaa menettelyssä huomioitavista toimilupaa käsittelevälle viranomaiselle asetetuista velvoitteista säädetään EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 14 kohdassa.

3.2 Tarjottavat joukkorahoituspalvelut

Joukkorahoituslaki ja EU:n joukkorahoitusasetus määrittävät rekisteröintiä ja toimilupaa edellyttäväksi palveluiksi luotto- ja sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen yrityksille. EU:n joukkorahoitusasetus antaa joukkorahoituspalvelun tarjoajille mahdollisuuden pitää yllä ilmoitustaulua, jolla asiakkaat voivat ilmoittaa kiinnostuksensa ostaa ja myydä palveluntarjoajan joukkorahoituslupaa alun perin tarjottuja lainoja, siirtokelpoisia arvopapereita tai joukkorahoitus-

tarkoituksessa sallittuja välineitä. Edellytyksenä on, että ilmoitustaulu ei ole luonteeltaan sisäinen täsmäytysjärjestelmä, joka toteuttaa asiakastoimeksiantoja monenkeskisesti. Joukkorahoituslaki ei aseta rajoituksia sille, mitä muuta toimintaa rekisteröitynyt joukkorahoituksen välittäjä voi harjoittaa, joten ilmoitustaulun kaltainen toiminta on jo nyt mahdollista. Ilmoitustauluja tai sen kaltaisia toimintoja on tällä hetkellä vain yksittäisiä.

Sekä joukkorahoituslaki että EU:n joukkorahoitusasetus asettavat raja-arvon sille, missä laajuudessa yksittäiselle rahoituksen hakijalle voidaan vuoden aikana tarjota palveluja rahoituksen hankkimiseksi. EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaan yksittäisen rahoituksen hakijan eli hankkeen toteuttajan tarjousten vastikkeet eivät voi ylittää viittä miljoonaa euroa 12 kuukauden ajanjaksolla yhteenlaskettuna. Joukkorahoituslain perusteella yksittäiselle rahoituksen hakijalle on voinut välittää joukkorahoitusta esiteasetuksen ja siihen liittyvän kansallisen valintamahdollisuuden rajoituksin kahdeksaan miljoonaan euroon asti. Rajan ylittäminen laukaisee sijoitusmuotoisessa joukkorahoituksessa esitteentekovelvollisuuden. Toisaalta ilman esiteasetuksen mukaista esitettä, rahoitusta ei ole voinut hakea muualta kuin Suomesta. Lainamuotoiselle joukkorahoitukselle ei joukkorahoituslaissa ole ylärajaa, joten kaikki joukkorahoituslaissa tarkoitettua lainamuotoista joukkorahoitusta tarjoavat ovat joukkorahoituslain velvoitteiden piirissä.

Käytännössä joukkorahoituskierrokset ovat olleet kooltaan huomattavasti alle kahdeksan miljoonan euron, eikä viiden miljoonan euron raja ole ylittynyt kuin yksittäistapauksissa kuluneiden viiden vuoden aikana. Keskimäärin joukkorahoituksella haettu laina oli vuonna 2020 noin 11 000 euroa, kun sijoitusmuotoisessa joukkorahoituksessa yritykset saivat keskimäärin 1,9 miljoonan euron arvosta pääomaa yksittäisellä rahoituskierroksella. Joukkorahoituksen välittäjien kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta vain yksittäiset palveluntarjoajat pitivät EU:n joukkorahoitusasetuksen viiden miljoonan euron raja-arvoa toimintansa kehityksen kannalta haastavana, kun yleinen näkemys oli, ettei raja-arvolla ole tällä hetkellä yhtiön toiminnan kannalta merkitystä.

EU:n joukkorahoitusasetuksen viiden miljoonan euron raja-arvo vaikuttaa eri tavalla sijoitus- ja lainamuotoisessa joukkorahoituksessa. Raja-arvon ylittyminen sijoitusmuotoisessa joukkorahoituksessa tarkoittaa sitä, että toiminta on sijoituspalvelua ja edellyttää sijoituspalvelun tarjoajan toimilupaa. Esitteentekovelvollisuus täyttyy Suomessa kahdeksan miljoonan euron kohdalla. Ilman esitettä viiden ja kahdeksan miljoonan euron välillä rahoitusta voi hakea vain Suomesta. Lainamuotoisessa joukkorahoituksessa raja-arvon ylitymisestä seuraa, että toiminta ei ole enää unionin lainsäädännön piirissä. EU:n joukkorahoitusasetus sallii kuitenkin, että siitä voidaan säätää kansallisesti (12 artiklan 13 kohta).

EU:n joukkorahoitusasetus käsittelee kansallisen lainsäädännön mukaista toimintaa hyvin rajoitetusti. Sen mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoajien olisi voitava harjoittaa muutakin toimintaa, jotta se voi tarjota asiakkailleen laajan valikoiman palveluita (johtolause 38). Asiakas on EU:n joukkorahoitusasetuksessa määritetty mahdolliseksi tai tosiasialliseksi sijoittajaksi tai hankkeen toteuttajaksi, jolle tarjotaan tai aiotaan tarjota joukkorahoituspalveluja (2 artiklan 1 kohdan g alakohta). Joukkorahoituspalvelun taustalla on yritysrahoitusintressi (2 artiklan 1 kohdan a alakohta). Muun toiminnan tulee olla sellaista, johon sovelletaan asiaankuuluvaa unionin oikeutta tai kansallista lainsäädäntöä (12 artiklan 13 kohta). Muun toiminnan toimiluvanmukaisuus jätetään kansalliseen harkintaan. EAMV:n rekisteriin on kuitenkin ilmoitettava joukkorahoituspalvelujen lisäksi kaikki muut joukkorahoituspalvelun tarjoajan tarjoamat palvelut, jotka eivät kuulu EU:n joukkorahoitusasetuksen soveltamisalaan (14 artiklan 1 kohdan d ja f). Näin ne on oltava jatkuvasti valvojan tiedossa.

Joukkorahoituslaki edellyttää joukkorahoituksen välittäjältä rekisteröitymistä, kun toiminta kuuluu lain soveltamisalaan. Sääntely on laadittu kevyemmäksi kuin useita muita rahoituspalveluja koskeva sääntely. EU:n joukkorahoitusasetus sääntelee huomattavasi laajemmin joukkorahoituspalvelun tarjoamista ja edellyttää toimilupaa siinä tarkoitettulta toiminnalta. Vastaava raja-arvon ylittävä lainamuotoinen toiminta jää EU:n joukkorahoitusasetuksen ja lainamuotoisen joukkorahoituksen osalta myös muun unionin oikeuden sääntelyn ulkopuolelle, mutta sijoittajansuojan tarpeet eivät muutu raja-arvon kohdalla. Raja-arvon ylittävän toiminnan harjoittamista EU:n joukkorahoitusasetuksen tarkoittaman toiminnan rinnalla samalle asiakaskunnalle kansallisen joukkorahoituslain mukaisen rekisteröinnin ja muutoinkin kevyemmän sijoittajansuojan pohjalta ei voida pitää perusteltuna. Nämä tekijät puoltavat sitä, että myös raja-arvon ylittävään toimintaan olisi sovellettava EU:n joukkorahoitusasetusta ja sitä vastaavaa toimilupavelvoitetta riippumatta siitä, harjoitetaanko toimintaa EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettua joukkorahoituspalvelun rinnalla vai erikseen. Yhtenäinen sääntely antaisi joustoa tilanteissa, joissa viiden miljoonan euron raja-arvo olisi ylittymässä. Palveluntarjoajien hallinnollinen taakka olisi myös vähäisempi, kun seurattavana olisi vain yksi sääntelykehikko kahden sijaan. Sijoittajille hankkeiden vertaileminen olisi puolestaan yksinkertaisempaa saman sääntelykehikon sisällä. Toimilupien rekisteröinnin selkeys edellyttää, että EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettuun joukkorahoituspalveluun myönnettäisiin oma erillinen toimilupa (14 artiklan 1 kohta). Näin raja-arvon ylittävään toimintaan olisi myönnettävä erikseen sitä koskeva toimilupa. Myös toimilupaperusteessa on eroa, kun toinen toimilupa myönnettäisiin EU:n joukkorahoitusasetuksen ja toinen kansallisen lainsäädännön perusteella. Tällä on myös merkitystä, kun EU:n joukkorahoitusasetuksen mukainen joukkorahoituspalvelun tarjoaja ryhtyy tarjoamaan joukkorahoituspalvelua muussa ETA-valtiossa. Ilmoitusmenettelyn yhteydessä valvovan viranomaisen on tehtävä ero niiden palveluiden suhteen, jotka kuuluvat EU:n joukkorahoitusasetuksen soveltamisalaan ja luetella erikseen muu joukkorahoituspalvelun tarjoajan harjoittama toiminta (18 artiklan 1 kohdan d alakohta). Se, että samalla yhteisöllä olisi molemmat toimiluvat, edellyttäisi, että sillä olisi käytössään menettelyt, joilla se varmistuisi siitä, ettei kansallisen lainsäädännön mukaista toimintaa tarjota Suomesta toiseen ETA-valtioon, koska tällainen toiminta ei ole niin kutsutun EU-passin piirissä. Koska kansallisen lainsäädännön mukaisia lainamuotoisia joukkorahoituskierroksia ei ole mahdollista tarjota toisessa ETA-valtiossa, sekä raja-arvon mukaista että sen ylittävää toimintaa voidaan Suomessa kutsua ilman sekaantumisen vaaraa joukkorahoituspalveluksi ja toiminnan harjoittajia joukkorahoituspalvelun tarjoajiksi.

3.3 Muu toiminta kuin joukkorahoituksen välittäminen

Joukkorahoituslaki ei aseta rajoituksia sille, mitä muuta toimintaa rekisteröitynyt joukkorahoituksen välittäjä voi harjoittaa. Lain 7 §:n 4 momentissa huomioidaan nimenomaisesti se mahdollisuus, että joukkorahoituksen välittäjä saattaisi harjoittaa myös muuta liiketoimintaa kuin joukkorahoituksen välitystä. Muun toimiluvan perusteella joukkorahoituksen välittämistä harjoittavat ovat sidottuja niihin rajoituksiin, joita toimialaa koskeva sääntely kussakin tapauksessa toimiluvan haltijalle asettaa.

Yksi joukkorahoituksen välittäjistä tarjoaa joukkorahoituksen välittämisen rinnalla vertaislainausta kuluttajille. Vertaislainalla tarkoitetaan elinkeinonharjoittajan kuluttajalle välittämää luottoa, jonka myöntää joku muu kuin ammattimainen luotonantaja. Vertaislainaukseen liittyvissä luottosuhteissa noudatetaan kuluttajansuojalain kuluttajaluottoja koskevia säännöksiä. Säännökset ovat kansallisia, eivätkä perustu unionin oikeuteen. Komissio on antanut 30.6.2021 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi kuluttajaluotoista (COM (2021) 347 final), jonka mukaan myös vertaislainaus kuluttajille olisi tulossa osin EU-sääntelyn piiriin ja ehdotuksen käsittely on aloitettu neuvoston työryhmässä. Tällä hetkellä vertaislainojen välittäminen edellyttää eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjin rekisteröinnistä annetussa laissa

(853/2016) tarkoitettua rekisteröintiä Etelä-Suomen aluehallintoviraston ylläpitämään luotonantaja- ja vertaislainanvälittäjärekisteriin. Jos vertaislainausta tarjotaan liiketoimintamallilla, joka sisältää maksupalvelun tarjoamista, toiminnan luvallisuuteen sovelletaan maksulaitoslakia (297/2010). Fivan valvottavat tai muut finanssimarkkinoilla toimivat eivät ole velvollisia rekisteröitymään edellä mainittuun Etelä-Suomen aluehallintoviranomaisen ylläpitämään rekisteriin. Edellä mainitulla joukkorahoituksen välittäjällä, joka tarjoaa vertaislainausta, on maksulaitoksen toimilupa. Koska maksulaitoksen toimilupa perustuu unioniin oikeuteen, vertaislainauksen tarjoaminen on myös jatkossa mahdollista samalle oikeushenkilölle, jolla on toimilupa EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaan (12 artiklan 13 ja 14 kohta).

Vertaislainauksen lisäksi joukkorahoituksen välittäjät tarjoavat erilaisia yritysrahoitukseen liittyviä neuvontapalveluja, riskiluokitusta rahoitusta hakeville yhtiöille ja osakeantityökaluja. Ne toimivat myös joukkolainanhaltijoiden edustajana. Nämä toimintamuodot eivät ole luonteeltaan sellaisia, jotka kuuluisivat EU:n joukkorahoitusasetuksen tarkoittamien toimiluvallisten toimintojen piiriin tai olisivat jonkin unionin oikeuden mukaisia ja siten suoraan joukkorahoitusasetuksen perusteella sallittua toimintaa. Joukkorahoitusasetuksen mukaan muiden palvelujen salliminen perustuu kansalliseen harkintaan ja edellyttää, että siitä säädetään kansallisessa lainsäädännössä (12 artiklan 13 kohta). Säännös jättää jäsenvaltioiden harkintaan sen, miten toiminnasta tarkemmin säädetään.

Joukkorahoitusasetuksen tarkoituksena on, että joukkorahoituspalvelun tarjoajat voivat tarjota asiakkailleen laajan valikoiman palveluja. Toimiluvallisen joukkorahoituspalvelun tulee liittyä yritysrahoitusintresseihin. Myös asiakkaiden lisäpalvelujen tulisi liittyä yritysten rahoittamiseen erilaisten kokonaispalvelujen mahdollistamiseksi. Joukkorahoituksen välittäjien tarjoamat muut palvelut kuin vertaislainaus ovat pitäneet pitkälti sisällään erilaisia yritysrahoitukseen liittyviä neuvontapalveluja, riskiluokitusta rahoitusta hakeville yhtiöille ja osakeantityökaluja, joiden voitaisiin katsoa olevan joukkorahoituspalvelun tarjoajan muuta sallittua toimintaa, kun niitä harjoitetaan tavalla, joka ei edellytä toimilupaa jonkin muun sääntelyn perusteella. Myös joukkolainanhaltijan edustajana toimiminen, jota osa joukkorahoituksen välittäjistä tarjoaa, voisi vastaavasti olla luonteeltaan toimintaa täydentävää. Sitä vastoin erilaisten luottolimiittien tarjoaminen joukkorahoituspalvelun tarjoajan omaan lukuun ei ole sellainen palvelu, joka voitaisiin sallia joukkorahoituspalveluun liittyvänä kansallisen lainsäädännön mukaisena palveluna, jollei luottojen myöntäminen palveluntarjoajan omaan lukuun perustu joukkorahoituspalvelun tarjoajan johonkin toiseen unionin oikeuden mukaiseen toimintaan. EU:n joukkorahoitusasetuksen vakavaraisuussäännökset eivät huomioi tällaisen toiminnan aiheuttamia riskejä. Kansallisen lain sallimalla muulla toiminnalla ei tulisi voida ottaa sellaisia riskejä, jotka voisivat heijastua kielteisesti joukkorahoituspalvelun tarjoajan kykyyn huolehtia joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta asiakkaiden etujen vaarantumatta. Lisäksi EU:n joukkorahoitusasetuksen 8 artiklan 1 kohta kieltää joukkorahoituspalvelun tarjoajaa osallistumasta joukkorahoitustarjouksiin joukkorahoitusalustallaan. Tätä kieltä olisi mahdollista kiertää, jos joukkorahoituspalvelun tarjoaja voisi toteuttaa osallistumisensa käynnissä olevan lainakierroksen rinnalla luottolimiitillä.

Joukkorahoituksen välittäjien rekisteröintimenettely ei edellytä palveluntarjoajien muun toiminnan ilmoittamista tai julkistamista. Joukkorahoitusasetus ei ota kantaa siihen, onko kansallisen lainsäädännön perusteella sallitusta toiminnasta otettava maininta toimilupaan. Se edellyttää kuitenkin EU:n joukkorahoitusasetuksen perusteella myönnettyjen toimilupien ilmoittamista EAMV:lle siten, että ilmoitus pitää sisällään toimiluvallisen toiminnan lisäksi luettelon myös kaikesta muusta joukkorahoituspalvelun tarjoajan harjoittamasta toiminnasta (18 artiklan 1 kohdan d alakohta). Lisäksi rajatylittävää palveluntarjontaa koskevassa ilmoituksessa on mainittava joukkorahoituspalvelun tarjoajan muu toiminta (14 artiklan 2 kohdan f alakohta). Edelleen se edellyttää, että toimivaltainen viranomainen tekee yhteistyötä niiden viranomaisten

kanssa, jotka vastaavat tällaisen muun toiminnan valvonnasta joko unionin oikeuden tai kansallisen sääntelyn mukaisesti (33 artikla), joten toimilupaviranomaisella on oltava tieto siitä, mitä muuta toimintaa joukkorahoituspalvelun tarjoaja harjoittaa. Muualla rahoituspalvelujen tarjoajia koskevassa sääntelyssä on aiemmin omaksuttu erilaisten oheispalvelujen kirjaaminen toimilupaan. Sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:n 1 momentin 8 kohdassa ja sijoitusrahastolain (213/2019) 2 luvun 2 §:n 1 momentissa oikeus harjoittaa muuta toimintaa kuin sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuun toimintaan verrattavaa tai siihen läheisesti liittyvää toimintaa tai oikeus harjoittaa sijoitusrahastotoimintaan olennaisesti liittyvää toimintaa kirjataan toimilupaan yleisellä tasolla. Toimiluvan hakija esittää kuitenkin Fivalle selvityksen toimilupahakemuksen tai myöhemmin jatkuvan valvonnan yhteydessä siitä, mitä suunniteltu toiminta pitää sisällään ja Fiva arvioi tapauskohtaisesti toiminnan sallittavuuden sääntelyn kannalta. Toimintamalli edistää sitä, että toimilupien rajat eivät hämähärry ja että valvojalla on mahdollisuus arvioida, että suunniteltua toimintaa tullaan harjoittamaan sääntelyn edellyttämällä tavalla. Menettelyä voidaan pitää tässäkin tapauksessa perusteltuna.

3.4 Kannustinsääntelyn vaikutus asiamiestoimintaan

Joukkorahoituslaki ei ota kantaa siihen, millaisia asiamiesrakenteita rekisteröidyllä joukkorahoituksen välittäjällä voi olla. Sijoituspalvelun tarjoajan oikeus käyttää sidonnaisasiamiestä määräytyy joukkorahoituslain 9 §:n 5 momentin mukaan sijoituspalvelulain mukaisesti. EU:n joukkorahoitusasetus ei tunnista sidonnaisasiamiehiä. Vakuutusyhtiölaki (521/2008) sallii vakuutusyhtiölle liitännäistoiminnan, jonka perusteella se voi toimia muun kuin vakuutustoimintaa harjoittavan yrityksen edustajana sekä markkinoida ja myydä yrityksen lukuun sen tarjoamia palveluja ja tuotteita muun muassa silloin, kun kyseinen yritys on joukkorahoituksen välittäjä.

EU:n joukkorahoitusasetus pitää sisällään kannustimia koskevan säännöksen, jonka tarkoituksena on varmistaa sijoitusmahdollisuuksien tarjoaminen puolueettomasti. Sen perusteella joukkorahoituspalvelun tarjoajat eivät saa maksaa tai hyväksyä palkkioita, alennuksia tai muita kuin rahallisia etuja reitittääkseen sijoittajien toimeksiannot joukkorahoituspalvelustallaan tehtyyn tiettyyn joukkorahoitustarjoukseen tai kolmannen osapuolen joukkorahoituspalvelustalla tehtyyn tiettyyn joukkorahoitustarjoukseen (3 artikla 3 kohta). Käytännössä joukkorahoituksen välittäjien keskuudessa esiintyy toimintamalleja, joissa hyödynnetään asiakashankinnassa niin asiamiehiä kuin sijoituspalvelulaissa tarkoitettuja sidonnaisasiamiehiä riippuen palveluntarjoajaan sovellettavasta toimialakohtaisesta sääntelystä. Jatkossa erityisesti sidonnaisasiamiesten käyttäminen jää mahdollisuudeksi vain sellaiseen liikkeeseläskun järjestämistä ja arvopaperinvälitystä koskevaan sijoituspalvelun tarjoajan toimintaan, joka on muuta kuin joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettua toimintaa.

Vakuutusyhtiölaki sisältää liitännäistoiminnan harjoittamista koskevan säännöksen, jonka mukaan vakuutusyhtiö saa pääasiallisen toimintansa ohella toimia muun kuin vakuutustoimintaa harjoittavan yrityksen edustajana sekä markkinoida ja myydä tällaisen yrityksen lukuun sen tarjoamia palveluja ja tuotteita. Yritys, jonka edustajana vakuutusyhtiö voi toimia, on muun muassa joukkorahoituksen välittäjä. Liitännäistoimintaa rajoittavat päämiestä koskevan sääntelyn asettamat edellytykset, kuten esimerkiksi kieltä maksaa tai hyväksyä palkkioita, alennuksia tai muita kuin rahallisia etuja. Liitännäistoimintana ei voi myöskään harjoittaa sellaista toimintaa päämiehen lukuun, joka edellyttää muun sääntelyn perusteella toimilupaa. Käytännössä jakelusopimukset perustuvat asiamiehen tekemään asiakashankintaan, jonka perusteella asiamiehen palkkio määräytyy. Näyttö siitä, että kyseessä on yksittäisen asiamiehen aikaansaama asiakassuhde, perustuu yleensä sille, että asiamies myötävaikuttaa toimeksiannon etenemiseen päämiehelle. Reitittämiseen liittyvä kannustinkieltä kaventaa nykyistä liitännäistoiminnan sallittua laa-

juutta joukkorahoituspalvelun tarjoamisessa, mutta ei sulje sitä täysin pois, minkä vuoksi vakuutusyhtiölakiin on tarpeen tehdä tekninen muutos, joka on seurausta joukkorahoituslain ehdotetusta kumoamisesta ja EU:n joukkorahoitusasetuksen voimaantulosta.

3.5 Vahingonkorvausvelvollisuus

Joukkorahoituslaki velvoittaa joukkorahoituksen välittäjän ja joukkorahoituksen saajan korvaamaan vahingon, jonka ne ovat tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaneet asiakkaalleen tai muulle henkilölle joukkorahoituslain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisella menettelyllä. Lisäksi sijoittajalla on oikeus vaatia korvausta hänelle aiheutuneesta vahingosta myös joukkorahoituksen välittäjän toimitusjohtajalta, hallituksen jäseneltä tai siihen rinnastettavan toimielimen jäseneltä sekä vastuunalaiselta yhtiömieheltä, jos vahinko on johtunut siitä, että tämä on tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyönyt huolehtia siitä, että toiminnassa noudatetaan kieltoa vastaanottaa asiakasvaroja, ja siitä, että asiakasvaroja säilytetään ja käsitellään laissa edellytetyllä tavalla. Kyse on niin kutsutusta tuottamusolettamasta. Vahinko katsotaan asiakasvarojen osalta aiheutetuksi huolimattomuudesta, jollei menettelystä vastuussa oleva osoita menetelleensä huolellisesti. Vahingonkorvauksen sovittelun ja korvausvastuun jakautumisen osalta viitataan vahingonkorvauslakiin (412/1974).

EU:n joukkorahoitusasetus edellyttää, että jäsenvaltiot säätävät kansallisesti avaintietoasiakirjaan liittyvästä vahingonkorvausvastuusta ja asettavat sille vähimmäisvaatimukset niin vahingonkorvausvelvollisten kuin vahingonkorvausperusteen laajuuden suhteen. Avaintietoasiakirjaa koskeva siviilioikeudellinen vastuu on EU:n joukkorahoitusasetuksessa nähty tarpeelliseksi toteuttaa yhdenmukaisesti eri jäsenvaltioissa. Muilta osin kyseinen asetus ei käsittele vahingonkorvausta. EU:n joukkorahoitusasetus edellyttää, että vähintään hankkeen toteuttaja tai sen hallinto-, johto- tai valvontaelin voidaan asettaa vahingonkorvausvelvolliseksi avaintietoasiakirjassa tai sen mahdollisissa käännöksissä ilmenevistä epätarkoista tai harhaanjohtavista tiedoista tai siitä, että avaintietoasiakirjassa ei ole keskeisiä tietoja, joiden avulla sijoittajat voivat harkita joukkorahoitushankkeen rahoittamista. Vastaavasti jäsenvaltiot veloitetaan säätämään vähintään joukkorahoituspalvelun tarjoaja vahingonkorvausvelvolliseksi vastaavista puutteista avaintietoasiakirjassa, joka koskee alustatason sijoitusta. Säännökset antavat mahdollisuuden säätää myös laajemmasta vastuusta ja ne jättävät kansalliseen harkintaan vastuun tarkemman muotoilun. Joukkorahoituslain vastuu on EU:n joukkorahoitusasetuksen vähimmäisedellytystä laajempi ja kattaa kaiken tahallisen tai tuottamuksellisen vahingon lainvastaisesta toiminnasta niin joukkorahoituksen välittäjän kuin joukkorahoituksen saajan toteuttamana. Lisäksi se kattaa vahingot, jotka on aiheutettu myös muille henkilöille kuin asiakkaille. Asiakasvarojen osalta menettelystä vastuussa olevalla on niin sanottu käänteinen todistustaakka eli tämän on pystyttävä osoittamaan menetelleensä huolellisesti vapautuakseen vastuustaan.

Joukkorahoituksen välittäjä voi määritelmän mukaan olla elinkeinonharjoittaja, kun taas joukkorahoituspalvelun tarjoaja on EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaan aina oikeushenkilö. Oikeushenkilöllisyyden muotoa ei ole tarkemmin määritetty. Nykyisen sääntelyn muotoilu kattaa kaikki asetuksen mukaiset toimintamuodot. Voimassa olevan lain mukainen joukkorahoituksen välittäjään ja rahoituksen saajaan kohdistuva vahingonkorvausvastuu on laadittu ottamalla huomioon, mitä osakeyhtiölaissa (624/2006) ja rahoitusmarkkinalainsäädännössä muille vastaaville palveluntarjoajille on vahingonkorvausvelvollisuudesta säädetty. Joukkorahoitusta ovat voineet välittää useat rahoitusmarkkinoilla toimiluvan tai rekisteröitymisen nojalla rahoituspalveluja tarjoavat Fivan valvottavat ja muut finanssimarkkinoilla toimivat, minkä vuoksi joukkorahoituslain säätämisen aikaan pidettiin tarkoituksenmukaisena säätää vahingonkorvausvelvollisuudesta yhdenmukaisesti. Myös jatkossa yksittäinen toimija saattaa toimia useamman eri toimialaa koskevan erityissääntelyn piirissä. Tyypillisesti vahingonkorvausvelvollisuuden edellytyk-

senä on rahoitusmarkkinalainsäädännössä tahallisuus tai huolimattomuus. EU:n joukkorahoitusasetus jättää kansallisesti määritettäväksi ne periaatteet, joita vahingonkorvausvastuuseen sovelletaan.

EU:n joukkorahoitusasetuksessa on liikkumavaraa siinä, kenelle asetetaan vahingonkorvausvastuu avaintietoasiakirjassa tai sen mahdollisissa käännöksissä ilmenevistä epätarkoista tai harhaanjohtavista tiedoista tai siitä, että avaintietoasiakirjassa ei ole keskeisiä tietoja, joiden avulla sijoittajat voivat harkita joukkorahoitushankkeen rahoittamista. Vaihtoehdot ovat ainakin hankkeen toteuttaja tai hankkeen toteuttajan hallinto-, johto- tai valvontaelin. Joukkorahoituslaissa tiedonantovelvollisuuden rikkomisesta aiheutunutta vahinkoa ei ole säädetty hallinto-, johto- tai valvontaelimen korvattavaksi. Avaintietoasiakirja voidaan parhaiten rinnastaa asiakirjoihin, joista säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa ([EU N:o 1286/2014](#)) vähittäismarkkinoille tarkoitettuja paketoituja ja vakuutusmuotoisia sijoitustuotteita (PRIIP-tuote) koskevista avaintietoasiakirjoista ja esiteasetuksessa. Näistä PRIIP-tuotetta koskevan avaintietoasiakirjan tai sen käännöksen harhaanjohtavuudesta, epätarkkuudesta tai ristiriitaisuudesta oikeudellisesti sitovien, sopimusta edeltävien asiakirjojen tai sopimusasiakirjojen olennaisten osien tai eräiden kyseisessä asetuksessa säädettyjen vaatimusten kanssa vastuuseen asetetaan PRIIP-tuotteen kehittäjä (11 artikla). Esiteasetuksen mukaisen esitteen osalta vahingonkorvausta koskevat säännökset ovat arvopaperimarkkinalain (746/2012) 16 luvussa. Vahingonkorvausvelvollinen on se, joka aiheuttaa toiselle tahallaan tai huolimattomuudesta vahinkoa esiteasetuksen vastaisella menettelyllä. Esitteen tiivistelmän osalta korvattavuuden edellytyksenä on, että tiedot ovat harhaanjohtavia, epätarkkoja tai ristiriitaisia suhteessa esitteen muihin osiin. Nimenomaista tuottamusolettamaa ei ole. Korvausvastuun lähtökohtana on yhtiön korvausvastuu, eikä esimerkiksi toimitusjohtajan tai hallituksen jäsenen korvausvastuu. Hallituksen vastuu määräytyy oikeushenkilötyyppiä koskevan sääntelyn, kuten esimerkiksi osakeyhtiölain perusteella. Nykyinen joukkorahoituslaissa omaksuttu periaate, jossa tiedonantovelvollisuuden rikkomisesta aiheutunutta vahinkoa ei ole säädetty hallinto-, johto- tai valvontaelimen korvattavaksi, on linjassa muita vastaavanlaisia avaintietoasiakirjoja ja esitteitä koskevan vahingonkorvausvelvoitteen kanssa ja puoltaa vastaavan periaatteen soveltamista myös EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettuun avaintietoasiakirjaan. Vahingonkorvausvelvoite on siten tarkoituksenmukaista asettaa joukkorahoitushankkeen toteuttajalle avaintietoasiakirjan osalta. Vastavalla perusteella myös 24 artiklassa tarkoitettua avaintietoasiakirjaa koskeva vahingonkorvausvastuu olisi asetettava vain joukkorahoituspalvelun tarjoajalle.

Joukkorahoitusasetus ei käsittele joukkorahoituspalvelun tarjoajan muuta vahingonkorvausvelvollisuutta kuin 23 ja 24 artiklassa tarkoitettua avaintietoasiakirjaa koskevaa vahingonkorvausvelvollisuutta. Joukkorahoitusasetuksen 1 artiklan 1 kohdan mukaan EU:n joukkorahoitusasetuksella vahvistetaan yhtenäiset vaatimukset, jotka koskevat joukkorahoituspalvelujen tarjoamista, joukkorahoituspalvelujen tarjoajien toiminnan järjestämistä, toimilupamenettelyä ja valvontaa, joukkorahoituspalvelualustojen toimintaa sekä joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyvää läpinäkyvyyttä ja markkinointiviestintää unionissa. Asetuksen viittaus Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 114 artiklaan tarkoittaa, että kyseessä on toimet sisämarkkinoiden toteuttamiseksi. Yhdenmukaistaminen koskee vain niitä säännöksiä, joita on pidetty tarpeellisina tavoitteen toteutumiseksi. Kun yhdenmukaistaminen on rajattua, muu joukkorahoituspalvelun tarjoamista koskeva sääntely jää kansallisen sääntelyn varaan. Vahingonkorvausvelvollisuudessa ei ole kyse joukkorahoituspalvelun tarjoajan toimintaan liittyvistä vaatimuksista, vaan velvoitteista tai vastuusta. EU:n joukkorahoitusasetus säättää vain avaintietoasiakirjaan liittyvistä velvoitteista tai vastuista. Kansallisesti voidaan säätää muista joukkorahoituspalvelun tarjoajan toiminnasta aiheutuvista velvoitteista ja vastuista. Suomessa on rahoituspalvelun tarjoajia koskevassa toimialakohtaisessa sääntelyssä pääsääntöisesti säädetty vahingonkorvausvelvollisuus, jos palveluntarjoaja rikkoo tiettyä sen toimintaan liittyvää säännöstä ja

aiheuttaa teollaan vahinkoa toiselle. Kun vahingonkorvauslaki ei sovellu sopimussuhteisiin, ilman erityistä sektorikohtaista vahingonkorvaussääntelyä asiakkaan ja palveluntarjoajan välinen suhde jäisi vaille sääntelyn tukea ja perustuisi yleisiin sopimusoikeudellisiin periaatteisiin. Tilannetta ei voida pitää tarkoituksenmukaisena, kun otetaan huomioon, että joukkorahoituspalvelun asiakkaat, joita ovat hankkeen toteuttajat ja sijoittajat, ovat pk-yrityksiä ja enenevässä määrin kotitalouksia ja yksityishenkilöitä. Sen vuoksi avaintietoasiakirjaa koskevan vahingonkorvausvelvollisuuden rinnalla on tarpeen säätää joukkorahoituspalvelun tarjoajan muuhun toimintaan liittyvästä vahingonkorvausvelvollisuudesta.

Vahingonkorvausvelvollisuus on tyypillisesti asetettu myös rahoituspalvelun tarjoajan hallituksen jäsenelle ja toimitusjohtajalle, jos nämä ovat tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaneet vahinkoa palveluntarjoajalle, sen osakkeenomistajalle tai muulle henkilölle. Tämänkaltaisen säännös on esimerkiksi sijoituspalvelulain 16 luvun 1 §:n 2 momentissa, sijoitusrahastolain 26 luvun 4 §:ssä ja vaihtoehtorahaston hoitajista annetun lain (162/2014) 22 luvun 8 §:n 2 momentissa sekä luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 21 luvun 1 §:n 2 ja 3 momentissa. Myös joukkorahoituslain 16 §:n 2 momentti sisältää tällaisen velvoitteen. Vahinko katsotaan aiheutetuksi huolimattomuudesta, jollei menettelystä vastuussa oleva osoita menettelleensä huolellisesti. Käännetty todistustaakka on perusteltavissa myös sillä, että hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan on helpompi osoittaa toimineensa asetuksen 4 artiklan 1–3 kohdan edellyttämällä tavalla, kuin korvausta vaativan osoittaa, että he ovat rikkoneet näitä velvoitteita. Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan henkilökohtaista vastuuta on kuitenkin pidetty kohtuullisena rajoittaa, eikä se esimerkiksi sijoituspalvelulaissa koske vastuuta vahingosta, jonka palveluntarjoaja tai sen työntekijä aiheuttaa rikkomalla menettelytapoja tai muita asiakassuhdetta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta vapautuminen edellyttää, että hallitus ja toimitusjohtaja ovat huolehtineet, että palveluntarjoajalla on käytössään laissa vaaditut järjestelyt, ja riittävästi valvoneet toimintaperiaatteiden noudattamista. Yleinen käytäntö puoltaa vastaavan periaatteen omaksumista nykyistä laajemmin myös joukkorahoituspalvelun toiminnan järjestämistä koskeviin velvoitteisiin. Sillä voidaan varmistua siitä, että aiheutetulle vahingolle löytyy vastuunkantaja myös niissä tilanteissa, joissa joukkorahoituspalvelun tarjoajan toiminta päättyy esimerkiksi säännöksessä tarkoitettun vahinkoon johtaneen teon seurauksena ja palveluntarjoajaa ei enää ole. Säännöksellä voidaan muutoinkin nähdä ennaltaehkäisevä tehtävä. Lisäksi joukkorahoituspalvelun tarjoajia ei koske velvollisuus kuulua tuomioistuimen ulkopuoliseen riidanratkaisuelimeen. Vakuutus- ja rahoitusneuvonta FINE:n (jäljempänä *FINE*) arvion mukaan valtaosa nykyisistä toimijoista jää sopimuksen puuttuessa FINE:n toimivallan ulkopuolelle. Sen vuoksi asiakkaansuojan toteutuskeinot ovat jo muutoinkin rajalliset. Nämä syyt puoltavat johdon rajoitettua tuottamusolettamaa.

3.6 Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen ja suoja-toimena rikosrekisterimerkintöjen selvittäminen

Joukkorahoituksen välittäjin sovelletaan lakia rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä (444/2017). EU:n joukkorahoitusasetus jättää joukkorahoituspalvelun tarjoajat direktiivin (EU) 2015/849 rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen osalta ilmoitusvelvollisten luettelon ulkopuolelle. EU:n joukkorahoitusasetuksen luonteesta johtuu, ettei kansallisesti ole mahdollista säätää asetusta tiukemmin. Johtolauseen 33 mukaan, jotta joukkorahoituspalvelun tarjoajat voisivat toimia valtioiden rajojen yli kohtaamatta erilaisia sääntöä ja jotta näin helpotettaisiin eri jäsenvaltioista tulevien sijoittajien harjoittamaa hankkeiden rahoitusta kaikkialla unionissa, asetuksen perusteella toimiluvan saaneille joukkorahoituspalvelun tarjoajille ei saa asettaa lisävaatimuksia. Johtolauseessa 32 tuodaan esille, että EU:n joukkorahoitusasetuksessa on säädetty suoja-toimista rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeille edellyttämällä, että maksupalveluja voivat tarjota vain sellaiset EU:n joukkorahoitusasetuksessa määritellyt yhteisöt, joihin sovelletaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen vastaisia vaatimuksia. Suoja-toimena mainitaan

joukkorahoituspalvelun tarjoajan johtotehtävistä vastaavien luonnollisten henkilöiden hyvämaineisuuden arviointi. Myös hankkeen toteuttajien hyvämaineisuutta on selvitettävä. Komission kertomuksessa, joka on annettava ennen 10.11.2023 Euroopan parlamentille ja neuvostolle, on arvioitava sitä, onko tarpeen ja oikeasuhtaista asettaa joukkorahoituspalvelun tarjoajat direktiivin (EU) 2015/849 ilmoitusvelvollisten luetteloon. EU:n joukkorahoitusasetuksesta johtuu, että rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain soveltamisalasta on poistettava joukkorahoituksen välittäjät, eikä joukkorahoituspalvelun tarjoajia tule lisätä niiden sijaan.

Joukkorahoituspalvelun tarjoajan johtotehtäviin osallistuvien ja tietyn määräosuuden omistavien tai äänioikeutta käyttävien hyvämaineisuutta on selvitettävä tiettyjen rikosrekisterimerkintöjen kannalta. Vastaava koskee hankkeen toteuttajia. Hankkeen toteuttajana voi olla luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka hakee rahoitusta joukkorahoituspalvelulla yritysrahoitusintressissä (2 artiklan 1 kohdan a ja h kohta). Hankkeen toteuttajan hyvämaineisuuden arvioinnissa mainitaan tarkastelun kohteena nimenomaisesti hankkeen toteuttaja eli oikeushenkilö, eikä sen johto. Edellytyksenä on, että rikosrekisterimerkintöjä ei ole teosta, jotka liittyvät kauppa-, maksukyvyttömyys-, rahoituspalvelu- ja rahanpesuntorjuntaan koskevan lainsäädännön, petoksia koskevan lainsäädännön tai ammatillista vastuuta koskevien velvoitteiden kansallisten säännösten rikkomiseen (5 artiklan 2 kohdan a alakohta ja 12 artikla 3 kohta). Hankkeen toteuttajien osalta velvollisuus selvittää tämän hyvämaineisuutta kuuluu joukkorahoituspalvelun tarjoajan huolellisuusvelvollisuuden piiriin. Joukkorahoituspalvelun tarjoajan johtotehtäviin osallistuvien ja osakkeenomistajien tai äänivallan käyttäjien hyvämaineisuutta arvioi toimivaltainen viranomaisen toimilupahakemuksen ja jatkuvan valvonnan yhteydessä.

Hankkeen toteuttajien joukossa on sekä luonnollisia henkilöitä että oikeushenkilöitä. Rikosrekisterilain (770/1993) 6 §:n 8 momentin mukaan oikeushenkilöä koskevan otteen rikosrekisteristä voi saada se, jolla on oikeus kirjoittaa oikeushenkilön nimi. Luonnollisten henkilöiden kohdalla tilanne on rajoitetumpi.

Rikosrekisterilain salassapitoperiaatteen mukaan tietoja rikosrekisteristä saa luovuttaa vain siten kuin rikosrekisterilaissa säädetään. Niitä luovutetaan rikosrekisterilain 4 ja 4 a §:n mukaan tietyille viranomaisille muun muassa henkilön luotettavuuden tai soveltuvuuden arviointia varten ja tieto luovutetaan suoraan viranomaiselle. Fiva saa tällaisia tietoja laissa säädettyä valvontatehtäväänsä varten. Fivalle tiedot luovutetaan kaikkien rikosrekisteriin merkittyjen päätösten osalta tai vaihtoehtoisesti tieto, ettei merkintöjä ole. Poimintaote edellyttäisi, että siitä olisi erikseen säädetty rikosrekisterilaissa. Rikosrekisterilaki tuntee myös tilanteita, joissa tietoja rikosrekisteristä luovutetaan luonnolliselle henkilölle itselleen tiettyihin laissa säädettyihin tarkoituksiin. Tällä hetkellä ote annetaan rikosrekisterilain 6 §:n viisumia, työlupaa, oleskelulupaa tai muuta niihin verrattavaa syytä varten, ulkomaan viranomaiselle esitettäväksi adoptiota varten, lasten kanssa työskentelevien rikostausta selvittämiseksi sekä voidakseen toimia kuvaohjelma- luokittajana tai opiskelijana ryhtyä sellaiseen tehtävään, johon olennaisesti kuuluu työskentelyä alaikäisten parissa. Otteen voi rikosrekisterilain 6 a §:n perusteella saada myös lasten kanssa tehtävään vapaaehtoistyöhön liittyen vapaaehtoistehtävän järjestäjä vapaaehtoisen suostumuksella ja 6 b §:n mukaan tarjoajalle tai ehdokkaalle annetaan ote julkisiin hankintoihin liittyen tarjoajan tai ehdokkaan hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenestä tai henkilöstä, joka käyttää edustus-, päätös-, tai valvontavaltaa kyseisessä yrityksessä tai yhteisössä otetta koskevan henkilön suostumuksella. Mikään näistä perusteista ei sovellu EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettuun tilanteeseen, jossa hankkeen toteuttaja on luonnollinen henkilö.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 5 artiklan 2 kohdan a alakohdassa edellytetään, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja hankkii näytön säännöksessä mainittujen rikosrekisterimerkintöjen puuttumisesta. Se ei edellytä, että rikosrekisteriote luovutettaisiin palveluntarjoajalle. Riittää,

että otteen saa hankkeen toteuttaja, joka voi sillä osoittaa merkintöjen puuttumisen. Oikeushenkilön nimen kirjoittamiseen oikeutettu saa rikosrekisterilain 6 §:n 8 momentin mukaan pyynnöstä rekisteriotteen ja voi esittää sen palveluntarjoajalle. Luonnollisella henkilöllä ei ole vastaavaa mahdollisuutta nykysääntelyn perusteella. Silloin, kun tieto rikosrekisterimerkinnöistä tulee luovuttaa hankkeen toteuttajalle, joka on luonnollinen henkilö, ja josta joukkorahoituspalvelun tarjoajalla on velvollisuus hankkia näyttö asianmukaisen huolellisuusvelvollisuuden puitteissa, käsittelyssä on otettava huomioon tietosuojasetuksen ja tietosuojalain (1050/2018) velvoitteet. Koska kyse on tietosuojasetuksen 10 artiklan mukaisten rikostuomioihin liittyvien henkilötietojen käsittelystä, niiden käsittely muun kuin viranomaisen valvonnassa edellyttää, että siitä säädetään unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa säädetään asianmukaisista suojatoimista rekisteröidyn oikeuksien suojelemiseksi. Oikeusperuste henkilötietojen käsittelylle on tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan tarkoittama rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen hoitaminen EU:n joukkorahoitusasetuksen 5 artiklan 2 kohdan a alakohdan perusteella. Artiklakohdassa ei kuitenkaan säädetä asianmukaisista suojatoimista rekisteröidyn oikeuksien suojelemiseksi. Tällaisia suojatoimia on muualla lainsäädännössä otettu käyttöön laissa lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002), laissa julkisista hankinnoista julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) ja rikosrekisterilaissa. Suojatoimina rikosrekisteristä luovutetaan vain poimintaote nimenomaisesti mainituista päätöksistä, tietojen saajan on mahdollista kirjata rikosrekisteriotteesta vain rajoitetut tiedot ja ote on palautettava esittäjälle tai tuhottava. Lisäksi julkisten hankintojen ja käyttösopimusten osalta rikosrekisteristä ilmeneviä tietoja ei saa ilmaista muille kuin sellaisille henkilöille, jotka välttämättä niitä tarvitsevat. Jotta tietosuojasetuksen edellytykset täyttyisivät ja samalla voitaisiin varmistaa EU:n joukkorahoitusasetuksen asianmukainen täytäntöönpano, rikosrekisterilakia on tarpeen muuttaa siten, että rikosrekisteriote voitaisiin luovuttaa EU:n joukkorahoitusasetuksen 5 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettussa tilanteessa hankkeen toteuttajalle, joka on luonnollinen henkilö. Samalla tulisi ottaa tarpeelliset suojakeinot ehdotettavaan lakiin joukkorahoituspalvelun tarjoajista. Lisäksi artiklakohdan tavoitteen toteutuminen edellyttää, että rikosrekisteriotteen kelpoisuusajasta otetaan tarpeelliset säännökset lakiin joukkorahoituspalvelun tarjoajista. Laissa säädetyn kelpoisuusajan puuttuessa ote olisi voimassa ilman rajoitusta. Kelpoisuusaika ei saa olla liian pitkä, jotta mahdolliset muutokset rikosrekisterin tiedoissa tulisivat joukkorahoituspalvelun tarjoajan tietoon ja artiklakohdan tarkoittama suojakeino rahan pesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi olisi tehokas.

EU:n joukkorahoitusasetus toteaa yksiselitteisesti, että näytön hankinnan kohteena ovat rikosrekisterimerkinnät. Muita, kuten esimerkiksi sakkorekisterimerkintöjä, ei 5 artiklan 2 kohdan a alakohdassa mainita. Lisäksi EU:n joukkorahoitusasetus ei pidä sisällään säännöksiä rikosrekisterimerkintöjen selvittämisestä ja tietojenvaihdosta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä. Henkilötietojen luonne puoltaa suppea tulkintaa luovutettavista tiedoista ja niiden rajaamista EU:n joukkorahoitusasetuksen sanamuodon mukaisesti vain rikosrekisterimerkintöihin.

Tekojen, josta rikosrekisteriote tulisi olla myös luonnollisen henkilön saatavilla joukkorahoituspalveluun liittyvän hankkeen toteuttamiseksi, on liittyvä kauppa-, maksukyvyttömyys-, rahoituspalvelu- ja rahanpesuntorjuntaan koskevan lainsäädännön, petoksia koskevan lainsäädännön tai ammatillista vastuuta koskevien velvoitteiden kansallisten säännösten rikkomiseen. Rikosrekisterilaissa tunnistetaan tilanteita, joissa on säädetty vain tiettyjä rikoksia koskevien tietojen tarkastamisesta, jolloin otteen pyytäjälle annetaan poimintaote. Tämä koskee esimerkiksi lasten kanssa työskenteleville annettavia otteita. Poimintaotteesta ilmenee joko se, ettei henkilöstä ole rikosrekisterissä merkintöjä säännöksessä tarkoitetuista teoista tai vaihtoehtoisesti siitä ilmenevät ne teot, joista on merkintä olemassa. Rikosrekisteristä luovutettavia tietoja koskevalta säännökseltä edellytetään, että se on riittävän selkeä ja tarkkarajainen sen osalta, mitä tietoja

tiettyä tarkoitusta varten henkilöstä tarkastetaan ja merkitään otteeseen. Vastaavanlaisissa rikosrekisterilain säännöksissä luetellaan ne yksittäiset lainkohdat ja teot, joiden perusteella annetuista tuomioista merkitään tiedot otteeseen. EU:n joukkorahoitusasetuksen 5 artiklan 2 kohdan a alakohda luettelee erilaisia ylätasoa käsitteitä, joita koskevat teot ovat sen piirissä ja joiden sisältö määräytyy kansallisesti. Arvioitaessa soveltuvia tekoja ratkaisevaa on myös teolle asetettu rangaistusasteikko.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 5 artiklan 2 kohdan a alakohdan muotoilu on yhdenmukainen toimilupamenettelyn ja jatkuvan valvonnan yhteydessä tehtävää arviota koskevan määritelmän kanssa, josta säädetään EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 3 kohdan a alakohdassa. Siten luonnollisen henkilön tekojen luettelolla on suora vaikutus myös joukkorahoituspalvelun tarjoajan johdon ja tietyn omistussosuuden tai äänimäärän omaavan hyvämaineisuuden arviointiin.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 5 artiklan 2 kohdan a alakohda ei rajaa tekoja tietyn tarkoituksen mukaan kussakin mainitussa tekoluokassa. Johtolauseessa 32 todetaan kuitenkin, että suoja-keinojen tarkoituksena on ehkäistä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskejä ja varmistaa siten markkinoiden luotettavuutta. Osa tekoluokista on yksiselitteisempiä kuin toiset. Esimerkiksi petoksia koskeva luokka kattaa kaikki petosnimikkeelliset teot tarkemman rajauksen puuttuessa EU:n joukkorahoitusasetuksesta. Tekojen määrittämisessä artiklakohtaan nimenomaisesti mainitsemiin luokkiin vältetään kansallisen liikkumavaran käyttämistä, jolloin ehdotuksella ei ole vaikutusta perus- ja ihmisoikeuksien suojaan. Erityistä valintaa on tehty vain luokassa ammatillista vastuuta koskevien velvoitteiden vastaiset teot. Laajemmassa valinnassa luokkaan olisi mahdollista sisällyttää kaikki sellaiset vankeusuhkaiset teot, jotka voivat koskea elinkeinonharjoittamista. Siinä tilanteessa tekojen piiri olisi muodostunut erittäin laajaksi. Esimerkiksi rikoslain 50 a luvun 1 §:n alkoholirikosta olisi pidetty relevanttina tekona tilanteessa, jossa ravintolalan yrittäjä hakee joukkorahoituslupaa rahoitusta. Toisaalta eläinpuistoyrittäjän kannalta olennaista olisi ollut se, onko tämä syyllistynyt aiemmin rikoslain 17 luvun 14 §:ssä tarkoitettuun eläinsuojelurikokseen. Ehdotuksessa on kuitenkin pidetty EU:n joukkorahoitusasetuksen tarkoituksen mukaisena rajoittaa ammatillista vastuuta koskevien velvoitteiden vastaiset teot sellaisiin, jotka suoraan liittyvät rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen rahanpesulainsäädännön vastaisen teon vastatekona, kuten lahjuksen ottaminen lahjuksen antamisessa tai muutoin yleisesti tunnettuun ammatilliseen vastuuseen, kuten tilintarkastustoimialaan. Rahanpesulainsäädännön vastaisten tekojen ryhmää on EU:n joukkorahoitusasetuksen johtolauseen 32 perusteella pidettävä laajempaan kuin vain ilmoitusvelvollisille säädettyjen velvoitteiden rikkominen, koska tavoitteena on ehkäistä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskejä.

Voimassa olevan lainsäädännön perusteella tekoja, joita voidaan pitää EU:n joukkorahoitusasetuksen tarkoitettamana kauppalainsäädännön rikkomisena ovat osakeyhtiölain 25 luvun 1 §:ssä säädetty osakeyhtiörikos, osuuskuntalain (421/2013) 27 luvun 1 §:ssä säädetty osuuskuntarikos, rikoslain (39/1889) 16 luvun 7 §:ssä säädetty rekisterimerkintärikos 16 luvun 11 §:ssä säädetty liiketoimintakiellon rikkominen, 30 luvun 1 §:ssä säädetty markkinointirikos, 30 luvun 2 §:ssä säädetty kilpailumenettelyrikos, 30 luvun 9 §:ssä säädetty kirjanpitorikos, 30 luvun 9 a §:ssä säädetty törkeä kirjanpitorikos, 30 luvun 10 §:ssä säädetty tuottamuksellinen kirjanpitorikos, 51 luvun 1 §:ssä säädetty sisäpiirintiedon väärinkäyttö, 51 luvun 2 §:ssä säädetty törkeä sisäpiirintiedon väärinkäyttö, 51 luvun 2 a §:ssä säädetty sisäpiirintiedon ilmaiseminen, 51 luvun 3 §:ssä säädetty markkinoiden manipulointi, 51 luvun 4 §:ssä säädetty törkeä markkinoiden manipulointi sekä 51 luvun 5 §:ssä säädetty arvopaperimarkkinoita koskeva tiedottamisrikos. Lisäksi rekisterimerkintärikoksen yritys, sisäpiirintiedon väärinkäytön yritys, törkeä sisäpiirintiedon väärinkäytön yritys, markkinoiden manipuloinnin yritys ja törkeä markkinoiden manipuloinnin yritys ovat tekoja, joihin liittyy vankeusuhka ja jotka sisältyvät edellä mainittuihin säännöksiin.

Maksukyvyttömyyttä koskevan lainsäädännön rikkomisena EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitamalla tavalla voidaan pitää tekoja, joista säädetään rikoslain 39 luvun 1, 1 a, 2–4 ja 6 §:ssä. Kyse on velallisen epärehellisyydestä, törkeästä velallisen epärehellisyydestä, velallisen petoksesta, törkeästä velallisen petoksesta, velallisen vilpillisyydestä ja velkojansuosinnasta.

Rahoituspalvelulainsäädännön rikkomisena tulisivat sovellettavaksi arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 8 luvun 11 §:ssä säädetty arvopaperikeskuksen toiminnan luvaton harjoittaminen ja 12 §:ssä säädetty keskusvastapuolen toiminnan luvaton harjoittaminen, eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain (853/2016) 19 §:n 1 momentissa säädetty luotonantajarikos ja 19 §:n 2 momentissa säädetty vertaislainvälittäjärikos, joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetun lain (574/2017) 22 §:ssä säädetty edustajarikos, ehdotettavan joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 22 §:ssä säädetty joukkorahoitusrikos, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (1070/2017) 13 luvun 2 §:ssä säädetty luvaton kaupankäynnin järjestäminen rahoitusvälineillä, kiinnitysluottopankki-toiminnasta annetun lain (688/2010) 32 §:ssä säädetty kiinnitysluottopankkirikoksesta, kiinteistörahastolain (1173/1997) 25 §:ssä säädetty kiinteistörahastorikos, luottolaitostoiminnasta annetun lain 21 luvun 2 §:ssä säädetty luottolaitosrikos ja 21 luvun 3 §:ssä säädetty luottolaitoksen varojen jakamista koskevien säännösten rikkominen, maksulaitoslain (297/2020) 49 §:ssä säädetty maksulaitosrikos, rikoslain 30 luvun 3 §:ssä säädetty kuluttajaluottorikos, sijoituspalvelulain 16 luvun 2 §:ssä säädetty sijoituspalvelurikos ja 4 §:ssä säädetty sijoituspalveluyrityksen varojen jakamista koskevien säännösten rikkominen, sijoitusrahastolain 27 luvun 4 §:n 1 momentissa säädetty sijoitusrahastorikos, säästöpankkilain (1502/2001) 127 §:ssä säädetty säästöpankkirikos, vaihtoehtorahaston hoitajista annetun lain 22 luvun 5 §:ssä säädetty vaihtoehtorahastorikos. Lisäksi rahoituspalvelun tarjoamiseen liittyvä salassapitovelvollisuuden rikkominen tulee rangaistavaksi salassapitorikoksena rikoslain 38 luvun 1 §:n perusteella.

Rahanpesun torjuntaa koskevan lainsäädännön rikkomista tarkoittavina tekoina voidaan pitää niitä, joista säädetään panttilainauslaitoksista annetun lain (1353/1992) 37 §:n 1 momentissa, rikoslain 16 luvun 13 §:ssä, 14 §:ssä, 14 a §:n 1 momentissa, 14 b §:ssä, 30 luvun 7 §:ssä, 7 a §:ssä, 32 luvun 1 §:ssä, 2 §:ssä, 3 §:ssä, 4 §:ssä, 6 §:ssä, 7 §:ssä 8 §:ssä ja 9 §:ssä, 34 a luvun 5 §:ssä, 5 a §:ssä ja 5 b §:ssä sekä 37 luvun 6 §:ssä. Kyse on panttilainausrikoksesta, lahjuksen antamisesta, törkeästä lahjuksen antamisesta, lahjuksen antamisesta kansanedustajalle, törkeästä lahjuksen antamisesta kansanedustajalle, lahjomisesta elinkeinotoiminnassa, törkeästä lahjomisesta elinkeinotoiminnassa, kätkemisrikoksesta, törkeästä kätkemisrikoksesta, ammattimaisesta kätkemisrikoksesta, tuottamuksellisesta kätkemisrikoksesta, rahanpesusta, törkeästä rahanpesusta, salahankkeesta törkeän rahanpesun tekemiseksi, tuottamuksellisesta rahanpesusta, terrorismirikoksen rahoittamisesta, terroristin rahoittamisesta, terroristiryhmän rahoittamisesta ja väärän rahan hallussapidosta. Lisäksi rahanpesun yritys, törkeän rahanpesun yritys, terrorismirikoksen rahoittamisen yritys, terroristin rahoittamisen yritys ja terroristiryhmän rahoittamisen yritys ovat tekoja, joihin liittyy vankeusuhka ja jotka sisältyvät edellä mainittuihin säännöksiin.

Petoksia koskevaan ryhmään kuuluvina tekoina voidaan pitää rikoslain 28 luvun 4 §:ssä ja 5 §:ssä, 29 luvun 1 §:ssä, 2 §:ssä, 4 §:ssä, 4 a §:ssä, 4 b §:ssä, 4 c §:ssä, 5 §:ssä, 6 §:ssä, 7 §:ssä ja 7 a §:ssä, 36 luvun 1 §:ssä, 2 §:ssä ja 4 §:ssä, 37 luvun 1 §:ssä, 2 §:ssä, 3 §:ssä, 4 §:ssä, 5 §:ssä, 7 §:ssä, 8 §:ssä, 9 §:ssä ja 11 §:ssä, 40 luvun 8 a §:ssä ja 8 b §:ssä. Kyse on kavalluksesta, törkeästä kavalluksesta, veropetoksesta, törkeästä veropetoksesta, verorikkomuksesta, työeläkevakuutusmaksupetoksesta, törkeästä työeläkevakuutusmaksupetoksesta, tapaturmavakuutuspetoksesta, avustuspetoksesta, törkeästä avustuspetoksesta, avustuksen väärinkäytöstä, törkeästä avustuksen väärinkäytöstä, petoksesta, törkeästä petoksesta, vakuutuspetoksesta, rahanväärennyksestä, törkeästä rahanväärennyksestä, lievistä rahanväärennyksestä, rahanväärennyksen

valmistelusta, väärän rahan käytöstä, rahajäljitelmän levityksestä, maksuvälinepetoksesta, törkeästä maksuvälinepetoksesta, maksuvälinepetoksen valmistelusta, Euroopan unionin varojen väärinkäytöstä kansanedustajana ja törkeästä Euroopan unionin varojen väärinkäytöstä kansanedustajana. Lisäksi kavalluksen yritys, törkeän kavalluksen yritys, petoksen yritys, törkeän petoksen yritys, rahanväärennyksen yritys, törkeän rahanväärennyksen yritys, lievän rahanväärennyksen yritys ja väärän rahan käytön yritys ovat tekoja, joihin liittyy vankeusuhka ja jotka sisältyvät edellä mainittuihin säännöksiin.

Ammatillista vastuuta koskevien velvoitteiden osalta sovellettaviksi tulisivat rikoslain 30 luvun 8 §:ssä säädetty lahjuksen ottaminen elinkeinotoiminnassa, 30 luvun 8 a §:ssä säädetty törkeä lahjuksen ottaminen elinkeinotoiminnassa, 30 luvun 10 a §:ssä säädetty tilintarkastusrikos, 36 luvun 5 §:ssä säädetty luottamusaseman väärinkäyttö, 40 luvun 1 §:ssä säädetty lahjuksen ottaminen, 40 luvun 2 §:ssä säädetty törkeä lahjuksen ottaminen, 40 luvun 3 §:ssä säädetty lahjusrikkomus, 40 luvun 4 §:ssä säädetty lahjuksen ottaminen kansanedustajana ja 40 luvun 4 a §:ssä säädetty törkeä lahjuksen ottaminen kansanedustajana.

Rikosrekisterioitteessa ilmeneviä tietoja arvioitaessa on otettava huomioon tietosuoja-asetuksen 10 artiklan säännökset rikostuomioihin liittyvien henkilötietojen käsittelystä. Rikostuomioihin liittyvä henkilötietojen käsittely muuten kuin viranomaisen valvonnassa edellyttää, että siitä säädetään unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa säädetään asianmukaisista suojatoimista rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi. EU:n joukkorahoitusasetus ei pidä sisällään säännöksiä rikostuomioihin liittyvien henkilötietojen käsittelystä. Sen vuoksi siitä olisi otettava kansalliset säännökset. Tämä tapahtuisi parhaiten sijoittamalla säännös uuteen joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettavaksi ehdotettavaan lakiin. Säännöksessä tulisi säätää merkinnästä rikosrekisterioitteen esittämisestä ja otteen palauttamisesta tai tuhoamisesta. Ehdotuksella ei ole tarpeen luoda joukkorahoituspalvelun tarjoajalle oikeutta kerätä ja tallettaa otteen esittäjän rikostaustaa koskevia tietoja. Joukkorahoituspalvelun tarjoaja voisi merkitä hankkeen toteuttajaksi aikovaa koskeviin asiakirjoihin vain tiedot otteen esittämisestä ja esittämispäivämäärän. Lisäksi on tarpeen rajata välttämättömään niiden henkilöiden piiriä, joilla on oikeus käsitellä rikosrekisteristä ilmeneviä tietoja.

3.7 Omistajavalvonta

Joukkorahoituslain 7 §:n 2 momentissa säädetään omistajien luotettavuuden selvittämisestä. Säännöksen mukaan arvio tehdään siitä, jolla on suoraan tai välillisesti vähintään kymmenesosa osakeyhtiön osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänivallasta taikka vastaava omistus- tai määräysvalta, jos kyseessä on muu yhteisö kuin osakeyhtiö. Joukkorahoituslaissa ei ole säädetty menettelystä, jolla voitaisiin kieltää omistus- tai ääniosuuden hankinta tai rajoittaa niiden käyttöä, jos hankinta on tehty vastoin kieltoa tai ilman ennakoilmoitusta. Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) (äljempänä *FivaL*) 32–32c §:t eivät myöskään sovellu joukkorahoituksen välittäjiin.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 3 kohdan a alakohta asettaa edellytyksiä joukkorahoituspalvelun tarjoajan osakkeenomistajalle, jonka hallussa on vähintään 20 prosenttia osakepääomasta tai äänioikeuksista. Artiklan 11 kohdan mukaan toimiluvan saaneen joukkorahoituspalvelun tarjoajan on täytettävä kaikkina aikoina toimilupansa ehdot. EU:n joukkorahoitusasetus ei säädä menettelystä, jolla voidaan jatkuvan valvonnan aikana varmistua 12 artiklan 3 kohdan a alakohdan edellytysten täyttymisestä. Tällaisella menettelyllä voidaan myös vahvistaa omistajaksi hakeutuvan oikeusturvaa määrittämällä menettelylle asetettavat vaatimukset, kuten selkeät aikarajat päätöksenteolle. Näistä syistä menettelystä on tarpeen ottaa säännökset kansalliseen lakiin. Tällaista kansalliseen sääntelyyn perustuvaa menettelyä ei voida pitää EU:n

joukkorahoitusasetuksen johtolauseessa 33 tarkoitettuna lisävaatimuksena, sillä EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artikla, joka määrittää toimivaltaiselle viranomaiselle tarpeelliset valvontavaltuudet, on vähimmäissääntelyä. Kansallisesti on siten mahdollista säätää myös muita tarpeellisia valtuuksia. Tarpeellisenä voidaan pitää menettelyä, joka edesauttaa Fivan mahdollisuutta jatkuvan valvonnan yhteydessä mahdollisimman ajantasaisesti varmistua omistajaksi haakeutuviin liittyvistä suojoitoimista rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi. Samasta syystä joukkorahoituspalvelun tarjoaja tulisi vuosittain velvoittaa ilmoittamaan sen osakkeen- ja osuudenomistajat sekä viipymättä sen tietoon tulleet muutokset FivaL:ssa tarkoitettu menettely on laadittu monimuotoisemman sääntelykehikon pohjalta, eikä sovellu suoraan sellaisenaan EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettuun tarkoitukseen. Joukkorahoituspalvelun tarjoajia koskevat säännökset on sen vuoksi tarkoituksenmukaisinta sijoittaa tarpeellisessa laajuudessaan ehdotettavaan lakiin joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta FivaL:ssa omaksuttua menettelyä soveltuvin osin noudattamalla.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 3 kohdan a alakohdassa huomattavan omistusoikeuden määrä on kytketty osakepääomaan ja äänioikeuksien määrään. Suomen osakeyhtiölaki rakentuu kuitenkin nimellisarvottoman pääomajärjestelmän varaan, jolloin osakeyhtiön liikkeenlaskettujen osakkeiden arvo voi olla suurempi kuin yhtiön osakepääoma. Jotta artiklan tarkoitus toteutuisi, ilmoitusvelvollisuuden syntyminen tulisi kytkeä osakkeiden ja osuuksien kokonaismäärään. Tämä huomioisi myös eri yhteisömuodot.

3.8 Salassapitovelvollisuus

Joukkorahoituslaki sisältää veloitteen pitää salassa joukkorahoituksen välittäjän toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä, sen palveluksessa taikka sen toimeksiannosta tehtävää suorittaessaan tietoon saamansa seikan, joka liittyy palveluntarjoajan asiakkaan tai muun sen toimintaan liittyvän henkilön taloudelliseen asemaan tai yksityisen henkilökohtaisiin oloihin tai liikesalaisuuteen. Salassapitosäännösten suojaaman tahon suostumuksella se on kuitenkin mahdollista. Salassa pidettäviä tietoja ei saa myöskään antaa palveluntarjoajan yhtiökokoukselle tai sitä vastaavan toimielimen kokoukselle eikä kokoukseen osallistuvalla osakkeenomistajalle, jäsenelle, yhtiömiehelle eikä muulle henkilölle. Säännös on otettu lakiin tavalla, joka vastaa sijoituspalveluyritysten, vaihtoehtorahastojen hoitajien ja luottolaitosten vastaavaa velvoitetta.

Joukkorahoitusasetuksen salassapitovelvollisuutta (35 artikla) ja tietosuojaa (36 artikla) koskeva säännös kohdistuu toimivaltaisten viranomaisten ja EAMV:n käsittelemiin ja toimivaltaisten viranomaisten välillä vaihdettaviin tietoihin, jotka koskevat liiketoimintaa- tai toimintaolosuhteita ja muita taloudellisia tai henkilökohtaisia asioita. EU:n joukkorahoitusasetuksessa ei säännellä joukkorahoituspalvelun tarjoajan ja tämän asiakkaan välisestä salassapitovelvollisuudesta ja sen suojasta. EU:n joukkorahoitusasetuksen 1 artiklan 1 kohdassa luetellaan sisämarkkinoiden toteuttamisen kannalta olennaiset kysymykset, joista on tarpeen säätää yhdenmukaisesti jäsenvaltioissa. Niihin ei kuulu palveluntarjoajan ja tämän asiakkaan välinen salassapito ja sen suoja, minkä vuoksi siitä ei ole estettä säännellä kansallisesti.

Joukkorahoituslain salassapitovelvollisuutta koskeva säännös ei huomioi rahoitusmarkkinalainsäädännössä omaksuttua käytäntöä, joissa joukkorahoituksen välittäjä kuuluisi samaan konserniin, konsolidointiryhmään ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään, jolloin salassapitovelvollisuudesta on säädetty poikkeavasti. Näissä tilanteissa tietoja on voinut luovuttaa salassapitosäännösten estämättä konserniin, konsolidointiryhmään ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän tai vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten. Lisäksi palveluntarjoaja on voinut luovuttaa asiakasrekisterissään olevia tietoja markkinointia sekä asiakaspalvelua ja

muita asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja samaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvalle yritykselle, jos tietojen vastaanottajaa koskee vastaava salassapitovelvollisuus kuin tietojen luovuttajaa. Tällainen poikkeus ei kuitenkaan koske tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

Rahoitusmarkkinoilla vakiintuneen käytännön mukaisesti joukkorahoituslaissa oleva salassapitovelvollisuus on tarpeen säilyttää. Kyse on niin kutsutusta pankkisalaisuudesta. Rahoituspalvelujen tarjoaminen edellyttää asiakkaiden luottamusta heidän taloudellisten ja yksityisten asioidensa salassa pitämisestä. Pankkisalaisuus on osa asiakkaiden yksityisyyden suojaa ja se suojaa yksityishenkilöiden lisäksi myös yrityksiä ja yhteisöjä. Pankkisalaisuus on pääsääntö, mutta siitä on säädetty useissa laeissa poikkeuksia. Pankkisalaisuuden estämättä eri viranomaisilla, kuten valvontaviranomaisella, poliisilla ja veroviranomaisilla, on oikeus saada tietoja asiakkaiden muutoin salassa pidettävistä asioista. Säännöstä olisi lisäksi tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi paikallaan täydentää vastaamaan muita rahoitusmarkkinoilla toimivia palveluntarjoajia konsernien, konsolidointiryhmien, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien ja samaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvien yrityksiä välillä sallitusta tietojenvaihdosta tilanteissa, joissa luovuttajaa ja vastaanottajaa koskee toisiaan vastaava salassapitovelvollisuus. Samalla huomioidaisiin myös se, että joukkorahoituspalvelun tarjoajalla voi olla samanaikaisesti useamman eri unionin oikeuden perusteella myönnetty toimilupa ja se voi kuulua erilaisiin konserneihin ja ryhmittymiin. Lisäksi on huomioitava tietosuojaa koskeva sääntely. Viranomaisten oikeudesta saada pankkisalaisuuden perusteella salassa pidettäviä tietojen tulisi myös jatkossa säätää, kuten muiden rahoituspalvelujen kohdalla.

3.9 Toimivaltainen viranomainen ja sen valtuudet

Joukkorahoituslain mukaan joukkorahoituslain noudattamista valvoo Fiva. Lisäksi kuluttaja-asiamies valvoo lain noudattamista, jos joukkorahoituksen välittäjän asiakkaana on kuluttaja. Fivan ja kuluttaja-asiamiehen yhteistyöstä säädetään FivaL:n 46 §:ssä. Joukkorahoituslaki ei sisällä erityisiä joukkorahoituksen välittämiseen liittyviä valvontavaltuuksia.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 29 artiklan 1 kohta edellyttää, että jäsenvaltiot nimeävät toimivaltaiset viranomaiset, jotka vastaavat EU:n joukkorahoitusasetuksessa säädettyjen tehtävien ja velvollisuuksien hoitamisesta. FivaL:in ehdotettiin hallituksen esityksen HE 126/2021 vp. yhteydessä uutta 50 u §:ä, jolla Fiva säädettäisiin EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaiseksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi. Säännös tuli voimaan 22.11.2021. Sen lisäksi kuluttaja-asiamies toimii kuluttajansuojalain (38/1978) mukaisena valvontaviranomaisena yleistoimivaltansa puitteissa. Kuluttajansuojalain yleistoimivallan kautta kuluttaja-asiamiehellä on toimivalta toimia esimerkiksi sellaisissa useita toimijoita sisältävissä tilanteissa, joissa Fivan toimivalta ei ulotu asian jokaiseen osapuoleen. Kuluttaja-asiamies hoitaa lisäksi kuluttajien avustustehtäviä kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain sekä ryhmäkannelain nojalla.

EU:n joukkorahoitusasetuksen VI ja VII luku pitävät sisällään velvoitteen määrittää toimivaltaiten viranomaisten lisäksi säännöksiä niiden tehtävistä ja niiden välisestä yhteistyöstä sekä valvontavaltuuksia ja seuraamusten määräämistä koskevien valtuuksien käytöstä, muutoksenhakuoikeudesta, päätösten julkistamisesta ja erilaisten ilmoitusten antamisesta EAMV:lle. Tehtävien hoitamisen kannalta 30 artiklan 6 kohta edellyttää, että jäsenvaltioiden on varmistuttava, että toimivaltaisilla viranomaisilla on vähintään EU:n joukkorahoitusasetuksen edellyttämät valtuudet. Niissä korostuvat joukkorahoituspalvelun tarjoamisen erityispiirteet ja ne ovat nykyisiä joukkorahoituslain ja FivaL:n säännöksiä laaja-alaisempia, mutta periaatteiltaan pitkälti nykyisiä Fivan valvontavaltuuksia vastaavia.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan viranomaisilla on oltava valtuudet vaatia joukkorahoituspalvelun tarjoajia ja joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimettyjä kolmansia osapuolia sekä luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä, joiden määräysvallassa ne ovat tai jotka ovat niiden määräysvallassa, toimittamaan tietoja ja asiakirjoja. Kyseinen valtuus sisältyy FivaL:n 18 §:n 1 ja 4 momenttiin.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan viranomaisilla on oltava valtuudet vaatia joukkorahoituspalvelun tarjoajien ja joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimettyjen kolmansien osapuolten tilintarkastajia ja johtajia antamaan tietoja. Kyseinen valtuus sisältyy jo pitkälti nykyiseen FivaL:n 19 §:n 1 momenttiin n. FivaL:n 22 § viittaa FivaL:n 18 §:än ja kattaa myös kolmansien osapuolten johdon. Sitä vastoin FivaL:n 19 § ei pidä sisällään kolmansien osapuolten tilintarkastajia. Sen 3 momentin säännös tietojen saamisesta on tarkoitettu koskemaan oikeudenkäyntiasiamiehiä ja -avustajia sekä asianajajia, eikä se sovellu artiklakohdassa tarkoitettuun tilanteeseen, jolloin FivaL:n 22 § säännös kuuluttavaksi kutsumisesta ei kata kolmansien osapuolten tilintarkastajia. Tämän ryhmän liittäminen velvoitteiden piiriin edellyttää kansallista täytäntöönpanoa lakiin, joka voidaan toteuttaa määrittämällä kolmannet osapuolet muiksi finanssimarkkinoilla toimiviksi.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan viranomaisilla on oltava valtuudet toteuttaa paikan päällä tehtäviä tarkastuksia tai tutkimuksia muissa tiloissa kuin luonnollisten henkilöiden yksityisasunnoissa, ja tätä varten valtuudet päästä tiloihin asiakirjoihin ja muihin tietoihin tutustumiseksi niiden muodosta riippumatta, jos voidaan perustellusti epäillä, että asiakirjoilla ja muilla tiedoilla, jotka liittyvät tarkastuksen tai tutkimuksen kohteeseen, voi olla merkitystä osoitettaessa kyseisen asetuksen rikkominen. Kyseinen valtuus sisältyy nykyiseen FivaL:n 24 §:n 1 momenttiin.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan viranomaisilla on oltava valtuudet lykätä joukkorahoitustarjousta kerrallaan enintään kymmenellä peräkkäisellä työpäivällä, jos on perusteltu syy epäillä, että tätä asetusta on rikottu, b alakohdan mukaan valtuudet kieltää markkinointiviestintä tai lykätä sitä taikka vaatia joukkorahoituspalvelun tarjoajaa tai joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimettyä kolmatta osapuolta lopettamaan markkinointiviestintä taikka lykkäämään sitä kerrallaan enintään kymmenellä peräkkäisellä työpäivällä, jos on perusteltu syy epäillä, että tätä asetusta on rikottu, c alakohdan mukaan valtuudet kieltää joukkorahoitustarjous, jos ne toteavat, että tätä asetusta on rikottu, tai jos on perusteltu syy epäillä, että sitä voidaan rikkoa, d alakohdan mukaan valtuudet keskeyttää tai vaatia joukkorahoituspalvelun tarjoajaa keskeyttämään joukkorahoituspalvelujen tarjoaminen kerrallaan enintään kymmeneksi peräkkäiseksi työpäiväksi, jos on perusteltu syy epäillä, että EU:n joukkorahoitusasetusta on rikottu, e alakohdan mukaan valtuudet kieltää joukkorahoituspalvelujen tarjoaminen, jos ne toteavat, että EU:n joukkorahoitusasetusta on rikottu, f alakohdan mukaan valtuudet saattaa yleiseen tietoon, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja tai joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimetty kolmas osapuoli ei noudata velvoitteitaan, g alakohdan mukaan valtuudet julkaista tai vaatia joukkorahoituspalvelun tarjoajaa tai joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä suorittamaan nimettyä kolmatta osapuolta julkaisemaan kaikki olennaiset tiedot, joilla voi olla vaikutusta joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen, jotta voidaan varmistaa sijoittajansuoja tai markkinoiden moitteeton toiminta, h alakohdan mukaan valtuudet keskeyttää tai vaatia joukkorahoituspalvelun tarjoajaa tai joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä suorittamaan nimettyä kolmatta osapuolta keskeyttämään joukkorahoituspalvelujen tarjoaminen, jos toimivaltaiset viranomaiset katsovat joukkorahoituspalvelun tarjoajan tilanteen sellaiseksi, että joukkorahoituspalvelun tarjoaminen ei olisi sijoittajien etujen mukaista ja i alakohdan ja 4 kohdan mukaan valtuudet siirtää olemassa olevat sopimukset toiselle joukkorahoituspalvelun tarjoajalle, jos joukkorahoituspalvelun tarjoajan toimilupa peruutetaan 17 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdan

mukaisesti asiakkaiden ja vastaanottavan joukkorahoituspalvelun tarjoajan suostumuksella, jolloin edellytyksenä on, että joukkorahoituspalvelun tarjoajalla, jolle voimassa olevat sopimukset siirretään, on oltava lupa tarjota joukkorahoituspalveluja samassa jäsenvaltiossa, jossa alkupe-
räinen joukkorahoituspalvelun tarjoaja oli saanut toimiluvan. Nämä 2 ja 4 kohdan valtuudet ovat uusia ja kohdistuvat ainoastaan joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen. Sen vuoksi niiden sijoit-
taminen ehdotettavaan lakiin joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta olisi tarkoituksenmukai-
sinta. Kolmansien osapuolten liittäminen velvoitteiden piiriin vaatii kolmansien osapuolten
määrittämistä muiksi finanssimarkkinoilla toimiviksi.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 5 kohta ei edellytä erillistä täytäntöönpanoa. Fiva on
nimetty EU:n joukkorahoitusasetuksen 29 artiklassa tarkoitetuksi toimivaltaiseksi viran-
omaiseksi laissa Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta (941/2021) ja se soveltaa ky-
seisiltä osin EU:n joukkorahoitusasetusta suoraan.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 7 kohdan toteamus siitä, että henkilön tai oikeushen-
kilön, joka saattaa toimivaltaisen viranomaisen saataville tietoja EU:n joukkorahoitusasetuksen
mukaisesti, ei katsota rikkovan mitään tietojen ilmaisemista koskevaa rajoitusta, joka on ase-
tettu sopimuksella taikka lailla, asetuksella tai hallinnollisella määräyksellä, eikä kyseistä hen-
kilöä saa asettaa minkäänlaiseen vastuuvollisuuteen tällaisen ilmoituksen osalta, ilmenee Fi-
vaL:n 71 b §:stä. EU:n joukkorahoitusasetus on FivaL:n 71 a §:ssä tarkoitettuja finanssimark-
kinoita koskevia säännöksiä. FivaL:n 71 b §:n nykyistä viittausta markkinoiden väärinkäyttö-
asetukseen voidaan samasta syystä pitää tarpeettomana ja se voitaisiin poistaa säännöksestä
tässä yhteydessä.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 31 artiklan säännökset valvontaviranomaisten välisestä yhteis-
työstä sisältyvät pääosin jo nykyisin FivaL:n 50, 50 b, 52 ja 53 §:ään. FivaL:n 20 a §:ään olisi
kuitenkin artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan vuoksi tarve lisätä säännös, jonka mukaan
Fivalla olisi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada momentissa tarkoitettujen yhteistyö-
velvoitteiden täyttämiseksi välttämättömiä tietoja esitutkinta- ja syyttäjäviranomaiselta koskien
ehdotettavassa joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain rangaistussäännösten esitut-
kintaa ja oikeudenkäyntimenettelyä. Artiklan 2–7 kohdan säännökset soveltuvat Fivaan sillä
perusteella, että se on EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen.
FivaL:n 53 §:n 1 momentin 4 kohtaa on tarpeen täydentää niin, että Fiva voisi kieltäytyä yhteis-
työstä myös tilanteessa, jossa se vaikuttaisi todennäköisesti haitallisesti rikostutkintaan.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 32 artiklan säännökset kuvaavat toimivaltainen viranomaisten
ja EAMV:n välistä yhteistyötä ja siinä viitataan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen
(EU) N:o 1095/2010 Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen perustamisesta⁷. Ne soveltu-
vat Fivaan sillä perusteella, että se on EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettu toimivaltai-
nen viranomainen.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 33 artikla edellyttää, että toimivaltainen viranomainen tekee yh-
teistyötä niiden viranomaisten kanssa, jotka vastaavat sellaisen toiminnan valvonnasta, jota
joukkorahoituspalvelun tarjoaja voi harjoittaa joko muun unionin oikeuden tai kansallisen lain-
säädännön perusteella. Artiklan säännös soveltuu Fivaan sillä perusteella, että se on EU:n jouk-
korahoitusasetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen.

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1095/2010 Euroopan valvontaviranomaisen (Eu-
roopan arvopaperimarkkinaviranomaisen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttami-
sesta ja komission päätöksen 2009/77/EY kumoamisesta

EU:n joukkorahoitusasetuksen 35 artiklassa tarkoitetuista toimivaltaisten viranomaisten välillä vaihdettavista tiedoista ja niihin liittyvästä salassapitovelvollisuudesta. Artiklan säännös soveltuu Fivaan sillä perusteella, että se on EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen. Tietosuojaa koskeva 36 artikla on luonteeltaan informatiivinen ja viittaa muihin jo olemassa oleviin EU:n asetuksiin.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 37 artiklassa säädetään suojatoimista tilanteessa, jossa toisessa jäsenvaltiossa toimiluvan saanut joukkorahoituspalvelun tarjoaja tai joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimetyt kolmannet osapuolet ovat syyllistyneet sääntöjenvastaisuuksiin tai joukkorahoituspalveluntarjoajat tai kolmannet osapuolet ovat rikkoneet EU:n joukkorahoitusasetuksen velvoitteitaan. Näissä tilanteissa toimivaltaisen viranomaisen olisi ilmoitettava havainnostaan sekä kotivaltiovalvojalle että EAMV:lle. Artiklassa on myös menettelyistä, jos joukkorahoituspalvelun tarjoaja tai kolmas osapuoli jatkaa sääntelyn vastaista toimintaa. Sen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen, jossa joukkorahoituspalveluja tarjotaan, on asiasta kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle ja EAMV:lle ilmoitettava toteutettava kaikki asianmukaiset toimenpiteet sijoittajien suojaamiseksi ja ilmoitettava niistä ilman aiheutonta viivytyksiä komissiolle ja EAMV:lle. Artiklan säännös soveltuu Fivaan sillä perusteella, että se on EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 38 artikla pitää sisällään veloitteen toimivaltaisten viranomaisten suorittamasta valitusten käsittelystä. Säännös soveltuu Fivaan sillä perusteella, että se on määritetty EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitetuksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi.

3.10 Hallinnolliset seuraamukset ja muut hallinnolliset toimenpiteet sekä rikosoikeudellinen vastuu

Joukkorahoituslaki säätelee tilanteista, joissa Fiva voi määrätä rike- tai seuraamusmaksun. Rikemaksu voidaan määrätä, jos joukkorahoituksen välittäjä laiminlyö veloitteen kuulua suosituksia antavaan toimielimeen tai ilmoittaa siitä asianmukaisesti Fivalle. Seuraamusmaksu voidaan puolestaan määrätä, jos joukkorahoituksen välittäjä laiminlyö tai rikkoo säännöksiä, jotka on toteutettu viittaustekniikalla sijoituspalvelulaissa tarkoitettuun eturistiriitojen hallintaan, asiakasta koskevien tietojen hankkimiseen sijoituksen ylittäessä 2 000 euroa, tiedonantovelvollisuuteen sekä säännöksiä liiketoimista ja palveluista säilytettävistä tiedoista, puhelujen tallentamisesta ja asiakasvalitusten käsittelystä. Seuraamusmaksu voidaan lisäksi määrätä, jos laiminlyönti tai rikkomisen koskee joukkorahoituslain 10–12 §:ssä tarkoitettua asiakasvarojen hallintaa ja hallussapitoa koskevia säännöksiä, tiedonantovelvollisuutta tai asiakkaan tuntemisvelvollisuutta.

Joukkorahoituslaki pitää sisällään rikosoikeudellisia rangaistussäännöksiä. Toiminta ilman asianmukaista rekisteröintiä on kriminalisoitu. Vastaavasti varojen hankkiminen joukkorahoituksella sellaiselle joukkorahoituksen saajalle, joka on konkurssissa, on tuomittavaa, jos teko on tahallinen tai tehty törkeästä huolimattomuudesta. Rangaistus joukkorahoitusrikoksesta on sakkoa tai vankeutta enintään yksi vuosi, jollei teko ole vähäinen tai muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta. Lisäksi salassapitovelvollisuuden rikkominen on rangaistussäännösten piirissä. Sen rangaistusasteikko määräytyy rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 39 artiklan 1 kohta edellyttää, että jäsenvaltiot antavat toimivaltaisille viranomaisille kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti valtuudet määrätä hallinnollisia seuraamuksia ja toteuttaa muita asianmukaisia hallinnollisia toimenpiteitä ainakin rikkomuksiin, jotka koskevat 3 artiklan säännöksiä joukkorahoituspalvelujen tarjoamisesta, 4 artiklan säännöksiä hallinnon tehokkuudesta ja vakaudesta, 5 artiklan säännöksiä asianmukaista huolel-

lisuutta koskevista vaatimuksista, 6 artiklan 1–6 kohdan säännöksiä yksilöllisestä lainasalkunhoidosta, 7 artiklan 1–4 kohdan säännöksiä valitusten käsittelystä, 8 artiklan 1–6 kohdan säännöksiä eturistiriidoista, 9 artiklan 1 ja 2 kohdan säännöksiä ulkoistamisesta, 10 artiklan säännöksiä varojen säilytys- ja maksupalvelujen tarjoamisesta, 11 artiklan säännöksiä vakavaraisuusvaatimuksista, 12 artiklan 1 kohdan säännöksiä toimiluvan hakemisesta, 13 artiklan 2 kohdan säännöksiä toimiluvan laajentamisesta, 15 artiklan 2 kohdan säännöksiä velvoitteesta sallia Fivan suorittaa joukkorahoituspalvelun tarjoajan toimipaikalla tarkastuksen sen arvioimiseksi, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja noudattaa EU:n joukkorahoitusasetusta, 15 artiklan 3 kohdan säännöksiä velvoitteesta toimittaa Fivalle tiedot ilman aiheetonta viivytystä kaikista toimiluvan edellytyksiin liittyvistä olennaisista muutoksista sekä velvoite Fivan pyynnöstä toimittaa tiedot, jotka tarvitaan sen arvioimiseksi, noudattaako joukkorahoituspalvelun tarjoaja EU:n joukkorahoitusasetusta, 16 artiklan 1 kohdan säännöksiä raportointivelvoitteesta, 18 artiklan 1 ja 4 kohdan säännöksiä joukkorahoituspalvelujen rajat ylittävästä tarjoamisesta, 19 artiklan 1–6 kohdan säännöksiä asiakkaille annettavista tiedoista, 20 artiklan 1 ja 2 kohdan säännöksiä maksukyvyttömyysasteen ilmoittamisesta, 21 artiklan 1–7 kohdan säännöksiä sijoitustietämystä kartoittavasta testistä ja tappionsietokyvyn simuloinnista, 22 artiklan säännöksiä sopimusta edeltävästä harkinta-ajasta, 23 artiklan 2–13 kohdan säännöksiä sijoitusta koskevasta avaintietoasiakirjasta, 24 artiklan säännöksiä sijoitusta koskevasta avaintietoasiakirjasta alustatasolla, 25 artiklan säännöksiä ilmoitustaulusta, 26 artiklan säännöksiä asiakirjojen saannista, 27 artiklan 1–3 kohdan säännöksiä markkinointiviestintää koskevista vaatimuksista ja kieltäytymistä yhteistyöstä tai tietojen toimittamisesta 30 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvan tutkimuksen, tarkastuksen tai pyynnön yhteydessä. Hallinnollisista seuraamuksista tai muista hallinnollisista toimenpiteistä voidaan luopua, jos niitä edellyttäviin rikkomuksiin päätetään kansallisesti soveltaa rikosoikeudellisia seuraamuksia.

Hallinnollisista seuraamuksista säädetään FivaL:n 4 luvussa. Lisäksi seuraamusmaksun kohteena olevista teoista tai laiminlyönneistä on ollut tapana säätää sektorilaissa, jos sellainen on, jolloin sekä sektorilaissa että FivaL:n 40 §:ssä viitataan toisiinsa. Käytäntöä on perusteltua jatkaa, ottaa 39 artiklan 1 kohdassa luetellut teot ehdotettavaan lakiin joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta ja tehdä sitä koskeva muutos FivaL:n 40 §:n 1 momentin luetteloon.

EU:n joukkorahoitusasetuksen edellyttämät hallinnolliset seuraamukset tai muut hallinnolliset toimenpiteet kohdistuvat huomattavasti laajempaan kirjoon rikkomuksia kuin joukkorahoituslaki ja edellyttää tämän huomioimista lainsäädännössä. Toisaalta EU:n joukkorahoitusasetuksen sääntely on muutoinkin joukkorahoituslain sääntelyä kattavampaa. Suomessa on ollut käytäntönä kriminalisoida luvaton palveluntarjonta rahoituspalvelujen tarjoamisessa. Rikosoikeudellisen seuraamuksen voidaan katsoa tehostavan toimilupavalvontaa ja ehkäisevän ennalta luvaton palveluntarjontaa. Tämä puoltaa sen pitämistä voimassa. Koska rikosoikeudelliset seuraamukset kohdistetaan vain luonnollisiin henkilöihin, hallinnolliset seuraamukset luvattomasta palveluntarjoamisesta ovat myös tarpeen, jotta sääntelyn tavoite toteutuisi sekä luonnollisten henkilöiden että oikeushenkilöiden tekojen ja laiminlyöntien kohdalla.

EU:n joukkorahoitusasetus ei käsittele salassapitovelvollisuutta muutoin kuin toimivaltaisten viranomaisten välillä vaihdettavista tiedoista. Asiakkaan tai muun rahoituspalvelun tarjoajan toimintaan liittyvän henkilön taloudelliseen asemaan tai yksityisen henkilökohtaisiin oloihin taikka liikesalaisuuteen liittyvien tietojen suojaamisesta on ollut Suomessa tapana varmistua kriminalisoimalla salassapitovelvollisuuden vastainen toiminta. Näin on toimittu myös joukkorahoituslaissa ja käytäntöä on syytä jatkaa.

EU:n joukkorahoitusasetus ei suoraan tunnista rikemaksun kaltaista hallinnollista seuraamusta. Muiden hallinnollisten toimien määritelmä ei ole ollut yksiselitteinen. Rikemaksu kohdistuu joukkorahoituslaissa laiminlyöntiin kuulua suosituksia antavaan toimielimeen ja siitä johtuvaa

tiedonantovelvollisuutta valvojalle. EU:n joukkorahoitusasetus ei pidä sisällään vastaavaa velvoitetta. Joukkorahoituslaki ehdotetaan kumottavaksi, jolloin myös rikesakkoa koskeva säännös kumoutuu. Epäselvyyksien välttämiseksi rikemaksua koskevasta FivaL:n 38 §:stä on tarpeen poistaa viittaus joukkorahoituslakiin.

Hallinnollisten seuraamusten ja muiden hallinnollisten toimenpiteiden tulisi 39 artiklan 1 kohdan mukaan olla tehokkaita, oikeasuhtaisia ja varoittavia. Nykyinen FivaL:n 41 §:n 2 momentti sisältää jo nykyisin vastaavat edellytykset.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 39 artiklan 2 kohta edellyttää, että kansallisesti varmistetaan toimivaltaisille viranomaisille valtuudet määrätä hallinnolliset seuraamukset ja muut hallinnolliset toimenpiteet 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa luetelluista rikkomisista, joita ovat ainakin a alakohdan julkinen ilmoitus, josta käy ilmi rikkomisesta vastuussa olevan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön nimi sekä rikkomisen luonne, b alakohdan määräys, jossa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä kielletään jatkamasta rikkomisen käsittävää toimintaa ja olemaan toistamatta sitä, c alakohdan kiello, jossa rikkomisesta vastuussa olevan oikeushenkilön hallintoelimen jäsentä tai muuta rikkomisesta vastuussa olevana pidettyä luonnollista henkilöä kielletään hoitamasta johtotehtäviä joukkorahoituspalvelun tarjoajissa, d alakohdan hallinnollinen sakko, jonka enimmäismäärä on vähintään kaksi kertaa suurempi kuin rikkomisesta saatu hyöty, jos se voidaan määrittää, vaikka määrä ylittäisi e alakohdassa säädetyt enimmäismäärät, e alakohdan mukaan oikeushenkilön osalta hallinnollinen sakko, jonka enimmäismäärä on vähintään 500 000 euroa tai enintään viisi prosenttia kyseisen oikeushenkilön vuotuisesta kokonaisliikevaihdosta viimeisimmän käytettävissä olevan, ylimmän hallintoelimen hyväksymän tilinpäätöksen mukaisesti. Jos oikeushenkilö on emoyritys tai sellaisen emoyrityksen tytäryritys, jonka on laadittava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EU⁸ (23) mukaisesti konsernitilinpäätös, asiaankuuluva vuotuinen kokonaisliikevaihto on koko konsernin emoyrityksen ylimmän hallintoelimen hyväksymän viimeisen käytettävissä olevan konsernitilinpäätöksen mukainen vuotuinen kokonaisliikevaihto tai vastaavan tyyppinen tulo tilinpäätöksiin sovellettavan asiaankuuluvan unionin oikeuden mukaisesti ja f alakohdan mukaan luonnollisen henkilön osalta hallinnollinen sakko, jonka enimmäismäärä on vähintään 500 000 euroa. Artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat säätää lisäseuraamuksista tai -toimenpiteistä ja EU:n joukkorahoitusasetuksessa säädetyistä korkeammista hallinnollisista sakoista sekä rikkomisesta vastuussa olevien luonnollisten henkilöiden että oikeushenkilöiden osalta. Artiklan 2 kohdan a alakohdan valtuus julkisesta varoituksesta sisältyy jo nykyisen FivaL:n 39 §:ään. Artiklakohtaan b alakohdan valtuus kieltomääräyksen antamisesta edellyttää FivaL:n 33 §:ssä tarkoitettua yksilöidympää säännöstä, kuten on toimittu esimerkiksi sijoituspalvelulain 16 a luvun 1 §:ssä ja jota vastaava säännös tulisi ottaa myös lakiin joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta. FivaL:n 28 §:n 1 momentin kiello on määräaikainen, joten se ei toteuta täysin artiklakohtaan c alakohdan vaatimusta, minkä vuoksi sanottuun pykälään olisi otettava säännös myös pysyvistä kielloista. Hallinnollisen sakon enimmäismäärää koskevat d–f alakohdan säännökset poikkeavat muista FivaL:n 41 a §:n seuraamusmaksujen perusteista, joten niistä olisi otettava omat erityissäännöksensä sanottuun pykälään. Kansallisesti ei ehdoteta säädettävän EU:n joukkorahoitusasetusta korkeammista hallinnollisten seuraamusmaksujen enimmäismääristä. Seuraamusmaksun enimmäismäärä voitaisiin kuitenkin EU:n joukkorahoitusasetuksen edellyttämällä tavalla ylittää niissä tilanteissa, joissa rikkomuksella saavutettu määritettävissä oleva hyöty tai vältetty

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi [2013/34/EU](#) tietyntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta

tappio olisi kyseisiä enimmäismääriä suurempi. Näissä tilanteissa seuraamusmaksun enimmäismäärä voisi olla kaksi kertaa niin suuri kuin rikkomisella saatu hyöty.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 40 artikla sisältää säännökset valvontavaltuuksien ja seuraamusten määräämistä koskevista valtuuksien käytöstä. Artiklan 1 kohta ei edellytä kuin yhtä muutosta, sillä FivaL:n 41 § sisältää jo nykyisin EU:n joukkorahoitusasetuksen säännöksiä vastaavat tekijät, jotka on otettava huomioon seuraamusmaksua määrätessä. Ainostaan artiklan 1 kohdan h alakohdan velvoite huomioda myös rikkomisen vaikutukset sijoittajien etuihin olisi pantava kansallisesti täytäntöön.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 41 artiklassa on säännökset muutoksenhakuoikeudesta. Säännös edellyttää täytäntöönpanoa ainoastaan siltä osin kuin kyse on toimilupahakemuksen käsittelystä niin, ettei kaikki vaadittavat tiedot sisältäneestä toimilupahakemuksesta ole tehty päätöstä kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen jättämisestä. Muutoin FivaL:n ja hallintolain säännökset ovat riittäviä.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 42 artiklassa säädetään hallinnollisia seuraamuksia ja muita hallinnollisia toimenpiteitä koskevan päätöksen julkaisemisesta. Kyseinen säännös ei edellytä muutoksia kansalliseen sääntelyyn, sillä FivaL:n 43 §:n säännökset hallinnollisen seuraamuksen ja muun päätöksen julkistamisesta vastaavat jo nykyisin kyseisen artiklan edellytyksiä. Artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan julkistamisvelvollisuutta ei tule soveltaa päätöksiin, joissa määrätään luonteeltaan tutkinnallisista toimenpiteistä. Kyseinen kohta ei myöskään edellytä täytäntöönpanoa, sillä FivaL:n 43 §:n 4 momentin mukaan säännöksessä tarkoitettujen päätösten julkistamisvelvollisuus kohdistuu ainoastaan siinä erikseen lueteltuihin valvonnallisiin toimenpiteisiin, eikä esimerkiksi FivaL:ssa säädetyistä tutkinnallisista toimenpiteistä tehtyihin päätöksiin. Fiva tekee käytännössä harvoin varsinaisia hallintopäätöksiä tutkinnallisista toimenpiteistä.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 43 artikla käsittelee hallinnollisista seuraamuksista ja hallinnollisista toimenpiteistä ilmoittamista EAMV:lle. FivaL:n 44 a § vastaa artiklaa muuten paitsi, että sen 1 kohdan ensimmäisen alakohdan vuosittaisten yhdistelmä tietojen osalta 2 momentin 3 kohdasta puuttuvat tiedot rikostutkinnoista ja rikosoikeudellisista seuraamuksista, jotka tulisi siihen lisätä. Vastaava velvoite on myös muualla unionin oikeudessa, kuten rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 71 artiklan 4 kohdan ensimmäisessä alakohdassa. Tämä puoltaa lisäyksen toteuttamista yleisessä muodossa FivaL:ssa.

3.11 Valvontamaksu

Joukkorahoituksen välittäjälle on Fivan valvontamaksusta annetussa laissa (879/2008) asetettu ainoastaan perusmaksu. Se on suuruudeltaan lain 6 §:n 1 momentissa määritetty 2 140 euroa. Joukkorahoituksen välittäjät ovat FivaL:ssa tarkoitettuja muita finanssimarkkinoilla toimivia ja niiden oikeus joukkorahoituksen välittämiseen perustuu Fivan rekisteröimiseen. EU:n joukkorahoitusasetus edellyttää, että joukkorahoituspalvelun tarjoajilla on toimilupa. Toimintaa koskeva sääntely laajenee ja samalla Fivan valvontatehtävien laajuus muuttuu. Tämän vuoksi on perusteltua, että joukkorahoituspalvelun tarjoajille asetetaan perusmaksun rinnalle myös suhteellinen valvontamaksu. Suhteellisen valvontamaksun määräytymisperusteena voi Fivan valvontamaksusta annetun lain 2 §:n 3 momentin mukaan olla maksuvelvollisen viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaisen taseen loppusumma, hallinnoitujen sijoitusrahastojen tai hoidettujen vaihtoehdorahastojen varojen yhteismäärä, liikevaihto tai jäsenmaksutulo mahdollisine laissa mainittuine täsmennyksineen. Maksuperustevaihtoehdoista joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen toiminnan ansaintalogiikka huomioiden soveltuu parhaiten liikevaihto. Tuotot perustuvat asiakkailta kerättäviin erilaisiin palkkioihin. Fivan tehtävien laajentuessa on perusteltua,

että nvkvisen perusmaksun lisäksi asetettavan suhteellisen maksun määrä prosentteina maksuperusteesta eli liikevaihdosta olisi 0,1 prosenttia. Yhteisöllä, jolla on toimilupa joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen, voi olla samanaikaisesti maksuvelvollisuus useammalla kuin yhdellä Fivan valvontamaksusta annetussa laissa säädetyllä perusteella. Kvseisen lain 2 §:n 4 momentin mukaan maksu peritään kuitenkin vain kerran ja sen perusteen mukaan, joka johtaa korkeimpaan maksuun.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Joukkorahoituslaki ehdotetaan kumottavaksi ja sen tilalle ehdotetaan uutta lakia joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta. Uuteen lakiin otettaisiin säännökset, jotka ovat välttämättömiä EU:n joukkorahoitusasetuksen täytäntöönpanoon toteuttamiseksi, kuten tarpeelliset valvontavaltuudet, hallinnolliset ja rikosoikeudelliset seuraamukset siltä osin, kun niistä ei säädetä tai ehdoteta säädettäväksi FivaL:ssa, toimilupahakemukseen liittyvä muutoksenhakuoikeus, omistajavalvonta, rikostuomioita koskevien henkilötietojen käsittely ja avaintietoasiakirjaa koskeva vahingonkorvausvelvollisuus. Lisäksi laissa ehdotetaan säädettäväksi EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitetun raja-arvon ylittävästä lainamuotoisesta joukkorahoituksesta, joukkorahoituspalvelun tarjoajalle sallitusta muusta toiminnasta, vahingonkorvausvelvollisuudesta nykyistä laajemmin joukkorahoituspalvelun tarjoajan ja sen hallituksen jäsenen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenen, vastuullisen yhtiömiehen ja toimitusjohtajan osalta sekä salassapitovelvollisuudesta ja sen rikkomiseen liittyvästä rikosoikeudellisesta seuraamuksesta.

Hallituksen jäsenen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenen, vastuullisen yhtiömiehen ja toimitusjohtajan vahingonkorvausvastuu rajoittuisi toiminnan järjestämistä koskevien velvoitteiden rikkomiseen tahallisesti tai huolimattomasti. Vaikka esimerkiksi EU:n joukkorahoitusasetuksen 23 artiklan mukainen avaintietoasiakirjan sisällön puutteita koskeva vahingonkorvausvelvollisuus ehdotetaan asetettavaksi vastaavien tiedonantovelvollisuutta koskevien asiakirjojen tavoin vain hankkeen toteuttajalle, joukkorahoituspalvelun tarjoaja tai sen hallituksen jäsen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsen, vastuullinen yhtiömies ja toimitusjohtaja voisivat ehdotuksen mukaan olla vahingonkorvausvelvollisia sen vuoksi, että ne ovat laiminlyöneet 23 artiklan 11 kohdan velvoitteen joukkorahoituspalvelun tarjoajalle huolehtia asianmukaisista menettelyistä avaintietoasiakirjan tarkastamiseksi tai toimenpiteiksi, mikäli se havaitsee puutteita, virheellisyyksiä tai epätarkkuuksia, koska 23 artiklan 11 kohdan edellytystä asianmukaisista menettelyistä on pidettävä 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna menettelynä.

Uudessa joukkorahoituspalvelun tarjoamista koskevassa laissa säädettäisiin joukkorahoituspalvelun tarjoajalle sallitusta muusta toiminnasta niin, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja voisi tarjota myös EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitetun raja-arvon ylittäviä lainamuotoisia rahoituskierroksia. Keskeistä olisi huomioida toiminnan suhde yhden toimiluvan periaatteeseen ETA-valtioissa, mikä koskee vain raja-arvon sisällä olevaa palveluntarjontaa. Joukkorahoituslaki ei rajaa lainamuotoista joukkorahoitusta tietyn raja-arvon mukaiseen toimintaan. Vähintään nykytasaisen sijoittajansuojan säilyttämiseksi, toiminnan luotettavuuden varmistamiseksi ja rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi EU:n joukkorahoitusasetusta sovellettaisiin myös lainamuotoisiin rahoituskierroksiin, jotka ylittävät raja-arvon. Raja-arvon ylittävään toimintaan olisi haettava toimilupaa ja tällainen toimilupa voitaisiin myöntää myös ilman, että hakijan tarkoituksena on tarjota EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettua joukkorahoituspalvelua. Lisäksi joukkorahoituspalvelun tarjoaja voisi harjoittaa toimintaa, joka liittyy yritysten pääomarakenteisiin, liiketoimintastrategiaan tai yritysjärjestelyihin ja muihin niihin liittyviin kysymyksiin koskevaan neuvontaan ja palveluihin. Kyse on samasta toiminnasta, jota sijoituspalveluyritys voi harjoittaa oheispalveluna sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:n 1 momentin 2

kohdan perusteella ja joka ei erikseen tarjottuna edellytä toimilupaa. Muu toiminta tulisi ilmetä joukkorahoituspalveluntarjoajan toimiluvasta. Joukkolainanhaltijoiden edustajista annettuun lakiin ehdotetaan teknistä muutosta, jotta joukkorahoituksen välittäjien nykyinen oikeus toimia kyseisen lain mukaisina edustajina olisi myös jatkossa mahdollista joukkorahoituspalvelun tarjoajina. Joukkorahoituspalvelun tarjoajien muusta kansallisen lainsäädännön mukaisesti sallitusta toiminnasta säädettäisiin kootusti, mikä joukkolainanhaltijoiden edustajana toimimisen osalta toteutettaisiin ehdotettavassa laissa joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta viittauksella joukkolainanhaltijoiden edustajana toimimista varsinaisesti sääntelevään lakiin.

Sijoituspalvelulakiin ehdotetaan muutosta, jossa muiden sijoituskohteiden kuin rahoitusvälineiden tarjoamista koskeva viittaus joukkorahoituslakiin poistettaisiin. Jatkossa joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta säädetään EU:n joukkorahoitusasetuksessa ja ehdotettavassa uudessa laissa joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain soveltamisalasta ehdotetaan poistettavaksi joukkorahoituksen välittäjät. Joukkorahoituspalvelun tarjoajia ei lisättäisi tilalle, koska EU:n joukkorahoitusasetus jättää joukkorahoituspalvelun tarjoajat velvoitteiden ulkopuolelle. EU:n joukkorahoitusasetuksessa on vaihtoehtoiset suojakeinot, minkä vuoksi rikosrekisterilakiin ehdotetaan muutosta, jonka perusteella luonnollinen henkilö, joka hakee rahoitusta joukkorahoituspalvelun kautta elinkeinotoimintaansa yritysrahoitustarkoituksessa, voisi saada itseään koskevan rikosrekisteriotteen näyttääkseen joukkorahoituspalvelun tarjoajalle, että häntä koskevia rikosrekisterimerkintöjä ei ole teoista, joita tarkoitetaan EU:n joukkorahoitusasetuksen 5 artiklan 2 kohdan a alakohdassa. Oikeushenkilöllä tällainen oikeus jo on. Ehdotuksessa tarkoitettu rekisteriote annettaisiin ja toimitettaisiin vain henkilölle, joka on oikeutettu sen saamaan. Rekisteriotetta pyydetessä olisi ilmoitettava tarkoitus, johon sitä tarvitaan. Rikosrekisterioteeseen on rikosrekisterilain 7 §:n 2 momentin perusteella merkittävä, mitä tarkoitusta varten se on annettu. Säännöksillä pyritään osaltaan vaikuttamaan siihen, ettei otetta käytettäisi muuhun tarkoitukseen kuin mihin se on annettu. Tällä menettelyllä turvattaisiin hankkeen toteuttajan, joka on luonnollinen henkilö, oikeutta yksityisyyteen. Lisäksi rikosrekisterilakiin ehdotetaan tehtäväksi eräitä muita täsmentäviä muutoksia. Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettavaksi ehdotettavaan lakiin otettaisiin täydentävä säännös tietosuojan varmistamiseksi, kun luonnollinen henkilö esittää rikosrekisteriotteen joukkorahoituspalvelun tarjoajalle. Tällä menettelyllä turvattaisiin oikeutta yksityisyyteen. Arkaluonteisena tietona pidetään henkilötietoja, jotka kuvaavat tai on tarkoitettu kuvaamaan rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta. Ehdotuksella ei annettaisi joukkorahoituspalvelun tarjoajalle oikeutta käsitellä arkaluonteisia henkilötietoja.

Fivan valvontamaksusta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi niin, että se huomioisi, että joukkorahoituksen välttäjistä tulee EU:n joukkorahoitusasetuksen kautta Fivan toimilupavaltovottavia nykyisen rekisteröitymisen sijaan ja että sääntelyn velvoitteet ja siten valvontatehtävät lisääntyvät. Nykyisen perusmaksun rinnalle ehdotetaan suhteellista valvontamaksua. Suhteellinen valvontamaksu määräytyisi palveluntarjoajan liikevaihdon perusteella ja se olisi 0,1 prosenttia. Perusmaksu pysyisi nykyisellään vuotuisessa 2 140 eurossa.

Vakuutusyhtiölakiin ehdotetaan teknistä muutosta, jotta vakuutusyhtiöt voisivat liitännäistoimintana toimia joukkorahoituspalvelun tarjoajien edustajana. Asiamiestoimintaa rajoittaa kuitenkin EU:n joukkorahoitusasetuksen kannustinsäännökset.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

4.2.1.1 Vaikutukset kotitalouksiin

Joukkorahoituspalvelun välityksellä sijoittavien kotitalouksien määrästä ei ole tarkkaa tietoa. Eri lähteiden perusteella voidaan päätellä, että muutama kymmenen tuhatta suomalaista yksityistä henkilöä on sijoittanut joukkorahoituksen välittäjien tarjoamiin kohteisiin. Kunnollista tilastoa sijoittajamäärästä ei ole. Työ- ja elinkeinoministeriön (jäljempänä TEM) toteuttaman osakesijoittajille ja kotitalouksille suunnatun sijoittajakyselyn (n=3200) mukaan 12 prosenttia vastanneista oli sijoittanut listaamattomiin yrityksiin joukkorahoituslupa kautta. Vaikka osuus on vielä suhteellisen pieni, kysely indikoi kuitenkin jatkuvasti lisääntyvää kiinnostusta listaamattomia yrityksiä kohtaan. Vastanneista kotitalouksista 75 prosenttia kertoi kiinnostuksestaan kasvattaa sijoituksiaan listaamattomiin yrityksiin.

EU:n joukkorahoitusasetus parantaa sijoittajien tiedonsaantioikeutta ja edellyttää joukkorahoituspalveluntarjoajaa aiempaa tarkemmin arvioimaan joukkorahoituksen soveltuvuutta asiakkaalle. Se sisältää myös harkinta-ajan, jonka aikana ei-valveutunut asiakas, jollaisina suurinta osaa kotitalouksista voidaan pitää, voi milloin tahansa perua tarjouksensa esittämättä perusteluja ja ilman seuraamuksia. Lisäksi rajan yli sijoittaminen helpottuu, mikä saattaa laajentaa tarjolla olevien sijoituskohteiden määrää.

4.2.1.2 Vaikutukset yrityksiin

Vaikutukset joukkorahoituspalvelun tarjoajiin

EU:n joukkorahoitusasetuksen ja siten myös hallituksen esityksen ehdotusten merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat joukkorahoitusta tarjoaviin yrityksiin. Kesäkuussa 2021 Fivan valvotavaluettelon mukaan 13 toimijaa tarjoaa joukkorahoituksen välittämistä.

Hallituksen esityksessä esitetään, että nykyinen joukkorahoituslaki kumotaan ja se korvautuu osaksi EU-lainsäädännöllä ja osaksi hallituksen esityksen ehdotuksilla. EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoajalla on jatkossa oltava toimilupa, mikä tarkoittaa, että kaikki joukkorahoituksen välittäjät joutuvat hakemaan toimiluvan, jos ne aikovat jatkossakin tarjota joukkorahoituspalvelua.

Fiva perii toimiluvasta maksun. Fiva veloittaa joukkorahoituksen välittäjäksi rekisteröitymisestä 1 700 euroa. Esimerkiksi sijoituspalveluyrityksen toimiluvan hakemisesta Fiva veloittaa 8 000 euroa. On todennäköistä, että jatkossa joukkorahoituspalveluntarjoajan toimiluvan hakemisesta perittävä maksu nousee muutamaankin tuhanteen euroon.

Ehdotuksen mukaan rekisteröityneestä joukkorahoituksen välittäjästä toimilupavalvottavaksi siirtyvän joukkorahoituspalvelun tarjoajan olisi maksettava valvonnasta vuosittain 2 140 euroa perusmaksua ja sen lisäksi suhteellista valvontamaksua 0,1 prosenttia liikevaihdosta. Nykylainsäädännön mukaan joukkorahoituksen välittäjän valvontamaksu on kiinteä 2 140 euroa valvontamaksua vuodessa. Valvontamaksu nousisi ehdotuksen mukaan ainoastaan suhteellisen valvontamaksun verran. Nousua perustellaan ehdotuksessa lisääntyvällä toimintaa koskevalla sääntelyllä ja siitä johtuvalla valvontatarpeen kohoamisella. Joukkorahoituksen välittäjien liikevaihdoissa on suuria eroja ja ne vaihtelevat muutamasta kymmenestä tuhannesta eurosta yli viiteen miljoonaan euroon. Valvontamaksu nousisi siten suhteellisen valvontamaksun vuoksi

eri toimijoilla muutamasta kymmenestä eurosta muutamaan tuhanteen euroon. Näin vuotuinen valvontamaksu olisi jatkossa kokonaisuudessaan toimijasta ja toimijan koosta riippuen vajaasta 2 200 eurosta reiluun 8 000 euroon. Osan valvontamaksu ei kasva merkittävästi, mutta osalla se moninkertaistuu. On kuitenkin huomattava, että osalla rekisteröityneistä joukkorahoituksen välittäjistä on myös muuta toimintaa, joka on Fivan toimiluvan ja valvonnan piirissä ja johon liittyy valvontamaksu, joka perustuu liikevaihtoon. Fivan valvontamaksusta annetun lain mukaan valvontamaksu peritään vain kerran ja sen perusteen mukaan, joka johtaa korkeimpaan maksuun niissä tilanteissa, joissa maksuvelvollisuus syntyy useammalla kuin yhdellä kyseisessä laissa säädetyllä perusteella. Näin valvontamaksun muutos voi olla joissain tilanteissa todellisuudessa pienempi.

EU:n joukkorahoitusasetus muuttaa joukkorahoituksen välittäjän velvoitteita nykyisestä. Joukkorahoituksen välittäjät ovat keskenään heterogeenisiä, jolloin vaikutukset eri toimijoihin voivat erota merkittävästi toisistaan. Uuteen lainsäädäntöön sopeutuminen aiheuttaa kertaluonteisia kustannuksia toimijoille. Näiden lisäksi uudet velvoitteet aiheuttavat myös todennäköisesti jatkuvaluonteisia kustannuksia. Käytännössä lisääntyvät velvoitteet ja toimintatapojen tarkempi rajaaminen voivat vaikuttaa joukkorahoituksen tarjonnan kannattavuuteen. On mahdollista, että palvelua ei voi enää tarjota samoilla keinoilla kuin aiemmin tai sitä ei ole mahdollista tarjota joukkorahoituksena. Esimerkiksi EU:n joukkorahoitusasetus ei tunnista sidonnaisasiamiesten käyttöä jakelukeinona ja ilmoitustaulua koskeva sääntely rajoittaa aiempia toimintatapoja. Lisäksi luottolimiittien myöntämistä joukkorahoituksen välittäjän omista varoista voidaan pitää EU:n joukkorahoitusasetuksen eturistiriitoja koskevan sääntelyn vastaisena, koska joukkorahoituspalvelun tarjoajat eivät saa osallistua joukkorahoitustarjouksiin joukkorahoituslustoillaan.

Vaikutukset rahoitusta hakeviin yrityksiin

Joukkorahoituksella pyritään rahoittamaan elinkeinotoimintaa, minkä takia muutoksilla joukkorahoituspalveluntarjoajiin on vaikutusta myös joidenkin yritysten rahoitukseen. Joukkorahoitus on verrattain pieni yritysten rahoitusmuoto. Suomen Pankin joukkorahoitustilastojen⁹ mukaan vuonna 2020 suomalaiset yritykset saivat joukkorahoituslustojen kautta rahoitusta 199 miljoonan euron arvosta. Tästä 62 prosenttia oli lainamuotoista ja 37 prosenttia sijoitusmuotoista. Hyödyke- ja vastikemuotoisen joukkorahoituksen osuus oli vähäinen. Yhteensä onnistuneita rahoituskierroksia oli reilut 11 200 vuonna 2020. Suomen Pankin tilastojen mukaan joukkorahoituslustojen kautta välitettävä rahoitus on kasvanut viime vuosina. Kuitenkin sen merkitys osana yritysrahoitusta on melko vähäinen. Suomen Pankin mukaan vuonna 2020 suomalaisten yritysten saama rahoitus joukkorahoituslustojen kautta oli vain 1 prosentti verrattuna yritysten yleisimpään rahoitusmuotoon eli luottolaitosten myöntämiin yrityslainoihin. Tämän takia ehdotuksella ja EU:n joukkorahoitusasetuksen aiheuttamilla muutoksilla ei arvioida tässä vaiheessa olevan merkittäviä vaikutuksia muuhun yritysrahoitukseen.

Muut yritysvaikutukset

Hallituksen esityksellä ei arvioida olevan muuhun yrityssektoriin merkittäviä vaikutuksia. Eri lähteistä koottujen tietojen mukaan Suomessa on noin muutama tuhat yritystä, jotka sijoittavat joukkorahoitukseen. Sijoittajina toimivien yritysten vaikutukset muistuttavat kotitalouksiin kohdistuvia vaikutuksia. Esimerkiksi muutosten johdosta sijoittajien tiedonsaanti hankkeen toteuttajista paranee. Lisäksi ehdotetuilla muutoksilla voi olla vaikutusta sijoitettavien kohteiden tarjontaan, kun rajan yli sijoittaminen helpottuu.

⁹ <https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/Joukkorahoitus-ja-vertaislainaus/>

4.2.1.3 Vaikutukset julkiseen talouteen

Hallituksen esityksellä ei ole vaikutuksia julkiseen talouteen tai valtion talousarvioon.

4.2.1.4 Kansantaloudelliset vaikutukset ja kokonaisarvio vaikutuksista

Ehdotetuilla muutoksilla ei ole muita kansantaloudellisia vaikutuksia lukuun ottamatta kansantalouden kannalta pieniä vaikutuksia yritysten rahoitukseen.

4.2.2 Vaikutukset viranomaisiin

4.2.2.1 Vaikutukset Finanssivalvontaan

Ehdotuksilla on vaikutuksia Fivaan. Joukkorahoituksen välittäjillä on ollut kevyempi rekisteröitymisvelvollisuus. Niiden muuttuminen toimilupaavalvottavaksi lisää Fivan tehtäviä sekä kertaluonteisesti että jatkuvan valvonnan osalta. Kun kaikkien joukkorahoituksen välittäjien, jotka aikovat jatkaa joukkorahoituspalvelun tarjoajina, on EU:n joukkorahoitusasetuksen soveltamisen käynnistyessä haettava toimilupaa, Fiva käsittelee kertaluonteisesti merkittävän määrän toimilupahakemuksia, mikä vaatii hetkellisesti vahvaa resursointia. Lisäksi samassa yhteydessä markkinoille voi pyrkiä uusia palveluntarjoajia.

4.2.2.2 Vaikutukset Oikeusrekisterikeskukseen

EU:n joukkorahoitusasetus edellyttää, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja hankkii näytön siitä, että rahoituksen hakijalla ei ole rikosrekisterimerkintöjä 5 artiklan 2 kohdan a alakohdassa luetelluista teoista. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että rahoituksen hakijan on toimitettava joukkorahoituspalvelun tarjoajalle rikosrekisteriotte, josta ilmenee, ettei tällaisia tekoja ilmene otteelta. Vuonna 2020 sijoitus- ja lainamuotoisia joukkorahoituskierroksia oli yli 11 2000, mikä antaa kuvaa hankittavien rikosrekisteriotteiden määrästä jatkossa. ORK on sähköistämässä oikeushenkilöiden rikosrekisteriottepalvelua, minkä vuoksi vaikutukset jäävät suhteellisen vähäisiksi ja keskittyvät pitkälti alkuvaiheen kehittämistöimiin. Luonnollisten henkilöiden osuus yritysrahoitustarkoituksessa tapahtuvassa rahoituksen hankkimisessa joukkorahoituksen kautta on toistaiseksi ollut hyvin vähäistä, joten ainakaan välittömästi otetyyppejä ei ole kustannustehokasta toteuttaa sähköisessä asiointissa, vaan otteet on tarkoitus luovuttaa manuaalilyönä. ORK arvioi uudentyypin rikosrekisteriotteen luomisen järjestelmiin aiheuttavan noin 6 000 euron kertakustannuksen.

4.2.3 Vaikutukset yhteiskuntaan

Muutoksilla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia yhteiskuntaan lukuun ottamatta, että muutokset parantavat rahoitusmarkkinoiden luotettavuutta ja siten myös rahoitusvakautta.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

EU:n joukkorahoitusasetus säätää vain siinä määritellystä joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta. Tällaista toimijaa koskeva muu toiminta määräytyy unionin oikeuden ja kansallisen lainsäädännön perusteella. Liikkumavaraa on kansallisesti sen osalta, sallitaanko joukkorahoituspalvelun tarjoajille sellaista muuta toimintaa, joka ei perustu johonkin unionin oikeuden sääntökseen, vai ei. Valmistelun yhteydessä joukkorahoituksen välittäjien kanssa käydyissä keskusteluissa pyrittiin selvittämään sitä, mitä muuta toimintaa yhtiöt harjoittavat. Tarkoituksena oli

arvioida, voidaanko tällaista muuta toimintaa pitää luonteeltaan sopivana joukkorahoituspalvelun yhteydessä. Joukkorahoituksen välittäjät tarjosivat vertaislainausta, erilaisia yritysrahoitukseen liittyviä neuvontapalveluja, riskiluokitusta rahoitusta hakeville yhtiöille ja osakeantityökaluja. Ne toimivat myös joukkolainanhaltioiden edustajana ja tarjosivat luottolimiittejä asiakkailleen. EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaan muuta toimintaa voidaan harjoittaa, jos siitä on säädetty kansallisessa lainsäädännössä. Muutoin muu toiminta kuin unionin oikeuden mukainen toiminta ei olisi mahdollista ja joukkorahoituksen välittäjät joutuisivat lopettamaan tai esimerkiksi yhtiöittämään sen. Vertaislainausta olisi kuitenkin mahdollista jatkaa, jos siihen on maksulaitoksen toimilupa, koska kyse olisi unionin oikeuden mukaisesta toiminnasta. Luottolimiittien tarjoamista lukuun ottamatta, mikä olisi vastoin EU:n joukkorahoitusasetuksen 8 artiklan 1 kohdan kieltoa osallistua joukkorahoitustarjouksiin joukkorahoituspalvelun tarjoajan joukkorahoituspalvelun tarjoajien kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta luonteeltaan sellaista, jota sijoituspalveluyrityksen toimiluvalla toimiva voi tarjota oheispalveluna sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella ja joka ei sellaisenaan edellytä toimilupaa. Toiminnan rajoittaminen joukkorahoituspalvelun tarjoajan ulottumattomiin lisäisi tarpeettomasti toiminnan kustannuksia järjestämällä se muulla tavoin erilaisin yhtiörakentein. Mahdollisuus tarjota asiakkaille laajempia palveluja on EU:n joukkorahoitusasetuksen tarkoittama peruste muun toiminnan sallimiselle siinä yhteisössä, joka tarjoaa joukkorahoituspalveluja edellytyksellä, että siitä säädetään kansallisesti.

EU:n joukkorahoitusasetus kattaa ainoastaan sellaiset rahoituskierrokset, jotka ovat vuotuiselta määrältään enintään viisi miljoonaa euroa. Sen ylittävät rahoituskierrokset ovat sijoitusmuotoisessa toiminnassa sijoituspalvelua ja jäävät lainamuotoisessa toiminnassa unionin sääntelyn ulkopuolelle. Suomessa kaikki lainamuotoinen joukkorahoitus on tällä hetkellä joukkorahoituslain soveltamisalassa raja-arvosta riippumatta. Raja-arvon ylittävien lainamuotoisten rahoituskierrosten osalta olisi mahdollista valita nykyisen joukkorahoituslain mukainen sääntelykehikko tai EU:n joukkorahoitusasetuksen mukainen sääntelykehikko. Perusteita täysin uudelle kehikolle ei lainvalmistelun yhteydessä ole tullut esille. Koska kyse on samasta asiakaskohde-ryhmästä, sijoittajansuojanäkökohdat puoltavat yhdenmukaista sääntelyä raja-arvosta riippumatta. Sijoittajien olisi vaikea vertailla annettavia tietoja eri hankkeen toteuttajien välillä, jos sääntelyssä olisi eroa. Lisäksi sääntelykehikkojen välillä on tasoero siten, että EU:n joukkorahoitusasetus sääntelee sijoittajansuojasta laajemmin. Kahden eri sääntelykehikon malli olisi myös palveluntarjoajille hallinnollisesti raskaampi.

Vahingonkorvaussääntelyä on valmistelun yhteydessä tarkasteltu kahdessa tilanteessa, joissa voidaan valita eri vaihtoehtojen välillä. Toinen niistä liittyy tiedonantovelvollisuuteen ja toinen palveluntarjoajan yleiseen vahingonkorvausvelvollisuuteen. Molemmista on jo aiempaa käytäntöä pääomamarkkina- ja muussa rahoituspalvelusääntelyssä, mutta vain ensimmäistä sääntelee EU:n joukkorahoitusasetus ja jälkimmäisessä sääntely on kansallista. Yhteistä molemmille on se, kuka vastaa ja missä laajuudessa. Rajanvetoa valmistelun yhteydessä on käyty siitä, vastaako velvoitteesta vain toimija, jolle vahingonkorvaus velvoite asetetaan vai myös sen johto. Koska joukkorahoituslaki pitää jo sisällään yleisen vahingonkorvausvelvollisuuden itse joukkorahoituksen välittäjälle, mutta myös rajallisesti sen johdolle, tarkasteltavana ei ole ollut vaihtoehto, jossa muuallakin rahoituspalvelusääntelyssä omaksutusta yleisestä vahingonkorvausvelvollisuudesta luovuttaisiin, vaan tarkastelu on keskittynyt siihen laajuuteen, jossa se koskisi joukkorahoituspalvelun tarjoajan johtoa. Tiedonantovelvollisuuden osalta arviointia on tehty siitä, tulisiko sijoituksesta annettavan avaintietoasiakirjan sisällön asianmukaisuudesta olla vastuussa rahoituksen hakija tai yksilöllisen lainasalkunhoitaja eli joukkorahoituspalvelun tarjoaja, sen johto vai molemmat. Muissa vastaavissa tilanteissa annettavasta asiakirjasta vastaa muu kuin johto, joten yhdenmukaisuus puoltaa samaa valintaa myös joukkorahoituspalvelussa. Yleisen vahingonkorvausvelvollisuuden osalta vertailua on tehty muualla rahoituspalvelusäänte-

lyssä omaksuttuun tapaan johdon vahingonkorvausvastuun määrittämisessä. Johdon vahingonkorvausvastuussa periaatteena on yleisesti, että toimielimen jäsen tai toimitusjohtaja vastaavat toiminnan järjestämisestä, mutta ei siitä, että palveluntarjoaja tai sen työntekijä aiheuttaa asiakkaalle vahinkoa rikkomalla menettelytapoja tai muita asiakassuhdetta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta vapautuminen on edellyttänyt, että toimielimen jäsen ja toimitusjohtaja ovat huolehtineet, että palveluntarjoajalla on käytössään laissa vaadittu järjestelyt, jotta toiminnassa saavutettaisiin sääntelyn edellyttämät tavoitteet, ja että ne ovat riittävästi valvoneet toimintaperiaatteiden noudattamista. Menettelystä vastuussa olevalla on velvollisuus osoittaa menetelleensä huolellisesti. Valmistelussa ei ole ilmennyt perusteita, joiden vuoksi tästä yleisesti noudatetusta periaatteesta olisi tarpeen poiketa.

5.2 Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot

Monissa EU:n jäsenvaltioissa on ollut ennen joukkorahoitusasetuksen säätämistä kansallista joukkorahoitustoimintaa koskevaa sääntelyä, millä voi olla vaikutusta siihen tapaan, jolla EU:n joukkorahoitusasetuksesta johtuvia täytäntöönpanotoimia toteutetaan. Tällä voi olla vaikutusta esimerkiksi siihen, mitä toimintaa yhtiöiden sallitaan jatkossa harjoittaa kansallisen lainsäädännön perusteella joukkorahoituspalvelun tarjoamisen ohella tai säädetäänkö tällaista mahdollisuudesta ylipäättään. Valmistelun aikana pyrittiin selvittämään sitä, millaisia ratkaisuja muissa jäsenvaltiossa suunnitellaan, mutta tietoa saatiin niin rajallisesti, että siitä ei ollut mahdollista tehdä luotettavia johtopäätöksiä.

6 Lausuntopalautte

Valtiovarainministeriö pyysi 1.7.2021 lausuntoa lausuntopalvelu.fi-sivustolla yhteensä 45 yksilöidyltä taholta esitysluonnoksesta. Esitysluonnos julkaistiin myös valtiovarainministeriön hankesivuilla. Lausuntoaika päättyi 11.8.2021.

Lausuntopyyntöön vastasivat FA, FINE, Pörssisäätiö, Fiva, OM, TEM, ORK, JRY, Poliisihallitus, Keskusrikospoliisi ja Itä-Suomen yliopisto, oikeustieteiden laitos. Patentti- ja rekisterihallitus, Suomen Pankki, Suomen Asiakastieto Oy ja Kilpailu- ja kuluttajavirasto ilmoittivat, että niillä ei ole lausuttavaa asiassa.

Lausuntopyyntö ja lausuntopyyntöön vastanneiden yksityiskohtaiset lausunnot ovat nähtävillä valtiovarainministeriön hankesivulla.

Yleistä

Lausunnonantajat pitivät esitystä laajasti kannatettavana. Lausunnoissa kiinnitettiin huomiota siihen, että kysymys on EU-asetuksesta, joka jättää kansalliselle lainsäätäjällä vain vähän kansallista liikkumavaraa. Kansallisia toteuttamisvaihtoehtoja pidettiin yleisesti perusteltuina sekä erityisesti kilpailuneutraliteetin ja sijoittajansuojan huomioivina. Lisäksi nykyisen joukkorahoituslain kumoamista ja uusien EU:n joukkorahoitusasetusta täydentävien säännösten kirjoittamista kokonaisuudessaan uuteen lakiin pidettiin oikeustilannetta selkiyttävänä.

Useat lausunnonantajat nostivat esille huolen siitä, että joukkorahoituspalvelun tarjoajat eivät enää jatkossa ole rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen ehkäisemistä koskevan sääntelyn piirissä. Lausunnoissa korostettiin tarvetta kiinnittää erityistä huomiota toimilupamenettelyn ja valvonnan yhteydessä EU:n joukkorahoitusasetuksen suojaakeinoihin.

Sekä FINE että Itä-Suomen yliopiston oikeustieteiden laitos toivat esille sen, että joukkorahoituspalvelun tarjoajia koskeva sääntely ei pidä sisällään tuomioistuimen ulkopuolista menettelyä yksittäisten ei-valveutuneiden sijoittajien ja palveluntarjoajien välisiä erimielisyyksiä koskevien ratkaisusuositusten saamiseksi. FINE toteaa, että sen toimivalta käsitellä tällaisten osapuolten välisiä kysymyksiä neuvonnassa ja tuomioistuimen ulkopuolisena ratkaisijana edellyttää, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja sitoutuu sopimuksin FINE:n riitojenratkaisupalvelujen käyttäjäksi. FINE arvioi, että kun valtaosa nykyisistä toimijoista jäänee edellä tarkoitettujen sopimuksen puuttuessa FINE:n toimivallan ulkopuolelle, asiakkaansuojan toteutuskeinot ovat niiden asiakkaiden osalta käytännössä varsin rajalliset. Itä-Suomen yliopiston oikeustieteiden laitos katsoo, että vaikka joukkorahoitusasetuksessa ja sitä täydentävässä alemman tasoisessa sääntelyssä tultaneen säätämään täsmällisesti asiakasvalitusten käsittelystä, vaihtoehtoista riidanratkaisua tulisi mahdollisuuksien mukaan edistää jatkossa EU-tasolla.

Joukkorahoituspalvelun tarjoajalle sallittu muu toiminta

Lausunnoissa kannatettiin sitä, että joukkorahoituspalvelun tarjoajille sallittaisiin myös muun kuin EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaisen toiminnan harjoittamista. Lausunnonantajat eivät vastustaneet EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettua raja-arvon ylittävän lainamuotoisen joukkorahoituksen säätämistä toimiluvan piiriin ja EU:n joukkorahoitusasetuksen säännösten soveltamista siihen. Itä-Suomen yliopiston oikeustieteiden laitos esitti, että EU:n joukkorahoitusasetuksen soveltamisesta tällaiseen toimintaan voisi kuitenkin säätää esitysluonnosta selvemmin jo suoraan laissa. TEM, Itä-Suomen yliopiston oikeustieteiden laitos, FA ja Fiva nimenomaisesti kannattivat EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettua toimintaa vastaavan yli viiden miljoonan euron vuositasolla ylittävän lainamuotoisen joukkorahoituksen tarjoamista samojen säännösten alaiseksi kuin EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettu toiminta. TEM nosti erityisesti esille tarpeen vahvasta sijoittajansuojasta ja selkeästä valvonta- ja vahingonkorvaussääntelystä tilanteessa, jossa kotitaloudet ja yksityishenkilöt (”ei-valveutuneet sijoittajat”) osallistuvat aiempaa enemmän riskipitoiseen pk-yritysten rahoitukseen ja katsoo, että esitys vastaa näihin haasteisiin. Itä-Suomen yliopiston oikeustieteiden laitos korosti sijoittajansuojan lisäksi vertailtavuuden näkökulmaa. Itä-Suomen yliopiston oikeustieteiden laitos otti lausunnossaan kantaa joukkorahoituspalvelun tarjoajalle ehdotettuun muun toiminnan määrittelyyn toteamalla, että sen kytkemistä sijoituspalvelulain vastaaviin toimintoihin voidaan muun muassa kilpailuneutraliteetin näkökulmasta pitää perusteltuna. JRY kannatti laajaa muun toiminnan määritelmää ja piti sitä elinehtona nykyisten markkinatoimijoiden elinkelpoisuudelle EU:n joukkorahoitusasetuksen tultua voimaan. Myös Fiva piti rajausta perusteltuna.

Fiva kiinnitti lausunnossaan huomiota 1. lakiehdotuksen 4 § 2 momentin sanamuotoon, jonka mukaan joukkorahoitusasetuksen raja-arvon ylittävään lainamuotoisten joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen on haettava ”1 momentissa tarkoitettu toimilupa”. Fivan näkemyksen mukaan tästä voisi saada käsityksen, että momentissa tarkoitettua kansallistakin palvelua varten haettaisiin asetuksen nojalla myönnettävä toimilupa, kun tarkoituksena on, että 2 momentin kansallinen toimilupa myönnetään eri perusteella, vaikkakin samoin säännöksin ja edellytyksin kuin 1 momentissa tarkoitettu lupa. Fivan näkemyksen mukaan säännöstä tulisi selkeyttää niin, että siitä käy ilmi, että on kyse kahdesta eri toimiluvasta ja toimiluvanmyöntöperusteesta. Lausuntopalaute on huomioitu ja toimilupien perusteita on selkeytetty siten, että toimilupaperuste 1. lakiehdotuksen 4 §:n 2 momentissa tarkoitettujen toiminnan osalta on laki joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta, ei EU:n joukkorahoitusasetus.

Fiva esitti lausunnossaan harkittavaksi, olisiko kansallisen luvan saajalla aina myös perusteltua olla EU:n joukkorahoitusasetuksen mukainen toimilupa vastaavaan palveluun. Lausuntopalaute

on huomioitu. Esityksessä pidetään kuitenkin tarkoituksenmukaisena jättää joustoa sellaisia tilanteita varten, joissa hakijan liike-toimintamalli perustuisi kokonaisuudessaan EU:n joukkorahoitusasetuksen raja-arvon ylittävään lainamuotoiseen joukkorahoitukseen.

Yksinkertaistettu toimilupamenettely

JRY esitti lausunnossaan, että Suomessa tulisi omaksua yksinkertaistettu toimilupamenettely EU:n joukko-rahoitusasetuksen 12 artiklan 14 kohdan ja 48 artiklan 2 kohdan tarkoittamalla tavalla. JRY katsoi, että sanottu artiklakohta yhdessä johtolauseen 76 kanssa mahdollistaa tämän. JRY perustelee näkemystään johtolauseesta ilmenevällä tarkoituksella helpottaa EU:n joukkorahoitusasetuksen soveltamisalan piiriin kansallisen lainsäädännön perusteella jo kuuluvien toimijoiden mahdollisuuksia sopeuttaa nykyinen toimintansa EU:n joukkorahoitusasetukseen, hallinnollisen taakan ja niihin liittyvien kustannusten pitämällä kohtuullisena sekä erityisesti näiden toimijoiden oikeusvarmuuteen liittyvillä näkökohdilla ja toteaa, että EU:n joukkorahoitusasetus näyttäisi pikemminkin edellyttävän yksinkertaistetun toimilupaprosessin mahdollistamista. JRY nosti lausunnossaan esille myös johtolauseen 35. JRY:n mukaan tarkastelussa tulisi huomioida 48 artiklan 2 kohdan tarkoitus ja muotoilu, eikä tehdä johtopäätöstä pelkästään sanamuotoon tiivistyvänä tulkintana toimiluvasta. JRY katsoi, että vaikka EU:n joukkorahoitusasetus poikkeaa sisällöstään ja vaatimuksiltaan monessa kohtaa niin joukkorahoituslain kuin Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivistä, erot eivät tavoitteiltaan ja tarkoitukseltaan ole muutamia yksittäisiä menettelytapavaatimuksia lukuun ottamatta niin merkittävästi toisistaan poikkeavat, etteikö yksinkertaistetulle toimilupamenettelylle olisi EU:n joukkorahoitusasetuksen tavoitteiden ja erityisesti sen johtolauseen 76 mukaisesti perusteita. JRY katsoi edelleen, että kokonaan uudelle, alusta alkavalle toimilupaprosessille ei markkinoilla jo nykyisen lupansa perusteella toimiville kotimaisille lainamuotoista joukkorahoitusta välittävillä tahoilla ole esitettävissä riittävän painavia perusteita, vaan prosessi pitäisi pikemmin toteuttaa yhteistyössä Fivan kanssa täydentämällä toimijoiden nykyisiä rekisteröintejä tai toimilupia ja varmistamalla, että ne siirtymäkauden aikana ovat saattaneet toimintansa EU:n joukkorahoitusasetuksen vaatimusten mukaisiksi.

Fiva yhtyi esitysluonnoksen näkemykseen siitä, ettei joukkorahoitusasetuksen toimilupaan liittyvän siirtymäsäännöksen tarkoittamalle yksinkertaistetulle menettelylle ole Suomessa perusteita. Joukkorahoitusasetuksen vaatimukset toimiluvasta ja toimintaa koskeva sääntely ovat Fivan mukaan joukkorahoituslaissa säädettyä huomattavasti laajempia ja monimuotoisempia. Fivalla ei ole nykyisen rekisteröinnin nojalla toimintaa harjoittavista palveluntarjoajista rekisteröinnin yhteydessä annettujen tietojen tai jatkuvan valvonnan perusteella käytössään kattavasti ajantasaisia tietoja varmistua kaikkien asetuksen 12 artiklan edellytysten täyttymisestä. Tämä johtuu sekä nykyisten ja uusien vaatimusten eroista että ajantasaisen tietojen puuttumisesta niistä seikoista, joille vaatimukset ovat samat.

Lausuntopalaute on otettu huomioon. EU:n joukkorahoitusasetus pitää sisällään viittauksen yksinkertaistettuun toimilupamenettelyyn 48 artiklan 2 kohdassa. Johtolause 76 taustoittaa 48 artiklan 2 kohtaa. Lisäksi 12 artiklan 14 kohta ottaa kantaa niihin tietoihin ja asiakirjoihin, joita toimiluvan jo artiklakohdassa luetellun EU-säännöksen tai kansallisen lainsäädännön nojalla toimiluvan saanut yhteisö, joka hakee EU:n joukkorahoitusasetuksen nojalla joukkorahoituspalvelun tarjoajan toimilupaa, voi jättää toimittamatta, jos aiemmin toimitettu aineisto on edelleen ajan tasalla ja toimilupaviranomaisen saatavilla. Johtolause 35, joka taustoittaa 12 artiklan 14 kohtaa, mainitsee yksinkertaistetun menettelyn, mutta rajoittaa sen vain muun EU-sääntelyn perusteella toimiluvan saaneisiin, eikä mainitse kansallisen lainsäädännön perusteella myönnettyjä toimilupia, vaan niitä käsitellään 48 artiklan 2 kohdassa, mikä ilmenee suoraan artiklakohdan sanamuodosta. Edellytyksenä yksinkertaistetulle toimilupamenettelylle 48 artiklan 2 kohta

asettaa sen, että menettelyn päätteeksi toimilupaviranomainen on varmistanut, että 12 artiklan vaatimuksia noudatetaan. Toimilupamenettelyn taustaksi toimitettava aineisto määrittäyty 12 artiklan pohjalta. Sen 16 kohdan mukaan EAMV laatii luonnokset teknisiksi sääntelystandardeiksi, joissa täsmennetään toimilupahakemuksen vaatimukset ja järjestelyt, mukaan lukien vakiomuotoiset lomakkeet, mallit ja menettelyt ja toiminnan jatkuvuussuunnitelmaa koskevat toimenpiteet ja menettelyt. EAMV antoi neuvonsa teknisiksi sääntelystandardeiksi komissiolle 10.11.2021 (ESMA35-42-1183) ja niiden luonnokset ovat olleet lausunnolla keväällä 2021. Käsitteily on vielä kesken, mutta neuvoista ilmenevät toimilupaviranomaiselle toimitettavat selvitykset tulevat olemaan merkittävästi joukkorahoituslain 6 §:n rekisteröinnin edellytyksiä laajemmat. Monilta osin EU:n joukkorahoitusasetuksen muutokset kohdistuvat lainamuotoiseen liiketoimintamalliin, jota säännellään jatkossa nykyistä monimuotoisemmin. Tämän vuoksi valvoajalla on tarve käydä läpi hakijoiden liiketoimintamallit ja peilata niitä suhteessa uuteen sääntelyyn ja hakijan sen pohjalta toteuttamiin sopeuttamistoimiin. EU:n joukkorahoitusasetus ei mahdollista JRY:n ehdotusta siitä, että nykyiset rekisteröinnit ja toimiluvat voitaisiin täydentää Fivan kanssa yhteistyössä siirtymäkauden aikana. Tämä johtuu siitä, että EU:n joukkorahoitusasetuksen mukainen toimilupa on kokonaisuudessaan uusi toimilupa ja se perustuu EU:n joukkorahoitusasetukseen. Nykyisen rekisteröinnin perusta on joukkorahoituslaki tai vaihtoehtoisesti joukkorahoituksen välittäjä toimii joukkorahoituslain perusteella jonkin muun toimiluvan ja sääntelyn pohjalta. Se, että on kyse uudesta toimiluvasta, ilmenee sekä 12 artiklan 14 kohdasta että 48 artiklan 2 kohdasta. Myös yksinkertaistetun menettelyn kohdalla puhutaan toimilupamenettelystä. Lisäksi EU:n joukkorahoitusasetus ei mahdollista liukuvaa siirtymäsäännöksen aikana toteutettavaa menettelyä, koska EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artikla asettaa nimelliset aikarajat toimilupamenettelylle hakemuksen saapumisesta toimilupapäätöksen antamiseen. Luonnokseen ei ole tehty muutoksia tältä osin.

Suhde osakeyhtiölainsäädäntöön

Pörssisäätiö kiinnitti lausunnossaan huomiota siihen, että omistussosuuden kytkeminen huomattavan omistussosuuden hankintaa koskevalta osin 1. lakiehdotuksen 7 §:ssä EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 3 kohdan a alakohtaa vastaavasti osakepääomaan ei ole linjassa Suomen osakeyhtiöoikeudessa omaksutun nimellisarvottoman pääomajärjestelmän kanssa. Omistussosuus tulisikin kytkeä osakepääoman sijasta osuuteen yhtiön osakkeista. Lausuntopalaute on huomioitu ja omistusoikeus on osakeyhtiöiden osalta kytketty osuuteen yhtiön osakkeista.

Vahingonkorvaussäännökset

TEM, OM, JRY, Itä-Suomen yliopiston oikeustieteiden laitos, FA ja Pörssisäätiö ottivat lausunnoissaan kantaa ehdotettuihin vahingonkorvaussäännöksiin. TEM piti vahingonkorvaussääntelyä vastapainona sille, että kotitaloudet ja yksityishenkilöt osallistuvat yhä enenevässä määrin riskipitoiseen pk-yritysten rahoitukseen. Fiva piti puolestaan perusteltuna, että esityksessä on huomioitu rahoitusmarkkinoilla jo vakiintuneiden käytäntöjen säilyttäminen myös joukkorahoituspalveluja tarjottaessa. Myös Itä-Suomen yliopiston oikeustieteiden laitos arvioi vahingonkorvausvastuun säätämisen rajoitusmarkkinoiden yleisen käytännön mukaisesti perustelluksi. FA totesi, että sillä ei ole huomautettavaa vahingonkorvausnormistoa koskeviin ratkaisuehdotuksiin.

JRY vastusti lausunnossaan sitä, että 1. lakiehdotuksen 26 §:n 3 ja 4 momentin mukainen vahingonkorvausvelvollisuus ehdotetaan asetettavaksi EU:n joukkorahoitusasetuksen 23 artiklan 9 kohdan vaatimusta huomattavasti laajemmaksi. Se katsoi, että suoraan sovellettavaa EU-asetusta ei voi tulkita luonnoksen tarkoittamalla tavalla laaventavasti ja viittaa EU:n joukkorahoitusasetuksen johtolauseen 33. Se esitti, että 1. lakiehdotuksen 26 §:n 3 ja 4 momentin mukaisen

vahingonkorvausvelvollisuuden laimentaminen joukkorahoituspalvelun tarjoajaan tai sen hallituksen jäseniin tai siihen rinnastettavaan toimielimen jäseniin, vastuulliseen yhtiömieheen ja toimitusjohtajaan on nimenomaisesti tällainen EU:n joukkorahoitusasetukseen sisällyttämättömän kansallinen lisävaade, joka asettaa kotimaiset toimijat EU:n joukkorahoitusasetuksen vastaisesti huonompaan asemaan kuin niiden muissa EU-maissa olevat kilpailijat. JRY esitti, että 1. lakiehdotuksen 26 §:n 3 ja 4 momentti poistetaan tai niiden sisältöä vähintäänkin rajataan huomattavasti. EU:n joukkorahoitusasetuksen 23 artiklan 9 ja 10 kohta ja 24 artikla 4 ja 5 kohta edellyttävät siviilioikeudellisen vastuun asettamista avaintietoasiakirjassa annetuista tiedoista. Täytäntöönpano tältä osin on 1. lakiehdotuksessa sijoitettu 24 ja 25 §:än sekä 26 §:n 1 ja 2 momenttiin ja niiden tarkoituksena on täyttää asetuksen vähimmäisvaatimukset. Sen lisäksi 26 §:n 3 ja 4 momentissa ehdotetaan yleistä vahingonkorvausvelvollisuutta joukkorahoituspalvelun tarjoajalle ja tuottamusolettamaa joukkorahoituspalvelun tarjoajan johtohenkilöille rajatulta osin. Kyse ei ole 23 ja 24 artiklan säännösten laajentamisesta, vaan kansallisesta oikeudesta säätää vahingonkorvausvelvollisuudesta EU-asetuksen rinnalla. EU:n joukkorahoitusasetus viittaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 114 artiklaan ja luettelee 1 artiklan 1 kohdassa ne sisämarkkinoiden toteutumisen kannalta olennaiset kysymykset, joista on tarpeen säätää yhdenmukaisesti jäsenvaltioissa. Muu joukkorahoituspalvelun tarjoamista koskeva sääntely jää kansallisen sääntelyn varaan. Vain avaintietoasiakirjaa koskeva siviilioikeudellinen vastuu on EU:n joukkorahoitusasetuksessa nähty tarpeelliseksi toteuttaa yhdenmukaisesti eri jäsenvaltioissa. Muilta osin EU:n joukkorahoitusasetus ei käsittele vahingonkorvausvelvollisuutta. Johtolauseen 33 kielto asettaa lisävaatimuksia koskee joukkorahoituspalvelun tarjoajan toimintaan liittyviä edellytyksiä. Vahingonkorvausvelvoitteet eivät ole vaatimuksia, vaan niissä on kyse velvoitteista tai vastuista. Vahingonkorvauslaki ei sovellu sopimussuhteisiin. Ilman toimialasääntelyn vahingonkorvausvelvoitteita asiakkaan ja palveluntarjoajan välinen suhde jäisi yleisten sopimusoikeudellisten periaatteiden varaan. Huomioiden sijoittajakunnan pääasiallinen luonne ja sijoituskohteiden riskipitoisuus ehdotus pitää vastapainona sisällään muun kuin avaintietoasiakirjaan liittyvän vahingonkorvausvelvollisuuden. Sillä on myös vaikutusta hankkeen toteuttajana toimivaan pk-yritykseen ja luonnolliseen henkilöön, joka on rahoituksen hakijana osaltaan asiakkaan roolissa ja sopimussuhteessa joukkorahoituspalvelun tarjoajaan. Perusteluja on tältä osin täydennetty.

OM piti ehdotettuja säännöksiä johdonmukaisina suhteessa muussa rahoituspalvelua koskevassa lainsäädännössä oleviin avaintietoasiakirjoja koskeviin säännöksiin. Se nosti kuitenkin lausunnossaan esille tarpeen jatkovalmistelussa täydentää perusteluja tuottamusolettamassäänöksen osalta. Huomiota tulisi kiinnittää siihen, miksi joukkorahoituksen välittäjän vastuu on kilpailuvaikutukset sekä järjestäjän ja sen johdon henkilökohtainen vastuu huomioiden ottaen tarkoituksenmukaista säännellä samalla tavalla kuin esimerkiksi sijoitusrahastotoimintaa omista nimissään harjoittavan rahastoyhtiön ja sen johdon vastuu. Vahingonkorvaussääntelyn yhdenmukaisuuden puolesta eri rahoituspalveluissa puhuu toiminnan samankaltaisuus, eri palveluntarjoajien yhdenvertainen kohtelu ja sijoittajansuojan tarve erityisen riskipitoisten tuotteiden ollessa kysymyksessä ja huomioiden keskimääräinen sijoittajakunta. Joukkorahoituspalvelut jaetaan EU:n joukkorahoitusasetuksessa sijoitus- ja lainamuotoiseen joukkorahoitukseen. Sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen määritelmä on yhdenmukainen Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin I liitteen A osan 1 ja 7 kohdassa tarkoitettujen palvelujen kanssa, joissa on kyse sijoituspalvelusta. Lainamuotoinen joukkorahoitus pitää puolestaan sisällään yksilöllisen lainasalkunhoidon, joka on verrattavissa sijoituspalveluista omaisuudenhoitoon, kun asiakkaan ennalta määritettyjä varoja kohdennetaan joukkorahoituspalveluilla oleviin joukkorahoitushankkeisiin sijoittajan antaman harkinnanvaraisen sijoittajakohtaisen valtuutuksen mukaisesti. Myös muutoin lainamuotoisessa joukkorahoituksessa on kyse sijoituskohteista, joita koskevaa palvelua tarjotaan asiakkaille. Sijoituspalveluun liittyy vahingonkorvausvelvollisuus ja rajoitetuilta osin tuottamusolettama. Joukkorahoituspalvelun osittain identtisyys ja osittain samankaltaisuus

sijoituspalvelun kanssa ja sijoittajakunnan luonne puoltavat sitä, että erilainen kohtelu vahingonkorvausvelvoitteen osalta ei ole perusteltua. Perusteluja on täydennetty tältä osin.

OM totesi lausunnossaan, että huomiota tulisi kiinnittää siihen, miten vahingonkorvausvelvollisuuden piiriin kuuluvat voivat ennakoida vaatimukset, joista poikkeaminen voi johtaa säännöksen soveltamiseen. OM:n lausunto lähti siitä, että tuottamusolettaman piirissä olisivat joukkorahoituksen hakijat, joukkorahoituspalvelun tarjoajat ja jälkimmäisen johto. Muualla rahoituspalveluja tarjoavia koskevassa vahingonkorvaussääntelyssä on omaksuttu tapa viitata siihen erityiseen toimialakohtaiseen sääntelyyn, joka sisältää palveluntarjoajan toimintaan liittyvät vaatimukset. Näin on toimittu sijoituspalvelu-, sijoitusrahasto- ja luottolaitoslaissa. Myös yleissääntelyssä, kuten osakeyhtiölaissa, on käytössä vastaava viittaustapa. Sijoituspalvelulaissa tuottamusolettaman osalta vastuu on rajattu ja toteutettu viittaamalla tiettyihin sijoituspalvelulain säännöksiin. Siten 1. lakiluonnoksen 26 § 4 momentin viittaus EU:n joukkorahoitusasetuksen 4 artiklan 1–3kohtiin on yhtä täsmällinen. Toimiluvan edellytyksenä on EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 2 kohdan 1 alakohdan mukaan se, että johtotehtävissä toimivilla henkilöillä on riittävä osaaminen, taidot ja kokemus johtotehtävien hoitamiseksi. Toimialaa koskeva sääntely ja sen noudattaminen ovat keskeisessä roolissa tällaisen tehtävän asianmukaisessa hoitamisessa. Perusteluja on täydennetty tältä osin.

Pörssisäätiö katsoi, että kun joukkorahoituspalvelun tarjoajan toimilupa voidaan myöntää myös muulle oikeushenkilölle kuin osakeyhtiölle, johtohenkilön vahingonkorvausvelvollisuuden osalta 1. lakiehdotuksen 26 §:n 4 momentissa olisi hyvä huomioida tämä lisäämällä osakkeenomistajan lisäksi informatiiviset maininnat säännökseen tai vähintään yksityiskohtaisiin perusteluihin muiden relevanttien oikeushenkilöiden jäsenistä tai omistavista tahoista, jotka rinnastuvat osakeyhtiön osakkeenomistajiin. Tällaisia ovat esimerkiksi osuuskunnan jäsenet, osuuskuntien omistajat ja osakkeenomistajat sekä henkilöyhtiöiden yhtiömiehet. Lausuntopalaute on otettu huomioon täydentämällä perusteluja.

Salassapitovelvollisuus

JRY vastusti lausunnossaan salassapitovelvollisuuden sisällyttämistä 1. lakiehdotukseen ja siinä mainittua viittausta rikoslakiin. Se piti tätä lisävelvoitteena, joka poikkeaa EU:n joukkorahoitusasetuksesta ja sen 35 artiklasta, jossa salassapitovelvollisuus kohdistuu vain toimivaltaisten viranomaisten välillä vaihdettaviin tietoihin, jotka koskevat liiketoiminta- tai toimintaolosuhteita ja muita taloudellisia tai henkilökohtaisia asioita. JRY:n mukaan, koska joukkorahoituspalvelun tarjoajan ja asiakkaan välisestä salassapitovelvollisuudesta ja sen suojasta ei säädetä EU:n joukkorahoitusasetuksessa ja koska se on suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä, sen sisällöstä ei ole mahdollista kansallisesti säätää tiukemmin. JRY kiinnitti myös huomiota kilpailutekijöihin suhteessa muiden EU-maiden palveluntarjoajiin. FA kannatti lausunnossaan salassa pidettävien tietojen luovutusmahdollisuutta joukkorahoituspalvelun tarjoajan kanssa samaan konserniin kuuluville toimijoille esitysluonnoksen mukaisin perustein ja totesi kyseessä olevan rahoitusmarkkinoilla vakiintunut käytäntö. Myös Fiva piti perusteltuna sitä, että esityksessä on huomioitu rahoitusmarkkinoilla jo vakiintuneet käytänteet. EU:n joukkorahoitusasetus viittaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 114 artiklaan ja luettelee 1 artiklan 1 kohdassa ne sisämarkkinoiden toteutumisen kannalta olennaiset kysymykset, joista on tarpeen säätää yhdenmukaisesti jäsenvaltioissa. Muu joukkorahoituspalvelun tarjoamista koskeva sääntely jää kansallisen sääntelyn varaan. Koska EU:n joukkorahoitusasetuksessa ei käsitellä niin kutsuttua pankkisalaisuutta, sitä koskeva sääntely voidaan toteuttaa kansallisesti. Niin kutsuttu pankkisalaisuus on vakiintunut toimintatapa Suomen rahoitusmarkkinoilla. Se kohdistuu laajasti rahoituspalvelun tarjoajiin ja velvoitteen vastainen toiminta on kriminalisoitu. Näin on myös nykyisessä joukkorahoituslaissa. Pankkisalaisuuden taustalla on asiakkaiden vaatimus

siitä, että heidän asioitaan ei ilmaista sivullisille ilman pätevää oikeusperustetta. Asiakassuhteen yhteydessä palveluntarjoajalle luovutetaan usein taloudellista asemaa ja liike- tai ammattisalaisuuksia sisältäviä tietoja, joita asiakas pitää luottamuksellisina. Taloudellisen kilpailun edellytykset saattaisivat heikentyä, jos tietoja voitaisiin luovuttaa vapaasti. Samalla luottamus joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen varten otettavana rahoituskeinona voisi kärsiä. Joukkorahoituspalvelun tarjoajalla voi olla samanaikaisesti useampi unionin oikeuden mukainen toimilupa, joihin sisältyy niin kutsuttu pankkisalaisuusvelvoite. Lisäksi joukkorahoituspalvelu rinnastuu muihin rahoituspalveluihin, kuten sijoituspalveluun. Nämä seikat puoltavat yhdenmukaista sääntelyä. Lausuntopalaute on huomioitu. Ehdotusta ei ole muutettu.

Tietosuojavaltuutetun toimisto ja OM totesivat, että tietosuojan osalta perusteluja tulisi täydentää tietosuojasetuksessa annetun kansallisen liikkumavaran käyttämisestä. Lisäksi perusteluista tulisi ilmetä, mihin tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan oikeusperusteeseen ehdotettu kansallinen sääntely perustuisi. Tieto-suojavaltuutetun toimisto muistutti, että Euroopan unionin perusoikeuskirjan 8 artiklan mukaan kaiken henkilötietojen käsittelyn on oltava asianmukaista ja sen on tapahduttava tiettyä tarkoitusta varten ja asianomaisen henkilön suostumuksella tai muun laissa säädetyn oikeuttavan perusteen nojalla. Lausuntopalaute on otettu huomioon ja perusteluja on tältä osin täydennetty.

Tietosuojavaltuutetun toimisto ja OM kiinnittivät lausunnoissaan huomiota siihen, että 1. lakiehdotuksen 11 §:n 1 momentissa on ehdotettu salassapitoa koskevaan poikkeukseen rajausta, jonka mukaan poikkeus ei koskisi tietoja, joita tarkoitetaan yleisen tietosuojasetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja että esitysluonnoksen perusteella ei ole selvää, missä tarkoituksessa tällaisia tietoja tulisi käsitellä. Tietosuojasetuksen 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja erityisiin henkilöryhmiin kuuluvia tietoja ovat sellaiset henkilötiedot, joista ilmenee rotu tai etninen alkuperä, poliittisia mielipiteitä, uskonnollinen tai filosofinen vakaumus, ammattiliiton jäsenyys taikka geneettisiä tai biometrisiä tietoja henkilön tunnistamista varten, terveyttä koskeva tieto tai henkilön seksuaalista suuntautumista tai käyttäytymistä koskeva tieto. Tietosuojavaltuutetun toimisto katsoi, että luonnoksesta ilmenevien seikkojen perustella vaikuttaa siltä, että erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja ei ole tässä yhteydessä perusteltua käsitellä. Lausuntopalaute on huomioitu ja viittaus 9 artiklaan on poistettu.

Rangaistussäännös

OM toi lausunnossaan esille rikoslain kokonaisuudistuksen yhteydessä omaksutun keskittämisperiaatteen, jonka mukaan ainakin vankeusuhkaiset rikossäännökset olisi syytä keskittää rikoslakiin. Rahoitusmarkkinalainsäätelyssä on yleisesti omaksuttu linja, jonka mukaan tietyistä erityisrikoksista, kuten sijoituspalvelu-, sijoitusrahasto- ja luottolaitosrikoksesta, säädetään keskittämisperiaatteesta poiketen toimialakohtaisessa sääntelyssä. Vakiintunutta toimintatapaa ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa joukkorahoitusrikoksen osalta.

OM esitti lausunnossaan, että joukkorahoitusrikosta koskevan säännöksen muotoilussa tulisi kiinnittää huomiota rangaistussäännöksiltä edellytettäviin täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimuksiin. Sen mukaan ehdotetussa 22 §:ssä viitataan säännöksiin, joissa on usean tyyppisiä velvoitteita. OM katsoi, ettei 22 §:sta tai sen perusteluista ilmene riittävän täsmällisesti ja tarkkarajaisesti, millaisia tekoja rangaistavuuden on tarkoitus koskea. Lisäksi esityksen perusteluissa tulisi kiinnittää enemmän huomiota rangaistussäännöksen perusteltavuuteen ja sen tulkintaan. Lausuntopalaute on otettu huomioon tarkentamalla perusteluja ja rangaistussäännöstä. Lisäksi huomiota on kiinnitetty rangaistavaksi säätämisen välttämättömyyteen.

OM totesi lausunnossaan, että rikosoikeudelliset seuraamukset luvattomasta palveluntarjoamisesta voisivat kohdistua myös oikeushenkilöihin ja esitti, että perusteluja tulisi selkeyttää tältä osin. Esityksessä on omaksuttu muita rahoituspalveluja koskevan lainsäädännön kanssa yhdenmukainen tapa kohdistaa samasta teosta rikosoikeudelliset seuraamukset luonnollisiin henkilöihin ja hallinnolliset seuraamukset oikeushenkilöihin. Lausuntopalaute on huomioitu ja perusteluja on selkeytetty.

Rikosrekisteriote, merkittävät teot ja tietosuojat

OM kiinnitti lausunnossaan huomiota esitysluonnoksen 6. lakiehdotukseen, jolla muutettaisiin rikosrekisterilakia siten, että joukkorahoituspalvelun tarjoajan olisi mahdollista varmistua pykäläluonnokseen sisältyvien tekojen osalta rikosrekisterimerkintöjen puuttumisesta hankkeen toteuttajana toimivan luonnollisen henkilön kohdalla. Sen mukaan ehdotuksessa katetaan verrattain laaja-alaisesti rikoslaissa rangaistavaksi säädettyjä tekoja. OM nosti esille esimerkkinä rahanpesun torjuntaa koskevan lainsäädännön ja totesi, että EU:n joukkorahoitusasetuksen 5 artiklan sanamuoto on jokseenkin epämääräinen. OM:n mukaan pykäläluonnoksen perusteissa tulisi arvioida, missä määrin siinä käytettäisiin kansallista liikkumavaraa ja kansallisen liikkumavaran käytön vaikutukset perus- ja ihmisoikeuksiin ja säätämisyjärjestykseen sekä ovatko kaikki katettavaksi ehdotettavat teot tarpeen EU:n joukkorahoitusasetuksen täytäntönnäpön kannalta. Lausuntopalaute on otettu huomioon. Kyse on suoraan sovellettavasta EU-asetuksesta. EU:n joukkorahoitusasetus luettelee otsikkotasolla ne tekoryhmät, joihin kuuluvat teot tulisi huomioida. Perusteluja on täydennetty kansallisen liikkumavaran, perus- ja ihmisoikeuksien sekä säätämisyjärjestyksen osalta.

ORK ja OM kiinnittivät lausunnoissaan huomiota siihen, ettei esityksessä ole ehdotettu säädettäväksi rikosrekisteriotteen vanhentumisajasta. ORK:n mukaan olisi tarkoituksenmukaista, että luonnollisen henkilön tilatessa otteen esitettäväksi kolmannelle osapuolelle otteen voimassaoloaika olisi määritelty lainsäädännössä vastaavasti kuin lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain (504/2002) 6 §:ssä, mikä on 6 kuukautta, ja julkisista hankinnoista ja käyttöoikeus-sopimuksista annetun lain (1397/2016) 88 §:ssä, mikä on 12 kuukautta. Lausuntopalaute on otettu huomioon ja kelpoisuusajasta on lisätty säännös 1. lakiehdotukseen.

Tietosuojavaltuutetun toimiston ja OM:n lausuntojen mukaan perusteluista tulisi käydä ilmi, mihin tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaiseen oikeusperusteeseen ehdotettu kansallinen sääntely 1. lakiehdotuksen 12 §:ssä perustuu. Kyse on menettelytavoista, kun luonnollinen henkilö esittää rikosrekisteriotteen joukkorahoituspalvelun tarjoajalle. Molemmat lausunnonantajat kiinnittivät huomiota siihen, että esitysluonnoksessa ei tarkastella tietosuojasetuksen mahdollistaman kansallisen liikkumavaran käyttöä. OM myös nosti esille tarpeen ottaa tarkemmin kantaa kysymykseen säätämisyjärjestyksestä. Lausuntopalaute on otettu huomioon ja perusteluista on täydennetty.

Sekä Tietosuojavaltuutetun toimisto, että OM kiinnittivät lausunnossaan huomiota tietosuojasetuksen 10 artiklan mukaisiin suoja-toimiin, kun käsitellään rikosasioihin liittyviä henkilö-tietoja. Molemmat katsoivat, että 1. lakiehdotuksen 12 §:n säännöskohtaisissa perusteluissa ei viitata niihin asianmukaisiin suojakeinoihin, joita sovellettaisiin rikosasioihin liittyvien henkilö-tietojen käsittelyyn rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi. Soveltuvina suoja-keinoina Tietosuojavaltuutetun toimisto piti esitysluonnoksesta ilmenevää velvoitetta palauttaa rikosrekisteriote sen esittäjälle viipymättä ja sitä, ettei siitä saa ottaa jäljennöstä. Tämä tulisi kuitenkin käydä ilmi perusteluista. Lausuntopalaute on huomioitu.

Tietosuojavaltuutetun toimisto katsoi lausunnossaan, että säädöskohtaisissa perusteluissa huomiota tulisi kiinnittää täsmällisempiin sanavalintoihin. Ilmaisujen ”tunnistetieto” ja ”lähinnä” käyttämisestä se piti väljänä, mikä voi johtaa tarpeettomien tietojen keräämiseen rikosrekisteriotteelta. Tietosuojavaltuutetun toimisto katsoi, että laissa olisi säädettävä selkeästi niistä tiedoista, joista saadaan tehdä merkinnät luonnollisen henkilön henkilötietoihin. Lausuntopalaute on huomioitu.

Tietosuojavaltuutetun toimisto esitti, että rikosrekisteriotteen esittämisvelvollisuudesta olisi informoitava joukkorahoituspalvelun tarjoajan alustalla vastaavaan tapaan kuin lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain 9 §:ssä säädetään. Tietosuoja-asetuksen 13 artiklan 1 kohdan c alakohta velvoittaa rekisterinpitäjää ilmoittamaan asiakkaalle henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset sekä käsittelyn oikeusperusteen. Joukkorahoituspalvelua tarjotaan EU:n joukkorahoitusasetuksen 2 artiklan 1 kohdan a alakohdan määritelmän mukaan aina alustalla. Sääntelyä voidaan tältä osin pitää riittävänä. Ehdotusta ei ole muutettu.

ORK totesi, että esitysluonnoksessa ei ehdoteta muutoksia rikosrekisterilakiin sen osalta, mitä tietoja se luovuttaisi Fivalle joukkorahoituspalvelun tarjoajien johtotehtäviin osallistuvista ja tietyn määräosuuden omistavista tai äänioikeutta käyttävistä. Ilman erityistä säännöstä otteelle merkitään kaikki tiedot, jotka henkilöstä on tallennettu rikosrekisteriin tai ilmoitus siitä, että henkilöstä ei ole merkintää rikosrekisterissä. Lausuntopalaute on otettu huomioon. Myös muiden rahoituspalvelun tarjoajien kohdalla otteelle merkitään kaikki tiedot, vaikka tarkastelu voi kohdistua vain osaan teoista. Ehdotusta ei ole muutettu.

Fivan valtuudet

Fiva kiinnitti lausunnossaan huomiota siihen, että toimivaltaisista viranomaisista ja niiden toimivaltuuksia koskevan EU:n joukkorahoitusasetuksen VI luvun osalta EU:n joukkorahoitusasetus näyttäisi edellyttävän kansallisia täytäntöönpanotoimia toimivaltuuksien osalta vain 30 artiklan ja 31 artiklan 1 kohdan laajuudessa. Koska asetusta on suoraan sovellettavaa oikeutta, muita VI luvun artikloja ei siten olisi tarpeen panna täytäntöön kansallisessa laissa. Fiva katsoi, että kun se nimetään EU:n joukkorahoitusasetuksen 29 artiklassa tarkoitetuksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi, se soveltaa kyseisiltä osin EU:n joukkorahoitusasetusta suoraan. Tämän johdosta asetusta säännösten suhdetta muun muassa FivaL:n 6 luvun sääntelyyn ei ole tarvetta käsitellä. Kyseisten artiklojen täytäntöönpano laissa, kuten 1. lakiehdotuksen 27–30 §:ssä, ei ole Fivan mukaan myöskään tarpeen ainakaan ehdotetussa laajuudessa. Lausuntopalaute on huomioitu. Informatiivinen viittaus yhteistyöhön kuluttaja-asiamiehen kanssa on pidetty 1. lakiehdotuksessa ja kuluttaja-asiamiehen roolia on käsitelty perusteluissa tarkemmin.

Fiva esitti jatkovalmistelussa arvioitavaksi sen toimivaltuuksia siltä osin, kun ehdotettava laki joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta soveltuu joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen asetusta soveltamisalaa laajemmin. Se esitti harkittavaksi, tulisiko 1. lakiehdotuksen 3 §:n määritelmään lisätä selvyden vuoksi myös hankkeen toteuttajaa koskeva määritelmä, jotta varmistutaan sääntelykokonaisuuden soveltuminen hankkeen toteuttajaan myös EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettuna raja-arvon ylittävässä lainamuotoisessa joukkorahoituksessa. Lausuntopalaute on otettu huomioon. Määritelmä on lisätty. Myös kolmannen osapuolen määritelmä on lisätty.

Fiva mukaan tulisi vielä uudelleenarvioida EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 1 kohdan tutkintavaltuuksien suhdetta FivaL:n 3 luvun valvontavaltuuksiin. Tältä osin se kiinnitti huomiota FivaL:n 18 §:n 4 momentin tietojensaantioikeuteen, joka koskee ulkoistustilanteita. Lausuntopalaute on huomioitu ja perustelujen on täsmennetty 30 artiklan 1 kohdan arvioinnin osalta.

Fiva piti 3. lakiehdotuksen 71 b §:ään lisättäväksi ehdotettua viittausta EU:n joukkorahoitusasetukseen tarpeettomana, sillä EU:n joukkorahoitusasetuksen säännökset ovat FivaL 71 a §:ssä tarkoitettuja finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä. Fiva piti myös FivaL:n 71 b §:n nykyistä viittausta markkinoiden väärinkäyttöasetukseen tarpeettomana ja osin harhaanjohtava, viittasi talousvaliokunnan mietintöön (TaVM 26/2016 vp) ja esitti sen poistamista. Lausuntopalaute on huomioitu ja viittaukset poistettu.

JRY:n mukaan huomattavan omistusosuuden hankintaa ja luovutusta sekä sen kieltämistä ja rajoittamista koskevat Fivalle esitetyt toimivaltuudet menevät huomattavasti pitemmälle kuin mitä EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artikla esittää kansallisten toimivaltaisten viranomaisten valtuuksiksi. Erityisesti 1. lakiehdotuksen 9 § on JRY:n mukaan merkittävä toimivallan lisäys Fivalle, jolle ei ole löydettävissä juridista perustaa EU:n joukkorahoitusasetuksesta. EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklassa asetetaan vähimmäisvaatimukset, jotka toimivaltaisilla viranomaisilla on kansallisen lainsäädännön mukaan vähintään oltava. Kansallisesti voidaan säätää myös muita tarpeellisia valtuuksia. Uuden omistajan sopivuutta koskevan menettelyn tarkemmalla sääntelyllä, jolla asetetaan selkeät aikarajat päätöksenteolle, vaikutetaan omistajaksi haakeutuvan oikeusturvaan. Ehdotettavalla menettelyllä pyritään myös yhdenmukaiseen toimintatapaan muiden rahoituspalvelun tarjoajien kanssa. Velvoitteella ilmoittaa vuosittain joukkorahoituspalvelun tarjoajan omistajat ja äänioikeudet sekä viipymättä tietoon tulleet muutokset voidaan osaltaan varmistaa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi asetettujen suoja-toimien toteutumista ajantasaisemmin jatkuvan valvonnan aikana. Osakkeisiin ja osuuksiin perustuvien oikeuksien rajoittamisesta ei säännellä EU:n joukkorahoitusasetuksessa. Tällaisia rajoituksia voidaan tarkastella kuitenkin myös Fivan valvottavan toiminnan jatkuvuuden ja sääntelyn tavoitteiden saavuttamisen kannalta kevyempänä toimenpiteenä kuin sen vaihtoehtona olevaa toimiluvan peruuttamista tai esimerkiksi EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 2 kohdan d alakohdan valtuutta keskeyttää joukkorahoituspalvelun tarjoaminen kerrallaan enintään kymmeneksi peräkkäiseksi työpäiväksi tilanteessa, jossa on syytä epäillä, että EU:n joukkorahoitusasetusta on rikottu. EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 3 kohta edellyttää, että osakkeenomistajalla, jonka hallussa on vähintään 20 prosenttia osakepääomasta tai äänioikeuksista, ei saa olla säännöksessä tarkoitettuja rikosrekisterimerkintöjä. Säännös on ehdoton, eikä jätä kansallista liikkumavaraa, jolloin pelkät rajoitustoimet, kuten äänivallan rajoittaminen, eivät ole riittäviä EU:n joukkorahoitusasetuksen kannalta. Lausuntopalaute on huomioitu ja 1. lakiehdotuksen 9 § on poistettu. Lisäksi 1. lakiehdotuksen 7 ja 8 §:n perusteluja on täydennetty.

Siirtymäsäännös

JRY esitti jatkovalmistelussa vielä tarkasteltavaksi sitä, että EU:n joukkorahoitusasetuksen 48 artiklan 1 kohdan mukainen siirtymäkausi toteutuisi tarkoituksenmukaisella tavalla ja joukkorahoituslakia voidaan soveltaa ainakin 10. marraskuuta 2022 asti. Lausuntopalaute on huomioitu ja 1. lakiehdotuksen voimaantulo- ja siirtymäsäännöstä on täydennetty. Siirtymäsäännös on lisätty myös lakiehdotuksiin 3, 4, 5, 7, 8 ja 9.

JRY katsoi, että hallituksen esityksessä tulisi varautua siihen, että komissio pidentää siirtymäkautta 48 artiklan 3 kohdan mukaisesti, jolloin joukkorahoituslaki tulisi pitää voimassa 10. marraskuuta 2023 asti, jotta EU:n joukkorahoitusasetuksen vaatimus sujuvasta siirtymästä kansallisista sääntelykehikoista EU:n joukkorahoitusasetukseen voidaan varmistaa toimialalle. EU:n joukkorahoitusasetuksen 44 artiklan 3 kohta pitää sisällään myös mahdollisuuden, että Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 48 artiklan 3 kohdassa tarkoitettun säädösvallan siirron. Voimaantulon siirtymiseen tai peruuntumiseen ei ole mahdollista varautua ennakoon. Toimenpiteet toteutetaan tarpeen tullen.

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Laki joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta

1 luku Yleiset säännökset

1 §. Soveltamisala. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että lakia sovellettaisiin joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen ja tällaisen palveluntarjoajan harjoittamaan muuhun toimintaan. Lain tarkoittama joukkorahoituspalvelu ehdotettaisiin määritettäväksi momentissa. Määritelmän mukaan joukkorahoituspalvelulla tarkoitettaisiin EU:n joukkorahoitusasetuksen 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua toimintaa ja sitä vastaavaan lainojen myöntämisen helpottamista, joka ylittää EU:n joukkorahoitusasetuksen 1 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettua raja-arvon (*muu lainamuotoinen joukkorahoitus*). Lainamuotoisen joukkorahoituspalvelun osalta soveltamisala olisi yhdenmukainen joukkorahoituslain kanssa, koska joukkorahoituslaki ei aseta lainamuotoiselle joukkorahoitukselle raja-arvoa rekisteröitymisvelvollisuuden syntymiselle.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan osittain informatiivista säännöstä, jossa todettaisiin, että joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen sovelletaan EU:n joukkorahoitusasetusta ja sen nojalla annettuja komission asetuksia ja päätöksiä. Samalla viittaus EU:n joukkorahoitusasetukseen ja sen perusteella annettuihin asetuksiin ja päätöksiin tarkoittaisi, että myös lainamuotoiseen joukkorahoitukseen, joka ylittää EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettua raja-arvoa, olisi sovellettava EU:n joukkorahoitusasetuksen ja sen perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten säännöksiä. Tämä johtuu siitä, että käytetty ilmaus sitoisi EU:n joukkorahoitusasetuksen soveltamisen tässä laissa tarkoitettuun joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen, joka kattaisi sekä raja-arvon ylittävän että sen mukaisen toiminnan.

2 §. Valvonta ja yhteistyö muiden viranomaisten kanssa. Pykälässä säädettäisiin, että Fiva valvoo EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettua toimintaa ja tämän lain mukaista toimintaa. Lisäksi se valvoo EU:n joukkorahoitusasetuksen perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten noudattamista. Ehdotus perustuisi EU:n joukkorahoitusasetuksen 29 artiklaan. Pykälään ehdotetaan lisäksi informatiivista säännöstä Fivan velvollisuudesta tehdä yhteistyötä kulluttaja-asiamiehen kanssa asiakkaansuojan valvonnassa, mistä säädetään FivaL:n 46 §:ssä.

3 §. Määritelmät. Pykälässä ehdotetaan, että lakiin otettaisiin 1 §:n 1 momentin lisäksi kolme muuta määritelmää, jotka olisivat tarpeen, jotta voitaisiin varmistaa, että tämä laki ja EU:n joukkorahoitusasetus sekä sen perusteella annetut komission asetukset ja päätökset soveltuisivat sekä EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaiseen toimintaan että muuhun lainamuotoiseen joukkorahoitukseen. Pykälän 1 kohdassa joukkorahoituspalvelun tarjoajalla tarkoitettaisiin oikeushenkilöä, joka harjoittaa 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua joukkorahoituspalvelua. Fivan valvontavaltuuksien varmistamiseksi lakiin olisi lisäksi tarpeen ottaa määritelmä hankkeen toteuttajasta ja kolmannelta osapuolelta, jotta ei syntyisi epäselvyyttä sääntelykokonaisuuden soveltamisesta hankkeen toteuttajaan tai kolmanteen osapuoleen myös silloin, kun kyse on muusta lainamuotoisesta joukkorahoituksesta. Hankkeen toteuttajan määrittämiseksi pykälän 2 kohdassa viitattaisiin EU:n joukkorahoitusasetuksen 2 artiklan 1 kohdan h alakohtaan ja otettaisiin määritelmän piiriin myös luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt, jotka hakevat joukkorahoitusalan kautta muuta lainamuotoista joukkorahoitusta. Kolmannen osapuolen määrittely toteutettaisiin puolestaan 3 kohdassa viittaamalla EU:n joukkorahoitusasetuksen 9 artiklassa tarkoitettuun ulkoistetun toiminnan hoitajaan ja kattamalla vastaavanlaiset ulkoistetun toiminnan hoitajat muussa lainamuotoisessa joukkorahoituksessa. Muutoin tässä laissa käytetyt termit vastaisivat niitä, joita käytetään EU:n joukkorahoitusasetuksessa.

2 luku **Joukkorahoituspalvelun tarjoajan toimilupa**

4 §. *Joukkorahoituspalvelua koskeva toimilupavelvollisuus ja -menettely.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan informatiivista säännöstä, jonka mukaan EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettun joukkorahoituspalvelun tarjoaminen edellyttää EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaisesti myönnettyä toimilupaa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin toimiluvanvaraiseksi liiketoiminta, jossa tarjotaan EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettulla tavalla muuta lainmuotoista joukkorahoitusta. Toimilupa myönnettäisiin tämän lain perusteella ja kyse olisi eri toimiluvasta kuin 1 momentissa ja samalla myös eri toimiluvan myöntämisperusteesta, mutta sitä koskevat velvoitteet ja siihen liittyvä toimilupamenettely noudattaisivat 1 momentissa tarkoitettuun toimilupaan ja toimilupamenettelyyn sovellettavia velvoitteita ja menettelyä. Tällainen toimilupa voitaisiin myöntää myös 1 momentissa tarkoitettulle oikeushenkilölle, jolloin kyse olisi EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 13 kohdassa tarkoitettua kansallisessa lainsäädännössä säädetystä toiminnasta, jota EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettujen joukkorahoituspalvelun tarjoajat voisivat harjoittaa ja se tulisi merkitä 14 artiklan 2 kohdan f alakohdan perusteella joukkorahoituspalvelun tarjoajien rekisteriin. Toimilupa ei oikeuttaisi EU:n joukkorahoitusasetuksen 18 artiklassa tarkoitettuun rajatylittävän joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen. Estettä ei kuitenkaan olisi tarjota tässä tarkoitettua palvelua Suomesta toiseen valtioon, jos se on toisessa valtiossa sallittu. Hyvissä ajoin ennen palvelun tarjoamisen aloittamista Fivalle olisi ilmoitettava ne palvelut, joita on tarkoitus ryhtyä tarjoamaan, se valtio, johon niitä on tarkoitus tarjota ja ne keinot, joilla tarjoaminen tapahtuu. Myös suunnitellut muutokset, joilla on vaikutusta aiempaan ilmoitukseen, olisi ilmoitettava vastaavalla tavalla.

5 §. *Joukkorahoituspalvelun tarjoajan muu toiminta.* Pykälässä säädettäisiin joukkorahoituspalvelun tarjoajan muusta toiminnasta kuin joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta. EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 13 kohta edellyttää, että muusta toiminnasta säädetään kansallisesti. Tarkoituksena olisi, että kaikesta siitä toiminnasta, jota EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettu joukkorahoituspalvelun tarjoaja voisi harjoittaa kansallisen sääntelyn perusteella, olisi otettu maininta tähän lakiin.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja saisi tarjota yrityksille pääomarakenteita, liiketoimintastrategiaa ja muita niihin liittyviä kysymyksiä koskevaa neuvontaa sekä yritysten sulautumisia, yritysostoja ja muita yritysjärjestelyjä koskevaa neuvontaa ja palveluja. Ehdotettu säännös vastaa sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:n 1 momentin 2 kohtaa. Toiminta ei sellaisenaan harjoitettuna edellytä toimilupaa. Säännöksessä edellytettäisiin, että joukkorahoituspalvelun tarjoajan toimilupaan merkittäisiin, jos joukkorahoituspalveluntarjoaja olisi oikeutettu harjoittamaan momentissa tarkoitettua muuta toimintaa. Menettely mahdollistaisi se, että Fiva voisi toimilupamenettelyn yhteydessä varmistua toiminnan olevan säännöksessä tarkoitettua toimintaa. Muun toiminnan harjoittaminen merkittäisiin toimilupaan myös sen vuoksi, että EU:n joukkorahoitusasetuksen 14 artiklan 2 kohdan f alakohta edellyttää, että joukkorahoituspalvelun tarjoajia koskevaan rekisteriin merkitään kaikki sellaiset EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettujen joukkorahoituspalveluntarjoajan tarjoamat palvelut, jotka eivät kuulu EU:n joukkorahoitusasetuksen soveltamisalaan. Vastaavasti tämä tulee ilmaista tiedoissa, jotka toimitetaan toimivaltaisten viranomaisten välillä ja EAMV:lle rajatylittävän palveluntarjoannon käynnistämisen yhteydessä (18 artikla).

Pykälän 2 momentissa olisi informatiivinen säännös, jonka mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoajan oikeudesta toimia joukkolainanhaltijoiden edustajana säädetään joukkolainanhaltijoiden

edustajasta annetun lain 16 §:ssä. Joukkolainanhaltijoiden edustajana toimimista koskeva sääntely on kansallista. Myös toimintaan joukkolainanhaltijoiden edustajana soveltuisivat EU:n joukkorahoitusasetuksen 14 ja 18 artikla.

6 §. Muutoksenhaku. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi tilanteesta, jossa kaikki vaadittavat tiedot sisältäneestä toimilupahakemuksesta ei ole tehty toimilupaa koskevaa päätöstä kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen jättämisestä. Hakija voisi tehdä valituksen Helsingin hallinto-oikeuteen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Valituksen voi tehdä siihen asti, kunnes päätös on annettu. Fivan olisi ilmoitettava päätöksen antamisesta muutoksenhakuviranomaiselle, jos päätös on tehty valituksen tekemisen jälkeen. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Ehdotus perustuisi EU:n joukkorahoitusasetuksen 41 artiklaan.

3 luku **Huomattavan omistusosuuden tai äänivallan hankinta ja luovutus sekä sen kieltäminen**

7 §. Huomattavan omistusosuuden tai äänioikeuden hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi omistajavalvontaan liittyvästä ilmoitusvelvollisuudesta. Pykälän 1 momentin mukaan sen, joka aikoo hankkia vähintään EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettua osuuden joukkorahoituspalvelun tarjoajan osakkeiden tai osuuksien kokonaismäärästä tai äänioikeudesta, olisi ilmoitettava siitä etukäteen Fivalle, jotta Fivalla olisi ennakolta mahdollisuus suorittaa säännöksessä tarkoitettu arviointi. Artiklakohta kytkee määräosuuden osakeyhtiöiden osalta osakepääomaan. Jotta artiklakohtaan tarkoitus toteutuisi, määräosuus olisi Suomen osakeyhtiöoikeudessa omaksutun nimellisarvottoman pääomajärjestelmän vuoksi kytkettävä osuuteen yhtiön osakkeista. Joukkorahoituspalvelun tarjoaja on EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaan aina oikeushenkilö. Asetus ei kuitenkaan rajoita toiminnan harjoittamisessa valittavaa yhteisömuotoa. Sen vuoksi momentin piiriin ehdotetaan myös osuudet, joiden kokonaismäärästä määräosuus lasketaan.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että laskettaessa 1 momentissa tarkoitettua ääniosuutta sovelletaan arvopaperimarkkinalain 9 luvun 6 §:ää.

Pykälän 3 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus olisi tehtävä myös, jos omistettujen osakkeiden tai osuuksien määrä taikka äänimäärä laskee säädetyn omistus- tai äänirajan alapuolelle.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan, että jos EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitetuissa olosuhteissa tapahtuu muutos, siitä 1 momentissa tarkoitettua henkilön olisi ilmoitettava viipymättä Fivalle.

Pykälän 5 momentissa ehdotetaan, että joukkorahoituspalvelun tarjoajan olisi ilmoitettava Fivalle vähintään kerran vuodessa 1 momentissa tarkoitettujen omistusosuuksien omistajat, omistusten suuruudet ja äänimäärät sekä ilmoitettava viivytyksettä tietoonsa tulleet muutokset näissä.

8 §. Omistusosuuden ja äänivallan hankinnan arvioinnissa noudatettava menettely ja hankinnan kieltäminen. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi kirjallisesta vahvistusmenettelystä, jota Fivan on noudatettava vastaanotettuaan 7 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta. Ilmoittajalle olisi viipymättä vahvistettava kirjallisesti ilmoituksen vastaanottaminen ja siitä tulisi käydä ilmi 4 momentissa tarkoitettu käsittelyaika.

Pykälän 2 *momentin* mukaan Fivan olisi saatuaan 7 §:ssä tarkoitettu ilmoitus kiellettävä mainituissa lainkohdissa tarkoitettun omistusosuuden tai äänivallan hankkiminen joukkorahoituspalvelun tarjoajasta EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettussa tilanteessa.

Pykälän 3 *momentissa* ehdotetaan, että Fiva voi tehdessään tässä pykälässä tarkoitettun päätöksen asettaa samalla määräajan, jonka kuluessa ilmoitettu hankinta on toteutettava.

Pykälän 4 *momentissa* ehdotetaan, että Fivan on tehtävä 2 momentissa tarkoitettu päätös 60 arkipäivässä siitä, kun se on 1 momentissa tarkoitettulla tavalla vahvistanut saaneensa ilmoituksen. Fiva voisi käsittelyaikana, kuitenkin viimeistään viidentenäksentoista arkipäivänä käsittelyajan alkamisesta, kirjallisesti pyytää tarpeellisia yksilöityjä lisätietoja. Lisätietojen pyytäminen keskeyttäisi käsittelyajan siihen, kunnes pyydyt lisätiedot on saatu, kuitenkin enintään 20 arkipäivän ajaksi tai, jos ilmoitusvelvollisen kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella tai ilmoitusvelvollinen on muu kuin Euroopan talousalueella toimiluvan saanut luottolaitos, sijoituspalveluyritys, sähkörahayhteisö, vakuutusyhtiö, rahastoyhtiö tai joukkorahoituspalvelun tarjoaja, enintään 30 arkipäivän ajaksi. Päätös käsittelyajan jatkamisesta olisi annettava viivytyksettä tiedoksi ilmoitusvelvolliselle.

Pykälän 5 *momentissa* ehdotetaan, että päätös hankinnan vastustamisesta olisi annettava tiedoksi ilmoitusvelvolliselle viimeistään toisena arkipäivänä päätöksen tekemisestä ylittämättä käsittelyaikaa. Jos Fiva ei tässä pykälässä tarkoitettuna käsittelyaikana olisi tehnyt 2 momentissa tarkoitettua päätöstä, sen katsottaisiin hyväksyneen hankinnan.

4 luku **Salassapito- ja tietosuojasäännökset**

9 §. Salassapitovelvollisuus. Pykälässä säädettäisiin salassapitovelvollisuudesta tavalla, joka noudattaa muualla rahoituspalvelun tarjoajia koskevassa sääntelyssä omaksuttua tapaa. Niin kutsutun pankkisalaisuuden lähtökohtana on se, että kun asiakas antaa tietojaan rahoituspalvelun tarjoajalle saadakseen hankkimaansa palvelua, tämä voi luottaa siihen, että tiedot eivät kulkeudu ulkopuolisille. Niin kutsuttu pankkisalaisuus on suojana henkilötietojen suojaa laajempi ja pitää sisällään myös oikeushenkilöjen asiakassuhteessaan palveluntarjoajalle antamia tietoja. Sääöksessä huomioidaan se, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja saattaa kuulua johonkin konserniin. On mahdollista, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja kuuluu johonkin konsolidointiryhmään, luottolaitosten yhteenliittymään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymään. Sillä saattaa samanaikaisesti olla lupa toimia myös muun unionin oikeuden perusteella.

10 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen viranomaisille. Pykälässä säädettäisiin joukkorahoituspalvelun tarjoajan, sen kanssa samaan konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen taikka yhteenliittymän velvollisuudesta antaa 9 §:ssä tarkoitettuja tietoja syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi sekä muulle viranomaiselle, jolla on lain nojalla oikeus saada sellaisia tietoja.

11 §. Salassa pidettävien tietojen muu luovuttaminen. Pykälässä säädettäisiin poikkeuksesta ainoastaan kansallisiin salassapitosäännöksiin. Ehdotettavista säännöksistä ilmenee, että tietosuojasetus on aina ensisijainen suhteessa kansalliseen lainsäädäntöön. Tietojen luovuttamisessa olisi aina varmistettava, että henkilötietojen käsittely ja luovutus ovat tietosuojasetuksen mukaisia. Säännöksissä täsmennettäisiin, mihin käyttötarkoituksiin tietoja voitaisiin luovuttaa. Säännöksissä huomioitaisiin lisäksi se, että joukkorahoituspalvelun tarjoajan muodolle ei ole EU:n joukkorahoitusasetuksen 2 artiklan 1 kohdan e alakohdassa asetettu muuta edellytystä kuin, että se on oikeushenkilö ja se, että joukkorahoituspalvelun tarjoajalla saattaa samanaikai-

sesti olla lupa toimia myös muun unionin oikeuden perusteella. On mahdollista, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja kuuluisi johonkin konserniin, konsolidointiryhmään, yhteenliittymään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymään.

Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys voisi luovuttaa 9 §:ssä tarkoitettuja tietoja joukkorahoituspalvelun tarjoajan kanssa samaan konserniin, konsolidointiryhmään, yhteenliittymään ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yhteisöllä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän, yhteenliittymän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai vastaava salassapitovelvollisuus. Pykälässä tarkoitettut tiedot, silloin kun ne koskevat luonnollista henkilöä, ovat henkilötietoja. Tällöin tietojen käsittelyyn sovelletaan aina ensisijaisesti tietosuojasetusta ja sen ohella tietosuojalakia. Momentissa ehdotettu poikkeus ei koskisi tietosuojasetuksen 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista. Kyse on rikostuomioihin ja rikoksiin liittyvien henkilötietojen käsittelystä ja siten arkaluonteisista henkilötiedoista. Tietosuojasetus ei sisällä varsinaisesti tietojen luovuttamista koskevia säännöksiä, mutta sen säännöksiä on sovellettava myös henkilötietoja luovutettaessa. Vaikka perustuslakivaliokunnan tulkintakäytäntö koskee pääasiassa viranomaisten tiedonluovutus- ja tiedonsaantioikeuksia, salassa pidettäviä tai arkaluonteisia tietoja luovutettaessa on silti myös muissa tilanteissa syytä säätää asiasta yksityiskohtaisesti ja tarkkarajaisesti. Tätä tarkoitusta varten ehdotettavassa momentissa tietojen luovuttaminen on rajattu samaan konserniin, konsolidointiryhmään, yhteenliittymään ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvaan yhteisöön. Lisäksi luovutettavien tietojen käyttötarkoitus on rajoitettu muualla rahoituspalveluja koskevassa sääntelyssä vakiintuneen mukaisesti siten, että kyseessä on asiakaspalvelu ja muu asiakassuhteen hoitaminen, markkinointi tai konsernin tai konsolidointiryhmän riskienhallinta. Tietojen luovuttamisesta voidaan tietosuojasetuksen 6 artiklan perusteella säätää kansallisesti, jos henkilötietojen käsittelyn oikeusperusteena on joko 1 kohdan c alakohta (rekisterinpitäjän lakisääteinen velvoite) tai 1 kohdan e alakohta (yleistä etua koskevan tehtävän suorittaminen tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttäminen). Sääntelyliikkumavara perustuisi 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan. Tietosuojasetuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti jäsenvaltion lainsäädännön on täytettävä yleisen edun mukainen tavoite ja oltava oikeasuhteinen sillä tavoiteltuun oikeutettuun päämäärään nähden. Euroopan unionin perusoikeuskirjan 8 artiklan mukaan kaiken henkilötietojen käsittelyn on oltava asianmukaista ja sen on tapahduttava tiettyä tarkoitusta varten ja asianomaisen henkilön suostumuksella tai muun laissa säädetyn oikeuttavan perusteen nojalla.

Pykälän *2 momentissa* ehdotetaan toista poikkeusta salassapitovelvollisuuteen. Sen mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoaja ja joukkorahoituspalvelun tarjoajan konsolidointiryhmään kuuluva yritys voisivat luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yritykselle, joka kuuluu joukkorahoituspalvelun tarjoajan kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus. Poikkeus ei koskisi tietosuojasetuksen 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista. Henkilötietojen käsittelyä ja luovuttamista koskevia periaatteita on kuvattu edellä 1 momentin perusteluissa.

12 §. *Merkintä rikosrekisteriotteen esittämisestä, otteen palauttaminen ja otteen kelpoisuusaika.* Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin merkinnästä rikosrekisteriotteen esittämisestä ja otteen palauttamisesta. Tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan ja 3 kohdan edellytys joukkorahoituspalvelun tarjoajan tarpeelle käsitellä tässä tarkoitettujen hankkeen toteuttajien rikosrekisteritietoja perustuu unionin oikeuteen, josta käsittelyn tarkoitus ilmenee. Kyse on yhdestä

EU:n joukkorahoitusasetuksen suojakeinosta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi. Tietosuojasetuksen 10 artiklan mukaan rikostuomioihin ja rikkomuksiin tai niihin liittyviin turvaamistoimiin liittyvien henkilötietojen käsittely 6 artiklan 1 kohdan perusteella suoritetaan vain viranomaisen valvonnassa tai silloin, kun se sallitaan unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa säädetään asianmukaisista suojatoimista rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi. Oikeasuhtaisuuden vaatimus yksityisyyden suojan näkökulmasta toteutuisi ehdotuksessa siten, että joukkorahoituspalvelun tarjoajalle ilmenisi rikosrekisteriotteen esittämisen yhteydessä ainoastaan tieto sellaisista päätöksistä, joita EU:n joukkorahoitusasetuksen 5 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetaan ja jotka ovat tarpeen joukkorahoituspalvelun tarjoajan huolellisuusvelvollisuuden täyttämiseksi. Muita tietosuojasetuksen 10 artiklan tarkoittamia suojakeinoja ehdotuksen mukaan olisi se, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja voisi tehdä rikosrekisteriotteen nähtäväksi esittäneen luonnollisen henkilön asiakirjoihin merkinnän vain otteen esittämisestä ja otteen päiväyksestä, jotta tämä voisi osoittaa täytäneensä EU:n joukkorahoitusasetuksen 5 artiklassa tarkoitetun huolellisuusvelvoitteen. Suojakeinona toimisi myös se, että ehdotuksella ei annettaisi oikeutta merkitä rikosrekisteriotteen sisältöä asiakirjoihin, ei sen kopioimista, eikä sen liittämistä asianomaista henkilöä koskeviin asiakirjoihin. Suojakeinona olisi lisäksi vielä se, että nähtäväksi pyydetty ote olisi viipymättä palautettava sen luovuttaneelle luonnolliselle henkilölle tai tuhottava ja se, että rikosrekisteristä ilmeneviä tietoja ei saisi ilmaista muille kuin sellaisille henkilöille, jotka välttämättä tarvitsevat tällaisen tiedon.

Pykälän 2 momentin mukaan EU:n joukkorahoitusasetuksen 5 artiklan 2 kohdan a alakohdan perusteella esitettävä rikosrekisteriote ei saisi olla kuutta kuukautta vanhempi silloin, kun se esitetään joukkorahoituspalvelun tarjoajalle.

5 luku **Valvontavaltuudet**

Luvussa säädettäisiin sellaista Fivan valvontavaltuuksista, jotka liittyvät erityisesti joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen. Yleisemmistä velvoitteista otettaisiin säännökset FivaL:iin tai täsmennettäisiin sen nykyisiä säännöksiä. Luvussa tarkoitettut valvontavaltuudet soveltuisivat myös 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuun EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettua raja-arvon ylittävään joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen, koska EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettuja säännöksiä ehdotetaan sovellettavaksi myös kyseisten palveluntarjoajien toimintaan soveltuvien osin.

13 §. Joukkorahoitustarjouksen lykkääminen ja kieltäminen. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että Fiva voisi määrätä, että joukkorahoitustarjousta lykätään kerrallaan enintään kymmenellä perättäisellä pankkipäivällä, jos on perusteltu syy epäillä, että EU:n joukkorahoitusasetusta on rikottu. EU:n joukkorahoitusasetuksen suomenkielisessä käännöksessä käytetään sanaa ”työpäivä” ja ruotsinkielisessä ”arbetsdag”. Ehdotuksessa on kuitenkin omaksuttu yhtenäisyyden vuoksi esiteasetuksen myötä arvopaperimarkkinalain 17 luvun 1 §:ään otettu ilmaus ”pankkipäivä” suomeksi ja ”bankdag” ruotsiksi. Ehdotus perustuisi EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 2 kohdan a alakohtaan.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että Fiva voisi kieltää joukkorahoitustarjouksen, jos se toteaa, että EU:n joukkorahoitusasetusta on rikottu tai on perusteltu syy epäillä, että sitä voidaan rikkoa. Ehdotus perustuisi EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 2 kohdan c alakohtaan.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan, että ennen 1 ja 2 momentissa tarkoitettua lykkäämistä tai kieltämistä koskevan päätöksen antamista Fivan olisi annettava päätöksen kohteelle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

14 §. Markkinointiviestinnän kieltäminen. Pykälässä ehdotetaan, että Fiva voi kieltää tai lykätä markkinointiviestinnän taikka vaatia joukkorahoituspalvelun tarjoajaa tai joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimettyä kolmatta osapuolta lopettamaan markkinointiviestinnän taikka lykkäämään sitä kerrallaan enintään kymmenellä perättäisellä pankkipäivällä, jos on perusteltu syy epäillä, että EU:n joukkorahoitusasetusta on rikottu. Ehdotus perustuisi EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 2 kohdan b alakohtaan.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että ennen 1 momentissa tarkoitettua lykkäämistä tai kieltämistä koskevan päätöksen antamista Fivan olisi annettava päätöksen kohteelle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

15 §. Joukkorahoituspalvelun tarjoamisen keskeyttäminen tai kieltäminen. Pykälän 1 momentin mukaan Fiva voisi keskeyttää tai vaatia joukkorahoituspalvelun tarjoajaa keskeyttämään joukkorahoituspalvelun tarjoamisen kerrallaan kymmeneksi perättäiseksi pankkipäiväksi, jos on perusteltu syy epäillä, että EU:n joukkorahoitusasetusta on rikottu. Ehdotus perustuisi EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 2 kohdan d alakohtaan.

Pykälän 2 momentin mukaan Fiva voisi keskeyttää tai vaatia joukkorahoituspalvelun tarjoajaa tai joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä suorittamaan nimettyä kolmatta osapuolta keskeyttämään joukkorahoituspalvelujen tarjoamisen, jos joukkorahoituspalvelun tarjoajan tilanne huomioiden joukkorahoituspalvelun tarjoaminen ei ole sijoittajien etujen mukaista. Ehdotus perustuisi EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 2 kohdan h alakohtaan.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan, että Fiva voisi kieltää joukkorahoituspalvelun tarjoamisen, jos EU:n joukkorahoitusasetusta on rikottu. Ehdotus perustuisi EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 2 kohdan e alakohtaan.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan, että ennen 1–3 momentissa tarkoitettua keskeyttämistä koskevan, keskeyttämisen vaatimista koskevan tai kiellon antamista koskevan päätöksen antamista Fivan olisi annettava päätöksen kohteelle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

16 §. Yleiseen tietoon saattaminen. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että Fiva voi saattaa yleiseen tietoon, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja tai joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimetty kolmas osapuoli ei noudata velvoitteitaan. Ehdotus perustuisi EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 2 kohdan f alakohtaan.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että ennen 1 momentissa tarkoitettua yleiseen tietoon saattamista koskevan päätöksen antamista Fivan on annettava päätöksen kohteelle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

17 §. Olennaisten tietojen julkaiseminen. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että Fiva voisi varmistaa sijoittajan suojan toteutumista tai markkinoiden moitteetonta toimintaa julkaista tai vaatia joukkorahoituspalvelun tarjoajaa tai joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä suorittamaan nimettyä kolmatta osapuolta julkaisemaan kaikki olennaiset tiedot, joilla voi olla vaikutusta joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen. Ehdotus perustuisi EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 2 kohdan g alakohtaan.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että ennen 1 momentissa tarkoitettua julkaisemista koskevan päätöksen tai vaatimuksen antamista Fivan olisi annettava päätöksen kohteelle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

18 §. *Asiakassopimusten siirtäminen toimiluvan peruuttamisen yhteydessä.* Pykälässä ehdotetaan, että Fiva voisi siirtää voimassa olevat asiakassopimukset toiselle joukkorahoituspalvelun tarjoajalle, jolla on toimilupa tarjota joukkorahoituspalveluja Suomessa, kun se peruuttaa joukkorahoituspalvelun tarjoajan toimiluvan EU:n joukkorahoitusasetuksen 17 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdan mukaisesti. Siirto edellyttää asiakkaiden ja vastaanottavan joukkorahoituspalvelun tarjoajan suostumusta. Toimiluvan peruuttamista koskeva menettely pitää sisällään tarpeelliset kuulemismenettelyt, minkä vuoksi niistä ei ole tarpeen säätää erikseen.

19 §. *Kielto- ja oikaisupäätös ja uhkasakko.* Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että Fiva voisi kieltää sitä, joka toimii tämän lain tai EU:n joukkorahoitusasetuksen taikka sen perusteella annetun asetuksen tai päätöksen vastaisesti, jatkamasta tai uudistamasta tällaista menettelyä sekä samalla velvoittaa tämän peruuttamaan, muuttamaan tai oikaisemaan menettelyn, jos sitä on pidettävä tarpeellisena finanssimarkkinoiden valvonnalle säädettyjen tavoitteiden toteutumiseksi. Valtuuksilla on myös merkitystä luvattoman palveluntarjonnan valvonnassa. Ehdotus perustuu EU:n joukkorahoitusasetuksen 39 artiklan 2 kohdan b alakohtaan.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että Fiva voisi tehostaa 1 momentissa tarkoitetun kiellon tai päätöksen noudattamista uhkasakolla.

6 luku **Hallinnolliset seuraamukset**

20 §. *Seuraamusmaksu.* Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi FivaL:n 40 §:n 1 momentissa tarkoitetun seuraamusmaksun soveltamisesta EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitetuissa tilanteissa. Ehdotetut seuraamusmaksusäännökset perustuvat EU:n joukkorahoitusasetuksen 39 artiklaan.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että FivaL:n 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä olisivat myös 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat EU:n joukkorahoitusasetuksen perusteella annetut komission asetusten ja päätösten säännökset. EU:n joukkorahoitusasetuksen perusteella annettujen ja niitä tarkentavien komission asetusten ja päätösten säännösten lisääminen on tarpeen, koska kyseinen asetus sisältää useita valtuuksia komissiolle antaa asetusta tarkentavaa sääntelyä. Kyse on ehdotuksen osalta lähinnä selventävästä ja täsmentävästä sääntelystä, koska lain tai EU:n joukkorahoitusasetuksen rikkomisena on lähtökohtaisesti pidettävä myös sitä, että rikotaan kyseisten säädösten perusteella annettua tarkempaa säännöstä.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi siitä, että seuraamusmaksua ei saa määrätä 1 momentin 25 kohdan nojalla muulle kuin Fivan valvottavalle tai muulle henkilölle, joka on velvollinen noudattamaan tätä lakia tai EU:n joukkorahoitusasetusta. Lisäksi siinä ehdotetaan säädettäväksi itsekriminointisuojaan liittyvästä rajoituksesta. Momentissa tarkoitettua seuraamusmaksusäännöksen soveltamisala ehdotetaan itsekriminointisuojaan vuoksi rajattavaksi vain sellaisiin Fivan tietojensaanti- ja tarkastusoikeussäännösten rikkomistilanteisiin, joissa ei ole kyse rikosepäilyistä. Ehdotettu säännös vastaa tältä osin FivaL:n 33 a §:n 3 momentin uhkasakon asettamisen ja sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 9 momentin osalta jo nykyisin säädettyä. Euroopan unionin tuomioistuimen viimeaikaisessa oikeuskäytännössä on annettu tuomio¹⁰ asiassa C-481/19 ennakkoratkaisupyyntöön, joka koskee vaikenemisoikeutta ja oikeutta olla myötävai-kuttamatta oman syyllisyytensä toteamiseen ja joka on otettava huomioon säännöstä sovellettaessa. Kyseisen tuomion mukaan vaikenemisoikeuden mukaisesti toimivaltainen viranomainen ei voi määrätä luonnolliselle henkilölle seuraamuksia siitä, että hän kieltäytyy antamasta tälle

¹⁰ <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=237202&mode=lst&pageIndex=1&dir=&occ=first&part=1&text=&doclang=FI&cid=541985>

vastauksia, joista saattaa ilmetä, että hän vastaa rikkomuksesta, josta voidaan määrätä luonteeltaan rikosoikeudellisia hallinnollisia seuraamuksia, tai että hän on rikosoikeudellisessa vastuussa.

21 §. Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano. Pykälä sisältäisi informatiivisen viittaussäännöksen FivaL:iin, jonka 4 luvussa säädetään seuraamusmaksun ja muiden hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta ja täytäntöönpanosta ja EU:n joukkorahoitusasetuksen VII lukuun, jossa säädetään hallinnollisista seuraamuksista ja muista hallinnollisista toimenpiteistä.

7 luku **Rangaistussäännökset**

22 §. Joukkorahoitusrikos. EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 1 kohta ja tämän lain 4 §:n 2 momentti edellyttävät, että joukkorahoituspalvelua voi tarjota vain toimiluvalla. Pykälässä ehdotetaan, että ilman toimilupaa tapahtuva joukkorahoituspalvelun tarjoaminen olisi rangaistava teko. Luvattomasta joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta olisi kysymys myös EU:n joukkorahoitusasetuksen 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa, jossa toimintaa harjoitettaisiin myönnettyä toimilupaa laajemmin hakematta siihen asianmukaista toimiluvan laajennusta. Vastaavasta tilanteesta olisi kysymys myös silloin, jos joukkorahoituspalvelun tarjoamista jatkettaisiin FivaL:n 26 §:n mukaisen toimiluvan perumista koskevan päätöksen tai FivaL:n 27 §:n mukaisen toiminnan rajoittamista koskevan päätöksen vastaisesti. Ehdotuksen täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden varmistamiseksi pykälässä viitattaisiin EU:n joukkorahoitusasetuksen, tämän lain ja FivaL:n tiettyihin säännöksiin siten, että erityyppisiä velvoitteita sisältävien säännösten osalta ei olisi epäselvyyttä, mitä osaa säännöksestä tarkoitetaan. Rangaistusasteikko noudattaisi muualla rahoituspalvelujen tarjoamista koskevassa sääntelyssä omaksuttua käytäntöä ja nykyisen joukkorahoituslain vastaavaa rangaistussäännöstä. Rangaistussäännöksen tarpeellisuus perustuu rahoituspalveluissa yleisen rahoitusmarkkinoita kohtaan tunnettavan luottamuksen ylläpitämiseen ja turvaamiseen. Rikosoikeudellisen seuraamuksen voidaan katsoa tehostavan toimilupavalvontaa ja ehkäisevän ennalta luvatonta palveluntarjontaa. Rangaistavaksi säätämiseksi on painava yhteiskunnallinen tarve, joten rikosoikeudellista seuraamusta voidaan pitää esityksen mukaisissa tilanteissa välttämättömänä. EU:n joukkorahoitusasetuksen 39 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan jäsenvaltiot voivat päättää, että ne eivät vahvista hallinnollisia seuraamuksia tai muita hallinnollisia toimenpiteitä koskevia säännöksiä sellaisten rikkomusten osalta, joihin sovelletaan kansallisen lainsäädännön nojalla rikosoikeudellisia seuraamuksia. Kuten muualla rahoituspalveluja koskevassa kansallisessa sääntelyssä täytäntöönpanossa rikosoikeudelliset seuraamukset kohdistettaisiin joukkorahoitusrikoksen osalta vain luonnollisiin henkilöihin. Oikeushenkilöiden tekojen ja laiminlyöntien seuraamus olisi edellä ehdotetun 20 §:n 1 momentin mukainen luvattomasta joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta johtuva hallinnollinen seuraamus.

23 §. Salassapitovelvollisuuden rikkominen. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta. Säädos vastaa muualla rahoituspalvelujen tarjoajia koskevassa sääntelyssä omaksuttua käytäntöä ja joukkorahoituslain salassapitovelvollisuuden rikkomisesta koskevaa säännöstä.

8 luku **Vastuu avaintietoasiakirjoissa annetuista tiedoista ja vahingonkorvausvelvollisuus**

24 §. Vastuu avaintietoasiakirjassa annetuista tiedoista. Pykälässä ehdotetaan, että EU:n joukkorahoitusasetuksen 23 artiklassa tarkoitettussa avaintietoasiakirjassa annetuista tiedoista vastaa

hankkeen toteuttaja. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön EU:n joukkorahoitusasetuksen 23 artiklan 9 kohta.

25 §. *Vastuu avaintietoasiakirjasta alustatasolla annetuista tiedoista.* Pykälässä ehdotetaan, että EU:n joukkorahoitusasetuksen 24 artiklassa tarkoitettussa alustatasolla annettavassa avaintietoasiakirjassa annetuista tiedoista vastaa joukkorahoituspalvelun tarjoaja. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön EU:n joukkorahoitusasetuksen 24 artiklan 4 kohta.

26 §. *Vahingonkorvausvelvollisuus.* Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että hankkeen toteuttaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka se on tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut sijoittajalle EU:n joukkorahoitusasetuksen 23 artiklassa tarkoitettua avaintietoasiakirjan harhaanjohtavilla tai epätarkoilla tiedoilla taikka sillä, että sijoitusta koskevassa avaintietoasiakirjassa ei ole keskeisiä tietoja, joiden avulla sijoittajat voivat harkita joukkorahoitushankkeen rahoittamista. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön EU:n joukkorahoitusasetuksen 23 artiklan 10 kohta.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka se on tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut sijoittajalle EU:n joukkorahoitusasetuksen 24 artiklassa tarkoitettua avaintietoasiakirjan harhaanjohtavilla tai epätarkoilla tiedoilla taikka sillä, että sijoitusta koskevassa avaintietoasiakirjassa ei ole keskeisiä tietoja, joiden avulla sijoittajat voivat harkita yksilöllisen lainasalkunhoidon kautta sijoittamista. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön EU:n joukkorahoitusasetuksen 24 artiklan 5 kohta.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja on velvollinen korvaamaan muun kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitettua vahingon, jonka se on tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut joukkorahoituspalvelun tarjoajan asiakkaalle tai muulle henkilölle ehdotetun lain tai EU:n joukkorahoitusasetuksen tai sen nojalla annettujen komission asetusten ja päätösten vastaisella menettelyllä. Säännös vastaa joukkorahoituspalvelun tarjoajan osalta joukkorahoituslain 16 §:n 1 momentissa omaksuttua periaatetta. Viittaus tähän lakiin ja EU:n joukkorahoitusasetukseen sekä sen perusteella annettuihin komission asetuksiin ja päätöksiin noudattaa samaa yksityiskohtaisuuden asetusta kuin muualla rahoituspalveluja koskevassa sääntelyssä on vastaavissa tilanteissa omaksuttu. Hankkeen toteuttajan vahingonkorvausvelvoitteesta säädettäisiin pykälän 1 momentissa. Vaikka 1 momentin vahingonkorvausvelvollisuus koskee vain hankkeen toteuttajaa, joukkorahoituspalvelun tarjoaja voisi tulla korvausvelvolliseksi 3 momentin perusteella, jos se ei olisi toteuttanut EU:n joukkorahoitusasetuksen 23 artiklan 11 kohdassa säädettyjä velvoitteita ottaa käyttöön asianmukaisia menettelyjä avaintietoasiakirjan tietojen täydellisuuden, oikeellisuuden ja selkeyden tarkastamiseksi tai olisi laiminlyönyt niiden soveltamisen siten kuin 23 artiklassa edellytetään, koska 23 artiklan 11 kohdan edellytystä asianmukaisista menettelyistä on pidettävä 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna menettelynä.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan, että joukkorahoituspalvelun tarjoajan toimitusjohtaja, hallituksen jäsen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsen sekä vastuunalainen yhtiömies ovat velvolliset korvaamaan vahingon, jotka he ovat tehtävässään tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaneet joukkorahoituspalvelun tarjoajalle taikka osakkeenomistajalle tai muulle henkilölle rikkomalla EU:n joukkorahoitusasetuksen 4 artiklan 1–3 kohtaa. Joukkorahoituslain 16 §:n 2 momentti pitää sisällään joukkorahoituspalvelun tarjoajan johdon vahingonkorvausvastuuta koskevan säännöksen, mutta se on soveltamisaltaan ehdotettavaa suppeampi ja kattaa vain asiakasvarojen vastaanottoa, säilyttämistä ja käsittelyä koskevien velvoitteiden laiminlyönnin ja siitä aiheutuneen vahingon. Ehdotuksen mukaan joukkorahoituspalveluntarjoajan tarjoajan vastuu aiheutetusta vahingosta kattaisi toiminnan järjestämistä koskevat velvoitteet yleisesti. Vastuu syntyisi EU:n joukkorahoitusasetuksen 4 artiklan 1–3 kohdan velvoitteiden laiminlyön-

nistä. Sisällöltään ja viittaustavaltaan säännös olisi rinnastettavissa sijoituspalvelulain vastaavaan säännökseen, mitä puoltaa se, että tarjottavat palvelut ovat joko identtisiä tai samankaltaisia. Lisäksi asiakaskunnan luonne rahoitusta hakevina pk-yrityksinä tai luonnollisina henkilöinä ja sijoittajapuolella enenevässä määrin kotitalouksina ja yksityishenkilöinä puoltaa tuottamusolettaman säilyttämistä myös uudessa laissa ja sen laajentamista ehdotetussa laajuudessa. Säännös pitää sisällään veloitteen ottaa käyttöön riittävät toimintaperiaatteet ja menettelyt tehokkaan ja vakaan hallinnon varmistamiseksi ja valvoa niiden täytäntöönpanoa. Säännöstä täydentää muualla EU:n joukkorahoitusasetuksessa asetetut veloitteet erilaisten menettelyjen käyttöönotosta, jotka ovat osa 4 artiklassa tarkoitettua kokonaisuutta ja siten myös tässä tarkoitettua vahingonkorvausvastuuta. Tällaista sääntelyä on esimerkiksi EU:n joukkorahoitusasetuksen 23 artiklan 11 kohdassa, josta on esimerkki edellä ehdotettavassa 3 momentissa. Vahinko katsotaan aiheutetuksi huolimattomuudesta, jollei menettelystä vastuussa oleva osoita menettelleensä huolellisesti. Joukkorahoituspalvelun tarjoajan on EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaan oltava oikeushenkilö. Momentissa muulla henkilöllä tarkoitetaan siten esimerkiksi myös erilaisten oikeushenkilöiden jäseniä, kuten osuuskunnan jäseniä tai muita omistavia tahoja, kuten henkilöyhtiöiden yhtiömiehiä.

Pykälän 5 momenttiin ehdotetaan informatiivista viittausta vahingonkorvauslakiin vahingonkorvauksen sovittelusta ja korvausvastuun jakaantumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken.

9 luku **Voimaantulo ja siirtymäsäännökset**

27 §. Voimaantulo. Ehdotuksen mukaan tämä laki tulisi voimaan päivänä kuuta 2021. Joukkorahoituslaki kumottaisiin tämän lain tullessa voimaan.

28 §. Siirtymäsäännökset. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan siirtymäsäännöstä, jonka mukaan kumottua joukkorahoituslakia sovellettaisiin EU:n joukkorahoitusasetuksen 48 artiklan 1 kohdan siirtymäajan sellaisiin EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettuihin joukkorahoituspalvelun tarjoajiin jotka tarjoavat joukkorahoituspalvelua kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Sen mukaan EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettujen joukkorahoituspalvelun tarjoajien voi jatkaa sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti EU:n joukkorahoitusasetuksen soveltamisalaan kuuluvien joukkorahoituspalvelujen tarjoamista 10 päivään marraskuuta 2022 tai siihen saakka, kunnes niille myönnetään EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklassa tarkoitettu toimilupa, sen mukaan kumpi näistä ajankohdista on aikaisempi. Lisäksi ehdotetaan, että kyseistä siirtymäaikaa sovellettaisiin myös tällaisen palveluntarjoajan muuhun lainamuotoiseen joukkorahoitukseen. Näin nykyiset palveluntarjoajat voisivat jatkaa joukkorahoituslain mukaista toimintaa sen tarkoittamassa laajuudessa nykyisen sääntelyn veloitteita noudattaen yhdenmukaisen siirtymäsäännöksen mukaisesti. Niin pitkään kuin joukkorahoituslaki soveltuisi tällaiseen palveluntarjoajaan ja sen tarjoamaan palveluun, myös valtiovarainministeriön asetus joukkorahoituksen saajan tiedonantovelvollisuuden sisällöstä ja rakenteesta (1045/2016) tulisi sovellettavaksi. Kyseinen asetus kumoutuisi muutoin joukkorahoituslain ehdotetun kumoutumisen yhteydessä.

7.2 Laki sijoituspalvelulain 2 luvun 3 a §:n muuttamisesta

2 luku **Oikeus tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa**

3 a §. Muiden sijoituskohteiden kuin rahoitusvälineiden tarjoaminen. Pykälään ehdotetaan muutosta, jolla poistetaan viittaus kumottavaksi ehdotettavaan joukkorahoituslakiin. Jatkossa joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta säädetään EU:n joukkorahoitusasetuksessa ja ehdotettavassa laissa joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta.

7.3 Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

4 §. Valvottavat. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 16 kohta, jonka mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoajat määritettäisiin Fivan valvottaviksi. Joukkorahoituspalvelun tarjoajien on jatkossa haettava toimilupaa ja sen seurauksena niiden luonne muuttuu muista finanssimarkkinoilla toimivista valvottaviksi. Momentin uudessa kohdassa ehdotetaan viitattavaksi ehdotettavan joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 3 §:n 1 kohtaan EU:n joukkorahoitusasetuksen sijaan sen vuoksi, että kyseisen lainkohdan joukkorahoituspalvelun tarjoajan määritelmä kattaisi sekä EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettua joukkorahoituspalvelun tarjoajaa että ehdotettavassa joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettavassa laissa tarkoitettua muuta lainamuotoista joukkorahoitusta tarjoavan joukkorahoituspalveluntarjoajan.

5 §. Muut finanssimarkkinoilla toimivat. Pykälän 29 kohdassa on määritetty joukkorahoituksen välittäjät muiksi finanssimarkkinoilla toimiviksi. Kun joukkorahoituspalvelun tarjoajista ehdotetaan 4 §:ssä tarkoitettuja valvottavia, 29 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että muiksi finanssimarkkinoilla toimiviksi määritettäisiin ehdotettavan joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettu hankkeen toteuttaja ja 3 kohdassa tarkoitettu joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimetty kolmas osapuoli. Hankkeen toteuttajien ja kolmansien osapuolten määrittäminen muiksi finanssimarkkinoilla toimiviksi olisi tarpeen, jotta voidaan varmistaa Fivan tiedonsaanti- ja muut valvontaoikeudet, kuten hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja muiden hallinnollisten toimenpiteiden toteuttaminen kaikkien joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettavaksi ehdotettavassa laissa tarkoitettujen joukkorahoituspalvelun tarjoajien, niiden kautta rahoitusta hakevien ja ulkoistusten osalta. Säännöksellä pantaisiin tältä osin myös täytäntöön EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan ja 39 artiklan säännöksiä. EU:n joukkorahoitusasetuksen 30 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan toimivaltaisella viranomaisella tulee olla valtuudet vaatia joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimettyjen kolmansien osapuolten tilintarkastajilta tietoja, mikä voidaan toteuttaa määrittämällä joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimetyt kolmannet osapuolet finanssimarkkinoilla toimiviksi, jolloin FivaL:n 19 §:n 1 momentti soveltuisi tällaisen kolmannen osapuolen tilintarkastajaan. Lisäksi 30 artiklan 2 kohdan b, f, g ja h alakohdan mukaan siinä tarkoitettuja valvontavaltuuksia tulee voida käyttää artiklakohdassa tarkoitettulla tavalla myös joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimettyihin kolmansiin osapuoliin. Hallinnollisia seuraamuksia ja muita hallinnollisia toimenpiteitä koskeva 39 artikla edellyttää, että hallinnollisia seuraamuksia ja muita hallinnollisia toimenpiteitä voidaan soveltaa 23 artiklan 2–13 kohdan rikkomiseen. Sijoitusta koskevan avaintietoasiakirjaa koskevan 23 artiklan 2 kohdan mukaan avaintietoasiakirjan laatii hankkeen toteuttaja ja 9 kohdan mukaan vähintään hankkeen toteuttaja tai sen hallinto-, johtotai valvontaelin on asetettava vastuuseen avaintietoasiakirjassa annetuista tiedoista. Siviilioikeudellisen vastuun osalta vähimmäisedellytykset ovat 10 kohdassa. Ehdotettavassa joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettavan lain 24 §:ssä hankkeen toteuttajalla olisi 9 kohdassa tarkoitettu vastuu. Jotta Fivalla olisi valtuudet antaa hallinnollisia seuraamuksia tai toteuttaa muita hallinnollisia toimenpiteitä, hankkeen toteuttajat tulisi määrittää muiksi finanssimarkkinoilla toimiviksi.

20 a §. Oikeus saada tietoja esitutkinta- ja syyttäväviranomaiselta. Pykälään ehdotetaan uutta 3 momenttia, jonka mukaan Fivalla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada EU:n joukkorahoitusasetuksen 31 artiklassa säädettyjen yhteistyövelvoitteiden täyttämiseksi välttämättömiä tietoja esitutkinta- ja syyttäväviranomaiselta joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 22 §:ssä säädetyn joukkorahoitusrikoksen esitutkinnasta ja oikeudenkäyntimenettelystä.

28 §. Johdon toiminnan rajoittaminen. Pykälään ehdotetaan uutta 10 momenttia, jonka mukaan Fiva voisi pysyvästi kieltää henkilöä toimimasta joukkorahoituspalvelun tarjoajan hallituksen

jäsenenä tai varajäsenenä taikka siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana, jos hän on rikkonut joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 20 §:n 1 momentin 1–24 kohdassa mainittuja säännöksiä. Hallintolain 6 § pitää sisällään oikeasuhtaisuuden vaatimuksen ja siten myös tarvittaessa lievemman kiellon. Ehdotus perustuu EU:n joukkorahoitusasetuksen 39 artiklan 2 kohdan c alakohtaan.

38 §. Rikemaksu. Pykälän 1 momentin 2 kohdasta ehdotetaan poistettavaksi viittaus joukkorahoituslakiin samalla kun joukkorahoituslaki ehdotetaan kumottavaksi. Jatkossa rikemaksusäännökset eivät soveltuisi joukkorahoituspalvelun tarjoajiin.

40 §. Seuraamusmaksu. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan muutosta, jolla viittaus joukkorahoituslakiin korvataan viittaukseksi joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettavan lain 20 §:ään.

41 §. Seuraamusmaksun määrääminen. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan muutosta, joka perustuu EU:n joukkorahoitusasetuksen 40 artiklan 1 kohdan h alakohdan velvoitteeseen ottaa seuraamusmaksun määräämisessä huomioon myös rikkomuksen vaikutukset sijoittajien etuihin.

41 a §. Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa. Pykälään ehdotetaan uutta 7 momenttia, jonka mukaan, jos seuraamusmaksu koskee joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 20 §:n 1 momentin 1–24 kohdassa mainittujen säännösten rikkomista tai laiminlyöntiä, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään joko viisi prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 500 000 euroa ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään 500 000 euroa. Säännös perustuu EU:n joukkorahoitusasetuksen 39 artiklan 2 kohdan d–f alakohtaan. Ehdotuksen seurauksena nykyinen 7–15 momentti siirtyisivät 8–16 momentiksi. Säännös ehdotetaan sijoitettavaksi ennen nykyistä 7 momenttia sen vuoksi, että 7 momentti pitää sisällään EU:n joukkorahoitusasetuksen 39 artiklan 2 kohdan d alakohdan säännöstä vastaavan säännöksen rikkomisella saadusta hyödystä ja sen määrästä.

Pykälään uuteen 13 ja 15 momenttiin ehdotetaan teknisiä muutoksia, jotka johtuvat pykälän uudesta momenttijärjestyksestä.

44 a §. Seuraamuksesta ja muista päätöksistä ilmoittaminen Euroopan valvontaviranomaisille. Pykälän 1 momentin 3 kohtaa ehdotetaan täydennettäväksi EU:n joukkorahoitusasetuksen 43 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan perusteella niin, että vuotuisiin yhdistelmä tietoihin kuuluisivat myös nimettömäksi tehdyt suoritettavat rikostutkinnat ja määrätty rikosoikeudelliset seuraamukset.

53 §. Valvontayhteistyöstä kieltäytyminen. Pykälän 1 momentin 4 kohtaan ehdotetaan täydentävää muutosta, jonka mukaan Fiva voisi kieltäytyä yhteistyöstä myös, jos se vaikuttaisi todennäköisesti haitallisesti rikostutkintaan. Ehdotus perustuu EU:n joukkorahoitusasetuksen 31 artiklan 2 kohdan a alakohtaan.

71 b §. Vastuun rajoitus tietojen antamisesta Finanssivalvonnalle. Pykälään ehdotetaan muutosta, jolla poistetaan viittaus markkinoiden väärinkäytösasetukseen tarpeettomana. Kyseinen asetus, niin kuin myös EU:n joukkorahoitusasetus, on FivaL:n 71 a §:ssä tarkoitettuja finanssi-markkinoita koskevia säännöksiä.

Voimaantulo. Laki ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Siirtymäsäännös. Lakiin ehdotetaan siirtymäsäännöstä, jonka mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettavaksi tarkoitettun lain 28 §:ssä tarkoitettuun joukkorahoituspalvelun tarjoajaan sovellettaisiin mainitussa pykälässä säädetyn siirtymäajan tämän lain voimassa olleita säännöksiä. Siirtymäsäännös kattaisi EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettun toiminnan. Se kattaisi myös muun lainamuotoisen joukkorahoituksen silloin, kun kyse on EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettusta palveluntarjoajasta, joka on oikeutettu asetuksen siirtymäaikaan.

7.4 Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta

1 §. *Maksuvelvollinen.* Pykälän 1 momentin 20 kohtaa muutettaisiin siten, että joukkorahoituslaina tarkoitettu joukkorahoituksen välittäjä muutettaisiin uuden joukkorahoituslain kumoamisen seurauksena ehdotettun joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 3 §:n 1 kohdassa tarkoitetuksi joukkorahoituspalvelun tarjoajaksi. Määritelmä kattaisi sekä EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettun joukkorahoituspalvelun tarjoajan että sellaisen lainamuotoisen EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettuun toimintaan rinnastuvan toiminnan, jossa ylittyy sanotussa asetuksessa tarkoitettu raja-arvo.

4 §. *Suhteellinen valvontamaksu.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin ehdotettun joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettujen joukkorahoituspalvelun tarjoajien suhteellisen valvontamaksun maksuvelvollisiksi. Suhteellisen valvontamaksun maksuperusteena olisi joukkorahoituspalvelun tarjoajan liikevaihto ja maksun määrä olisi 0,1 prosenttia maksuperusteesta. Momenttiin on lisäksi tehty lakitekniisiä korjauksia.

5 §. *Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin ehdotettun joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettujen joukkorahoituspalvelun tarjoajien siinä tarkoitettun perusmaksun piiriin. Perusmaksun määrä olisi 2 140 euroa. Momenttiin on lisäksi tehty lakitekniisiä korjauksia.

6 §. *Muun maksuvelvollisen perusmaksu.* Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että siitä poistettaisiin joukkorahoituksen välittäjille asetettu maksuvelvollisuus ehdotettavan joukkorahoituslain kumoamisen vuoksi. Momenttiin on lisäksi tehty lakitekniisiä korjauksia.

Voimaantulo. Laki ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Siirtymäsäännös. Lakiin ehdotetaan siirtymäsäännöstä, jonka mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettavaksi tarkoitettun lain 28 §:ssä tarkoitettuun joukkorahoituspalvelun tarjoajaan sovellettaisiin mainitussa pykälässä säädetyn siirtymäajan tämän lain voimassa olleita säännöksiä. Siirtymäsäännös kattaisi EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettun toiminnan. Se kattaisi myös muun lainamuotoisen joukkorahoituksen silloin, kun kyse on EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettusta palveluntarjoajasta, joka on oikeutettu asetuksen siirtymäaikaan.

7.5 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta

1 luku Yleiset säännökset

2 §. *Soveltamisala.* Pykälän 1 momentin soveltamisalaa muutettaisiin EU:n joukkorahoitusasetuksen johdosta ja siitä kumottaisiin 7 kohta. EU:n joukkorahoitusasetus jättää sen soveltamisalaan kuuluvat joukkorahoituspalvelun tarjoajat direktiivin (EU) 2015/849 soveltamisalan ulkopuolelle. Joukkorahoituslain ehdotetusta kumoamisesta seuraa, että tarvetta joukkorahoituksen välittäjän määrittämiselle lain soveltamisalaan ei enää 7 kohdassa ole. Momentin 1 kohdan a alakohtaa muutettaisiin siten, että niiden Fivan toimilupavalvottavien luetteloon, joihin lakia ei sovellettaisi, lisättäisiin joukkorahoituspalvelun tarjoajat. Myös sellainen lainamuotoinen

joukkorahoitus, joka ylittää EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettua raja-arvoa, on yhdenvertaisen kohtelun vuoksi tarkoituksenmukaista rajata lain soveltamisalan ulkopuolelle. Tällaisiin palveluntarjoajiin sovelletaan muita EU:n joukkorahoitusasetuksesta ilmeneviä suojakeinoja.

Voimaantulo. Laki ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Siirtymäsäännös. Lakiin ehdotetaan siirtymäsäännöstä, jonka mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettavaksi tarkoitettua lain 28 §:ssä tarkoitettuun joukkorahoituspalvelun tarjoajaan sovellettaisiin mainitussa pykälässä säädetyn siirtymäajan tämän lain voimassa olleita säännöksiä. Siirtymäsäännös kattaisi EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettua toimintaa. Se kattaisi myös muun lainamutoisen joukkorahoituksen silloin, kun kyse on EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettua palveluntarjoajasta, joka on oikeutettu asetuksen siirtymäaikaan.

7.6 Laki rikosrekisterilain 6 §:n muuttamisesta

6 §. Pykälään ehdotetaan uutta 6 momenttia, jossa säädettäisiin luonnollisen henkilön oikeudesta saada itseään koskeva ote rikosrekisteristä EU:n joukkorahoitusasetuksen 5 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettua joukkorahoituspalvelun tarjoajan asianmukaiseen huolellisuuteen liittyvää näytönhankkimista varten. Lisätyn 6 momentin johdosta nykyinen 6–8 momentti siirtyvät 7–9 momentiksi ja uuteen 7 momenttiin tehdään lakitekniset viittauskorjaukset edellisiin momentteihin.

Ehdotuksessa tarkoitettu rekisteriotte annettaisiin ja toimitettaisiin vain henkilölle, joka on oikeutettu sen saamaan. Rekisteriotetta pyydetessä olisi ilmoitettava tarkoitus, johon sitä tarvitaan. Rikosrekisteriotteeseen on rikosrekisterilain 7 §:n 2 momentin perusteella merkittävä, mitä tarkoitusta varten se on annettu. Säännöksillä pyritään osaltaan vaikuttamaan siihen, ettei otetta käytettäisi muuhun tarkoitukseen kuin mihin se on annettu. Tällä menettelyllä turvattaisiin hankkeen toteuttajan, joka on luonnollinen henkilö, oikeutta yksityisyyteen.

Ehdotuksen mukaan otteeseen merkittäisiin tiedot päätöksestä, jolla luonnollinen henkilö on tuomittu arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 11 §:ssä tarkoitettua luvattomasta arvopaperikeskuksen toiminnan harjoittamisesta, 8 luvun 12 §:ssä tarkoitettua luvattomasta keskusvastapuolen toiminnan harjoittamisesta, eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 19 §:n 1 momentissa tarkoitettua luotonantajarikoksesta, 19 §:n 2 momentissa tarkoitettua vertaislainanvälittäjärikoksesta, joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetun lain 22 §:ssä tarkoitettua edustajarikoksesta, ehdotettavassa joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 22 §:ssä tarkoitettua joukkorahoitusrikoksesta, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 13 luvun 2 §:ssä tarkoitettua luvattomasta kaupankäynnin järjestämisestä rahoitusvälineillä, kiinnitysluottopankkitoiminnasta annetun lain 32 §:ssä tarkoitettua kiinnitysluottopankkirikoksesta, kiinteistörahastolain 25 §:ssä tarkoitettua kiinteistörahastorikoksesta, luottolaitostoiminnasta annetun lain 21 luvun 2 §:ssä tarkoitettua luottolaitosrikoksesta, 21 luvun 3 §:ssä tarkoitettua luottolaitoksen varojen jakamista koskevien säännösten rikkomisesta, maksulaitoslain 49 §:ssä tarkoitettua maksulaitosrikoksesta, osakeyhtiölain 25 luvun 1 §:ssä tarkoitettua osakeyhtiörikoksesta, osuuskuntalain 27 luvun 1 §:ssä tarkoitettua osuuskuntarikoksesta, panttilainauslaitoksista annetun lain 37 §:n 1 momentissa tarkoitettua panttilainausrikoksesta, rikoslain 16 luvun 7 §:ssä tarkoitettua rekisterimerkintärikoksesta, 16 luvun 11 §:ssä tarkoitettua liiketoimintakiellon rikkomisesta, 16 luvun 13 §:ssä tarkoitettua lahjuksen antamisesta, 16 luvun 14 §:ssä tarkoitettua törkeästä lahjuksen antamisesta, 16 luvun 14 a §:ssä tarkoitettua lahjuksen antamisesta kansanedustajalle, 16 luvun 14 b §:ssä tarkoitettua törkeästä lahjuksen antamisesta kansanedustajalle, 28 luvun 4 §:ssä tarkoitettua kavalluksesta, 28 luvun 5 §:ssä tarkoitettua törkeästä kavalluksesta, 29 luvun 1 §:ssä

tarkoitetusta veropetoksesta, 29 luvun 2 §:ssä tarkoitettua törkeästä veropetoksesta, 29 luvun 4 §:ssä tarkoitettua verorikkomuksesta, 29 luvun 4 a §:ssä tarkoitettua työeläkevakuutusmaksupetoksesta, 29 luvun 4 b §:ssä tarkoitettua törkeästä työeläkevakuutusmaksupetoksesta, 29 luvun 4 c §:ssä tarkoitettua tapaturmavakuutusmaksupetoksesta, 29 luvun 5 §:ssä tarkoitettua avustuspetoksesta, 29 luvun 6 §:ssä tarkoitettua törkeästä avustuspetoksesta, 29 luvun 7 §:ssä tarkoitettua avustuksen väärinkäytöstä, 29 luvun 7 a §:ssä tarkoitettua törkeästä avustuksen väärinkäytöstä, 30 luvun 1 §:ssä tarkoitettua markkinointirikoksesta, 30 luvun 2 §:ssä tarkoitettua kilpailumenettelyrikoksesta, 30 luvun 3 §:ssä tarkoitettua kuluttajaluottoririkoksesta, 30 luvun 7 §:ssä tarkoitettua lahjomisesta elinkeinotoiminnassa, 30 luvun 7 a §:ssä tarkoitettua törkeästä lahjomisesta elinkeinotoiminnassa, 30 luvun 8 §:ssä tarkoitettua lahjuksen ottamisesta elinkeinotoiminnassa, 30 luvun 8 a §:ssä tarkoitettua törkeästä lahjuksen ottamisesta elinkeinotoiminnassa, 30 luvun 9 §:ssä tarkoitettua kirjanpitoririkoksesta, 30 luvun 9 a §:ssä tarkoitettua törkeästä kirjanpitoririkoksesta, 30 luvun 10 §:ssä tarkoitettua tuottamuksellisesta kirjanpitoririkoksesta, 30 luvun 10 a §:ssä tarkoitettua tilintarkastusrikoksesta, 32 luvun 1 §:ssä tarkoitettua kätkemisrikoksesta, 32 luvun 2 §:ssä tarkoitettua törkeästä kätkemisrikoksesta, 32 luvun 3 §:ssä tarkoitettua ammattimaisesta kätkemisrikoksesta, 32 luvun 4 §:ssä tarkoitettua tuottamuksellisesta kätkemisrikoksesta, 32 luvun 6 §:ssä tarkoitettua rahanpesusta, 32 luvun 7 §:ssä tarkoitettua törkeästä rahanpesusta, 32 luvun 8 §:ssä tarkoitettua salahankkeesta törkeän rahanpesun tekemiseksi, 32 luvun 9 §:ssä tarkoitettua tuottamuksellisesta rahanpesusta, 34 a luvun 5 §:ssä tarkoitettua terrorismirikoksen rahoittamisesta, 34 a luvun 5 a §:ssä tarkoitettua terroristin rahoittamisesta, 34 a luvun 5 b §:ssä tarkoitettua terroristiryhmän rahoittamisesta, 36 luvun 1 §:ssä tarkoitettua petoksesta, 36 luvun 2 §:ssä tarkoitettua törkeästä petoksesta, 36 luvun 4 §:ssä tarkoitettua vakuutuspetoksesta, 36 luvun 5 §:ssä tarkoitettua luottamusaseman väärinkäytöstä, 37 luvun 1 §:ssä tarkoitettua rahanväärennyksestä, 37 luvun 2 §:ssä tarkoitettua törkeästä rahanväärennyksestä, 37 luvun 3 §:ssä tarkoitettua lievistä rahanväärennyksestä, 37 luvun 4 §:ssä tarkoitettua rahanväärennyksen valmistelusta, 37 luvun 5 §:ssä tarkoitettua väärän rahan käytöstä, 37 luvun 6 §:ssä tarkoitettua väärän rahan hallussapidosta, 37 luvun 7 §:ssä tarkoitettua rahajäljitelmän levityksestä, 37 luvun 8 §:ssä tarkoitettua maksuvälinepetoksesta, 37 luvun 9 §:ssä tarkoitettua törkeästä maksuvälinepetoksesta, 37 luvun 11 §:ssä tarkoitettua maksuvälinepetoksen valmistelusta, 38 luvun 1 §:ssä tarkoitettua salassapitoririkoksesta, 39 luvun 1 §:ssä tarkoitettua velallisen epärehellisyydestä, 39 luvun 1 a §:ssä tarkoitettua törkeästä velallisen epärehellisyydestä, 39 luvun 2 §:ssä tarkoitettua velallisen petoksesta, 39 luvun 3 §:ssä tarkoitettua törkeästä velallisen petoksesta, 39 luvun 4 §:ssä tarkoitettua velallisen vilpillisyydestä, 39 luvun 6 §:ssä tarkoitettua velkojansuosinnasta, 40 luvun 1 §:ssä tarkoitettua lahjuksen ottamisesta, 40 luvun 2 §:ssä tarkoitettua törkeästä lahjuksen ottamisesta, 40 luvun 3 §:ssä tarkoitettua lahjusrikkomuksesta, 40 luvun 4 §:ssä tarkoitettua lahjuksen ottamisesta kansanedustajana, 40 luvun 4 a §:ssä tarkoitettua törkeästä lahjuksen ottamisesta kansanedustajana, 40 luvun 8 a §:ssä tarkoitettua Euroopan unionin varojen väärinkäytöstä kansanedustajana, 40 luvun 8 b §:ssä tarkoitettua törkeästä Euroopan unionin varojen väärinkäytöstä kansanedustajana, 51 luvussa tarkoitettuja arvopaperimarkkinarikoksista, sijoituspalvelulain 16 luvun 2 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluririkoksesta, 16 luvun 4 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluyrityksen varojen jakamista koskevien säännösten rikkomisesta, sijoitusrahastolain 27 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua sijoitusrahastoririkoksesta, säästöpankkilain 127 §:ssä tarkoitettua säästöpankkirikoksesta sekä vaihtoehtorahaston hoitajista annetun lain 22 luvun 5 §:ssä tarkoitettua vaihtoehtorahastoririkoksesta. Otteeseen merkitään myös tiedot päätöksestä, jolla hänet on ennen edellä mainittujen lainkohtien voimaantuloa voimassa olleiden säännösten nojalla tuomittu edellä mainittua tekoa vastaavasta rikoksesta.

7.7 Laki vakuutusyhtiölain 2 luvun 16 §:n muuttamisesta

2 luku Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa

16 §. Liitännäistoiminnan harjoittaminen. Pykälän 1 momentin 2 a kohtaan ehdotetaan teknistä muutosta joukkorahoituslain kumoamisen sekä EU:n joukkorahoitusasetuksen voimaantulon ja joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettavaksi ehdotetun lain vuoksi. EU:n joukkorahoitusasetuksesta seuraa, että asiamiestoimintaa rajoittaa asetuksen 3 artiklan 3 kohdan kielto maksaa tai hyväksyä palkkioita, alennuksia tai muita kuin rahallisia etuja reitittääkseen sijoittajien toimeksiannot joukkorahoituspalvelustallaan tehtyyn tiettyyn joukkorahoitustarjoukseen tai kolmannen osapuolen joukkorahoituspalvelustalla tehtyyn tiettyyn joukkorahoitustarjoukseen.

Voimaantulo. Laki ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Siirtymäsäännös. Lakiin ehdotetaan siirtymäsäännöstä, jonka mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettavaksi tarkoitettun lain 28 §:ssä tarkoitettuun joukkorahoituspalvelun tarjoajaan sovellettaisiin mainitussa pykälässä säädetyn siirtymäajan tämän lain voimassa olleita säännöksiä. Siirtymäsäännös kattaisi EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettun toiminnan. Se kattaisi myös muun lainamuotoisen joukkorahoituksen silloin, kun kyse on EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettusta palveluntarjoajasta, joka on oikeutettu asetuksen siirtymäaikaan.

7.8 Laki joukkolainahaltijoiden edustajista annetun lain muuttamisesta

1 §. Soveltamisala. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan teknistä muutosta ehdotettavan joukkorahoituslain kumoamisen ja uuden joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettavaksi ehdotettavan lain vuoksi. Tarkoituksena on, että joukkorahoituksen välittäjät voisivat jatkaa joukkolainahaltijoiden edustajana nykyisen kaltaisesti myös jatkossa ja soveltamisalassa olisivat sekä EU:n joukkorahoitusasetuksen mukainen lainamuotoinen joukkorahoitus että muu ehdotettavan joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettavan lain 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu lainamuotoinen joukkorahoitus. Kyse on EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 13 kohdassa tarkoitettua kansallisen lainsäädännön mukaisesta toiminnasta, joka merkitään 14 artiklan 2 kohdan f alakohdan mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoajien rekisteriin ja mahdolliseen 18 artiklan mukaiseen ilmoitukseen.

15 §. Rekisteröitymisvelvollisuus ja rekisteri-ilmoitus. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan teknistä muutosta ehdotettavan joukkorahoituslain kumoamisen ja uuden joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettavaksi ehdotettavan lain vuoksi. Rekisteröitymisvelvollisuutta on perusteltu muun muassa sijoittajansuojaan liittyvillä näkökohdilla. Joukkorahoitus on tyypillisesti toimintaa, jossa sijoittajina on kuluttajia, joilla ei ole tosiasiallista mahdollisuutta vaikuttaa edustussopimuksen sisältöön. Sen vuoksi olisi edelleen tarkoituksenmukaista, että lainamuotoisessa joukkorahoituksessa käytetyt edustajat ovat rekisteröitymisvelvollisia.

16 §. Poikkeukset rekisteröitymisvelvollisuudesta. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan teknistä muutosta ehdotettavan joukkorahoituslain kumoamisen ja uuden joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettavaksi ehdotettavan lain ja siihen liittyvien terminologisten muutosten vuoksi.

Voimaantulo. Laki ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Siirtymäsäännös. Lakiin ehdotetaan siirtymäsäännöstä, jonka mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettavaksi tarkoitettun lain 28 §:ssä tarkoitettuun joukkorahoituspalvelun tarjoajaan sovellettaisiin mainitussa pykälässä säädetyn siirtymäajan tämän lain voimassa olleita säännöksiä. Siirtymäsäännös kattaisi EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettun toiminnan. Se kattaisi myös muun lainamuotoisen joukkorahoituksen silloin, kun kyse on EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettusta palveluntarjoajasta, joka on oikeutettu asetuksen siirtymäaikaan.

7.9 Laki rahankeräyslain 1 §:n muuttamisesta

1 §. Soveltamisala. Lain soveltamisalaan ehdotetaan teknistä muutosta ehdotetun joukkorahoituslain kumoamisen ja uuden joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettavan lain vuoksi. Lain soveltamisalan ulkopuolelle jäisivät jatkossa joukkorahoituslaissa tarkoitettujen joukkorahoituksen välittäjien toiminnan sijaan joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettavaksi ehdotetussa laissa tarkoitettu joukkorahoituspalvelu.

Voimaantulo. Laki ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Siirtymäsäännös. Lakiin ehdotetaan siirtymäsäännöstä, jonka mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettavaksi tarkoitettun lain 28 §:ssä tarkoitettuun joukkorahoituspalvelun tarjoajaan sovellettaisiin mainitussa pykälässä säädetyn siirtymäajan tämän lain voimassa olleita säännöksiä. Siirtymäsäännös kattaisi EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettun toiminnan. Se kattaisi myös muun lainamuotoisen joukkorahoituksen silloin, kun kyse on EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettua palveluntarjoajasta, joka on oikeutettu asetuksen siirtymäaikaan.

8 Lakia alemman asteinen sääntely

Esityksessä ei ehdoteta lakia alemman asteista sääntelyä.

9 Voimaantulo

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian. EU:n joukkorahoitusasetuksen edellyttämät kansalliset lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset mukaan lukien mahdolliset rikosoikeudelliset säännökset tuli saattaa voimaan siten, että ne olisi voitu ilmoittaa komissiolle ja EAMV:lle viimeistään 10 päivänä marraskuuta 2021, jolloin EU:n joukkorahoitusasetuksen soveltaminen alkoi.

Esityksen 1. lakiehdotuksen 28 §:n siirtymäsäännös liittyy EU:n joukkorahoitusasetukseen 48 artiklan 1 kohtaan sisältyvään siirtymäsäännökseen, jonka mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoajat voivat jatkaa toimintaansa kansallisen lainsäädännön mukaisesti EU:n joukkorahoitusasetuksen soveltamisalaan kuuluvien joukkorahoituspalvelujen tarjoamista joko siihen saakka, kunnes niille myönnetään toimilupa EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan mukaisesti tai 10.11.2022 asti sen mukaan, kumpi näistä ajankohdista on aikaisempi. EU:n joukkorahoitusasetus kattaa joukkorahoituslain soveltamisalaan kuuluvan lainamuotoisen joukkorahoituksen vain osittain. Koska on mahdollista, että joukkorahoituksen välittäjät tarjoaisivat lainamuotoista joukkorahoitusta siirtymäajalla myös EU:n joukkorahoitusasetuksen 1 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettun raja-arvon ylittäen, yhdenmukaisen sääntelyn varmistamiseksi molempiin toimintoihin olisi tarkoituksenmukaista voida hakea toimilupaa samanaikaisesti. Näin olisi perusteltua säätää yhdenmukainen siirtymäaika myös raja-arvon ylittävään lainamuotoiseen joukkorahoitukseen.

Esityksen 3., 4., 5., 7., 8. ja 9. lakiehdotukseen sisältyy muutosehdotuksia, joilla on vaikutusta joukkorahoituksen välittäjien oikeuteen hyödyntää EU:n joukkorahoitusasetuksen 48 artiklan 1 kohdan siirtymäsäännöstä kansallisen lainsäädännön soveltamisesta. EU:n joukkorahoitusasetuksen siirtymäsäännöksen oikeuksien varmistamiseksi kaikkiin edellä mainittuihin lakiehdotuksiin olisi sisällytettävä siirtymäsäännös, joka viittaa ehdotettavan joukkorahoituspalvelun tarjoajista annetun lain siirtymäsäännökseen. Sen mukaan ehdotettavan joukkorahoituspalvelun tarjoajista annetun lain siirtymäsäännöksessä tarkoitettuun joukkorahoituspalvelun tarjoajaan sovellettaisiin mainitussa pykälässä säädetyn siirtymäajan kunkin edellä mainitun lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

10 Toimeenpano ja seuranta

Komissio antaa ennen 10.11.2023 Euroopan parlamentille ja neuvostolle EU:n joukkorahoitusasetuksen 45 artiklassa tarkoitetun kertomuksen asetuksen soveltamisesta ja liittää siihen tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksen.

11 Suhde muihin esityksiin

11.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä

Oikeusministeriössä on valmisteilla implementointi koskien ilmoittajansuojadirektiiviä. EU:n joukkorahoitusasetus muuttaa kyseistä direktiiviä lisäämällä joukkorahoitusasetuksen niiden unionin säännösten joukkoon, joiden rikkomisesta ilmoittaminen on direktiivin piirissä. Jäsenvaltioilla on velvollisuus saattaa ilmoittajansuojadirektiivin noudattamisen edellyttämät kansalliset säännökset voimaan viimeistään 17 päivänä joulukuuta 2021. Joukkorahoitusasetus edellyttää puolestaan, että direktiivin lisäys pannaan kansallisesti täytäntöön viimeistään 10 päivänä marraskuuta 2021 tai viimeistään ilmoittajansuojadirektiivin edellyttämänä ajankohtana, jos se on myöhäisempi. Oikeusministeriö huomioi EU:n joukkorahoitusasetuksen ilmoittajansuojadirektiiviin aiheuttamat muutokset kyseisen direktiivin voimaansaattamisen yhteydessä.

Tämän hallituksen esityksen käsittelyssä on lisäksi huomioitava hallituksen esitys eduskunnalle katettuja joukkolainoja koskevan lainsäädännön uudistamiseksi (HE 203/2021 vp). Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momenttia. Tämän muutoksen on tarkoitus tulla voimaan mahdollisimman pian.

11.2 Suhde talousarvioesitykseen

Esityksellä ei ole yhteyttä talousarvioesitykseen.

12 Suhde perustuslakiin ja säättämjärjestys

Valtiosääntöoikeudellisesti merkityksellistä on, että ehdotuksessa on pitkälti kyse Euroopan unionin asetuksen täytäntöönpanotoimista. EU:n joukkorahoitusasetus sisältää verraten vähän kansallista liikkumavaraa, jota käytettäessä on otettava huomioon perus- ja ihmisoikeuksista seuraavat vaatimukset perustuslakivaliokunnan edellyttämällä tavalla. Liikkumavara rajoittaa erityisesti asetuksen nojalla annettava ja sitä tarkentava laaja ja yksityiskohtainen komission sääntely.

FivaL on useaan otteeseen ollut perustuslakivaliokunnan arvioitavana. Lakiehdotuksiin sisältyvät Fivalle annettavat toimi- ja seuraamusvaltuudet eivät ole sisällöltään tai luonteeltaan merkittävästi uudentyypisiä.

EU:n joukkorahoitusasetus sallii jäsenvaltioille mahdollisuuden säätää sellaisesta lainamuotoisesta joukkorahoituksesta, joka ylittää EU:n joukkorahoitusasetuksessa määritetyn raja-arvon, eikä siten ole EU:n joukkorahoitusasetuksen soveltamisalan piirissä. Lisäksi kansallisesti on mahdollista antaa joukkorahoituspalvelun tarjoajille oikeus harjoittaa myös muuta toimintaa, jotta joukkorahoituspalvelun tarjoajat voivat tarjota asiakkailleen laajan valikoiman palveluja. Rajanvetoa tällaisen toiminnan laajuudesta joudutaan tekemään suhteessa EU:n joukkorahoitusasetukseen, muuhun unionin oikeuteen, jossa säännellään eri toimialoista ja kansalliseen oikeuteen. EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 13 kohta edellyttää, että siitä toiminnasta, jota joukkorahoituspalvelun tarjoaja voi harjoittaa muuna toimintana, säädetään unionin oikeudessa tai kansallisessa laissa. Ehdotuksessa edellä mainittua kansallista liikkumavaraa on otettu

käyttöön sekä EU:n joukkorahoitusasetuksen raja-arvon ylittävän lainamuotoisen joukkorahoituksen että muun sallitun toiminnan kohdalla. Tämä ilmenee niin, että 1. lakiehdotuksen 1, 3 §:ssä ja 4 §:n 2 momentissa ehdotetaan, että myös raja-arvon ylittävään lainamuotoiseen joukkorahoituspalveluun sovelletaan yhdenmukaista sääntelyä ja toimilupavelvoitetta raja-arvon piiriin kuuluvan toiminnan kanssa. Tällä hetkellä kaikkeen lainamuotoiseen joukkorahoituksen välittämiseen sovelletaan joukkorahoituslain mukaan yhdenmukaisia säännöksiä rahoituskierrosten koosta riippumatta. Lisäksi 1. lakiehdotuksen 5 §:ssä ehdotetaan rajausta joukkorahoituspalveluntarjoajan muulle toiminnalle.

EU:n joukkorahoitusasetus jättää joukkorahoituspalvelun tarjoajat direktiivin (EU) 2015/849 rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen osalta ilmoitusvelvollisten luettelon ulkopuolelle. Sen sijaan se säätää suojakeinoista muun muassa EU:n joukkorahoitusasetuksen 5 artiklan 2 kohdan a alakohdassa. Sen mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoajan on huolellisuusvelvoitteensa täyttääkseen selvitettävä, ettei hankkeen toteuttajalla ole rikosrekisterimerkintöjä, jotka liittyvät artiklakohtassa tarkoitettujen säännösten rikkomiseen. Hankkeen toteuttaja voi myös olla luonnollinen henkilö, joka hakee alustan kautta rahoitusta yritysrahoitustarkoituksessa. Koska luonnollinen henkilö ei voi saada itseään koskevaa rikosrekisteriotetta kuin niissä tilanteissa, joissa siitä on erikseen säädetty, 6. lakiehdotuksessa ehdotetaan tällaista oikeutta 5 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen tekojen osalta ja siihen liittyviä suojakeinoja. Lisäksi 1. lakiehdotuksen 12 §:ssä ehdotetaan menettelytapoja ja asianmukaisia suojakeinoja rikosrekisteriotteen esittämisessä joukkorahoituspalveluntarjoajalle.

12.1 Omaisuuden suoja ja elinkeinovapaus

Pysyvä kieltö toimia joukkorahoituspalveluntarjoajan johdossa

Esitykseen sisältyvän 3. lakiehdotuksen 28 §:n uuden 10 momentin mukaan Fiva voi pysyvästi kieltää henkilöä toimimasta joukkorahoituspalvelun tarjoajan hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä taikka siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana, jos tämä on rikkonut ehdotettavan joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 20 §:n 1 momentin 1–24 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä. Säännös perustuu EU:n joukkorahoitusasetuksen 39 artiklan 2 kohdan c alakohtaan. Fivalle ehdotettu toimivaltuus on merkityksellinen perustuslain 18 §:n 1 momentissa säädetyn elinkeinovapauden ja ammatin harjoittamisen vapauden rajoituksena. Valtuus perustuu kuitenkin EU-asetukseen, eikä se ole luonteeltaan uusi tai poikkeaa Fiva kyseisessä pykälässä jo nykyisin säädettyistä toimivaltuuksista. Kielto voi koskea vain tietyissä palveluntarjoajan johtotehtävissä toimimista ja se voidaan määrätä vain momentissa tarkoitettujen säännösten rikkomisesta tai laiminlyönnistä. Perustusvaliokunta ei ole pitänyt edellä käsitellyn kaltaisia toimivaltuuksia valtiosäännön kannalta ongelmallisina (esimerkiksi PeVL 28/2008 vp).

Toimilupavelvoite

EU:n joukkorahoitusasetus pitää sisällään toimilupavelvoitteen sen soveltamisalan piiriin kuuluville. Soveltamisalaa rajaa lainamuotoisen joukkorahoituksen osalta rahoituskierroksille asetettu vuotuinen enimmäismäärä. Ylittäviltä osin toiminta on kansallisen sääntelyn piirissä. Toiminnan luonne ja sijoittajakunnan samankaltaisuus puoltavat sitä, että esitykseen sisältyy uusi, kansallinen toimilupavelvoite raja-arvon ylittävää toimintaa varten ja velvoite kirjata joukkorahoituspalvelun tarjoajan muu toiminta toimilupaan. Esityksen 1. lakiehdotuksen 4 §:n 2 momentin mukaan liiketoimintaan, jossa tarjotaan EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettulla tavalla lainamuotoista joukkorahoitusta, joka ylittää EU:n joukkorahoitusasetuksen 1 artiklan 2

kohdan c alakohdassa tarkoitetun raja-arvon, on haettava toimilupaa. Toimilupa voidaan myöntää vain oikeushenkilölle. Oikeushenkilömuotoa ei ole rajoitettu. Lisäksi ehdotetaan, että tällainen toimilupa voitaisiin myöntää myös sellaiselle joukkorahoituspalvelun tarjoajalle, joka hakee tai on hakenut EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaisen toimiluvan.

Perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla ja elinkeinolla. Rahoitusmarkkinalainsäädäntö sisältää merkittäviä lakiin perustuvia rajoituksia elinkeinovapauteen. Lainsäädännön tarkoituksena on suojata finanssialan yritysten asiakkaiden etuja sekä turvata rahoitusvakaus ja yleinen luottamus finanssimarkkinoiden toimintaan. Lainsäädäntö edellyttää, että finanssipalveluja tarjoavat yritykset ja finanssipalvelujen perusjärjestelmiä ylläpitävät tahot hankkivat etukäteen luvan toiminnan harjoittamiseen. Näin voidaan varmistua siitä, että yrityksellä on jo alusta alkaen riittävät edellytykset lain vaatimukset täyttävään toimintaan. Lisäksi on tärkeää, että yritysten toimintaa sääntelevä lainsäädäntö ja julkinen valvonta turvaavat edellä mainittujen yleisten tavoitteiden saavuttamista. Edellä mainittu toimilupaa koskeva säännös on välttämätön finanssimarkkinalainsäädännön yleisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Raja-arvon ylittävä toiminta lainamuotoisessa joukkorahoituksessa ei poikkea näiden tavoitteiden osalta raja-arvon mukaisesta toiminnasta ja jo nykyisellään molempiin sovelletaan samaa rekisteröintivelvoitetta ja toimintaan sovellettava sääntely on yhdenmukaista. Perustuslakivaliokunta on lausunnoissaan pitänyt elinkeinovapautta perustuslain mukaisena pääsääntönä. Elinkeinotoiminnan luvanvaraistamista on pidetty poikkeuksellisesti mahdollisena tärkeiden ja vahvojen yhteiskunnallisten etujen sitä puoltaessa (esimerkiksi PeVL 15/2008, PeVL 9/2005 ja PeVL 45/2001). Nyt ehdotetulle toimilupasääntelylle on olemassa tärkeät ja vahvat yhteiskunnalliset syyt, kuten edellä on todettu. Ehdotettu sääntely myös täyttää perusoikeutta rajoittavalta lailta vaadittavat yleiset edellytykset. Ehdotetut elinkeinovapauden rajoitukset ovat muun muassa täsmällisiä ja tarkkarajaisia.

Ehdotetun säännöksen tarkoitus on osaltaan suojata markkinoilla toimivien sijoittajien ja rahoitusta hakevien etua sekä varallisuusoikeudellisia perusoikeuksia varmistamalla korkeatasoinen sijoittajansuoja. Varoja hankitaan EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaan pääasiassa luonnollisilta henkilöiltä, joiden nettovarallisuus ei ole suuri. Säännösten tarkoitus on samalla suojata yleistä luottamusta joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen. Säännösten suojelutarkoitus on näin merkityksellistä myös perustuslain 15 §:n 1 momentin mukaisen omaisuudensuojan turvaamisen kannalta. Ehdotettujen säännösten perusoikeusrajoitusten hyväksyttävyyttä voidaan perustella myös joukkorahoituspalvelun toimivuuden turvaamiseen liittyvillä yhteiskunnallisilla syillä. Perustuslain 18 §:ssä tarkoitettun perusoikeuden rajoitukselle on siten laissa hyväksyttävät perusteet.

12.2 Hallinnolliset seuraamukset

Fivan oikeus määrätä seuraamusmaksuja

Esitykseen sisältyvän 1. lakiehdotuksen 20 §:ssä ja 3. lakiehdotuksen 40 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi seuraamusmaksusta. Fiva voi ehdotuksen mukaan määrätä kyseisiä seuraamusmaksuja laissa säädettyjen velvollisuuksien rikkomisesta tai laiminlyönnistä. Säännös perustuu EU:n joukkorahoitusasetuksen 39 artiklaan.

Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen tulkinnan mukaan tällaiset maksut eivät ole perustuslain 81 §:n mielessä sen paremmin veroja kuin maksujakaan vaan lainvastaisesta teosta määrättäviä sanktioluonteisia hallinnollisia seuraamuksia. Valiokunta on asiallisesti rinnastanut rangaistusluonteisen taloudellisen seuraamuksen rikosoikeudelliseen seuraamukseen. Hallinnollisen seu-

raamuksen yleisistä perusteista on säädettävä perustuslain 2 §:n 3 momentin edellyttämällä tavalla lailla, koska sen määrittämiseen sisältyy julkisen vallan käyttöä. Valiokunta on myös katsonut, että kyse on merkittävästä julkisen vallan käytöstä. Laissa on täsmällisesti ja selkeästi säädettävä maksuvelvollisuuden ja maksun suuruuden perusteista sekä maksuvelvollisen oikeusturvasta samoin kuin lain täytäntöönpanon perusteista. Vaikka perustuslain 8 §:n rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen täsmällisyysvaatimus ei sellaisenaan kohdistu hallinnollisten seuraamusten sääntelyyn, ei tarkkuuden yleistä vaatimusta kuitenkaan voida tällaisen sääntelyn yhteydessä sivuuttaa (esimerkiksi PeVL 14/2013 vp). Lisäksi säännösten tulee täyttää sanktioiden oikeasuhtaisuuteen liittyvät vaatimukset (esimerkiksi PeVL 28/2014 vp). Lakiehdotuksiin sisältyvät säännökset hallinnollisesta seuraamusmaksusta vastaavat luonteeltaan ja sisällöltään voimassa olevaan lainsäädäntöön jo sisältyviä säännöksiä.

Itsekriminointisuoja

Esityksen 1. lakiehdotuksen 20 §:n 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi itsekriminointisuojaan liittyvästä rajoituksesta. Momentissa tarkoitettun seuraamusmaksusäännöksen soveltamisala ehdotetaan itsekriminointisuojan vuoksi rajattavaksi vain sellaisiin Fivan tietojensaanti- ja tarkastusoikeussäännösten rikkomistilanteisiin, joissa ei ole kyse rikosepäilyistä. Ehdotettu säännös vastaa tältä osin FivaL:n 33 a §:n 3 momentissa uhkasakon asettamisen ja sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 9 momentin osalta jo nykyisin säädettyä.

Edellä esitetyn perusteiden ehdotettua sääntelyä voidaan pitää perustuslain mukaisena.

12.3 Henkilötietojen käsittely ja salassa pitäminen

Luonnollisen henkilön oikeus saada rikosrekisteriote hankkeen toteuttajana

Ehdotuksen 1. ja 6. lakiehdotuksessa säädetään henkilötietojen käsittelystä ja salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta. Kyse on muutosehdotuksesta, jonka mukaan luonnollinen henkilö, jonka aikomuksena on hakea rahoitusta joukkorahoituspalvelusta yritysrahoitusintressissä, voisi saada itseään koskevan rikosrekisteriotteen näyttääkseen joukkorahoituspalveluntarjoajalle, että siinä ei ole sellaisia merkintöjä, joita tarkoitetaan EU:n joukkorahoitusasetuksen 5 artiklan 2 kohdan a alakohdassa. Oikeushenkilöllä on jo nykyisin oikeus saada tällainen rikosrekisteriote. Ehdotus on merkityksellinen perustuslain 10 §:n 1 momentin sekä 12 §:n 2 momentin kannalta. Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Perustuslain 12 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen hallussa olevat asiakirjat ja muut tallenteet ovat julkisia, jollei niiden julkisuutta ole välttämättömien syiden vuoksi lailla erikseen rajoitettu. Jokaisella on oikeus saada tieto julkisesta asiakirjasta ja tallenteesta. Rikosrekisterilailalla on rajoitettu luonnollisen henkilön oikeutta saada itseään koskeva ote rikosrekisteristä. Vain rikosrekisterilaissa nimenomaisesti mainituissa tilanteissa tällainen ote voidaan luovuttaa. Rikosrekisterilain rajoituksella suojataan perustuslain kannalta arkaluonteisena pidettäviä tietoja.

EU:n joukkorahoitusasetus ei pidä sisällään säännöksiä rikostuomioihin liittyvien henkilötietojen käsittelystä. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että tietosuojasetuksen yksityiskohtainen sääntely, jota tulkitaan ja sovelletaan EU:n perusoikeuskirjassa turvattujen oikeuksien mukaisesti, muodostaa yleensä riittävän säännöspohjan EU:n perusoikeuskirjassa turvattun yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta. Henkilötietojen suoja tulee näin turvata ensisijaisesti tietosuojasetuksen ja kansallisen yleislainsäädännön nojalla. Tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan ja 3 kohdan edellytys joukkorahoituspalvelun tarjoajan tarpeelle käsitellä

tässä ehdotuksessa tarkoitettujen hankkeen toteuttajien rikosrekisteritietoja perustuu unionin oikeuteen, josta käsittelyn tarkoitus ilmenee. Kyse on yhdestä EU:n joukkorahoitusasetuksen suojakeinosta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi. Rikosrekisteriotteessa ilmeneviä tietoja arvioitaessa on otettava huomioon tietosuojasetuksen 10 artiklan säännökset rikostuomioihin liittyvien tietojen käsittelystä. Rikostuomioihin liittyvä henkilötietojen käsittely muuten kuin viranomaisten valvonnassa edellyttää, että siitä säädetään unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa säädetään asianmukaisista suojaustoimista rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien suojaamiseksi. Oikeasuhtaisuuden vaatimus yksityisyyden suojan näkökulmasta toteutuisi ehdotuksen 1. ja 6. lakiehdotuksessa siten, että joukkorahoituspalvelun tarjoajalle ilmenisi rikosrekisteriotteen esittämisen yhteydessä ainoastaan tieto sellaisista päätöksistä, joita EU:n joukkorahoitusasetuksen 5 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetaan joukkorahoituspalvelun tarjoajan huolellisuusvelvollisuuden täyttämiseksi. Muita tietosuojasetuksen 10 artiklan tarkoittamia suojakeinoja ehdotuksen mukaan olisi se, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja voisi tehdä rikosrekisteriotteen nähtäväksi esittäneen luonnollisen henkilön asiakirjoihin merkinnän vain otteen esittämisestä ja otteen päiväyksestä. Suojakeinona toimisi myös se, että ehdotuksella ei annettaisi oikeutta merkitä rikosrekisteriotteen sisältöä asiakirjoihin, ei sen kopioimisesta, eikä sen liittämistä asianomaista henkilöä koskeviin asiakirjoihin. Suojakeinona olisi lisäksi vielä se, että nähtäväksi pyydetty ote olisi viipymättä palautettava sen luovuttaneelle luonnolliselle henkilölle tai tuhottava ja se, että rikosrekisteristä ilmeneviä tietoja ei saisi ilmaista muille kuin sellaisille henkilöille, jotka välttämättä tarvitsevat tällaisen tiedon. Näitä suojakeinoja voidaan pitää riittävän yksityiskohtaisina ja perusoikeuksien kannalta hyväksyttävänä ja oikeasuhtaisena, mutta kuitenkin sellaisina, että EU:n joukkorahoitusasetuksen 5 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaiset tavoitteet voidaan saavuttaa.

EU:n joukkorahoitusasetuksen 5 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan hankkeen toteuttajalla ei saa olla rikosrekisterimerkintöjä teosta, jotka liittyvät kauppa-, maksukyvyttömyys-, rahoituspalvelu- ja rahanpesuntorjuntaan koskevan lainsäädännön, petoksia koskevan lainsäädännön tai ammatillista vastuuta koskevien velvoitteiden kansallisten säännösten rikkomiseen. Artiklakohta ei rajaa tekoja tietyn tarkoituksen mukaan kussakin mainitussa tekoluokassa. Kaikki tiettyyn tekoluokkaan kuuluvat teot olisi sen vuoksi sisällytettävä niiden päätösten luetteloon, joista merkitään tiedot otteelle, jos tällaisia päätöksiä on. Tekojen määrittämisessä artiklakohdan nimenomaisesti mainitsemiin luokkiin vältetään kansallisen liikkumavaran käyttämistä perus- ja ihmisoikeuksien suojan kannalta. Erityistä valintaa on tehty vain tekoluokassa, johon kuuluvat ammatillista vastuuta koskevien velvoitteiden vastaiset teot. Laajasti tarkastellen luokkaan olisi mahdollista sisällyttää kaikki sellaiset vankeusuhkaiset teot, jotka voivat koskea elinkeinonharjoittamista, mutta tekojen piiri olisi muodostunut erittäin laajaksi. Tällaisessa tarkastelussa esimerkiksi rikoslain 50 a luvun 1 §:n alkoholirikos olisi relevantti teko tilanteessa, jossa ravintola-alan yrittäjä hakee joukkorahoituslustralta rahoitusta. Vastaavasti eläinpuistoyrittäjän kannalta olennaista olisi syyllistyminen rikoslain 17 luvun 14 §:ssä tarkoitettuun eläinsuojelurikokseen. Ehdotuksessa on kuitenkin pidetty EU:n joukkorahoitusasetuksen tarkoituksen mukaisena rajoittaa ammatillista vastuuta koskevien velvoitteiden vastaiset teot sellaisiin, jotka liittyvät rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen teon vastakkaisena puolena, kuten lahjuksen ottaminen lahjuksen antamisessa tai muutoin yleisesti tunnettuun ammatilliseen vastuuseen, kuten tilintarkastustoimialaan. Rahanpesulainsäädännön vastaiset teot ovat EU:n joukkorahoitusasetuksen johtolauseen 32 perusteella laajempi tekoryhmä kuin vain ilmoitusvelvollisille säädettyjen velvoitteiden rikkominen. Tavoitteena on ehkäistä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskejä. Teot on ehdotuksessa rajoitettu välttämättömään EU:n joukkorahoitusasetuksen 5 artiklan 2 kohdan a alakohdan vähimmäistavoite huomioiden. Sääntelyä voidaan sen vuoksi pitää oikeasuhtaisena. Se on myös tarkkarajaista, koska kukin yksittäinen teko ehdotetaan erikseen mainittavaksi 6. lakiehdotuksessa.

Edellä olevan perusteella katsotaan, että lakiehdotukset eivät loukkaa perustuslaissa säädettyjä perusoikeuksia ja ne voidaan hyväksyä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Joukkorahoituspalvelun tarjoajan salassapitovelvollisuus

Esityksen 1. lakiehdotukseen sisältyvät säännökset, jotka koskevat salassapitoa ja salassa pidettävien tietojen luovuttamista, ovat merkityksellisiä perustuslain 10 §:n 1 momentin turvaamien yksityiselämän suojan ja henkilötietojen suojan kannalta. Lakiehdotuksiin sisältyviä säännöksiä ehdotetaan yhdenmukaistettavaksi muiden finanssimarkkinatoimijoiden kanssa. Samalla huomioidaan se, että joukkorahoituspalvelun tarjoajalla voi olla samanaikaisesti useampi unionin oikeuden mukainen toimilupa, minkä vuoksi yhdenmukainen sääntely on tarkoituksenmukaista. Lisäksi, kun on kyse rahoituspalveluista, joita tarjoaa eri tavoin läheisissä yhteyksissä olevat yritykset, toiminnan tehostaminen voi edellyttää tietojen luovuttamista eri palveluntarjoajien välillä. Koska tällaiset tiedot voivat pitää sisällään henkilötietoja, perustuslain, EU:n perusoikeuskirjan ja tietosuoja-asetuksen säännökset ja periaatteet on otettava huomioon.

Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota myös siihen, että EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa vahvistetaan säännöt luonnollisten henkilöiden suojelulle henkilötietojen käsittelyssä. Valiokunnan mukaan merkityksellistä on, että EU:n perusoikeuskirjan 8 artiklassa turvataan jokaisen oikeus henkilötietojensa suojaan. Valiokunta on kiinnittänyt huomiota myös siihen, että EU:n henkilötietojen käsittelyä koskevaa lainsäädäntöä sovellettaessa on otettava huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7 artiklassa turvattu yksityiselämän suoja ja 8 artiklassa tarkoitettu henkilötietojen suoja ja että EU:n tuomioistuimen antamat tuomiot määrittävät näiltä osin yksityiselämän ja henkilötietojen suojan keskeistä sisältöä. Kansallista tietosuojalakehdotusta koskevassa lausunnossa (PeVL 14/2018 vp) on arvioitu tarvetta kansalliseen henkilötietojen käsittelyä koskevaan erityislainsäädäntöön. Lausunnossa perustuslakivaliokunta on tietosuoja-asetuksen soveltamisen alkamisen johdosta tarkistanut aiempaa kantaansa henkilötietojen suojan kannalta tärkeistä sääntelykohteista. Henkilötietojen suoja tulee turvata ensisijaisesti tietosuoja-asetuksen ja säädettävän kansallisen yleislainsäädännön nojalla. Lähtökohtaisesti riittävää on, että henkilötietojen suoja ja käsittelyä koskeva sääntely on yhteensopivaa tietosuoja-asetuksen kanssa. Erityissääntelyn antamiseen on syytä suhtautua pidättyvästi. Erityislainsäädännön tarpeellisuutta on kuitenkin arvioitava myös tietosuoja-asetuksenkin edellyttämän riskiperusteisen lähestymistavan mukaisesti kiinnittämällä huomiota tietojen käsittelyn aiheuttamiin uhkiin ja riskeihin. Mitä korkeampi riski käsittelyyn liittyy, sitä perustellumpaa on yksityiskohtaisempi sääntely. Tällä seikalla on erityistä merkitystä arkaluonteisten tietojen käsittelyn osalta (PeVL 14/2018 vp, s. 5). Esitykseen sisältyvät lakiehdotukset sisältävät erityissääntelyä jäljempänä kuvatulla tavalla, mitä pidetään välttämättömänä, sillä sääntelyn katsotaan turvaavan siten paremmin rekisteröityjen oikeuksien toteutumista. Käsittely koskisi myös osittain arkaluonteisia henkilötietoja, joita olisivat tietosuoja-asetuksen 10 artiklassa tarkoitettujen henkilötiedot.

Henkilötietojen käsittelylle on oltava tietosuoja-asetuksen mukainen käsittelyperuste ja sääntelyliikkumavara. Ehdotuksen mukaan henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste olisi tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan. Sääntelyliikkumavaran käyttö perustuisi 6 artiklan 3 kohtaan, jossa edellytyksenä on, että käsittelyn perustasta on säädettävä rekisterinpitäjään sovellettavassa jäsenvaltion lainsäädännössä ja käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteiden velvoitteen noudattamiseksi. Koska käsittely koskisi osittain myös tietosuoja-asetuksen 10 artiklassa tarkoitettuja henkilötietoja, tällaisten tietojen käsittelyssä on otettava huomioon 10 artiklan vaatimukset asianmukaisista suojatoimista. Ehdotuksen 11 §:ssä tällaisena suojakeinona

olisi kielto luovuttaa 10 artiklassa tarkoitettuja tietoja. Lisäksi sovellettaviksi tulisivat tietosuojalain 7 §:n 1 momentin 2 kohdan ja 2 momentin perusteella lain 6 §:n 2 momentissa säädetty suojatoimet.

Esityksen 1. lakiehdotuksen 11 §:ssä ehdotetaan oikeutta käsitellä ja luovuttaa salassa pidettäviä tietoja. Yleinen tietosuoja-asetus ei sisällä säännöksiä tietojen luovuttamisesta, mutta sen säännöksiä on sovellettava myös henkilötietoja luovutettaessa. Vaikka perustuslakivaliokunnan tulkintakäytäntö koskee pääasiassa viranomaisten tiedonluovutus- ja tiedonsaantioikeuksia, salassa pidettäviä tietoja luovutettaessa on silti myös muissa tilanteissa syytä säätää asiasta yksityiskohtaisesti ja tarkkarajaisesti. Finanssimarkkinatoimijoiden käsittelemät tiedot voivat koskea luonnollisia henkilöitä. Ehdotetuissa tietojen luovuttamista koskevissa säännöksissä säädettäisiin tältä osin ainoastaan poikkeuksesta kansalliseen salassapitosääntöön. Esimerkiksi joukkorahoituspalvelun tarjoajan olisi aina varmistettava, että henkilötietojen käsittely ja niitä koskevien tietojen luovutus olisi tietosuoja-asetuksen mukaista. Lisäksi ehdotetuissa säännöksissä tarkoitetuissa tietojenluovutustilanteissa voitaisiin luovuttaa ainoastaan tietoja, jotka ovat välttämättömiä kyseessä olevien tehtävien suorittamiseksi. Edellytys perustuu perustuslakivaliokunnan ratkaisukäytäntöön, jossa on katsottu, että sääntelyyn on pitänyt sisällyttää vaatimus tietojen välttämättömyydestä jonkin tarkoituksen kannalta. Joukkorahoituspalvelun tarjoaja saa EU:n joukkorahoitusasetuksen 5 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettua huolellisuusvelvollisuutensa puitteissa tietoja hankkeen toteuttajien mahdollisista rikosrekisterimerkinnöistä. Henkilötietojen luovuttamisen osalta perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään tarkemmin määritellyt niitä vaatimuksia, jotka tulisi ottaa huomioon, kun henkilötietojen käsittelystä säädetään erityislailla. Sääntelyn on lain tasolla oltava kattavaa, tarkkarajaista ja yksityiskohtaista myös silloin, kun kyse on muun kuin viranomaisen tiedonluovutusosoikeuksista, jos henkilötietojen käsittelyyn liittyy erityisiä riskejä rekisteröidyn kannalta. Esitykseen sisältyvien säännösten mukaan joukkorahoituspalvelun tarjoajalla olisi oikeus luovuttaa salassa pidettäviä tietoja laista ilmenevien perusteiden ollessa olemassa edellyttäen, että säännösten mukainen käyttötarkoitus on olemassa. Tämän lisäksi edellytetään, että tietojen luovuttaminen olisi välttämättöntä lainkohdassa mainitun tehtävän suorittamiseksi. Säännökset vastaavat sisällöltään muiden rahoituspalveluntarjoajien vastaavia säännöksiä.

Edellä esitetyin perustein ehdotettua sääntelyä voidaan pitää perustuslain mukaisena.

Edellä sanotun perusteella arvioidaan, että lakiehdotukset voidaan hyväksyä tavallisessa laisäätämisyjärjestyksessä.

Ponsi

Koska EU:n joukkorahoitusasetuksessa on säännöksiä, joita ehdotetaan täydennettäväksi lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tätä laki sovelletaan joukkorahoituspalveluun tarjoamiseen ja tällaisen palveluntarjoajan harjoittamaan muuhun toimintaan. *Joukkorahoituspalvelulla* tarkoitetaan:

1) yrityksille suunnatun joukkorahoituspalvelun eurooppalaisista tarjoajista sekä asetuksen (EU) 2017/1129 ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/1503, jäljempänä *EU:n joukkorahoitusasetus*, 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua toimintaa; ja

2) sellaista 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa vastaavaa lainojen myöntämisen helpottamista, joka ylittää EU:n joukkorahoitusasetuksen 1 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettua rajaa (*muu lainamuotoinen joukkorahoitus*).

Tämän lain lisäksi tässä laissa tarkoitettua joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta säädetään EU:n joukkorahoitusasetuksessa ja sen nojalla annetuissa komission asetuksissa ja päätöksissä.

2 §

Valvonta ja yhteistyö muiden viranomaisten kanssa

Tämän lain sekä EU:n joukkorahoitusasetuksen ja sen perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten noudattamista valvoo Finanssivalvonta. Finanssivalvonnasta säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008). Finanssivalvonnan velvollisuudesta tehdä yhteistyötä kuluttaja-asiamiehen kanssa asiakkaansuojan valvonnassa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 46 §:ssä.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *joukkorahoituspalvelun tarjoajalla* oikeushenkilöä, joka harjoittaa 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua joukkorahoituspalvelua;

2) *hankkeen toteuttajalla* EU:n joukkorahoitusasetuksen 2 artiklan 1 kohdan h alakohdassa tarkoitettua luonnollista henkilöä ja oikeushenkilöä sekä luonnollista henkilöä ja oikeushenkilöä, joka hakee joukkorahoituslupaa muuta lainamuotoista joukkorahoitusta;

3) joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimetyllä kolmannella osapuolella EU:n joukkorahoitusasetuksen 9 artiklassa tarkoitettua ulkoistetun toiminnan hoitajaa ja sitä vastaavaa ulkoistetun toiminnan hoitajaa, joka on nimetty hoitamaan tehtäviä, jotka liittyvät muuhun lainamuotoiseen joukkorahoitukseen.

2 luku

Joukkorahoituspalvelun tarjoajan toimilupa

4 §

Joukkorahoituspalvelua koskeva toimilupavelvollisuus ja -menettely

EU:n joukkorahoitusasetuksen 3 artiklan 1 kohdassa säädetään 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa koskevasta toimilupavelvollisuudesta.

Liiketoimintaan, jossa tarjotaan muuta lainamuotoista joukkorahoitusta, on haettava 1 momentissa tarkoitettua toimilupaa vastaava toimilupa Finanssivalvonnalta. Muuhun lainamuotoiseen joukkorahoitukseen voidaan myöntää toimilupa myös sellaiselle oikeushenkilölle, jolla on EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettu toimilupa. Muuta lainamuotoista joukkorahoitusta saa tarjota Suomesta toiseen valtioon, jos se on kyseisessä valtiossa sallittu. Finanssivalvonnalle on ilmoitettava hyvissä ajoin etukäteen, mitä palveluja tai toimintaa on tarkoitus tarjota sekä missä valtiossa ja miten niitä tarjotaan. Ilmoitus on tehtävä myös, jos nämä tiedot muuttuvat.

5 §

Joukkorahoituspalvelun tarjoajan muu toiminta

Joukkorahoituspalvelun tarjoaja saa myönnetyn toimiluvan mukaisesti joukkorahoituspalvelun lisäksi tarjota yrityksille pääomarakenteita, liiketoimintastrategiaa ja muita niihin liittyviä kysymyksiä koskevaa neuvontaa sekä yritysten sulautumisia, yritysostoja ja muita yritysjärjestelyjä koskevaa neuvontaa ja palveluja.

Joukkorahoituspalvelun tarjoajan oikeudesta toimia joukkolainanhaltijoiden edustajana säädetään joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetun lain (574/2017) 16 §:ssä.

6 §

Muutoksenhaku

Jos kaikki vaadittavat tiedot sisältäneestä toimilupahakemuksesta ei ole tehty toimilupaa koskevaa päätöstä kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen jättämisestä, hakija voi tehdä valituksen Helsingin hallinto-oikeuteen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksen antamisesta muutoksenhakuviranomaiselle, jos päätös on tehty valituksen tekemisen jälkeen. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

3 luku

Huomattavan omistusosuuden tai äänivallan hankinta ja luovutus sekä sen kieltäminen

7 §

Huomattavan omistusoikeuden tai äänioikeuden hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus

Sen, joka aikoo hankkia vähintään EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitetun osuuden joukkorahoituspalvelun tarjoajan osakkeiden tai osuuksien kokonaismäärästä tai äänioikeudesta, on ilmoitettava siitä etukäteen Finanssivalvonnalle.

Laskettaessa 1 momentissa tarkoitettua ääniosuutta sovelletaan arvopaperimarkkinalain (746/2012) 9 luvun 6 §:ää.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä myös, jos omistettujen osakkeiden tai osuuksien määrä taikka äänimäärä laskee mainitussa momentissa tarkoitetun omistus- tai äänirajan alapuolelle.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun henkilön on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle, jos EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitetuissa olosuhteissa tapahtuu muutos.

Joukkorahoituspalvelun tarjoajan on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa 1 momentissa tarkoitettujen omistusosuuksien omistajat, omistusten suuruudet ja äänioikeudet sekä ilmoitettava viivytyksettä tietoonsa tulleet muutokset niissä.

8 §

Omistusosuuden tai äänivallan hankinnan arvioinnissa noudatettava menettely ja hankinnan kieltäminen

Finanssivalvonnan on viivytyksettä, viimeistään toisena arkipäivänä 7 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta kirjallisesti vahvistettava ilmoitusvelvolliselle vastaanottaneensa ilmoituksen. Vahvistuksesta on lisäksi käytävä ilmi 4 momentissa tarkoitettu käsittelyaika.

Finanssivalvonnan on kiellettävä 7 §:ssä tarkoitetun omistusosuuden tai äänivallan hankkiminen joukkorahoituspalvelun tarjoajasta EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettussa tilanteessa.

Finanssivalvonta voi tehdessään tässä pykälässä tarkoitetun päätöksen asettaa samalla määräajan, jonka kuluessa ilmoitettu hankinta on toteutettava.

Finanssivalvonnan on tehtävä 2 momentissa tarkoitettu päätös 60 arkipäivässä siitä, kun se on 1 momentissa tarkoitettulla tavalla vahvistanut saaneensa ilmoituksen. Finanssivalvonta voi käsittelyaikana, kuitenkin viimeistään viidentenäksymmentenä arkipäivänä käsittelyajan alkamisesta, kirjallisesti pyytää tarpeellisia yksilöityjä lisätietoja. Lisätietojen pyytäminen keskeyttää käsittelyajan siihen, kunnes pyydetty lisätiedot on saatu, kuitenkin enintään 20 arkipäivän ajaksi tai, jos ilmoitusvelvollisen kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella tai ilmoitusvelvollinen on muu kuin Euroopan talousalueella toimiluvan saanut luottolaitos, sijoituspalveluyritys, sähkörahayhteisö, vakuutusyhtiö, rahastoyhtiö tai joukkorahoituspalvelun tarjoaja, enintään 30 arkipäivän ajaksi. Päätös käsittelyajan jatkamisesta on annettava viivytyksettä tiedoksi ilmoitusvelvolliselle.

Päätös hankinnan vastustamisesta on annettava tiedoksi ilmoitusvelvolliselle viimeistään toisena arkipäivänä päätöksen tekemisestä ylittämättä käsittelyaikaa. Jos Finanssivalvonta ei tässä pykälässä tarkoitettuna käsittelyaikana ole tehnyt 2 momentissa tarkoitettua päätöstä, sen katsotaan hyväksyneen hankinnan.

4 luku

Salassapito- ja tietosuojasäännökset

9 §

Salassapitovelvollisuus

Joka joukkorahoituspalvelun tarjoajan, sen kanssa samaan konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen taikka luottolaitosten yhteenliittymän tai joukkorahoituspalvelun tarjoajan asiamiehen tai muun joukkorahoituspalvelun tarjoajan lukuun toimivan yrityksen toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä tai niiden palveluksessa taikka niiden toimeksiannosta tehtävää suorittaessaan on saanut tietää joukkorahoituspalvelun tarjoajan tai sen kanssa samaan konserniin, konsolidointiryhmään, luottolaitosten yhteenliittymään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvan yrityksen asiakkaan tai muun sen toimintaan liittyvän henkilön taloudellista asemaa tai yksityisen henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka liikesalaisuuden, on velvollinen pitämään sen salassa, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen. Salassa pidettäviä tietoja ei saa myöskään antaa joukkorahoituspalvelun tarjoajan yhtiökokoukselle tai sitä vastaavan toimielimen kokoukselle eikä kokoukseen osallistuvalla osakkeenomistajalle, jäsenelle, yhtiömiehelle eikä muulle henkilölle.

10 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen viranomaisille

Joukkorahoituspalvelun tarjoajalla, sen kanssa samaan konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä taikka yhteenliittymällä on velvollisuus antaa 9 §:ssä tarkoitettuja tietoja syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi sekä muulle viranomaiselle, jolla on lain nojalla oikeus saada sellaisia tietoja.

11 §

Salassa pidettävien tietojen muu luovuttaminen

Jollei luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä *tietosuoja-asetus*, muuta johdu, joukkorahoituspalvelun tarjoaja ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys voi luovuttaa 9 §:ssä tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään, yhteenliittymään ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalle yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän, yhteenliittymän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei koske tietosuoja-asetuksen 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, joukkorahoituspalvelun tarjoaja ja joukkorahoituspalvelun tarjoajan konsolidointiryhmään kuuluva yritys voivat luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yritykselle, joka kuuluu joukkorahoituspalvelun tarjoajan kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään, ei koske tietosuoja-asetuksen 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

12 §

Merkintä rikosrekisteriotteen esittämisestä, otteen palauttaminen ja otteen kelpoisuus aika

Rekisteriotteen EU:n joukkorahoitusasetuksen 5 artiklan 2 kohdan a alakohdan perusteella nähtäväksi esittäneen luonnollisen henkilön henkilötietoihin saadaan tehdä ainoastaan merkinnot rikosrekisteriotteen esittämisestä ja otteen päiväyksestä. Joukkorahoituspalvelun tarjoaja, joka on saanut tämän lain mukaan rikosrekisteriotteen nähtäväksi, ei saa ottaa siitä jäljennöstä. Rikosrekisteriote on palautettava otteen esittäneelle henkilölle tai tuhottava viipymättä. Rikosrekisteristä ilmeneviä tietoja ei saa ilmaista muille kuin sellaisille henkilöille, jotka välttämättä tarvitsevat niitä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu rikosrekisteriote ei saa olla kuutta kuukautta vanhempi.

5 luku

Valvontavaltuudet

13 §

Joukkorahoitustarjouksen lykkäminen ja kieltäminen

Finanssivalvonta voi määrätä, että joukkorahoitustarjousta lykätään kerrallaan enintään kymmenellä perättäisellä pankkipäivällä, jos Finanssivalvonnalla on perusteltu syy epäillä, että EU:n joukkorahoitusasetusta on rikottu.

Finanssivalvonta voi kieltää joukkorahoitustarjouksen, jos se toteaa, että EU:n joukkorahoitusasetusta on rikottu tai on perusteltu syy epäillä, että sitä voidaan rikkoa.

Ennen 1 ja 2 momentissa tarkoitetun määräyksen tai kiellon antamista Finanssivalvonnan on annettava päätöksen kohteelle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

14 §

Markkinointiviestinnän kieltäminen

Finanssivalvonta voi kieltää tai lykätä markkinointiviestinnän taikka vaatia joukkorahoituspalvelun tarjoajaa tai joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimettyä kolmatta osapuolta lopettamaan markkinointiviestinnän taikka lykkäämään sitä kerrallaan enintään kymmenellä perättäisellä pankkipäivällä, jos on perusteltu syy epäillä, että EU:n joukkorahoitusasetusta on rikottu.

Ennen 1 momentissa tarkoitetun kiellon tai lykkäämispäätöksen antamista Finanssivalvonnan on annettava päätöksen kohteelle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

15 §

Joukkorahoituspalvelun tarjoamisen keskeyttäminen tai kieltäminen

Finanssivalvonta voi keskeyttää tai vaatia joukkorahoituspalvelun tarjoajaa keskeyttämään joukkorahoituspalvelun tarjoamisen kerrallaan kymmeneksi perättäiseksi pankkipäiväksi, jos on perusteltu syy epäillä, että EU:n joukkorahoitusasetusta on rikottu.

Finanssivalvonta voi keskeyttää tai vaatia joukkorahoituspalvelun tarjoajaa tai joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä suorittamaan nimettyä kolmatta osapuolta keskeyttämään joukkorahoituspalvelujen tarjoamisen, jos joukkorahoituspalvelun tarjoajan tilanne huomioiden joukkorahoituspalvelun tarjoaminen ei ole sijoittajien etujen mukaista.

Finanssivalvonta voi kieltää joukkorahoituspalvelun tarjoamisen, jos EU:n joukkorahoitusasetusta on rikottu.

Ennen 1–3 momentissa tarkoitetun keskeyttämistä koskevan, keskeyttämisen vaatimista koskevan tai kiellon antamista koskevan päätöksen antamista Finanssivalvonnan on annettava päätöksen kohteelle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

16 §

Yleiseen tietoon saattaminen

Finanssivalvonta voi saattaa yleiseen tietoon, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja tai joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimetty kolmas osapuoli ei noudata velvoitteitaan.

Ennen 1 momentissa tarkoitetun yleiseen tietoon saattamista koskevan päätöksen antamista Finanssivalvonnan on annettava päätöksen kohteelle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

17 §

Olennaisten tietojen julkaiseminen

Finanssivalvonta voi varmistaakseen sijoittajan suojan toteutumista tai markkinoiden moitteetonta toimintaa julkaista tai vaatia joukkorahoituspalvelun tarjoajaa tai joukkorahoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä tehtäviä suorittamaan nimettyä kolmatta osapuolta julkaisemaan kaikki olennaiset tiedot, joilla voi olla vaikutusta joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen.

Ennen 1 momentissa tarkoitetun julkaisemista koskevan päätöksen tai vaatimuksen antamista Finanssivalvonnan on annettava päätöksen kohteelle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

18 §

Asiakassopimusten siirtäminen toimiluvan peruuttamisen yhteydessä

Finanssivalvonta voi siirtää voimassa olevat asiakassopimukset toiselle joukkorahoituspalvelun tarjoajalle, jolla on toimilupa tarjota joukkorahoituspalveluja Suomessa, kun se peruuttaa joukkorahoituspalvelun tarjoajan toimiluvan EU:n joukkorahoitusasetuksen 17 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdan mukaisesti. Siirto edellyttää asiakkaiden ja vastaanottavan joukkorahoituspalvelun tarjoajan suostumusta.

19 §

Kielto- ja oikaisupäätös sekä uhkasakko

Finanssivalvonta voi kieltää sitä, joka toimii tämän lain tai EU:n joukkorahoitusasetuksen vastaisesti, jatkamasta tai uudistamasta tämän lain tai EU:n joukkorahoitusasetuksen vastaista menettelyä sekä samalla velvoittaa tämän peruuttamaan, muuttamaan tai oikaisemaan menettelyn, jos sitä on pidettävä tarpeellisena finanssimarkkinoiden valvonnalle säädettyjen tavoitteiden toteutumiseksi.

Finanssivalvonta voi tehostaa 1 momentissa tarkoitetun kiellon tai päätöksen noudattamista uhkasakolla. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

6 luku

Hallinnolliset seuraamukset

20 §

Seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, joiden lainlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat seuraavat EU:n joukkorahoitusasetuksen säännökset:

- 1) 3 artiklan säännökset joukkorahoituspalvelujen tarjoamisesta;
- 2) 4 artiklan säännös hallinnon tehokkuudesta ja vakaudesta;
- 3) 5 artiklan säännös asianmukaista huolellisuutta koskevista vaatimuksista;
- 4) 6 artiklan 1–6 kohdan säännös yksilöllisestä lainasalkunhoidosta;
- 5) 7 artiklan 1–4 kohdan säännös valitusten käsittelystä;
- 6) 8 artiklan 1–6 kohdan säännös eturistiriidoista;
- 7) 9 artiklan 1 ja 2 kohdan säännös ulkoistamisesta;
- 8) 10 artiklan säännös varojen säilytys- ja maksupalvelujen tarjoamisesta;
- 9) 11 artiklan säännös vakavaraisuusvaatimuksista;
- 10) 12 artiklan 1 kohdan säännös toimiluvan hakemisesta;
- 11) 13 artiklan 2 kohdan säännös toimiluvan laajentamisesta;
- 12) 15 artiklan 2 kohdan säännös velvoitteesta sallia Finanssivalvonnan suorittaa joukkorahoituspalvelun tarjoajan toimipaikalla tarkastus sen arvioimiseksi, että joukkorahoituspalvelun tarjoaja noudattaa EU:n joukkorahoitusasetusta;
- 13) 15 artiklan 3 kohdan säännös velvoitteesta toimittaa Finanssivalvonnalle tiedot ilman aiheutonta viivytystä kaikista toimiluvan edellytyksiin liittyvistä olennaisista muutoksista sekä velvoitteesta Finanssivalvonnan pyynnöstä toimittaa tiedot, jotka tarvitaan sen arvioimiseksi, noudattaako joukkorahoituspalvelun tarjoaja EU:n joukkorahoitusasetusta;
- 14) 16 artiklan 1 kohdan säännös raportointivelvoitteesta;
- 15) 18 artiklan 1 ja 4 kohdan säännös joukkorahoituspalvelujen rajat ylittävästä tarjoamisesta;
- 16) 19 artiklan 1–6 kohdan säännös asiakkaille annettavista tiedoista;
- 17) 20 artiklan 1 ja 2 kohdan säännös maksukyvyttömyysasteen ilmoittamisesta;
- 18) 21 artiklan 1–7 kohdan säännös sijoitustietämystä kartoittavasta testistä ja tappionsietokyvyn simuloinnista;
- 19) 22 artiklan säännös sopimusta edeltävästä harkinta-ajasta;
- 20) 23 artiklan 2–13 kohdan säännös sijoitusta koskevasta avaintietoasiakirjasta;
- 21) 24 artiklan säännös sijoitusta koskevasta avaintietoasiakirjasta alustatasolla;
- 22) 25 artiklan säännös ilmoitustaulusta;
- 23) 26 artiklan säännös asiakirjojen saannista;
- 24) 27 artiklan 1–3 kohdan säännös markkinointiviestintää koskevista vaatimuksista;
- 25) 30 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvan tutkimuksen, tarkastuksen tai pyynnön yhteydessä tapahtuva kieltäytyminen yhteistyöstä tai tietojen toimittamisesta.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ovat tämän pykälän 1 momentissa säädetyn lisäksi kyseisessä momentissa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat EU:n joukkorahoitusasetuksen perusteella annetut komission asetukset ja päätökset.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä 1 momentin 25 kohdan nojalla muulle kuin Finanssivalvonnan valvottavalle tai muulle henkilölle, joka on velvollinen noudattamaan tätä lakia tai EU:n joukkorahoitusasetusta. Seuraamusmaksua ei saa määrätä luonnolliselle henkilölle, jos henkilöä on aiheutta epäillä rikoksesta ja tiedot liittyvät rikosepäilyyn kohteena olevaan asiaan.

21 §

Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano

HE 228/2021 vp

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta ja täytäntöönpanosta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa ja EU:n joukkorahoitusasetuksen VII luvussa.

7 luku

Rangaistussäännökset

22 §

Joukkorahoitusrikos

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta tarjoaa joukkorahoituspalvelua ilman EU:n joukkorahoitusasetuksen 12 artiklan 1 kohdassa tai tämän lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimilupaa, hakematta 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua toimiluvan laajennusta taikka Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:ssä tarkoitettua toimiluvan perumista tai 27 §:ssä tarkoitettua toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamista koskevan päätöksen vastaisesti, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *joukkorahoitusrikoksesta* sakkoon tai enintään yhdeksi vuodeksi vankeuteen.

23 §

Salassapitovelvollisuuden rikkominen

Rangaistus 9 ja 11 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain (39/1889) 38 luvun 1 ja 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

8 luku

Vastuu avaintietoasiakirjassa annetuista tiedoista ja vahingonkorvausvelvollisuus

24 §

Vastuu avaintietoasiakirjassa annetuista tiedoista

Hankkeen toteuttaja vastaa EU:n joukkorahoitusasetuksen 23 artiklassa tarkoitettussa avaintietoasiakirjassa annetuista tiedoista.

25 §

Vastuu avaintietoasiakirjasta alustatasolla annetuista tiedoista

Joukkorahoituspalvelun tarjoaja vastaa EU:n joukkorahoitusasetuksen 24 artiklassa tarkoitettussa avaintietoasiakirjassa annetuista tiedoista.

26 §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Hankkeen toteuttaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka se on tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut sijoittajalle EU:n joukkorahoitusasetuksen 23 artiklassa tarkoitettua

avaintietoasiakirjan harhaanjohtavilla tai epätarkoilla tiedoilla taikka sillä, että sijoitusta koskevassa avaintietoasiakirjassa ei ole keskeisiä tietoja, joiden avulla sijoittajat voivat harkita joukkorahoitushankkeen rahoittamista.

Joukkorahoituspalvelun tarjoaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka se on tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut sijoittajalle EU:n joukkorahoitusasetuksen 24 artiklassa tarkoitetun avaintietoasiakirjan harhaanjohtavilla tai epätarkoilla tiedoilla taikka sillä, että sijoitusta koskevassa avaintietoasiakirjassa ei ole keskeisiä tietoja, joiden avulla sijoittajat voivat harkita yksilöllisen lainsalkunhoidon kautta sijoittamista.

Joukkorahoituspalvelun tarjoaja on velvollinen korvaamaan muun kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetun vahingon, jonka se on tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut joukkorahoituspalvelun tarjoajan asiakkaalle tai muulle henkilölle tämän lain tai EU:n joukkorahoitusasetuksen tai sen nojalla annettujen komission asetusten ja päätösten vastaisella menettelyllä.

Joukkorahoituspalvelun tarjoajan toimitusjohtaja, hallituksen jäsen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsen sekä vastuunalainen yhtiömies ovat velvolliset korvaamaan vahingon, jotka he ovat tehtävässään tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaneet joukkorahoituspalvelun tarjoajalle taikka osakkeenomistajalle tai muulle henkilölle rikkomalla EU:n joukkorahoitusasetuksen 4 artiklan 1–3 kohtaa. Vahinko katsotaan aiheutetuksi huolimattomuudesta, jollei menettelystä vastuussa oleva osoita menetelleensä huolellisesti.

Vahingonkorvauksen sovittelusta ja korvausvastuun jakaantumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken säädetään vahingonkorvauslain (412/1974) 2 ja 6 luvussa.

9 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

27 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan joukkorahoituslaki (734/2016), jäljempänä *kumottu laki*.

28 §

Siirtymäsäännökset

Kumottua lakia sovelletaan kuitenkin EU:n joukkorahoitusasetuksen 48 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun joukkorahoituspalvelun tarjoajaan mainitussa asetuksessa säädetyn siirtymäajan. Sama koskee myös tällaisen palveluntarjoajan muuta lainamuotoista joukkorahoitusta.

2.

Laki

sijoituspalvelulain 2 luvun 3 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoituspalvelulain (747/2012) 2 luvun 3 a §, sellaisena kuin se on laissa 1069/2017,
seuraavasti:

2 luku

Oikeus tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa

3 a §

Muiden sijoituskohteiden kuin rahoitusvälineiden tarjoaminen

Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupaan sisältyy oikeus tarjota toimeksiantojen välittämistä tai toteuttamista, omaisuudenhoitoa taikka sijoitusneuvontaa, se saa tarjota myös muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevaa palvelua sekä tätä sijoituskohdetta koskevaa sijoitus- ja rahoitusneuvontaa. Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupaan sisältyy oikeus tarjota rahoitusvälineiden säilyttämistä, se saa tarjota myös muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevaa toimiluvanmukaista palvelua.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:n 2 momentin 15 kohta, 5 §:n 1 momentin 29 kohta, 38 §:n 1 momentin 2 kohta, 40 §:n 1 momentti, 41 §:n 3 momentti, 41 a §:n 12 ja 14 momentti, 44 a §:n 1 momentin 3 kohta, 53 §:n 1 momentin 4 kohta ja 71 b §,

sellaisina kuin ne ovat, 4 §:n 2 momentin 15 kohta, 41 §:n 3 momentti ja 41 a §:n 12 momentti laissa 599/2021, 5 §:n 1 momentin 29 kohta laissa 855/2016, 38 §:n 1 momentin 2 kohta ja 41 a § 14 momentti laissa 215/2019, 40 §:n 1 momentti laissa 681/2019, 44 a §:n 1 momentin 3 kohta ja 53 §:n 1 momentin 4 kohta laissa 176/2016 ja 71 b § laissa 1442/2016, sekä

lisätään 4 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 254/2013, 170/2014, 311/2015, 1055/2016, 352/2017, 1071/2017, 1108/2018, 215/2019, 296/2019, 235/2021 ja 599/2021, uusi 16 kohta, 20 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 352/2017, 1071/2017 ja 215/2019, uusi 3 momentti, 28 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 352/2017, 1071/2017, 241/2018, 1108/2018, 215/2019, 296/2019 ja 599/2021, uusi 10 momentti ja 41 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 241/2018, 215/2019, 524/2021 ja 599/2021 uusi 7 momentti, jolloin nykyinen 7–11, muutettu 12, nykyinen 13, muutettu 14 ja nykyinen 15 momentti siirtyvät 8–16 momentiksi, seuraavasti:

4 §

Valvottavat

Toimilupavalvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

15) sellaista rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 600/2014, jäljempänä *EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetus*, 2 artiklan 1 kohdan 34 alakohdassa tarkoitettua hyväksyttyä julkistamisjärjestelyä ja 36 alakohdassa tarkoitettua hyväksyttyä ilmoitusjärjestelmää, jolle Finanssivalvonta on myöntänyt toimiluvan ja jonka valvonnasta se vastaa mainitun asetuksen 27 b artiklan 1 kohdan toisen alakohdan perusteella;

16) joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain (/) 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettua joukkorahoituspalvelun tarjoajaa.

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

29) joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettua hankkeen toteuttajaa ja 3 kohdassa tarkoitettua joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimettyä kolmatta osapuolta;

20 a §

Oikeus saada tietoja esitutkinta- ja syyttäviviranomaiselta

Finanssivalvonnalla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/1503 yrityksille suunnatun joukkorahoituspalvelun eurooppalaisista tarjoajista sekä asetuksen (EU) 2017/1129 ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta, jäljempänä *EU:n joukkorahoitusasetus* 31 artiklassa säädettyjen yhteistyövelvoitteiden täyttämiseksi välttämättömiä tietoja esitutkinta- ja syyttäviviranomaiselta joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 22 §:ssä säädetyn joukkorahoitusrikoksen esitutkinnasta ja oikeudenkäyntimenettelystä.

28 §

Johdon toiminnan rajoittaminen

Finanssivalvonta voi pysyvästi kieltää henkilöä toimimasta joukkorahoituspalvelun tarjoajan hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä taikka siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana, jos hän on rikkonut joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 20 §:n 1 momentin 1–24 kohdassa mainittuja säännöksiä.

38 §

Rikemaksu

Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:

2) laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 15 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 1 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 1 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 5 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 1 §:ssä tai sijoitusrahastolain 27 luvun 1 §:ssä mainittuja säännöksiä;

40 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 2 §:ssä, arvopaperitileistä annetun lain 15 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 6 §:ssä, maksulaitoslain 48 a §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 2 §:ssä, sijoitusrahastolain 27 luvun 2 §:ssä, joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 20 §:ssä, luottolaitostoiminnasta annetun lain 20 luvun 1 §:ssä, osakesäästötilistä annetun lain (680/2019) 17 §:n 2 momentissa, kriisinratkaisulain 18 luvun 1 §:ssä tai vakuutusten tarjoamisesta annetun lain 68 tai 71 §:ssä mainittuja säännöksiä tai päätöksiä.

41 §

Seuraamusmaksun määrääminen

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, jos kyse on viitearvoasetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon myös menettelyn vaikutus reaalityönteeseen. Jos kyse on arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi säänneltyllä markkinalla ottamisen yhteydessä julkaistavasta esitteestä ja direktiivin 2003/71/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1129, jällempänä *esiteasetus*, rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon myös vaikutus ei-ammattimaisten asiakkaiden asemaan. Jos kyse on EU:n joukkorahoitusasetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon myös rikkomuksen vaikutus sijoittajien etuihin.

41 a §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

Jos seuraamusmaksu koskee joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 20 §:n 1 momentin 1–24 kohdassa mainittujen säännösten rikkomista tai laiminlyöntiä, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään joko viisi prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 500 000 euroa ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään 500 000 euroa.

Jos 12 momentissa tarkoitettu seuraamusmaksu koskee vertailuarvoasetuksen 11 artiklan 1 kohdan d alakohdan tai 4 kohdan rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa

olla enintään ioko kaksi prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 250 000 euroa sen mukaan, kumpi on suurempi. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 100 000 euroa.

Sen estämättä, mitä 9–14 momentissa säädetään, seuraamusmaksu saa kuitenkin olla enintään kolme kertaa niin suuri kuin teolla tai laiminlyönnillä saatu hyöty, jos hyödyn suuruus on määriteltävissä.

44 a §

Seuraamuksista ja muista päätöksistä ilmoittaminen Euroopan valvontaviranomaisille

Finanssivalvonnan on finanssimarkkinoita koskevissa Euroopan unionin säädöksissä tarkoitetuissa tapauksissa toimitettava asianomaiselle Euroopan valvontaviranomaiselle:

3) vuosittain yhdistelmätiedot kunakin vuonna määrätyistä tämän luvun mukaisista seuraamuksista ja nimettömäksi tehdyistä suoritetuista rikostutkinnoista ja määrätyistä rikosoikeudellisista seuraamuksista;

53 §

Valvontayhteistyöstä kieltäytyminen

Finanssivalvonta voi kieltäytyä valvontayhteistyöstä ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen kanssa vain, jos:

4) pyynnön noudattaminen vaikuttaisi todennäköisesti haitallisesti sen omaan tutkintaan, täytäntöönpanon valvontaan tai rikostutkintaan.

71 b §

Vastuun rajoitus tietojen antamisesta Finanssivalvonnalle

Henkilön antaessa Finanssivalvonnalle tietoja 71 a §:n mukaisesti henkilöä ei aseteta tietojen antamisen osalta vastuuseen sopimukseen, lakiin, asetukseen tai määräykseen perustuvaa tietojen ilmaisemista koskevan rajoituksen rikkomisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 28 §:ssä tarkoitettuun joukkorahoituspalvelun tarjoajaan sovelletaan mainitussa pykälässä säädetyn siirtymäajan tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

Laki

Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain (879/2008) 1 §:n 1 momentin 20 kohta, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 momentti ja 6 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 1 momentin 20 kohta laissa 856/2016 sekä 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 momentti ja 6 §:n 1 momentti laissa (955/2021) seuraavasti:

1 §

Maksuvelvollinen

Finanssivalvonnan valvontamaksun on velvollinen suorittamaan:

20) joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain (/) 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettu joukkorahoituspalvelun tarjoaja;

4 §

Suhteellinen valvontamaksu

Suhteellisen valvontamaksun maksuperuste ja maksun määrä prosentteina maksuperusteesta sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Maksuperuste	Maksun määrä prosentteina maksuperusteesta
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitettu talletuspankki	taseen loppusumma	0,0027
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu luottoyhteisö	taseen loppusumma	0,0027
maksulaitoslaissa tarkoitettu muu maksulaitos kuin sähkörahayhteisö	liikevaihto	0,24
maksulaitoslaissa tarkoitettu sähkörahayhteisö	taseen loppusumma	0,0027
vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitettu vahinkovakuutusyhtiö	taseen loppusumma x 4	0,0027
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu henkivakuutusyhtiö	taseen loppusumma	0,0027
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu erillisyhtiö	taseen loppusumma	0,0027
työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettu työeläkevakuutusyhtiö	taseen loppusumma	0,0027
vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys	taseen loppusumma x 4	0,0027
eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa (951/2021) tarkoitettu eläkesäätiö ja eläkekassa	taseen loppusumma	0,0027
lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa tarkoitettu lisäeläkesäätiö, lisäeläkekassa ja ETA-lisäeläkesäätiö ja ETA-lisäeläkekassa	taseen loppusumma	0,0027

HE 228/2021 vp

vakuutuskassalaissa (948/2021) tarkoitettu sairauskassa	taseen loppusumma x 4	0,0027
vakuutuskassalaissa tarkoitettu muu vakuutuskassa kuin sairauskassa	taseen loppusumma	0,0027
maatalousyrittäjän eläkelaiissa (1280/2006) tarkoitettu Maatalousyrittäjien eläkelaitos	taseen loppusumma	0,0027
merimieseläkelaiissa (1290/2006) tarkoitettu Merimieseläkekassa	taseen loppusumma x 0,4	0,0027
työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettu Työllisyysrahasto sekä Koulutusrahasto	taseen loppusumma	0,0027
Tapaturmavakuutuskeskus, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus ja työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitettu työttömyyskassojen tukikassa	taseen loppusumma x 4	0,0027
valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006) tarkoitettu valtion eläkerahasto, Kevasta annetussa laissa (66/2016) tarkoitettu Keva-niminen eläkelaitos, kirkkolaissa (1054/1993) tarkoitettu kirkon eläkerahasto ja ydinenergialaissa tarkoitettu (990/1987) Valtion ydinjätehuoltorahasto	taseen loppusumma x 0,4	0,0027
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan I sivuliike	ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusumma	0,0009
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan II sivuliike	ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusumma	0,0014
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan III sivuliike	ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusumma	0,0018
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusumma	0,0027
muun kuin sähkörahayhteisöä vastaavan ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,10
sellaisen sähkörahayhteisöä vastaavan ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	taseen loppusumma	0,0009
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu rahastoyhtiö	rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0021
lisämaksu rahastoyhtiölle, joka tarjoaa omaisuudenhoitoa tai sijoitusneuvontaa	omaisuudenhoidon ja sijoitusneuvonnan liikevaihto	0,32
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettun toimiluvan saanut vaihtoehtorahastojen hoitaja	vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa	0,0021

HE 228/2021 vp

	hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	
lisämaksu vaihtoehtorahastojen hoitajalle, joka tarjoaa vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 3 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua palvelua tai 3 luvun 3 §:ssä tarkoitettua liitännäispalvelua	näiden palvelutoimintojen liikevaihto	0,32
yhteisö, joka Suomessa toimiluvan nojalla sekä hallinnoi sijoitusrahastoa että hoitaa vaihtoehtorahastoa	Suomessa hallinnoitujen sijoitusrahastojen ja hoidettujen vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0021
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettu pörssi	liikevaihto	1,24 ja vähintään 50 000 euroa
sijoituspalvelulain (747/2012) 6 luvun 1 §:n 1 ja 3 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,32
sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,10
työttömyyskassalaissa tarkoitettu työttömyyskassa	jäsenmaksutulo	0,63
ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike	liikevaihto	0,14
kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike	liikevaihto	0,32
sellaisen ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike, joka ei hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa	liikevaihto	0,14
sellaisen ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike, joka hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa	ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0017
ulkomainen ETA-rahastoyhtiö, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa	ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0017
lisämaksu vaihtoehtorahastojen hoitajalle, jonka hoitama vaihtoehtorahasto on sijoittautunut ETA-valtioon tai kolmanteen maahan	vaihtoehtorahastojen hoitajan ulkomailla hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0010
sellaisen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike, joka ei hoida Suomessa vaihtoehtorahastoa	liikevaihto	0,14
sellaisen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike, joka hoitaa Suomessa vaihtoehtorahastoa	ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0017
ETA-vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hoitaa Suomessa vaihtoehtorahastoa	ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan Suo-	0,0017

HE 228/2021 vp

	messa hoitamien vaihtoehdorahastojen varojen yhteismäärä	
kolmanteen maahan sijoittautuneen vaihtoehdorahastojen hoitajan sivuliike	liikevaihto	0,32
kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliike	vakuutusmaksutulo	0,029
joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain (/) 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettu joukkorahoituspalvelun tarjoaja	liikevaihto	0,1

5 §

Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu

Edellä 4 §:ssä tarkoitettun suhteellisen valvontamaksun lisäksi maksettavan perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001) tarkoitettu liikepankki, säästöpankkilaissa (1502/2001) tarkoitettu säästöpankkiosakeyhtiö sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (423/2013) tarkoitettu osuuspankkiosakeyhtiö	6 420
muu luottolaitos	2 140
lisämaksu luottolaitokselle, jonka palkkiotuottojen määrä on suurempi kuin rahoituskate	9 630
maksulaitos	2 140
vakuutusyhtiö	6 420
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu erillisyhtiö	2 140
vakuutusyhdistys	1 070
eläkesäätiö ja eläkekassa, lisäeläkesäätiö, lisäeläkekassa, ETA-lisäeläkesäätiö ja ETA-lisäeläkekassa	1 284
vakuutuskassa	856
työttömyyskassa	6 420
Maatalousyrittäjien eläkelaitos, Merimieseläkekassa, Työllisyysrahasto ja Koulutusrahasto	6 420
Tapaturmavakuutuskeskus, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus ja työttömyyskassojen tukikassa	1 284
valtion eläkerahasto, Valtion ydinjätehuoltorahasto, Keva-niminen eläkelaitos ja kirkon eläkerahasto	16 050
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	3 210
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan I sivuliike	2 140
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan II sivuliike	3 210
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan III sivuliike	4 301
rahastoyhtiö	4 280
vaihtoehdorahastojen hoitajan toimiluvan saanut yhteisö	4 280
yhteisö, jolla on vaihtoehdorahastojen hoitajan ja rahastoyhtiön toimiluvat	6 420
yhteisö, jolla on rahastoyhtiön toimilupa ja joka on rekisteröitymisvelvollinen vaihtoehdorahastojen hoitajista annetun lain nojalla	4 815
sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 1 ja 3 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	6 420

HE 228/2021 vp

sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	1 070
ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike	2 140
kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike	3 210
ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	1 070
ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike	2 140
ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike	2 140
kolmanteen maahan sijoittautuneen vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike	3 210
kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliike	3 210
sellainen rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 600/2014, jäljempänä <i>EU:n rahoitusvälineiden markkinat</i> -asetus, tarkoitettu raportointipalvelujen tarjoaja, jota Finanssivalvonta valvoo mainitun asetuksen 27 b artiklan 1 kohdan toisen alakohdan nojalla joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain (/) 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettu joukkorahoituspalvelun tarjoaja	10 700
	2 140

6 §

Muun maksuvelvollisen perusmaksu

Muun kuin 4 §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisen perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu arvopaperikeskus	278 200
luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta annetussa laissa (1199/2014) tarkoitettu vanha talletussuojarahasto	12 840
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu vakuusrahasto	2 140
maksulaitoslain 7, 7 a ja 7 b §:ssä tarkoitettuja palveluja tarjoava oikeushenkilö	1 070
maksulaitoslain 7, 7 a ja 7 b §:ssä tarkoitettuja palveluja tarjoava luonnollinen henkilö	214
sijoituspalvelulaissa tarkoitettu sijoittajien korvausrahasto	3 210
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukaisesti rekisteröitymisvelvollinen vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla ei ole rahastoyhtiön toimilupaa	1 070
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 10 luvun 2 §:n 3 momentin mukaisella poikkeusluvalla toimiva	2 140
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu säilytisyhteisö	3 210
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu säilytisyhteisö	3 210
yhteisö, joka on sijoitusrahastolain ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukainen säilytisyhteisö	5 350
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu erityinen säilytisyhteisö	2 140

HE 228/2021 vp

talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	6 420
luottolaitoksen ja vakuutusyhtiön omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettun ryhmittymän omistusyhteisö	10 700
pörssin ja arvopaperikeskuksen omistusyhteisö	10 700
sijoituspalveluyrityksen ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö	1 070
vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusmeklari ja sivutoiminen vakuutusmeklari	1 070 ja 193 euron korotus jokaista vakuutusmeklariyrityksen tai yksityisen elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaa valvontamaksun määräämisvuotta edeltävän vuoden päättyessä rekisteröityä vakuutusmeklaria kohden.
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu tilinhoitaja	6 420
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu keskusvastapuoli	160 500
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu selvitysosapuoli	12 840
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 9 §:n 2 momentissa tarkoitettu selvitysrahasto ja 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettu kirjausrahasto	2 140
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	16 585 ja 17 120 euron korotus, jos osakkeelle on EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 2 artiklan 17 kohdassa tarkoitettut likvidit markkinat
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa	13 375
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija, jos kysymyksessä on tämän lain 4 §:ssä tarkoitettu maksuvelvollinen tai jos liikkeeseenlaskijan kotipaikka ei ole Suomessa	11 235 ja 11 770 euron korotus, jos osakkeelle on kaupankäynnistä EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 2 artiklan 17 kohdassa tarkoitettut likvidit markkinat.
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	3 210
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema muu arvopaperi kuin osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa	3 210
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa hakemuksesta olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	4 280

HE 228/2021 vp

kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa hakemuksesta olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	1 070
asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 6 §:n mukaisesti rekisteröity suomalainen luotonvälittäjä, joka ei toimi minkään luotonantajan asiamiehenä	1 200
Eläketurvakeskus	10 700
liikennevahinkolautakunta ja potilasvahinkolautakunta	1 070
Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 26 kohdassa tarkoitettu toimintayksikkö	19 260
ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettun ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliike	1 070
lisäeläkesätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa tarkoitettu ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike	1 070
kolmannen maan luottolaitoksen edustusto	1 070
vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusedustaja ja sivutoiminen vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike	321
sellainen markkinarakennetoimija-asetuksen 2 artiklan 8 alakohdassa tarkoitettu finanssialalla toimiva vastapuoli, 9 alakohdassa tarkoitettu finanssialan ulkopuolinen vastapuoli ja 10 alakohdassa tarkoitettu eläkejärjestelmä, jonka kotivaltio on Suomessa	10 700
asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 2 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettu ulkomainen luotonvälittäjä, jolla on Suomessa sivuliike	400
joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetussa laissa tarkoitettu rekisteröity edustaja	2 140
Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 2 momentin 15 kohdassa tarkoitettu hyväksytty julkistamisjärjestely tai hyväksytty ilmoitusjärjestelmä	10 700
Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 32 kohdassa tarkoitettu vertailuarvon hallinnoija	3 000
Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 4 momentin 10 kohdassa tarkoitettu vertailuarvon hallinnoija	5 000
Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 2 momentin 13 kohdassa tarkoitettu arvopaperistamisen tarkastaja	5 000
sijoituspalvelulain 5 luvun 7 §:ssä tarkoitettu kolmannen maan yritys, joka tarjoaa palveluja sivuliikettä perustamatta	3 210
virtuaalivaluutan tarjoaja	2 140

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 28 §:ssä tarkoitettuun joukkora-ahoituspalvelun tarjoajaan sovelletaan mainitussa pykälässä säädetyn siirtymäajan tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

5.

Laki

rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:
kumotaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 7 kohta
muutetaan 1 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdan a alakohta seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan:

- 1) Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuun:
 - a) toimilupavalvottavaan lukuun ottamatta mainitun momentin 6 kohdassa tarkoitettua pörssiä, 11 kohdassa tarkoitettua yhteenliittymän keskusyhteisöä ja 16 kohdassa tarkoitettua joukkorahoituspalvelun tarjoajaa;
-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain (/) 28 §:ssä tarkoitettuun joukkorahoituspalvelun tarjoajaan sovelletaan mainitussa pykälässä säädetyn siirtymäajan tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

6.

Laki

rikosrekisterilain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikosrekisterilain (770/1993) 6 §:n 6 momentti, sellaisena kuin se on laissa 215/2012, sekä
lisätään 6 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 215/2012, 149/2014, 555/2017 ja 1055/2018, uusi 6 momentti, jolloin muutettu 6 momentti ja nykyinen 7 ja 8 momentti siirtyvät 7—9 momentiksi

seuraavasti:

6 §

Sen lisäksi, mitä 1–5 momentissa säädetään, henkilö saa itseään koskevan otteen rikosrekisteristä yrityksille suunnatun joukkorahoituspalvelun eurooppalaisista tarjoajista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/1503 5 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettua hyvämaineisuuden arviointia varten. Otteeseen merkitään tiedot päätöksestä, jolla hänet on tuomittu arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 8 luvun 11 §:ssä tarkoitettua luvattomasta arvopaperikeskuksen toiminnan harjoittamisesta, 8 luvun 12 §:ssä tarkoitettua luvattomasta keskusvastapuolen toiminnan harjoittamisesta, eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain (853/2016) 19 §:n 1 momentissa tarkoitettua luotonantajarikoksesta, 19 §:n 2 momentissa tarkoitettua vertaislainanvälittäjärikoksesta, joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetun lain (574/2017) 22 §:ssä tarkoitettua edustajarikoksesta, joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain (/) 22 §:ssä tarkoitettua joukkorahoitusrikoksesta, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (1070/2017) 13 luvun 2 §:ssä tarkoitettua luvattomasta kaupankäynnin järjestämisestä rahoitusvälineillä, kiinnitysluottopankkitoiminnasta annetun lain (688/2010) 32 §:ssä tarkoitettua kiinnitysluottopankkirikoksesta, kiinteistörahastolain (1173/1997) 25 §:ssä tarkoitettua kiinteistörahastorikoksesta, luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 21 luvun 2 §:ssä tarkoitettua luottolaitosrikoksesta, 21 luvun 3 §:ssä tarkoitettua luottolaitoksen varojen jakamista koskevien säännösten rikkomisesta, maksulaitoslain (297/2010) 49 §:ssä tarkoitettua maksulaitosrikoksesta, osakeyhtiölain (624/2006) 25 luvun 1 §:ssä tarkoitettua osakeyhtiörikoksesta, osuuskuntalain (421/2013) 27 luvun 1 §:ssä tarkoitettua osuuskuntarikoksesta, panttilainauslaitoksista annetun lain (1353/1992) 37 §:n 1 momentissa tarkoitettua panttilainausrikoksesta, rikoslain 16 luvun 7 §:ssä tarkoitettua rekisterimerkintärikoksesta, 16 luvun 11 §:ssä tarkoitettua liiketoimintakiellon rikkomisesta, 16 luvun 13 §:ssä tarkoitettua lahjuksen antamisesta, 16 luvun 14 §:ssä tarkoitettua törkeästä lahjuksen antamisesta, 16 luvun 14 a §:ssä tarkoitettua lahjuksen antamisesta kansanedustajalle, 16 luvun 14 b §:ssä tarkoitettua törkeästä lahjuksen antamisesta kansanedustajalle, 28 luvun 4 §:ssä tarkoitettua kavalluksesta, 28 luvun 5 §:ssä tarkoitettua törkeästä kavalluksesta, 29 luvun 1 §:ssä tarkoitettua veropetoksesta, 29 luvun 2 §:ssä tarkoitettua törkeästä veropetoksesta, 29 luvun 4 §:ssä tarkoitettua verorikkomuksesta, 29 luvun 4 a §:ssä tarkoitettua työeläkevakuutusmaksupetoksesta, 29 luvun 4 b §:ssä tarkoitettua törkeästä työeläkevakuutusmaksupetoksesta, 29 luvun 4 c §:ssä tarkoitettua tapaturmavakuutusmaksupetoksesta, 29 luvun 5 §:ssä tarkoitettua avustuspetoksesta, 29 luvun 6 §:ssä tarkoitettua törkeästä avustuspetoksesta, 29 luvun 7 §:ssä tarkoitettua avustuksen väärinkäytöstä, 29 luvun 7 a §:ssä tarkoitettua törkeästä avustuksen väärinkäytöstä, 30 luvun 1 §:ssä tarkoitettua markkinointirikoksesta, 30 luvun 2 §:ssä tarkoitettua kilpailumenettelyrikoksesta, 30 luvun 3 §:ssä tarkoitettua kuluttajaluottorikoksesta, 30 luvun 7 §:ssä tarkoitettua lahjomisesta elinkeinotoiminnassa, 30 luvun 7 a §:ssä tarkoitettua törkeästä lahjomisesta elinkeinotoiminnassa, 30 luvun 8 §:ssä tarkoitettua lahjuksen ottamisesta elinkeinotoiminnassa, 30 luvun 8 a §:ssä tarkoitettua törkeästä lahjuksen ottamisesta elinkeinotoiminnassa, 30 luvun 9 §:ssä tarkoitettua kirjanpitorikoksesta, 30 luvun 9 a §:ssä tarkoitettua törkeästä kirjanpitorikoksesta, 30 luvun 10 §:ssä tarkoitettua tuottamuksellisesta kirjanpitorikoksesta, 30 luvun 10 a §:ssä tarkoitettua tilintarkastusrikoksesta, 32 luvun 1 §:ssä tarkoitettua kätkemisrikoksesta, 32 luvun 2 §:ssä tarkoitettua törkeästä kätkemisrikoksesta, 32 luvun 3 §:ssä tarkoitettua ammattimaisesta kätkemisrikoksesta, 32 luvun 4 §:ssä tarkoitettua tuottamuksellisesta kätkemisrikoksesta, 32 luvun 6 §:ssä tarkoitettua rahanpesusta, 32 luvun 7 §:ssä tarkoitettua törkeästä rahanpesusta, 32 luvun 8 §:ssä tarkoitettua salahankkeesta törkeän rahanpesun tekemiseksi, 32 luvun 9 §:ssä tarkoitettua tuottamuksellisesta rahanpesusta, 34 a luvun 5 §:ssä tarkoitettua terrorismirikoksen rahoittamisesta, 34 a luvun 5 a §:ssä tarkoitettua terroristin rahoittamisesta, 34 a luvun 5 b §:ssä

tarkoitetusta terroristiryhmän rahoittamisesta, 36 luvun 1 §:ssä tarkoitetusta petoksesta, 36 luvun 2 §:ssä tarkoitetusta törkeästä petoksesta, 36 luvun 4 §:ssä tarkoitetusta vakuutuspetoksesta, 36 luvun 5 §:ssä tarkoitetusta luottamusaseman väärinkäytöstä, 37 luvun 1 §:ssä tarkoitetusta rahanväärennyksestä, 37 luvun 2 §:ssä tarkoitetusta törkeästä rahanväärennyksestä, 37 luvun 3 §:ssä tarkoitetusta lievästä rahanväärennyksestä, 37 luvun 4 §:ssä tarkoitetusta rahanväärennyksen valmistelusta, 37 luvun 5 §:ssä tarkoitetusta väärän rahan käytöstä, 37 luvun 6 §:ssä tarkoitetusta väärän rahan hallussapidosta, 37 luvun 7 §:ssä tarkoitetusta rahajäljitelmän levityksestä, 37 luvun 8 §:ssä tarkoitetusta maksuvälinepetoksesta, 37 luvun 9 §:ssä tarkoitetusta törkeästä maksuvälinepetoksesta, 37 luvun 11 §:ssä tarkoitetusta maksuvälinepetoksen valmistelusta, 38 luvun 1 §:ssä tarkoitetusta salassapitorikoksesta, 39 luvun 1 §:ssä tarkoitetusta velallisen epärehellisydestä, 39 luvun 1 a §:ssä tarkoitetusta törkeästä velallisen epärehellisydestä, 39 luvun 2 §:ssä tarkoitetusta velallisen petoksesta, 39 luvun 3 §:ssä tarkoitetusta törkeästä velallisen petoksesta, 39 luvun 4 §:ssä tarkoitetusta velallisen vilpillisyydestä, 39 luvun 6 §:ssä tarkoitettua velkojansuosinnasta, 40 luvun 1 §:ssä tarkoitetusta lahjuksen ottamisesta, 40 luvun 2 §:ssä tarkoitetusta törkeästä lahjuksen ottamisesta, 40 luvun 3 §:ssä tarkoitetusta lahjusrikkomuksesta, 40 luvun 4 §:ssä tarkoitetusta lahjuksen ottamisesta kansanedustajana, 40 luvun 4 a §:ssä tarkoitetusta törkeästä lahjuksen ottamisesta kansanedustajana, 40 luvun 8 a §:ssä tarkoitetusta Euroopan unionin varojen väärinkäytöstä kansanedustajana, 40 luvun 8 b §:ssä tarkoitetusta törkeästä Euroopan unionin varojen väärinkäytöstä kansanedustajana, 51 luvussa tarkoitetuista arvopaperimarkkinarikoksista, sijoituspalvelulain (747/2012) 16 luvun 2 §:ssä tarkoitetusta sijoituspalvelurikoksesta tai 16 luvun 4 §:ssä tarkoitetusta sijoituspalveluyrityksen varojen jakamista koskevien säännösten rikkomisesta, sijoitusrahastolain (213/2019) 27 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitetusta sijoitusrahastorikoksesta, säästöpankkilain (1502/2001) 127 §:ssä tarkoitettua säästöpankkirikoksesta sekä vaihtoehtorahaston hoitajista annetun lain (162/2014) 22 luvun 5 §:ssä tarkoitetusta vaihtoehtorahastorikoksesta. Otteeseen merkitään myös tiedot päätöksestä, jolla hänet on ennen edellä mainittujen lainkohtien voimaantuloa voimassa olleiden säännösten nojalla tuomittu edellä mainittua tekoa vastaavasta rikoksesta.

Edellä 1—6 momentissa tarkoitettua otetta pyydetään on ilmoitettava tarkoitus, johon sitä tarkoitetaan. Edellä 2—6 momentissa tarkoitettu ote toimitetaan vain sille, jota se koskee.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

vakuutusyhtiölain 2 luvun 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutusyhtiölain (521/2008) 2 luvun 16 §:n 1 momentin 2 a kohta, sellaisena kuin se on laissa 577/2017, seuraavasti:

2 luku

Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa

16 §

97

Liitännäistoiminnan harjoittaminen

Vakuutusyhtiö saa pääasiallisen toimintansa ohella toimia muun kuin vakuutustoimintaa harjoittavan yrityksen edustajana sekä markkinoida ja myydä tällaisen yrityksen lukuun sen tarjoamia palveluja ja tuotteita asiakkaille, jos kyseinen yritys on:

2 a) joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain (/) 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettu joukkorahoituspalvelun tarjoaja;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 28 §:ssä tarkoitettuun joukkorahoituspalvelun tarjoajaan sovelletaan mainitussa pykälässä säädetyn siirtymäajan tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

8.

Laki

joukkolainanhaltijoiden edustajista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan joukkolainanhaltijoiden edustajista annetun lain (574/2017) 1 §:n 3 momentti, 15 §:n 2 momentti ja 16 §:n 1 momentti, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Mitä tässä laissa säädetään joukkolainasta ja sen osuudesta, sovelletaan myös joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetussa laissa (/) tarkoitettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/1503 yrityksille suunnatun joukkorahoituspalvelun eurooppalaisista tarjoajista sekä asetuksen (EU) 2017/1129 ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta, jäljempänä *EU:n joukkorahoitusasetus* mukaiseen ja muuhun lainamuotoiseen joukkorahoitukseen ja muuhun pääasiassa vieraan pääoman ehtoiseen arvopaperiin, jollei edustussopimuksessa toisin ole sovittu.

15 §

Rekisteröitymisvelvollisuus ja rekisteri-ilmoitus

Elinkeinonharjoittaja saa toimia edustajana joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetussa laissa tarkoitetun joukkorahoituspalvelun tarjoajan tarjoamassa EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaisessa tai muussa lainamuotoisessa joukkorahoituksessa vain, jos se on rekisteröity tämän luvun mukaisesti edustajaksi Finanssivalvonnan ylläpitämään joukkolainanhaltijoiden edustajien julkiseen rekisteriin.

16 §

Poikkeukset rekisteröitymisvelvollisuudesta

Rekisteröitymisvelvollisuus ei koske Finanssivalvonnan tai sitä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa (*ETA-valtio*) taikka Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestöön kuuluvassa valtiossa (*OECD-valtio*) vastaavan valvontaviranomaisen myöntämän toimiluvan saanutta luottolaitosta, maksulaitosta, vakuutusyhtiötä, rahastoyhtiötä, sijoituspalveluyritystä, joukkorahoituspalvelun tarjoajaa, vaihtoehtorahastojen hoitajaa tai muuta rahoituspalveluyritystä eikä tällaisen valvontaviranomaisen vastaavan valvonnan kohteena olevaa muuta rahoituspalveluja tarjoavaa osapuolta niiden toimiessa edustajana Suomessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 28 §:ssä tarkoitettuun joukkora-hoituspalvelun tarjoajaan sovelletaan mainitussa pykälässä säädetyn siirtymäajan tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

9.

Laki

rahankeräyslain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahankeräyslain (863/2019) 1 §:n 3 momentin 7 kohta, sellaisena kuin se on laissa (945/2021), seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tämän lain soveltamisalaan eivät kuulu:

7) joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain (/) 1 §:n 1 momentissa tarkoitettu joukkorahoituspalvelu;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 28 §:ssä tarkoitettuun joukkora-hoituspalvelun tarjoajaan sovelletaan mainitussa pykälässä säädetyn siirtymäajan tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 2.12.2021

HE 228/2021 vp

Pääministeri

Sanna Marin

Valtiovarainministeri Annika Saarikko

2.

Laki

sijoituspalvelulain 2 luvun 3 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoituspalvelulain (747/2012) 2 luvun 3 a §, sellaisena kuin se on laissa 1069/2017,
seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 luku

2 luku

Oikeus tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa

Oikeus tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa

3 a §

3 a §

Muiden sijoituskohteiden kuin rahoitusvälineiden tarjoaminen

Muiden sijoituskohteiden kuin rahoitusvälineiden tarjoaminen

Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupaan sisältyy oikeus tarjota toimeksiantojen välittämistä tai toteuttamista, omaisuudenhoitoa taikka sijoitusneuvontaa, se saa tarjota myös muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevaa palvelua sekä tätä sijoituskohdetta koskevaa sijoitus- ja rahoitusneuvontaa. Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupaan sisältyy oikeus tarjota rahoitusvälineiden säilyttämistä, se saa tarjota myös muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevaa toimiluvan mukaista palvelua. *Joukkorahoituksen välittämisestä muulla kuin rahoitusvälineellä säädetään joukkorahoituslaissa (734/2016).*

Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupaan sisältyy oikeus tarjota toimeksiantojen välittämistä tai toteuttamista, omaisuudenhoitoa taikka sijoitusneuvontaa, se saa tarjota myös muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevaa palvelua sekä tätä sijoituskohdetta koskevaa sijoitus- ja rahoitusneuvontaa. Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupaan sisältyy oikeus tarjota rahoitusvälineiden säilyttämistä, se saa tarjota myös muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevaa toimiluvanmukaista palvelua.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

3.

Laki**Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:n 2 momentin 15 kohta, 5 §:n 1 momentin 29 kohta, 38 §:n 1 momentin 2 kohta, 40 §:n 1 momentti, 41 §:n 3 momentti, 41 a §:n 12 ja 14 momentti, 44 a §:n 1 momentin 3 kohta, 53 §:n 1 momentin 4 kohta ja 71 b §,

sellaisina kuin ne ovat, 4 §:n 2 momentin 15 kohta, 41 §:n 3 momentti ja 41 a §:n 12 momentti laissa 599/2021, 5 §:n 1 momentin 29 kohta laissa 855/2016, 38 §:n 1 momentin 2 kohta ja 41 a § 14 momentti laissa 215/2019, 40 §:n 1 momentti laissa 681/2019, 44 a §:n 1 momentin 3 kohta ja 53 §:n 1 momentin 4 kohta laissa 176/2016 ja 71 b § laissa 1442/2016, sekä

lisätään 4 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 254/2013, 170/2014, 311/2015, 1055/2016, 352/2017, 1071/2017, 1108/2018, 215/2019, 296/2019, 235/2021 ja 599/2021, uusi 16 kohta, 20 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 352/2017, 1071/2017 ja 215/2019, uusi 3 momentti, 28 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 352/2017, 1071/2017, 241/2018, 1108/2018, 215/2019, 296/2019 ja 599/2021, uusi 10 momentti ja 41 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 241/2018, 215/2019, 524/2021 ja 599/2021 uusi 7 momentti, jolloin nykyinen 7–11, muutettu 12, nykyinen 13, muutettu 14 ja nykyinen 15 momentti siirtyvät 8–16 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Valvottavat

Valvottavat

Toimilupavalvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

Toimilupavalvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

15) sellaista rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 600/2014, jäljempänä *EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetus*, 2 artiklan 1 kohdan 34 alakohdassa tarkoitettua hyväksyttyä julkistamisjärjestelyä ja 36 alakohdassa tarkoitettua hyväksyttyä ilmoitusjärjestelmää, jolle Finanssivalvonta on myöntänyt toimiluvan ja jonka valvonnasta se vastaa mainitun asetuksen 27 b artiklan 1 kohdan toisen alakohdan perusteella.

15) sellaista rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 600/2014, jäljempänä *EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetus*, 2 artiklan 1 kohdan 34 alakohdassa tarkoitettua hyväksyttyä julkistamisjärjestelyä ja 36 alakohdassa tarkoitettua hyväksyttyä ilmoitusjärjestelmää, jolle Finanssivalvonta on myöntänyt toimiluvan ja jonka valvonnasta se vastaa mainitun asetuksen 27 b artiklan 1 kohdan toisen alakohdan perusteella;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

16) joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain (/) 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettua joukkorahoituspalvelun tarjoajaa.

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

29) joukkorahoituslaissa (734/2016) tarkoitettua joukkorahoituksen saajaa ja joukkorahoituksen välittäjää;

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

29) joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettua hankkeen toteuttajaa ja 3 kohdassa tarkoitettua joukkorahoituspalvelun tarjoamiseen liittyviä tehtäviä hoitamaan nimettyä kolmatta osapuolta;

20 a §

Oikeus saada tietoja esitutkinta- ja syyttäjäviranomaiselta

20 a §

Oikeus saada tietoja esitutkinta- ja syyttäjäviranomaiselta

*Finanssivalvonnalla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/1503 yrityksille suunnatun joukkorahoituspalvelun eurooppalaisista tarjoajista sekä asetuksen (EU) 2017/1129 ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta, jäljempänä **EU:n joukkorahoitusasetus** 31 artiklassa säädettyjen yhteistyövelvoitteiden täyttämiseksi välttämättömiä tietoja esitutkinta- ja syyttäjäviranomaiselta joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 22 §:ssä säädetyn joukkorahoitusrikoksen esitutkinnasta ja oikeudenkäyntimenettelystä.*

28 §

Johdon toiminnan rajoittaminen

28 §

Johdon toiminnan rajoittaminen

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Finanssivalvonta voi pysyvästi kieltää henkilöä toimimasta joukkorahoituspalvelun tarjoajan hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä taikka siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana, jos hän on rikkonut joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 20 §:n 1 momentin 1–24 kohdassa mainittuja säännöksiä.

38 §

38 §

Rikemaksu

Rikemaksu

Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:

Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:

2) laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 15 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 1 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 1 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 5 §:ssä, *joukkorahoituslain 15 §:n 1 momentissa*, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 1 §:ssä tai sijoitusrahastolain 27 luvun 1 §:ssä mainittuja säännöksiä;

2) laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 15 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 1 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 1 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 5 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 1 §:ssä tai sijoitusrahastolain 27 luvun 1 §:ssä mainittuja säännöksiä;

40 §

40 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 2 §:ssä, arvopaperitileistä annetun lain 15 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 6 §:ssä, maksulaitoslain 48 a §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 2 §:ssä, sijoitusrahastolain 27 luvun 2 §:ssä, joukkorahoituslain 15 §:n 2 momentissa, luottolaitostoiminnasta annetun lain 20 luvun 1 §:ssä, osakesäästötilistä annetun lain

Seuraamusmaksu määrätään sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 2 §:ssä, arvopaperitileistä annetun lain 15 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 6 §:ssä, maksulaitoslain 48 a §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 2 §:ssä, sijoitusrahastolain 27 luvun 2 §:ssä, *joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 20 §:ssä*, luottolaitostoiminnasta annetun lain 20 luvun 1 §:ssä, osakesäästötilistä annetun lain (680/2019) 17 §:n 2 momentissa,

Voimassa oleva laki

(680/2019) 17 §:n 2 momentissa, kriisinratkaisulain 18 luvun 1 §:ssä tai vakuutusten tarjoamisesta annetun lain 68 tai 71 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä tai päätöksiä.

41 §

Seuraamusmaksun määrääminen

Sen lisäksi, mitä *edellä* 2 momentissa säädetään, jos kyse on viitearvoasetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon myös menettelyn vaikutus reaalisalouteen. Jos kyse on arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla ottamisen yhteydessä julkaistavasta esitteestä ja direktiivin 2003/71/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1129, jäljempänä *esiteasetus*, rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon myös vaikutus ei-ammattimaisten asiakkaiden asemaan.

41 a §

*Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa**Ehdotus*

kriisinratkaisulain 18 luvun 1 §:ssä tai vakuutusten tarjoamisesta annetun lain 68 tai 71 §:ssä mainittuja säännöksiä tai päätöksiä.

41 §

Seuraamusmaksun määrääminen

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, jos kyse on viitearvoasetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon myös menettelyn vaikutus reaalisalouteen. Jos kyse on arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla ottamisen yhteydessä julkaistavasta esitteestä ja direktiivin 2003/71/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1129, jäljempänä *esiteasetus*, rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon myös vaikutus ei-ammattimaisten asiakkaiden asemaan. *Jos kyse on EU:n joukkorahoitusasetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon myös rikkomuksen vaikutus sijoittajien etuihin.*

41 a §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

Jos seuraamusmaksu koskee joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 20 §:n 1 momentin 1–24 kohdassa mainittujen säännösten rikkomista tai laiminlyöntiä, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään joko viisi prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 500 000 euroa ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään 500 000 euroa.

Voimassa oleva laki

Jos 11 momentissa tarkoitettu seuraamusmaksu koskee viitearvoasetuksen 11 artiklan 1 kohdan d alakohdan tai 4 kohdan rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään joko kaksi prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 250 000 euroa sen mukaan, kumpi on suurempi. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 100 000 euroa.

Sen estämättä, mitä 8–13 momentissa säädetään, seuraamusmaksu saa kuitenkin olla enintään kolme kertaa niin suuri kuin teolla tai laiminlyönnillä saatu hyöty, jos hyödyn suuruus on määriteltävissä.

44 a §

Seuraamuksista ja muista päätöksistä ilmoittaminen Euroopan valvontaviranomaisille

Finanssivalvonnan on finanssimarkkinoita koskevilla Euroopan unionin säädöksissä tarkoitetuissa tapauksissa toimitettava asianomaiselle Euroopan valvontaviranomaiselle:

3) vuosittain yhdistelmätiedot kunakin vuonna määräytyistä tämän luvun mukaisista seuraamuksista;

53 §

Valvontayhteistyöstä kieltäytyminen

Finanssivalvonta voi kieltäytyä valvontayhteistyöstä ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen kanssa vain, jos:

4) pyynnön noudattaminen vaikuttaisi todennäköisesti haitallisesti sen omaan tutkintaan tai täytäntöönpanon valvontaan.

Ehdotus

Jos 12 momentissa tarkoitettu seuraamusmaksu koskee *vertailuarvoasetuksen* 11 artiklan 1 kohdan d alakohdan tai 4 kohdan rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään ioko kaksi prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 250 000 euroa sen mukaan, kumpi on suurempi. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 100 000 euroa.

Sen estämättä, mitä 9–14 momentissa säädetään, seuraamusmaksu saa kuitenkin olla enintään kolme kertaa niin suuri kuin teolla tai laiminlyönnillä saatu hyöty, jos hyödyn suuruus on määriteltävissä.

44 a §

Seuraamuksista ja muista päätöksistä ilmoittaminen Euroopan valvontaviranomaisille

Finanssivalvonnan on finanssimarkkinoita koskevilla Euroopan unionin säädöksissä tarkoitetuissa tapauksissa toimitettava asianomaiselle Euroopan valvontaviranomaiselle:

3) vuosittain yhdistelmätiedot kunakin vuonna määräytyistä tämän luvun mukaisista seuraamuksista *ja nimettömäksi tehdyistä suoritetuista rikostutkinnoista ja määräytyistä rikosoikeudellisista seuraamuksista*;

53 §

Valvontayhteistyöstä kieltäytyminen

Finanssivalvonta voi kieltäytyä valvontayhteistyöstä ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen kanssa vain, jos:

4) pyynnön noudattaminen vaikuttaisi todennäköisesti haitallisesti sen omaan tutkintaan, täytäntöönpanon valvontaan *tai rikostutkintaan*.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

71 b §

Vastuun rajoitus tietojen antamisesta Finanssivalvonnalle

Henkilön antaessa Finanssivalvonnalle tietoja 71 a §:n tai markkinoiden väärinkäyttöasetuksen mukaisesti, henkilöä ei aseteta tietojen antamisen osalta vastuuseen sopimukseen, lakiin, asetukseen tai määräykseen perustuvaa tietojen ilmaisemista koskevan rajoituksen rikkomisesta.

71 b §

Vastuun rajoitus tietojen antamisesta Finanssivalvonnalle

Henkilön antaessa Finanssivalvonnalle tietoja 71 a §:n mukaisesti henkilöä ei aseteta tietojen antamisen osalta vastuuseen sopimukseen, lakiin, asetukseen tai määräykseen perustuvaa tietojen ilmaisemista koskevan rajoituksen rikkomisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 28 §:ssä tarkoitettuun joukkorahoituspalvelun tarjoajaan sovelletaan mainitussa pykälässä säädetyn siirtymäajan tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

4.

Laki

Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain (879/2008) 1 §:n 1 momentin 20 kohta, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 momentti ja 6 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 1 momentin 20 kohta laissa 856/2016 sekä 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 momentti ja 6 §:n 1 momentti laissa (955/2021) seuraavasti:

HE 228/2021 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Maksuvelvollinen

Finanssivalvonnan valvontamaksun on velvollinen suorittamaan:

20) joukkorahoituslaissa (734/2016) tarkoitettu joukkorahoituksen välittäjä;

4 §

Suhteellinen valvontamaksu

Suhteellisen valvontamaksun maksuperuste ja maksun määrä prosentteina maksuperusteesta sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

1 §

Maksuvelvollinen

Finanssivalvonnan valvontamaksun on velvollinen suorittamaan:

20) joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain (/) 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettu joukkorahoituspalvelun tarjoaja;

4 §

Suhteellinen valvontamaksu

Suhteellisen valvontamaksun maksuperuste ja maksun määrä prosentteina maksuperusteesta sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Maksuperuste	Maksun määrä prosentteina maksuperusteesta
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitettu talletuspankki	taseen loppusumma	0,0027
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu luottoyhteisö	taseen loppusumma	0,0027
maksulaitoslaissa tarkoitettu muu maksulaitos kuin sähkörahayhteisö	liikevaihto	0,24
maksulaitoslaissa tarkoitettu sähkörahayhteisö	taseen loppusumma	0,0027
vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitettu vahinkovakuutusyhtiö	taseen loppusumma x 4	0,0027
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu henkivakuutusyhtiö	taseen loppusumma	0,0027
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu erillisyyhtiö	taseen loppusumma	0,0027
työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettu työeläkevakuutusyhtiö	taseen loppusumma	0,0027
vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys	taseen loppusumma x 4	0,0027
eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa (951/2021) tarkoitettu eläkesäätiö ja eläkekassa	taseen loppusumma	0,0027

HE 228/2021 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa tarkoitettu lisäeläkesäätiö, lisäeläkekassa ja ETA-lisäeläkesäätiö ja ETA-lisäeläkekassa	taseen loppusumma	0,0027
vakuutuskassalaissa (948/2021) tarkoitettu sairauskassa	taseen loppusumma x 4	0,0027
vakuutuskassalaissa tarkoitettu muu vakuutus-kassa kuin sairauskassa	taseen loppusumma	0,0027
maatalousyrittäjän eläkelaiissa (1280/2006) tarkoitettu Maatalousyrittäjien eläkelaitos	taseen loppusumma	0,0027
merimieseläkelaiissa (1290/2006) tarkoitettu Merimieseläkekassa	taseen loppusumma x 0,4	0,0027
työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettu Työllisyysrahasto sekä Koulutusrahasto	taseen loppusumma	0,0027
Tapaturmavakuutuskeskus, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövaakuutuskeskus ja työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitettu työttömyyskassojen tukikassa	taseen loppusumma x 4	0,0027
valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006) tarkoitettu valtion eläkerahasto, Kevasta annetussa laissa (66/2016) tarkoitettu Keva-niminen eläkelaitos, kirkkolaiissa (1054/1993) tarkoitettu kirkon eläkerahasto ja ydinenergialaissa tarkoitettu (990/1987) Valtion ydinjätehuoltorahasto	taseen loppusumma x 0,4	0,0027
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan I sivuliike	ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusumma	0,0009
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan II sivuliike	ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusumma	0,0014
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan III sivuliike	ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusumma	0,0018
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusumma	0,0027
muun kuin sähkörahayhteisöä vastaavan ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,10
sellaisen sähkörahayhteisöä vastaavan ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	taseen loppusumma	0,0009
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu rahastoyhtiö	rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0021

HE 228/2021 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

lisämaksu rahastoyhtiölle, joka tarjoaa omaisuudenhoitoa tai sijoitusneuvontaa	omaisuudenhoidon ja sijoitusneuvonnan liikevaihto	0,32
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettujen toimiluvan saaneiden vaihtoehtorahastojen hoitaja	vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0021
lisämaksu vaihtoehtorahastojen hoitajalle, joka tarjoaa vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 3 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua palvelua tai 3 luvun 3 §:ssä tarkoitettua liitännäispalvelua	näiden palvelutoimintojen liikevaihto	0,32
yhteisö, joka Suomessa toimiluvan nojalla sekä hallinnoi sijoitusrahastoa että hoitaa vaihtoehtorahastoa	Suomessa hallinnoitujen sijoitusrahastojen ja hoidettujen vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0021
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettu pörssi	liikevaihto	1,24 ja vähintään 50 000 euroa
sijoituspalvelulain (747/2012) 6 luvun 1 §:n 1 ja 3 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,32
sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,10
työttömyyskassalaissa tarkoitettu työttömyyskassa	jäsenmaksutulo	0,63
ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike	liikevaihto	0,14
kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike	liikevaihto	0,32
sellaisen ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike, joka ei hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa	liikevaihto	0,14
sellaisen ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike, joka hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa	ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0017
ulkomainen ETA-rahastoyhtiö, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa	ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0017
lisämaksu vaihtoehtorahastojen hoitajalle, jonka hoitama vaihtoehtorahasto on sijoittautunut ETA-valtioon tai kolmanteen maahan	vaihtoehtorahastojen hoitajan ulkomailla hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0010
sellaisen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike, joka ei hoida Suomessa vaihtoehtorahastoa	liikevaihto	0,14

HE 228/2021 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

sellaisen ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike, joka hoitaa Suomessa vaihtoehtorahastoa	ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0017
ETA-vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hoitaa Suomessa vaihtoehtorahastoa	ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan Suomessa hoitamien vaihtoehtorahastojen varojen yhteismäärä	0,0017
kolmanteen maahan sijoittautuneen vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike	liikevaihto	0,32
kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliike	vakuutusmaksutulo	0,029
<i>joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain (/) 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettu joukkorahoituspalvelun tarjoaja</i>	<i>liikevaihto</i>	<i>0,1</i>

5 §

Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu

Edellä 4 §:ssä tarkoitetun suhteellisen valvontamaksun lisäksi maksettavan perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

5 §

Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu

Edellä 4 §:ssä tarkoitetun suhteellisen valvontamaksun lisäksi maksettavan perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001) tarkoitettu liikepankki, säästöpankkilaissa (1502/2001) tarkoitettu säästöpankkiosakeyhtiö sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (423/2013) tarkoitettu osuuspankki-osakeyhtiö	6 420
muu luottolaitos	2 140
lisämaksu luottolaitokselle, jonka palkkiotuottojen määrä on suurempi kuin rahoituskate	9 630
maksulaitos	2 140
vakuutusyhtiö	6 420
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu erillisyyhtiö	2 140
vakuutusyhdistys	1 070
eläkesäätiö ja eläkekassa, lisäeläkesäätiö, lisäeläkekassa, ETA-lisäeläkesäätiö ja ETA-lisäeläkekassa	1 284

HE 228/2021 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

vakuutuskassa	856
työttömyyskassa	6 420
Maatalousyrittäjien eläkelaitos, Merimieseläkekassa, Työllisyysrahasto ja Koulutusrahasto	6 420
Tapaturmavakuutuskeskus, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus ja työttömyyskassojen tukikassa	1 284
valtion eläkerahasto, Valtion ydinjätehuoltorahasto, Keva-niminen eläkelaitos ja kirkon eläkerahasto	16 050
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	3 210
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan I sivuliike	2 140
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan II sivuliike	3 210
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen luokan III sivuliike	4 301
rahastoyhtiö	4 280
vaihtoehtorahastojen hoitajan toimiluvan saanut yhteisö	4 280
yhteisö, jolla on vaihtoehtorahastojen hoitajan ja rahastoyhtiön toimiluvat	6 420
yhteisö, jolla on rahastoyhtiön toimilupa ja joka on rekisteröitymisvelvollinen vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain nojalla	4 815
sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 1 ja 3 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	6 420
sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	1 070
ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike	2 140
kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike	3 210
ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	1 070
ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike	2 140
ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike	2 140
kolmanteen maahan sijoittautuneen vaihtoehtorahastojen hoitajan sivuliike	3 210
kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliike	3 210
sellainen rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 600/2014, jäljempänä <i>EU:n rahoitusvälineiden markkinat</i> -asetus, tarkoitettu raportointipalvelujen tarjoaja, jota Finanssivalvonta valvoo mainitun asetuksen 27 b artiklan 1 kohdan toisen alakohdan nojalla	10 700
<i>joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain (/) 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettu joukkorahoituspalvelun tarjoaja</i>	2 140

6 §

Muun maksuvelvollisen perusmaksu

Muun kuin 4 §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisen perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

6 §

Muun maksuvelvollisen perusmaksu

Muun kuin 4 §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisen perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

HE 228/2021 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu arvopaperikeskus	278 200
luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta annetussa laissa (1199/2014) tarkoitettu vanha talletussuojarahasto	12 840
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu vakuusra-hasto	2 140
maksulaitoslain 7, 7 a ja 7 b §:ssä tarkoitettuja palveluja tar-joava oikeushenkilö	1 070
maksulaitoslain 7, 7 a ja 7 b §:ssä tarkoitettuja palveluja tar-joava luonnollinen henkilö	214
sijoituspalvelulaissa tarkoitettu sijoittajien korvausrahoasto	3 210
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukaisesti rekis-teröitymisvelvollinen vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla ei ole rahastoyhtiön toimilupaa	1 070
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 10 luvun 2 §:n 3 momentin mukaisella poikkeusluvalla toimiva	2 140
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu säilytisyhteisö	3 210
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu säi-lytisyhteisö	3 210
yhteisö, joka on sijoitusrahastolain ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukainen säilytisyhteisö	5 350
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu eri-tyinen säilytisyhteisö	2 140
talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	6 420
luottolaitoksen ja vakuutusyhtiön omistusyhteisö sekä rahoit-us- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettun ryhmittymän omistusyhteisö	10 700
pörssin ja arvopaperikeskuksen omistusyhteisö	10 700
sijoituspalveluyrityksen ja vakuutusyhdistyksen omistusyeh-teisö	1 070
vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa tarkoitettu vakuu-tusmeklari ja sivutoiminen vakuutusmeklari	1 070 ja 193 euron koro-tus jokaista vakuutusme-klariyrityksen tai yksityi-sen elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaa val-vontamaksun määräämis-vuotta edeltävän vuoden päättyessä rekisteröityä

HE 228/2021 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

	vakuutusmeklaria kohden.
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu tilinhoitaja	6 420
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu keskusvastapuoli	160 500
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu selvitysosapuoli	12 840
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 9 §:n 2 momentissa tarkoitettu selvitysrahasto ja 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettu kirjausrahasto	2 140
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	16 585 ja 17 120 euron korotus, jos osakkeelle on EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 2 artiklan 17 kohdassa tarkoitettut likvidit markkinat
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa	13 375
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija, jos kysymyksessä on tämän lain 4 §:ssä tarkoitettu maksuvelvollinen tai jos liikkeeseenlaskijan kotipaikka ei ole Suomessa	11 235 ja 11 770 euron korotus, jos osakkeelle on kaupankäynnistä EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 2 artiklan 17 kohdassa tarkoitettut likvidit markkinat.
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	3 210
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema muu arvopaperi kuin osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa	3 210
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa hakemuksesta olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	4 280
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa hakemuksesta olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	1 070

HE 228/2021 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 6 §:n mukaisesti rekisteröity suomalainen luotonvälittäjä, joka ei toimi minkään luotonantajan asiamiehenä	1 200
Eläketurvakeskus	10 700
liikennevahinkolautakunta ja potilasvahinkolautakunta	1 070
Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 26 kohdassa tarkoitettu toimintayksikkö	19 260
ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitetun ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliike	1 070
lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa tarkoitettu ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike	1 070
kolmannen maan luottolaitoksen edustusto	1 070
vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusedustaja ja sivutoiminen vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike	321
<i>sellainen</i> markkinarakennetoimija-asetuksen 2 artiklan 8 alakohdassa tarkoitettu finanssialalla toimiva vastapuoli, 9 alakohdassa tarkoitettu finanssialan ulkopuolinen vastapuoli ja 10 alakohdassa tarkoitettu eläkejärjestelmä, jonka kotivaltio on Suomessa	10 700
asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 2 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettu ulkomainen luotonvälittäjä, jolla on Suomessa sivuliike	400
joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetussa laissa tarkoitettu rekisteröity edustaja	2 140
Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 2 momentin 15 kohdassa tarkoitettu hyväksytty julkistamisjärjestely tai hyväksytty ilmoitusjärjestelmä	10 700
Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 32 kohdassa tarkoitettu vertailuarvon hallinnoija	3 000
Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 4 momentin 10 kohdassa tarkoitettu vertailuarvon hallinnoija	5 000
Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 2 momentin 13 kohdassa tarkoitettu arvopaperistamisen tarkastaja	5 000
sijoituspalvelulain 5 luvun 7 §:ssä tarkoitettu kolmannen maan yritys, joka tarjoaa palveluja sivuliikettä perustamatta	3 210
virtuaalivaluutan tarjoaja	2 140

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 28 §:ssä tarkoitettuun joukkorahoituspalvelun tarjoajaan sovelletaan mainitussa pykälässä säädetyn siirtymäajan tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

5.

Laki

rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:
kumotaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 7 kohta
muutetaan 1 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdan a alakohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset

Yleiset säännökset

2 §

2 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan:

1) Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuun:
a) toimilupavalvottavaan lukuun ottamatta mainitun 2 momentin 6 kohdassa tarkoitettua pörssiä ja 11 kohdassa tarkoitettua yhteenliittymän keskusyhteisöä;

Tätä lakia sovelletaan:

1) Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuun:
a) toimilupavalvottavaan lukuun ottamatta mainitun momentin 6 kohdassa tarkoitettua pörssiä, 11 kohdassa tarkoitettua yhteenliittymän keskusyhteisöä ja 16 kohdassa tarkoitettua joukkorahoituspalvelun tarjoajaa;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain (/) 28 §:ssä tarkoitettuun joukkorahoituspalvelun tarjoajaan sovelletaan mainitussa pykälässä säädetyn siirtymäajan tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

6.

Laki

rikosrekisterilain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan rikosrekisterilain (770/1993) 6 §:n 6 momentti, sellaisena kuin se on laissa 215/2012, sekä

lisätään 6 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 215/2012, 149/2014, 555/2017 ja 1055/2018, uusi 6 momentti, jolloin muutettu 6 momentti ja nykyinen 7 ja 8 momentti siirtyvät 7–9 momentiksi

seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

6 §

Sen lisäksi, mitä 1–5 momentissa säädetään, henkilö saa itseään koskevan otteen rikosrekisteristä yrityksille suunnatun joukkorahoituspalvelun eurooppalaisista tarjoajista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/1503 5 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettua hyvämaineisuuden arviointia varten. Otteeseen merkitään tiedot päätöksestä, jolla hänet on tuomittu arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 8 luvun 11 §:ssä tarkoitettua luvattomasta arvopaperikeskuksen toiminnan harjoittamisesta, 8 luvun 12 §:ssä tarkoitettua luvattomasta keskusvastapuolen

Voimassa oleva laki

Ehdotus

toiminnan harjoittamisesta, eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain (853/2016) 19 §:n 1 momentissa tarkoitettua luotonantajarikoksesta, 19 §:n 2 momentissa tarkoitettua vertaislainavälittäjärikoksesta, joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetun lain (574/2017) 22 §:ssä tarkoitettua edustajarikoksesta, joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain (/) 22 §:ssä tarkoitettua joukkorahoitusrikoksesta, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (1070/2017) 13 luvun 2 §:ssä tarkoitettua luvattomasta kaupankäynnin järjestämisestä rahoitusvälineillä, kiinnitysluottopankkitoiminnasta annetun lain (688/2010) 32 §:ssä tarkoitettua kiinnitysluottopankkirikoksesta, kiinteistörahastolain (1173/1997) 25 §:ssä tarkoitettua kiinteistörahastorikoksesta, luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 21 luvun 2 §:ssä tarkoitettua luottolaitosrikoksesta, 21 luvun 3 §:ssä tarkoitettua luottolaitoksen varojen jakamista koskevien säännösten rikkomisesta, maksulaitoslain (297/2010) 49 §:ssä tarkoitettua maksulaitosrikoksesta, osakeyhtiölain (624/2006) 25 luvun 1 §:ssä tarkoitettua osakeyhtiörikoksesta, osuuskuntalain (421/2013) 27 luvun 1 §:ssä tarkoitettua osuuskuntarikoksesta, panttilainauslaitoksista annetun lain (1353/1992) 37 §:n 1 momentissa tarkoitettua panttilainausrikoksesta, rikoslain 16 luvun 7 §:ssä tarkoitettua rekisterimerkintärikoksesta, 16 luvun 11 §:ssä tarkoitettua liiketoimintakiellon rikkomisesta, 16 luvun 13 §:ssä tarkoitettua lahjuksen antamisesta, 16 luvun 14 §:ssä tarkoitettua törkeästä lahjuksen antamisesta, 16 luvun 14 a §:ssä tarkoitettua lahjuksen antamisesta kansanedustajalle, 16 luvun 14 b §:ssä tarkoitettua törkeästä lahjuksen antamisesta kansanedustajalle, 28 luvun 4 §:ssä tarkoitettua kavalluksesta, 28 luvun 5 §:ssä tarkoitettua törkeästä kavalluksesta, 29 luvun 1 §:ssä tarkoitettua veropetoksesta, 29 luvun 2 §:ssä tarkoitettua törkeästä veropetoksesta, 29 luvun 4 §:ssä tarkoitettua verorikkomuksesta, 29 luvun 4 a §:ssä tarkoitettua työeläkevakuutusmaksupetoksesta, 29 luvun 4 b §:ssä tarkoitettua törkeästä työeläkevakuutusmaksupetoksesta, 29

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

luvun 4 c §:ssä tarkoitettua tapaturmavakuutusmaksupetoksesta, 29 luvun 5 §:ssä tarkoitettua avustuspetoksesta, 29 luvun 6 §:ssä tarkoitettua törkeästä avustuspetoksesta, 29 luvun 7 §:ssä tarkoitettua avustuksen väärinkäytöstä, 29 luvun 7 a §:ssä tarkoitettua törkeästä avustuksen väärinkäytöstä, 30 luvun 1 §:ssä tarkoitettua markkinointirikoksesta, 30 luvun 2 §:ssä tarkoitettua kilpailumenettelyrikoksesta, 30 luvun 3 §:ssä tarkoitettua kulluttajaluottorikoksesta, 30 luvun 7 §:ssä tarkoitettua lahjomisesta elinkeinotoiminnassa, 30 luvun 7 a §:ssä tarkoitettua törkeästä lahjomisesta elinkeinotoiminnassa, 30 luvun 8 §:ssä tarkoitettua lahjuksen ottamisesta elinkeinotoiminnassa, 30 luvun 8 a §:ssä tarkoitettua törkeästä lahjuksen ottamisesta elinkeinotoiminnassa, 30 luvun 9 §:ssä tarkoitettua kirjanpitorikoksesta, 30 luvun 9 a §:ssä tarkoitettua törkeästä kirjanpitorikoksesta, 30 luvun 10 §:ssä tarkoitettua tuottamuksellisesta kirjanpitorikoksesta, 30 luvun 10 a §:ssä tarkoitettua tilintarkastusrikoksesta, 32 luvun 1 §:ssä tarkoitettua kätkemisrikoksesta, 32 luvun 2 §:ssä tarkoitettua törkeästä kätkemisrikoksesta, 32 luvun 3 §:ssä tarkoitettua ammattimaisesta kätkemisrikoksesta, 32 luvun 4 §:ssä tarkoitettua tuottamuksellisesta kätkemisrikoksesta, 32 luvun 6 §:ssä tarkoitettua rahanpesusta, 32 luvun 7 §:ssä tarkoitettua törkeästä rahanpesusta, 32 luvun 8 §:ssä tarkoitettua salahankkeesta törkeän rahanpesun tekemiseksi, 32 luvun 9 §:ssä tarkoitettua tuottamuksellisesta rahanpesusta, 34 a luvun 5 §:ssä tarkoitettua terrorismirikoksen rahoittamisesta, 34 a luvun 5 a §:ssä tarkoitettua terroristin rahoittamisesta, 34 a luvun 5 b §:ssä tarkoitettua terroristiryhmän rahoittamisesta, 36 luvun 1 §:ssä tarkoitettua petoksesta, 36 luvun 2 §:ssä tarkoitettua törkeästä petoksesta, 36 luvun 4 §:ssä tarkoitettua vakuutuspetoksesta, 36 luvun 5 §:ssä tarkoitettua luottamusaseman väärinkäytöstä, 37 luvun 1 §:ssä tarkoitettua rahanväärennyksestä, 37 luvun 2 §:ssä tarkoitettua törkeästä rahanväärennyksestä, 37 luvun 3 §:ssä tarkoitettua lievästä rahanväärennyksestä, 37 luvun 4 §:ssä tarkoitettua rahanväärennyksen valmistelusta, 37 luvun 5 §:ssä tarkoitettua

Voimassa oleva laki

Ehdotus

väärän rahan käytöstä, 37 luvun 6 §:ssä tarkoitettua väärän rahan hallussapidosta, 37 luvun 7 §:ssä tarkoitettua rahajäljitelmän leviyksestä, 37 luvun 8 §:ssä tarkoitettua maksuvälinepetoksesta, 37 luvun 9 §:ssä tarkoitettua törkeästä maksuvälinepetoksesta, 37 luvun 11 §:ssä tarkoitettua maksuvälinepetoksen valmistelusta, 38 luvun 1 §:ssä tarkoitettua salassapitorikoksesta, 39 luvun 1 §:ssä tarkoitettua velallisen epärehellisyydestä, 39 luvun 1 a §:ssä tarkoitettua törkeästä velallisen epärehellisyydestä, 39 luvun 2 §:ssä tarkoitettua velallisen petoksesta, 39 luvun 3 §:ssä tarkoitettua törkeästä velallisen petoksesta, 39 luvun 4 §:ssä tarkoitettua velallisen vilpillisyydestä, 39 luvun 6 §:ssä tarkoitettua velkojansuosinnasta, 40 luvun 1 §:ssä tarkoitettua lahjuksen ottamisesta, 40 luvun 2 §:ssä tarkoitettua törkeästä lahjuksen ottamisesta, 40 luvun 3 §:ssä tarkoitettua lahjusrikkomuksesta, 40 luvun 4 §:ssä tarkoitettua lahjuksen ottamisesta kansanedustajana, 40 luvun 4 a §:ssä tarkoitettua törkeästä lahjuksen ottamisesta kansanedustajana, 40 luvun 8 a §:ssä tarkoitettua Euroopan unionin varojen väärinkäytöstä kansanedustajana, 40 luvun 8 b §:ssä tarkoitettua törkeästä Euroopan unionin varojen väärinkäytöstä kansanedustajana, 51 luvussa tarkoitetuista arvopaperimarkkinarikoksista, sijoituspalvelulain (747/2012) 16 luvun 2 §:ssä tarkoitettua sijoituspalvelurikoksesta tai 16 luvun 4 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluyrityksen varojen jakamista koskevien säännösten rikkomisesta, sijoitusrahastolain (213/2019) 27 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua sijoitusrahastorikoksesta, säästöpankkilain (1502/2001) 127 §:ssä tarkoitettua säästöpankkirikoksesta sekä vaihtoehtorahaston hoitajista annettu lain (162/2014) 22 luvun 5 §:ssä tarkoitettua vaihtoehtorahastorikoksesta. Otteeseen merkitään myös tiedot päätöksestä, jolla hänet on ennen edellä mainittujen lainkohtien voimaantuloa voimassa olleiden säännösten nojalla tuomittu edellä mainittua tekoa vastaavasta rikoksesta.

Edellä 1–5 momentissa tarkoitettua otetta pyydettyessä on ilmoitettava tarkoitus, johon

Edellä 1–6 momentissa tarkoitettua otetta pyydettyessä on ilmoitettava tarkoitus, johon

Voimassa oleva laki

Ehdotus

sitä tarvitaan. Ote, jota tarkoitetaan 2–5 momentissa, toimitetaan vain sille, jota se koskee.

sitä tarvitaan. *Edellä 2–6 momentissa tarkoitettu ote* toimitetaan vain sille, jota se koskee.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

7.

Laki

vakuutusyhtiölain 2 luvun 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan vakuutusyhtiölain (521/2008) 2 luvun 16 §:n 1 momentin 2 a kohta, sellaisena kuin se on laissa 577/2017, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 luku

2 luku

Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa

Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa

16 §

16 §

Liitännäistoiminnan harjoittaminen

Liitännäistoiminnan harjoittaminen

Vakuutusyhtiö saa pääasiallisen toimintansa ohella toimia muun kuin vakuutustoimintaa harjoittavan yrityksen edustajana sekä markkinoida ja myydä tällaisen yrityksen lukuun sen tarjoamia palveluja ja tuotteita asiakkaille, jos kyseinen yritys on:

Vakuutusyhtiö saa pääasiallisen toimintansa ohella toimia muun kuin vakuutustoimintaa harjoittavan yrityksen edustajana sekä markkinoida ja myydä tällaisen yrityksen lukuun sen tarjoamia palveluja ja tuotteita asiakkaille, jos kyseinen yritys on:

2 a) yritys, joka harjoittaa joukkorahoituksen välitystä;

2 a) *joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain (/) 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettu joukkorahoituspalvelun tarjoaja;*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 28 §:ssä tarkoitettuun joukkorahoituspalvelun tarjoajaan sovelletaan mainitussa pykälässä säädetyn siirtymäajan tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

8.

Laki

joukkolainanhaltijoiden edustajista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan joukkolainanhaltijoiden edustajista annetun lain (574/2017) 1 §:n 3 momentti, 15 §:n 2 momentti ja 16 §:n 1 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Mitä tässä laissa säädetään joukkolainasta ja sen osuudesta, sovelletaan myös joukkorahoituslaissa (734/2016) tarkoitettuun lainamuutoiseen joukkorahoitukseen ja muuhun pääasiassa vieraan pääoman ehtoiseen arvopaperiin, jollei edustussopimuksessa toisin ole sovittu.

Mitä tässä laissa säädetään joukkolainasta ja sen osuudesta, sovelletaan myös joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta (/) annetussa laissa tarkoitettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/1503 yrityksille suunnatun joukkorahoituspalvelun eurooppalaisista tarjoajista sekä asetuksen (EU) 2017/1129 ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta, jäljempänä **EU:n**

Voimassa oleva laki

Ehdotus

joukkorahoitusasetus mukaiseen ja muuhun lainamuotoiseen joukkorahoitukseen ja muuhun pääasiassa vieraan pääoman ehtoiseen arvopaperiin, jollei edustussopimuksessa toisin ole sovittu.

15 §

15 §

Rekisteröitymisvelvollisuus ja rekisteri-ilmoitus

Rekisteröitymisvelvollisuus ja rekisteri-ilmoitus

Elinkeinonharjoittaja saa toimia edustajana joukkorahoituslain tarkoittamassa lainamuotoisessa joukkorahoituksessa vain, jos se on rekisteröity tämän luvun mukaisesti edustajaksi Finanssivalvonnan ylläpitämään joukkolainanhaltijoiden edustajien julkiseen rekisteriin.

Elinkeinonharjoittaja saa toimia edustajana *joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annettussa laissa tarkoitetun joukkorahoituspalvelun tarjoajan tarjoamassa EU:n joukkorahoitusasetuksen mukaisessa tai muussa lainamuotoisessa joukkorahoituksessa* vain, jos se on rekisteröity tämän luvun mukaisesti edustajaksi Finanssivalvonnan ylläpitämään joukkolainanhaltijoiden edustajien julkiseen rekisteriin.

16 §

16 §

Poikkeukset rekisteröitymisvelvollisuudesta

Poikkeukset rekisteröitymisvelvollisuudesta

Rekisteröitymisvelvollisuus ei koske Finanssivalvonnan tai sitä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa (*ETA-valtio*) taikka Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestöön kuuluvassa valtiossa (*OECD-valtio*) vastaavan valvontaviranomaisen myöntämän toimiluvan saanutta luottolaitosta, maksulaitosta, vakuutusyhtiötä, rahastoyhtiötä, sijoituspalveluyritystä, joukkorahoituksen välittäjää, vaihtoehtorahastojen hoitajaa tai muuta rahoituspalveluyritystä eikä tällaisen valvontaviranomaisen vastaavan valvonnan kohteena olevaa muuta rahoituspalveluja tarjoavaa osapuolta niiden toimiessa edustajana Suomessa.

Rekisteröitymisvelvollisuus ei koske Finanssivalvonnan tai sitä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa (*ETA-valtio*) taikka Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestöön kuuluvassa valtiossa (*OECD-valtio*) vastaavan valvontaviranomaisen myöntämän toimiluvan saanutta luottolaitosta, maksulaitosta, vakuutusyhtiötä, rahastoyhtiötä, sijoituspalveluyritystä, *joukkorahoituspalvelun tarjoajaa*, vaihtoehtorahastojen hoitajaa tai muuta rahoituspalveluyritystä eikä tällaisen valvontaviranomaisen vastaavan valvonnan kohteena olevaa muuta rahoituspalveluja tarjoavaa osapuolta niiden toimiessa edustajana Suomessa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 28 §:ssä tarkoitettuun joukkorahoituspalvelun tarjoajaan sovelletaan mainitussa pykälässä säädetyn siirtymäajan tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

9.

Laki

rahankeräyslain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan rahankeräyslain (863/2019) 1 §:n 3 momentin 7 kohta, sellaisena kuin se on laissa (945/2021), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Soveltamisala

Tämän lain soveltamisalaan eivät kuulu:

7) joukkorahoituslain (734/2016) mukainen laina- tai sijoitusmuotoinen joukkorahoitus ja joukkorahoituksen välittäjän toiminta;

1 §

Soveltamisala

Tämän lain soveltamisalaan eivät kuulu:

7) joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain (/) 1 §:n 1 momentissa tarkoitettu joukkorahoituspalvelu;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 28 §:ssä tarkoitettuun joukkorahoituspalvelun tarjoajaan sovelletaan mainitussa pykälässä säädetyn siirtymäajan tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

HE 228/2021 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

HE 228/2021 vp

*Vastaavuustau-
lukko*

Asetuksen (EU) 2020/1503 säännös	Vastaavuus ehdotet- tussa kansallisessa laissa	Vastaavuus muualla lain- säädännössä
12 artikla 13 kohta	Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 4 §:n 2 momentti ja 5 §, Joukkolainanhaltijoiden edustajista annetun lain 1 §:n 3 momentti	
23 artiklan 9 kohta	Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 24 §	
23 artiklan 10 kohta	Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 26 §:n 1 momentti	
24 artiklan 4 kohta	Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 25 §	
24 artiklan 5 kohta	Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 26 §:n 2 momentti	
29 artikla	Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 2 §	Finanssivalvonnasta annetun lain 50 u §
30 artiklan 1 kohdan a alakohta		Finanssivalvonnasta annetun lain 18 §:n 1 ja 4 momentti
30 artiklan 1 kohdan b alakohta	Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 1 momentin 29 kohta	Finanssivalvonnasta annetun lain 19 §:n 1 momentti ja 22 §
30 artiklan 1 kohdan c alakohta		Finanssivalvonnasta annetun lain 24 §:n 1 momentti
30 artiklan 2 kohdan a alakohta	Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 13 §:n 1 momentti	
30 artiklan 2 kohdan b alakohta	Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 14 §, Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 1 momentin 29 kohta	
30 artiklan 2 kohdan c alakohta	Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 13 §:n 2 momentti	
30 artiklan 2 kohdan d alakohta	Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 15 §:n 1 momentti	

HE 228/2021 vp

30 artiklan 2 kohdan e alakohta	Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 15 §:n 3 momentti	
30 artiklan 2 kohdan f alakohta	Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 16 §:n 1 momentti, Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 1 momentin 29 kohta	
30 artiklan 2 kohdan g alakohta	Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 17 §:n 1 momentti, Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 1 momentin 29 kohta	
30 artiklan 2 kohdan h alakohta	Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 15 §:n 2 momentti, Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 1 momentin 29 kohta	
30 artiklan 2 kohdan i alakohta ja 4 kohta	Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 18 §	
30 artiklan 5 kohta		Finanssivalvonnasta annetun lain 50 u §
30 artiklan 7 kohta		Finanssivalvonnasta annetun lain 71 b §
31 artikla	Finanssivalvonnasta annetun lain 20 a §:n 3 momentti ja 53 §:n 1 momentin 4 kohta	Finanssivalvonnasta annetun lain 50, 50 b, 50 u , 52 ja 53 §
33 artikla		Finanssivalvonnasta annetun lain 50 u §
35 artikla		Finanssivalvonnasta annetun lain 50 u §
37 artikla		Finanssivalvonnasta annetun lain 50 u §
38 artikla		Finanssivalvonnasta annetun lain 50 u §
39 artiklan 1 kohta	Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 20 ja 22 §, Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentti	
39 artiklan 2 kohdan a alakohta		Finanssivalvonnasta annetun lain 39 §
39 artiklan 2 kohdan b alakohta	Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 19 §:n 1 momentti	

HE 228/2021 vp

39 artiklan 2 kohdan c alakohta	Finanssivalvonnasta annetun lain 28 §:n 10 momentti	
39 artiklan 2 kohdan d–f alakohta	Finanssivalvonnasta annetun lain 41 a §:n 7 momentti	Finanssivalvonnasta annetun lain 41 a §:n 8 momentti
40 artiklan 1 kohdan h alakohta	Finanssivalvonnasta annetun lain 41 §:n 3 momentti	
41 artikla	Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 6 §	
42 artiklan 1 kohdan 2 alakohta	Finanssivalvonnasta annetun lain 44 a §:n 1 momentin 3 kohta	
43 artiklan 1 kohdan 2 alakohta	Finanssivalvonnasta annetun lain 44 a §:n 2 momentin 3 kohta	
48 artiklan 1 kohta	Joukkorahoituspalvelun tarjoamisesta annetun lain 28 §	